

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการศึกษานำร่อง โครงการ Scenario ประเทศไทย

โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน และคณะ

15 พฤศจิกายน 2543
พ.ศ. ๒๕๔๓

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการศึกษานำร่อง โครงการ Scenario ประเทศไทย

คณะผู้วิจัย

1. ผศ.ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน
2. นายอนุช อภาภิรม
3. พ.อ.เฉลิม คูหาวิชานันท์
4. พ.อ.ณัฐชัย ไบเงิน
5. ร.อ.เรีอรบ เมืองมัน

สังกัด

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นักวิจัยอิสระ
สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม
กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด
สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

โครงการศึกษานำร่องโครงการ SCENARIO ประเทศไทย เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ให้ทำการศึกษาเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้และเพื่อจัดเตรียมโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อไป โดยให้ระยะเวลา 6 เดือน (15 พ.ค.-15 พ.ย. 2453) วัตถุประสงค์ของโครงการจึงกำหนดไว้ 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาและสำรวจเอกสารเกี่ยวกับแนวโน้มของโลกและของประเทศไทย เพื่อเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิจัยขั้นต่อไป
2. เพื่อจัดทำโครงการ SCENARIO ประเทศไทย

วิธีที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ประกอบด้วย 2 วิธีการหลัก ในการทำการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อแรก ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร ส่วนวัตถุประสงค์ข้อ 2 ผู้วิจัยพัฒนาโครงการร่างการวิจัยแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาโดยการจัดประชุมทางวิชาการ 2 ครั้ง หลังจากนั้นนำโครงการร่างการวิจัยเสนอกลุ่มนักวิจัยที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการพิจารณาร่วมกันอีก 2 ครั้ง เป็นการจัดประชุมในลักษณะของ Focus Group

ผลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับแนวโน้ม / อนาคตภาพของโลกและของประเทศไทยพบว่า มีบุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานระดับต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและนานาชาติทำการศึกษา วิจัยแนวโน้มมากพอควร คณะผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและคัดเลือกมาศึกษาจำนวน 110 ชิ้น เป็นงานภายในประเทศ 29 ชิ้น งานต่างประเทศ 81 ชิ้น จัดทำเป็นรายการอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นสำหรับทีมวิจัย และผู้สนใจทั่วไปนำเสนอไว้ในส่วนของรายงานผลการสำรวจเอกสาร นอกจากนั้นยังได้ทำการวิเคราะห์เอกสารเหล่านั้นตามกรอบ 9 ด้าน ต่อไปนี้ นำเสนอไว้ในภาคผนวก

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ
2. ปัญหาการวิจัย
3. วัตถุประสงค์
4. กรอบแนวคิด / ทฤษฎี
5. วิธีดำเนินการวิจัย
6. เทคนิควิธีที่ใช้
7. ตัวแปร / เครื่องมือที่ใช้
8. ผลการวิจัย
9. ข้อเสนอแนะ

การประชุมโครงการ SCENARIO ประเทศไทย กับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้สนใจที่จะเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนการประชุมปรึกษาหารือกับผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และผู้อำนวยการฝ่าย 1 (นโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ) นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาโครงการ SCENARIO ประเทศไทย เป็นชุดโครงการวิจัยภายใต้ชื่อ

ภาษาไทยว่า “โครงการอนาคตภาพประเทศไทย” และภาษาอังกฤษ คือ “ Thailand's Scenario Project” มีระยะเวลาในการทำโครงการ 3 ปี โดยจะมีโครงการวิจัยทั้งในลักษณะที่เป็นการวิจัยแนวโน้มและอนาคตภาพในสาขา ประเด็น และ/หรือ ในลักษณะ Thematic รวมทั้งการวิจัยเพื่อสร้างฐานข้อมูล เพื่อประกอบการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติในอนาคต

ผลของการศึกษาในโครงการนำร่องอีกประการหนึ่ง คือ รายชื่อของผู้เชี่ยวชาญที่สนใจการศึกษาและวิจัยอนาคตโดยภาพรวมและในสาขาหรือประเด็นสำคัญเฉพาะด้าน

บทคัดย่อ

โครงการศึกษานำร่องโครงการ SCENARIO ประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและสำรวจเอกสารเกี่ยวข้องกับแนวโน้มโลกและประเทศไทย เพื่อเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น และเพื่อนำฐานข้อมูลเหล่านั้นมาจัดทำโครงการวิจัยในระยะยาวต่อไป วิธีที่ใช้เป็นการวิจัยเอกสารและการจัดประชุมกลุ่มนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิที่สนใจ คณะผู้วิจัยได้สำรวจเอกสารและคัดเลือกเอกสารมาวิเคราะห์ / สังเคราะห์ จำนวน 110 ชิ้น แยกเป็นเอกสารภายในประเทศ 29 ชิ้น เอกสารต่างประเทศ 81 ชิ้น นำเสนอผลการศึกษาเบื้องต้นและโครงการวิจัยโครงการอนาคตภาพประเทศไทย ให้ที่ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัยที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการพิจารณา 4 ครั้ง นำผลการพิจารณาปรับปรุงโครงการวิจัย เพื่อนำเสนอ สกว.

Abstract

This Thailand's Scenario Project is a pilot study project aiming at conducting a primary survey study on global and Thailand's future trends in order to develop a more comprehensive research project to be undertaken for the next phase. The methodologies employed for this study are documentary research and focus-groups. Invited and interested academicians and scholars were provided with primary documentary research findings analyzed and synthesized from 110 documents (29 Thai documents and 81 international documents) and a draft of Thailand's Scenario Project research proposal as an information for discussion, commentation and suggestion. Focus group meetings were conducted 4 times. All information and suggestion were then compiled and used in developing a comprehensive research proposal entitled "Thailand's Scenario Project" ready to propose to Thailand Research Fund.

สารบัญ

	หน้า
รายงานสรุปสำหรับนักบริหาร (Executive Summary).....	ก
บทคัดย่อ.....	ค
Abstract.....	ค
สารบัญ.....	ง
 รายงานผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวโน้มโลกและ ประเทศไทยจากเอกสาร.....	 1
รายงานผลการสังเคราะห์เอกสาร.....	18
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	58
รายชื่อผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ.....	76
ข้อเสนอโครงการอนาคตภาพประเทศไทย.....	83
บรรณานุกรม.....	90
 ภาคผนวก.....	 97
สรุปผลการวิเคราะห์เอกสารตามกรอบ 9 ด้าน.....	98
รายชื่อผู้เข้าร่วมเสวนาแต่ละครั้ง	298
เอกสารประกอบการเสวนาแต่ละครั้ง (ระบุวันที่).....	310

ผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ
แนวโน้มโลกและประเทศไทย
จากเอกสาร

ความนำ

โครงการศึกษานำร่องโครงการ SCENARIO ประเทศไทยนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาและสำรวจเอกสารเกี่ยวกับแนวโน้มของโลกและของประเทศไทย เพื่อเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิจัยขั้นต่อไป
2. เพื่อจัดทำโครงการ SCENARIO ประเทศไทย

เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ข้อแรก คณะผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มและโดยเฉพาะอนาคตภาพของโลกและของประเทศไทย ซึ่งจากการสำรวจเบื้องต้นมีงานวิจัยและบทความทางวิชาการที่จัดทำโดยบุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานจำนวนมาก จากการศึกษางานเหล่านั้น คณะผู้วิจัยได้คัดสรรและนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ จำนวน 110 ชิ้น โดยแยกเป็นงานเอกสารในประเทศไทย จำนวน 29 ชิ้น และงานเอกสารต่างประเทศ จำนวน 81 ชิ้น

การวิเคราะห์เอกสารใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยกำหนดกรอบการวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ
2. ปัญหาการวิจัย
3. วัตถุประสงค์
4. กรอบแนวคิด / ทฤษฎี
5. วิธีดำเนินการวิจัย
6. เทคนิควิธีที่ใช้
7. ตัวแปร / เครื่องมือที่ใช้
8. ผลการวิจัย
9. ข้อเสนอแนะ

หลังจากนั้นได้ทำการสรุปสังเคราะห์งานวิจัยทั้งหมดนำเสนอในรูปพรรณนาความ ส่วนของการวิเคราะห์เอกสารตามกรอบข้างบนนี้ นำเสนอไว้เป็นฐานข้อมูลในภาคผนวก โดยแยกเสนอเป็นสองภาพคือ ภาพแนวโน้มสถานการณ์โลก และภาพแนวโน้มสถานการณ์ประเทศไทยในอนาคต

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ข้อ 2 คณะผู้วิจัยได้จัดประชุมเสวนาทางวิชาการภายใต้ชื่อ SCENARIO ประเทศไทย 2 ครั้ง โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ มาร่วมพิจารณาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ (วันที่ 18 สิงหาคม 2543 และวันที่ 28 สิงหาคม 2543) นอกจากนั้นยังได้จัดประชุมกลุ่มนักวิจัยที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการ 1 ครั้ง (วันที่ 25 ตุลาคม 2543) ผลการประชุมได้รับการตอบสนองที่ดี และมีผู้สนใจจะเข้าร่วมโครงการในจำนวนที่มากอย่างน่าพอใจ จึงได้นำผลการประชุมไปปรึกษาหารือกับผู้อำนวยการ สกว. และผู้อำนวยการฝ่าย 1 ของ สกว. ถึงความเป็นไปได้ที่จะปรับขยายโครงการ

SCENARIO ประเทศไทย เป็นโครงการใหญ่ในลักษณะชุดโครงการวิจัย ซึ่งก็ได้รับการสนับสนุนจาก สกว. เป็นอย่างดี คณะผู้วิจัยจึงได้จัดประชุมกลุ่มผู้ที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2543 เพื่อทำความเข้าใจ แนวคิด วัตถุประสงค์ ระเบียบวิธีวิจัย และกรอบเวลาของโครงการใหญ่ (ชุดโครงการวิจัย) รวมถึงการเตรียมทีมและแนวทางการจัดทำโครงการย่อยเพื่อเสนอต่อ สกว.

จากการดำเนินงานทั้งหมด คณะผู้วิจัยจะนำเสนอผลงานภายใต้โครงร่างต่อไปนี้

1. ผลการสำรวจเอกสาร / วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 เอกสารต่างประเทศ
 - 1.2 เอกสารในประเทศ
2. ผลการสังเคราะห์เอกสาร
 - 2.1 ภาพแนวโน้มสถานการณ์โลก
 - 2.2 ภาพแนวโน้มสถานการณ์ประเทศไทย
 - 2.3 ข้อพิจารณาที่ได้จากการศึกษาข้อมูลขั้นต้น
3. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
4. รายชื่อผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ
5. ข้อเสนอชุดโครงการวิจัยอนาคตภาพของประเทศไทย

รายงานการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- สรุปวรรณคดีที่เกี่ยวข้องจากประเทศไทย
- สรุปวรรณคดีที่เกี่ยวข้องจากต่างประเทศ

ตารางที่ 1 สรุปวรรณคดีที่เกี่ยวข้องจากในประเทศไทย

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีทำ
1.	ทางสายกลางของสังคมไทยในอนาคต : เทคโนโลยีตลอดคู่ลงกับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม	เทคนิค EFR	ชุดรายงานการวิจัย การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของเอเชีย	วิจัยโดย Robert B.Textor นำเสนอโดย ศ.ดร.สิปปนนท์ เกตุทัต	2534
2.	สังคมเศรษฐกิจไทยในทศวรรษ 2550 : ยุทธศาสตร์การพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์	การวิเคราะห์แนวโน้มตามหลักอนาคตวิทยา	รายงานการวิจัย	รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	2538
3.	แนวคิดทางยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงของชาติระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550)	การวิจัยเอกสาร	เอกสารวิจัยส่วนบุคคล	จิราพร บุญนาค	2541
4.	ยุทธศาสตร์ชาติ 2543 – 2552	หลักการประเมินยุทธศาสตร์ชาติของ วปอ.	รายงานการวิจัย	คณะนักศึกษาศาสตร์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	2542
5.	วิสัยทัศน์ 2030 ประเทศไทยใน 3 ทศวรรษหน้า ในทัศนะของนักวิชาการฝ่ายทหาร	การวิเคราะห์เอกสาร	เอกสารทางวิชาการ	คณะกรรมการพิจารณาแนวทางในการพัฒนาประเทศ	2540
6.	ประเด็นด้านอนาคตสังคมไทย (5 ปีข้างหน้าเมืองไทยจะเปลี่ยนไปอย่างไร)	Scenarios	รายงานการวิจัย	วิจัยโดยสถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม นำเสนอโดย ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์	2542
7.	“ประเทศไทยกับประชาคมโลกในอีก 15 ปีข้างหน้า” ในโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ	Genius Forecasting Exploratory forecasting	รายงานการวิจัย	ประทุมพร วีชรเศียร	2532
8.	เมืองไทยปี 2560 : อนาคตเมืองไทยใน 2 ทศวรรษหน้า	การสัมมนาผู้เชี่ยวชาญและการบรรยาย	เอกสารสรุปการสัมมนา	ดร.อำนาจ วีระวรรณ	2539

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
9.	"สังคมไทย : ภาวะปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต" เป็นโครงการวิจัยย่อยส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย "การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคมและการขยายโอกาสทางการศึกษา"	การศึกษาระเบียบและเทคนิค EFR	รายงานการวิจัยย่อยในโครงการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา โดย ศ.ดร.สนิท ไซยอำพร และรศ.ดร.สุพรรณิ ไชยอำพร	2538
10.	"เมืองไทยในปี 2560 : อนาคตเมืองไทยใน 2 ทศวรรษหน้า"	การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและการบรรยาย	เอกสารสรุปงานการสัมมนา	ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	2539
11.	ข้อมูลแนวโน้มเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองในอนาคต	การวิเคราะห์ด้วยเลขโดยใช้แบบจำลอง Economic-Demographic	รายงานผลการศึกษา "โครงการปรับภาพรวมการเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์"	มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) โดย ดร.ฉลองภพ สุตังกรณิกานุญณ์ ดร.อรพินท์ สหโชคชัย	2539
12.	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจไทยสู่ปี 2560 ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก	วิจัยเอกสารวิเคราะห์ข้อมูลในอดีต	หนังสือประเภทแบบการศึกษา	พรชัย รุจิประภา	2542
13.	สังคมสารสนเทศแห่งทศวรรษหน้า	ไม่ระบุ	รายงานที่ดีขยาริโอ	ดร.สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ	2538
14.	วิสัยทัศน์เศรษฐกิจและสังคมไทย	การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	รายงานการวิจัย	ดร.นิธย์ จันทรมังคละศรี	2540
15.	ชาตินิยม (ใหม่) ภูชาตกับ "วิชาชาวนาสาร"	วิเคราะห์เอกสาร/ข้อมูลสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	หนังสืออำนวยการประกอบ	มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	2543
16.	การศึกษาความสัมพันธ์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2531-2541)	EDFR	รายงานการวิจัย	ศูนย์ประสานงานการศึกษาเกาส์ ศาสตราจารย์แห่งประเทศไทย	2530
17.	อนาคตภาพและทางเลือกในอนาคตสำหรับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมในปีพุทธศักราช 2540	EDFR	วิทยานิพนธ์ปริญญา มหบัณฑิต	กาสึก เต๊ะชินหมาก	2530

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีทำ
18.	โครงการอนาคตภาพของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยใน 5 ปีและ 20 ปีข้างหน้า เพื่อประกอบการจัดทำแผนหลักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระยะยาว	EDFR	รายงานการวิจัย	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการพลังงาน	2534
19.	การศึกษาค้นลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม	EDFR	วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ	นิรมล นันทาบุญ	2537
20.	การวิจัยอนาคตระบบขยายของประเทศไทย	EDFR	รายงานการวิจัย	สุพรัช กองพัฒนากุลและคณะ	2543
21.	การศึกษาบทบาทของสภากาชาดไทยภายในปี พ.ศ. 2556	EDFR	รายงานการวิจัย	สภากาชาดไทย	2542
22.	การศึกษานโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับพื้นฐานของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร	EDFR	วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ	จินตนา หัวใจเพชร	2543
23.	Thailand Health Management Scenario in The Next Two Decades (2020)	EDFR	Thesis Mahidol University	Kametarakul, Rungsiri	2543
24.	รูปแบบการศึกษาไทยที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในศตวรรษที่ 21	Futures Scanning Process	รายงานการวิจัย	รศ.ดร.พรชูลี อาชวอำรุงกุล	2539
25.	ความรู้เพื่อการพัฒนา : รายงานพัฒนาการโลก พ.ศ.2541/42	เรียบเรียงจากเอกสารเผยแพร่ของธนาคารโลก	หนังสืออ่านประกอบ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	2542
26.	ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกท.	Scenario	เอกสารพหุพหุยุทธศาสตร์	กระทรวงกลาโหม	2542
27.	วิสัยทัศน์ประเทศไทย	สัมมนาผู้เชี่ยวชาญ	เอกสารวิจัยทัศน์	สมาคมนักเขียนไทยรัฐบาล	2540
28.	VISION 2020	วิเคราะห์เอกสาร	หนังสืออ่านประกอบ	วิทยากร เชียงกุล	2539
29.	ภาพอนาคตไทยปี 2020	ประชุมสัมมนา "สมัชชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา"	เอกสารสรุปการประชุม	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	2542

ตารางที่ 2 สรุปวรรณคดีที่เกี่ยวข้องจากต่างประเทศ

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
1.	The Citizenship Education Policy Study Project Final Report	EDFR	รายงานการวิจัย	Cogan,J.J., Kubow,P.K., and others	1997
2.	"The Coming Anarchy" อนาคตแอฟริกากับสภาพอนาธิปไตยในโลก	EFR	The Atlantic Monthly	Robert Kaplan	1994
3.	"War Scenario" รวมบทความตั้งแต่ยุคหลังสงครามเย็น 1991 โดยเฉพาะบทความที่มองจีนเป็นปณิกษ์ห้วงเวลา 15 ปี	วารสารตีพิมพ์	World press Review		1997
4.	"Beyond Yugoslavia" สถานการณ์ในคาบสมุทรบอลข่าน วิทยประเทศเน้นด้านความมั่นคง ห้วงเวลา 5 ปี	Scenarios	วารสารตีพิมพ์	The Boston Globe	1999
5.	"Four Scenarios of สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของการปกครองแนวใหม่ด้านเศรษฐกิจและสังคม	Scenarios	รายงานการวิจัย	Wollson College (University of Oxford)	1998
6.	"Turkey and Greece may go to war in 2003" in Search of Conflict in 21st century สร้างภาพสถานการณ์ความขัดแย้งจนนำไปสู่สงครามระหว่างกรีซกับตุรกีปี 2003 ห้วงเวลา 5ปี (1998-2003)	Scenarios	รายงานการวิจัย	Rand Corporation	1998
7.	A European Confederation 2015 : Power and Progress อนาคตภาพจากสถานการณ์ของยุโรปปี 2015	Scenarios	รายงานการวิจัย	Patrick M. Cronin : National Defense University : Institute for National Strategic Studies	1996

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
8.	Europe 2000 : Twelve Years on Ten to Go อนาคตภาพของชีวิตในยุโรปปี 2000 เน้นที่ภาวะหนี้เสียจะระหว่างความคิดเชิงอุดมการณ์กับอุดมคติแบบ UTOPIA	Scenarios	Working paper	Institute of Urban and Regional Development	1991
9.	Scenario for Europe's Cities in Futures สร้างแนวโน้มการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมของเมืองในยุโรป ช่วงเวลา 1986-2000	Scenarios	วารสาร FUTURES	Peter Hall	1986
10.	The Future of Crime อนาคตภาพของอาชญากรรมปี 2015 ช่วงเวลา 17 ปี (1998-2018)	Scenarios	Education Research	Daniel Erasmus : Rotterdam School of Management	1998
11.	Scenarios on Economics and Social Cohesion in Europe In Futures ทางเลือกสำหรับบริบททางสถาบันของยุโรป	Scenarios	วารสาร FUTURES 25 : 2	Emilo Fontela and Anders Hingel	1993
12.	Alternative Scenarios for Central Europe in Futures การสร้างสถานการณ์ทางเลือกสำหรับยุโรปกลางในอนาคต	Scenarios	วารสาร FUTURES 24 : 5	Han Van Zon	1992
13.	Building Scenarios for Education in South East Asia In Futures การวางแผนการศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	นำเทคนิค Delphi : Quest มาสร้างเป็น Scenarios	วารสาร FUTURES	Pacita I. Habara	1993
14.	The Future of South Asia อนาคตของเอเชียใต้	Scenarios	วารสาร FUTURES 24 : 9	Sohali Hayatullah	1992
15.	The Future of The Pacific Rim : Scenarios for Regional Cooperation สถานการณ์ในอนาคตของประเทศรอบมหาสมุทรแปซิฟิก	Scenarios	หนังสือของสำนักพิมพ์ Praeger	Barbara K. Bundy , Stephen D. Burns and Kimberly V. Weichel	1994

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
16.	The Information Society in Bulgaria in Futures อนาคตภาพของบัลแกเรียในศตวรรษที่ 21	Scenarios	วารสาร FUTURES 24 : 2	Anna Krasteva	1992
17.	Will a United Italy Scenario Until 2010 อนาคตภาพของอิตาลีในปี 2010	Scenarios	วารสาร FUTURES Quarterly	Antonio Martelli	1995
18.	Malaysia Telecommunication Scenarios : Vision 2020 การสร้างวิสัยทัศน์ด้านการคมนาคมของมาเลเซีย	Scenarios	รายงานการวิจัย	Malaysia Rising Star Planning group	1998
19.	Anticipating Application for Digital Video Communication: Two Scenarios for Australia รูปแบบที่เหมาะสมในการใช้การสื่อสารผ่านวิดีโอจัด	Scenarios	เอกสารวิจัย	Tony Stevenson and June Lennie	-
20.	Three Scenarios for Mexico's Future ภาพสถานการณ์เม็กซิโก เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21	Scenarios	วารสาร The Futurist 23 : 4	Salvador Galico	1989
21.	America Remain no. 1 อนาคตภาพของอเมริกา ในโลกปี 2000	Scenarios	Newyork Times Magazine	Ronald Steel	1996
22.	A Perspective on The American Future อนาคตภาพทางรายได้ในอเมริกา ปี 2029	Scenarios	Research	Global Scenario	2000
23.	On The Future of Settlement Structures in Futures สถานการณ์เยอรมันในปี 2000	Scenarios	วารสาร FUTURES	Gerhard Steins	1986
24.	Democracy , Markets and Structure Reform in Latin America การสร้างภาพสถานการณ์ละตินอเมริกา : อย่างเข้าศตวรรษที่ 21	Scenarios	หนังสือของสำนักพิมพ์ Transaction Publishers	William c. Smith	1993
25.	Russia 2010 and What it Means for The World รัสเซียปี 2010 และผลกระทบที่มีต่อโลก	Scenarios	หนังสือของสำนักพิมพ์ Random House	Daniel Yergin and Thane Gustafson	1993

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
26.	Scenarios for the Industrialization of the Western Mediterranean อนาคตภาพของการเป็นประเทศอุตสาหกรรมของประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียนตะวันตก	Scenarios	วารสาร FUTURES 26 : 5	Teresa Rojo	1994
27.	History Moving North อนาคตภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองของเม็กซิโก	Scenarios	The Atlantic Monthly	Antonio Alonso Concheiro	1997
28.	Russia 2015 : Power and progress รัสเซียในอนาคตด้านการเมือง การปกครอง ความมั่นคง	Scenarios	รายงานการวิจัย	Patrick M. Cronin : National Defense University	1996
29.	India 2015 : Power and progress อินเดียในอนาคตด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความมั่นคง	Scenarios	รายงานการวิจัย	Patrick M. Cronin : National Defense University	1996
30.	China 2015 : Power and Progress จีนในอนาคตด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและความมั่นคง	Scenarios	รายงานการวิจัย	Patrick M. Cronin : National Defense University	1996
31.	Japan 2015 : Power and Progress ญี่ปุ่นในอนาคตด้านการทหาร ความมั่นคง และการเมือง	Scenarios	รายงานการวิจัย	Patrick M. Cronin : National Defense University	1996
32.	An Address to Council การสร้างภาพสถานการณ์ของ World Council กลางศตวรรษที่ 21	Scenarios	" The World of 2044 Technological Development and the Future of Society "	Ben Bova	
33.	The United Nations : Policy and Financing Alternatives : Innovative Proposals by Visionary Leaders ทางเลือกด้านนโยบายและการคลัง	Scenarios	รายงานการวิจัย	Harland Cleveland . Hazel Henderson Global Commission to Fund in UN	1995

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
34.	China Scenarios อนาคตภาพของจีนปี 2030 (30 ปีข้างหน้า)	Scenarios	รายงานการวิจัย	Bruce Murray , Maggie Powell	2000
35.	Changing Map : Governing in A World of Rapid Change การปกครองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง	Scenarios	Carleton University Press	Steven A. Rosell	-
36.	Development of Defense Air Force 2025 สถานการณ์ของกองทัพอากาศไทยในศตวรรษหน้า(1996-2025)	Scenarios	Research	United State Air Force	1997
37.	Thai Society in the 21 st Century : the Quest for Well-Balanced Development and Peace อนาคตของสังคมไทย การแสวงหาสันติภาพและพัฒนามากที่สุดปี 2044	Scenarios	"The World of 2044- Technology Development and the Future of Society"	วีระยุทธ วิเชียรโชติ	1994
38.	Australia in 2044 พัฒนามากทางด้านเทคโนโลยีและอนาคตภาพของออสเตรเลียปี 2044	Scenarios	"The World of 2044- Technology Development and the Future of Society"	Ivor F. Vivian , Alan Barcan , Patrick o' Flaherty	1994
39.	Britain 2013 อนาคตภาพของสหราชอาณาจักรปี 2013	Scenarios	New Society Journal	Peter Hall	1987
40.	The Case of Jordan พัฒนาการเทคโนโลยีและอนาคตภาพของจอร์แดนและเหล่าประเทศอาหรับปี 2044	Scenarios	"The World of 2044- Technology Development and the Future of Society"	Subhi Qasem	1994
41.	Polish Brainstorming อนาคตของโลกด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่กระทบต่อไป แลนด์ปี 2044	Scenarios	"The World of 2044- Technology Development and the Future of Society"	Marie Golaszewska and Tadeusz Golaszewsk	1994

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
42.	Norway – The Privileged Corner of Europe อนาคตภาพของนอร์เวย์ปี 2000 ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกประเด็น การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี	Scenarios	วารสาร FUTURES 20 : 5	Petter Nore and Terje Osmundsen	1988
43.	Scenarios Planning for Norwegian Oil and Gas in Long Range Planning การวางแผนอนาคตภาพน้ำมันและก๊าซของนอร์เวย์	Scenarios	วารสาร Long Range Planning vol. 23	P.R. Stokke , W.K. Ralston , I.A. Boyce and I.H. Wilson	1990
44.	Europe 's Aging Population : Trends and Challenge to 2025 ภาพสถานการณ์ประชากรสูงอายุของยุโรปในปี 2025	Scenarios	วารสาร FUTURES 21 : 3	Hughes De Jouvenel.	1989
45.	East European Future Scenarios in Futures พัฒนาการทางเด็กของประเศยุโรปตะวันออกในอนาคต	Scenarios	วารสาร FUTURES 24 : 2	Sappo Remes	1992
46.	Europe in Turbulence Scenarios for the Last Year of This Milenium รูปแบบการปกครองที่เหมาะสมกับยุโรปในทศวรรษ 2000	Scenarios	วารสาร Futures Research Quarterly 9 : 3	Bart Van Steenberg	1993
47.	Britain 2008 : The Alternatives อนาคตภาพของอังกฤษปี 2008 ด้านเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง แรงงาน	Scenarios	NEWSTATES MAN	Greg Parston : Public Management Foundation	1998
48.	Scenarios for The Futures of Hongkong อนาคตภาพของฮ่องกงในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของจีนตั้งแต่ปี 1997	Scenarios	Education Research	David L. Grossman	1997

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
49.	Canada Governance Scenarios อนาคตภาพของแคนาดาปี 2010 ด้านการบริหารรัฐกิจและสังคม	Scenarios	รายงานการวิจัย	Task Force for Government of Canada	1998
50.	Will Euro Work? ความเป็นไปได้ของอนาคตยุโรป	Scenarios	รายงานการวิจัย	Economist Intelligent Unit	1990
51.	The Future of Russia อนาคตภาพของรัสเซีย เน้นประเด็นนโยบายการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม	Scenarios	รายงานการวิจัย	Center for Strategic and International Studies (CSIS)	1998
52.	Future Scenarios for Telecommuting in Ireland อนาคตการสื่อสารโทรคมนาคมในไอร์แลนด์	Scenarios	เอกสารวิจัย	Telework Ireland	-
53.	The Indonesian Scenario อนาคตภาพของอินโดนีเซีย	Scenarios	เอกสารวิจัย	Indonesian Outlook , Economic Strategies for Indonesian	-
54.	Will China Democratize ? Three Scenario อนาคตภาพที่เป็นไปได้ของกระบวนการเข้าสู่ประชาธิปไตยของจีน เน้นด้านการเมือง การปกครอง	Scenarios	Journal of Democracy vol.9	Suisheng Zhao	1998
55.	Europe Triumphant ? The Old Continent Decides Fate The First of the 21 st Century อนาคตภาพของยุโรปประเด็นว่ายุโรปจะล้มเหลว หรือประสบความสำเร็จ ทำมกลางความเปลี่ยนแปลงของหลากหลายแนวโน้มด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี	Scenarios	European Parliament Papers	Bernd Halling ที่ปรึกษาการเมืองของรัฐสภายุโรป	1997

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
56.	A Scenario Projection for the South China Sea-Further Experience with Field Anomaly Relaxation สถานการณ์ปัญหาในทะเลจีนใต้ และแนวทางการคลี่คลายปัญหา แนวโน้มด้านภูมิรัฐศาสตร์ ความมั่นคง	Scenarios	วารสาร FUTURES 28 : 3	R . G. Coyle and Y. C. Yong	1996
57.	Latin America Energy Scenarios to 2010 สถานการณ์อนาคตภาพของตลาดพลังงานในละตินอเมริกา เกี่ยวกับด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม	Scenarios	รายงานการวิจัย	Cambridge Energy Research Associates	1996
58.	USA 2012 – After The Middle Class Revolution สหรัฐอเมริกาปี 2012 หลังการปฏิวัติชนชั้นกลางแล้ว	Scenarios	หนังสือของสำนักพิมพ์ Chatham House	Kenneth M. Dolbeare and Janette Kay Hubble	1996
59.	The World of 2020 and Alternative Futures อนาคตภาพของโลกปี 2020	Scenarios	Research ภายใต้โครงการ Space cast 2020	Air War COLLEGE	1998
60.	The World of 2020 and Alternative Future สถานการณ์อนาคตภาพระบบด้านวิทยาการอวกาศ เศรษฐกิจ การเมือง การทหาร ของโลกปี 2020	Scenarios	Research ภายใต้โครงการ Space cast 2020	Air War COLLEGE	1998
61.	Air Force 2025 สถานการณ์โลกปี 2025 และการปรับตัวของกองทัพสหรัฐ	Scenarios	รายงานการวิจัย	Department of Defense ; United State Air Force	1997
62.	Time to Care : A Scenario of Sweden to 2006 อนาคตภาพของ สวีเดนปี 2006	Scenarios	The Swedish Secretariat for Future Studies	Mater Lagergren	1984
63.	The Middle East in Global Change การวิเคราะห์สถานการณ์ในตะวันออกกลาง	Scenarios	หนังสือของสำนักพิมพ์ Macmillian ; London	Institute Affair International (IAI)	1997

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
64.	USAID : JAMICA 2015 การสร้างแผนยุทธศาสตร์จากา เพื่อสอดคล้องกับเงินทุนของ USAID	Scenarios Environment Scanning	รายงานการวิจัย	Government of JAMICA : ภายใต การสนับสนุนของ USAID	1995
65.	Scenario for Science and Technology of Vietnam in the Year 2020 อนาคตภาพทางวิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยีของเวียดนามปี 2020	Scenarios	รายงานการวิจัย	Dang Mon Lan : Institute of Automatic Energy of Vietnam	1996
66.	Scenario for the Future of Japan การเปลี่ยนแปลงในอนาคตของญี่ปุ่น	Scenarios	รายงานการวิจัย	Nakamae International Economic Research and Global Business Network	1997
67.	The Mont Fleur Scenario สถานการณ์ของแอฟริกาใต้เพื่อความปรองดองทางการเมือง และนโยบายเศรษฐกิจ	Scenarios Participatory Methods	รายงานการวิจัย	The Mont Fleur conference center	1991
68.	The Shell Case การสร้างสถานการณ์อนาคตภาพซึ่งให้ข้อมูลเพื่อการวางแผน	Scenario ด้วย Predetermined & Uncertainties	เอกสารวิจัย	Pierre Wack & Edward Newland	1973
69.	Strategic Planning for the OPM Finance and Insurance Company การวางแผนให้บริษัท OPM การเงินและประกันภัย	Scenarios Participatory Methods	รายงานการวิจัย	Public Management Foundation	1990
70.	China in the 21 st Century : long- term Global Implications อนาคตภาพของจีนในปี 2010	Scenarios	รายงานแนลงใน OECD Forum for Future : 9 January 1996	OECD Forum for Future	1996

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
71.	African Future Scenarios อนาคตภาพสถานการณ์แอฟริกาได้ในปี 2025	Scenarios	วารสาร FUTURES	UNDP	1995
72.	A Scenario for Change : The Case for Strong Action Against Pretoria สถานการณ์ห้วงเวลาเปลี่ยนผ่านที่มีสันติภาพของแอฟริกาได้	Scenarios	วารสาร NEWSWEEK 28 : 7	Anthony Sampson	1986
73.	Forecasting Scenarios for South Africa สถานการณ์ในแอฟริกาใต้ หลังจากที่คนผิวดำ / ผิวขาว ปรองดองกันได้แล้ว	Scenarios	วารสาร FUTURES 25 : 4	Heribert Adam & Kogila Moodley	1993
74.	The World and South Africa in the 1990 อนาคตภาพของโลกและแอฟริกาได้ในทศวรรษ 1990 ผ่านทาง มุมมองในปี 1987	Scenarios	หนังสือของสำนักพิมพ์ Human & Rousseau Ltd / Tafelberg Publishers	Clem Sunter	1987
75.	A Future South Africa : Visions , Strategies and Realities อนาคตภาพของแอฟริกาใต้ เน้นด้านเศรษฐกิจ	Scenarios	หนังสือของสำนักพิมพ์ West View Press ; Boulder	Peter L. Berger & Bobby Godsell	1989
76.	The Future of School Counseling and Guidance in Washington State : A Future Search Conference อนาคตภาพของการแนะแนวและให้คำปรึกษาโรงเรียนในรัฐวอ ชิงตัน	Naturalistic Research	Thesis (ED.D.)	KATHLEEN L. Mc DONALD : Seattle University	1998
77.	Buckling the Deficit – Economic Policymaking In America อนาคตภาพการวางนโยบายเศรษฐกิจ ของสหรัฐอเมริกา	Scenarios	หนังสือของสำนักพิมพ์ Westview Press, Boulder, CO	G. Calvin Mackenzie & Saranna Thornton	1996
78.	2020 Euro Vision เศรษฐกิจ การเมือง ของยุโรปอีก 25 ปีข้างหน้า	Scenarios	หนังสือของสำนักพิมพ์ Management Today	David Smith	1997

ลำดับ	เรื่อง / ประเด็นที่ศึกษา	เทคนิค / วิธีที่ใช้	ชื่อ / ประเภทเอกสาร	หน่วยงาน / บุคคลที่จัดทำ	ปีที่ทำ
79.	The Bamboo Network : How Expatriate Chinese Entrepreneurs Are Creating a New Super power in Asia อนาคตภาพของจีนหลังยุคของ Deng เสี่ยวผิง และได้ครอบครองฮ่องกง	Scenarios	หนังสือของสำนักพิมพ์ Free Press	Murray Weidenbaum & Samuel Hughes	1996
80.	Futures in The Virginia Judiciary : a Continuing Success วิสัยทัศน์พัฒนากระบวนการยุติธรรมของรัฐเวอร์จิเนียปี 2000	Visioning , Environmental Scanning Participatory Methods	รายงานการวิจัย	Government of Virginia	1987
81.	Intelligence Challenges Through 2015 แนวโน้มโลก 2015 : โอกาสที่มั่นคงด้านโดย IT	Scenarios	เอกสารการศึกษา ประกอบการบรรยาย	Gannon , John C. , Chairman	2000

ผลการสังเคราะห์เอกสาร

สรุปข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวโน้มของโลกและประเทศไทยจากเอกสาร

ภาพสถานการณ์โลก

1. ด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

ในระยะเวลาอันใกล้ ห้วงปี 2541 – 2545 สหรัฐอเมริกาจะมีศักยภาพเป็นประเทศมหาอำนาจประเทศเดียวในโลก ซึ่งจะแผ่อิทธิพลครอบคลุมในทุกภูมิภาคด้วยการใช้พลังอำนาจทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งกว่าประเทศอื่น ภายใต้คำนิยามข้อกำหนดของระบบการค้าเสรี กดดันและควบคุมประเทศในโลกผ่านทางองค์กรระหว่างประเทศในระบบพหุภาคี เพื่อให้ดำเนินนโยบายตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกา จีนและญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะเป็นตัวแปรสำหรับการเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นคงในภูมิภาคนี้โดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียน โดยคาดการณ์ว่าจีนจะก้าวเข้าสู่ความเป็นมหาอำนาจประเทศหนึ่งของโลกในปี พ.ศ.2563 ส่วนญี่ปุ่นจะดำรงความเป็นพันธมิตรร่วมกับสหรัฐอเมริกาเพื่อลดภัยคุกคามจากจีน ตลอดจนเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์จากการลงทุนในกลุ่มอาเซียน

สภาวะการเมืองโลกนั้น รัฐภูมิภาคจะมีความสำคัญเพิ่มมากกว่ารัฐชาติ บรรษัทระหว่างประเทศที่กำเนิดมาจากสหรัฐอเมริกาภายใต้อิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งยึดกุมอำนาจการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศจะมีสถานะเป็น “องค์กรเหนือรัฐ” ส่งผลให้การเมืองโลกขาดเสถียรภาพไม่มีระเบียบ ก่อความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ ชาติพันธุ์ อารยธรรม ฯลฯ ซึ่งอาจก่อปัญหาความรุนแรงต่าง ๆ เช่น สงครามกลางเมือง การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

เศรษฐกิจระหว่างประเทศจะมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันอย่างกว้างขวางภายใต้ระบบเศรษฐกิจเสรีของกลุ่มประเทศตะวันตก ที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนบทบาทและอิทธิพลของตน เศรษฐกิจฟองสบู่จะบังเกิดและยุติเป็นระลอกคลื่นต่อเนื่องกันไป การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ จะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อการเจรจาต่อรองและรักษาผลประโยชน์ แต่ละประเทศจะต้องปรับตัวเข้าสู่สภาวะการแข่งขันการค้า เศรษฐกิจหลักของโลกจะแบ่งเป็น 3 เขต คือ เขตเศรษฐกิจอเมริกา เขตเศรษฐกิจยุโรป และเขตเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก แต่ละประเทศจะมีมาตรการดำเนินการขัดขวางการค้าสินค้าต่างเขต / ข้ามเขตกันมากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้มีการร่วมมือกันระหว่างเขตเศรษฐกิจ 2 เขตในการต่อสู้กับเขตเศรษฐกิจที่ 3 เพื่อการต่อรองและแย่งชิงผลประโยชน์ สำหรับประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในกลุ่มอาเซียนนั้น ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์และเวียดนาม จะพัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรมเต็มตัว ธุรกิจข้ามชาติจะเกิดขึ้นในหลายประเทศ อย่างไรก็ตามความขัดแย้งด้านการกระจายรายได้ยังคงเป็นปัญหาที่เพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา

ระเบียบการเงินระหว่างประเทศนั้น เงินเหรียญสหรัฐ เงินยูโรและเงินเยนจะยังคงเป็นเงินตราสกุลหลักของโลก ประเทศมหาอำนาจโดยบรรษัทระหว่างประเทศ จะยังคง

เข้าแทรกแซงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลหลัก ด้วยการแสวงหาประโยชน์จากการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศภายใต้ระบบการค้าเสรีเพิ่มมากขึ้น โดยการหวังผลกำไรจากธุรกิจหลักทรัพย์ ระเบียบการค้าระหว่างประเทศจะยังคงไม่เป็นไปตามปรัชญาเศรษฐกิจเสรีนิยม แม้ว่าข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากร และการค้า (GATT) จะยังคงมีอยู่ แต่ก็ลดความสำคัญลงไป โลกจะประกอบด้วยระเบียบการค้าภูมิภาคในระบบทวิภาคินิยม ซึ่งจะแปรเปลี่ยนไปเป็นระบบเอกภาคินิยม ในที่สุดด้วยอำนาจอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ

สงครามลดจำนวนลงเพราะประชาธิปไตย และการยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เพิ่มขึ้นในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 แม้ว่าความขัดแย้งของวัฒนธรรมเก่าที่เป็นบาดแผลของอดีตจะยังคงปะทุบ้างเป็นบางโอกาสก็ตาม แต่โลกประสบความสำเร็จในการหลีกเลี่ยงและป้องกันมิให้ขยายตัวกลายเป็นสงคราม ทำให้คน 2 พันล้านคนกลายเป็นชนชั้นกลางของโลกภายในพ.ศ. 2553 และเพิ่มเป็น 5 พันล้านคนในพ.ศ. 2593

ระบบการแจ้งเตือนภัยวิกฤตโลกล่วงหน้าและขีดความสามารถในการสนองตอบปัญหาอย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถป้องกันสงครามระหว่างประเทศและภายในประเทศได้เป็นอย่างดี รัฐบาล NGO และสื่อมวลชนร่วมเป็นเครือข่ายของระบบดังกล่าวโดยยึดถือความโปร่งใส ระบบการแจ้งเตือนภัยดังกล่าวช่วยให้ UN ใช้การปฏิบัติการที่เหมาะสมและทันเวลา โดยแทนที่จะต้องใช้กองกำลังทหารประจำ นานาชาติได้ร่วมกันจัดตั้งกองกำลังเฉพาะกิจขึ้น เพื่อปฏิบัติการรักษาสันติภาพและบังคับให้เกิดสันติภาพในโลก กองกำลังของชาติต่าง ๆ ได้รับการพัฒนาให้มีการใช้ยุทธโศปกรณ์และเครื่องมือสื่อสารที่ใช้ร่วมกันได้ NGO ได้ให้ความร่วมมือต่อระบบนี้โดยการก่อตั้งเครือข่ายเพื่อตรวจสอบดัชนีความรุนแรงของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น แต่ละประเทศลงงบประมาณทางทหารของตนลงโดยการชำระ “ค่าประกันความมั่นคง” ให้กับสำนักงานประกันภัยความมั่นคงของ UN (UN Security Insurance Agency : UNSIA) ซึ่งทำงานคู่ขนานกับฝ่ายรักษาสันติภาพของ UN โดยขึ้นตรงต่อสภาปกครอง 3 เล้าอันประกอบด้วย ภาครัฐ – ภาคเอกชน – ภาคประชาชน

ความซับซ้อนของประเด็นปัญหาโลก และจำนวนผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจมีเพิ่มมากขึ้น บรรดาสถาบันต่าง ๆ ได้ก่อสร้างวิธีใหม่ในการจัดการและกำหนดการตัดสินใจ องค์การที่มีสายการบังคับบัญชาที่ยืดยาวแบบเก่าวิวัฒนาการเข้าสู่องค์กรแบบเครือข่ายและเพิ่มความรับผิดชอบต่อสาธารณชน มีความโปร่งใส และมีความร่วมมือกันด้านการจัดการมากขึ้น

สำนักงานเลขาธิการคณะมนตรีความมั่นคง UN ถูกลดขนาดลงโดยใช้ระบบจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารระดับสูงทดแทน งานเกือบทั้งหมดของ UN ปรากฏอยู่ใน UN Cyber ปล่อยให้เด็กที่ดั่งของสำนักงานเลขาธิการในนิวยอร์กเป็นเพียงหน้าที่พิธีการเท่านั้น บางองค์กรของ UN รวมเข้ากับองค์กรอื่นเพื่อเพิ่มพูนความสำคัญ เช่น WTO WHO และ WSO (องค์กรพัฒนาการอันยังยืนของโลก) และ INSPACECO (องค์กรทางด้านกิจการอวกาศ)

สถาบันระดับโลกเหล่านี้ได้กำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ กติกาพิธีสาร และความร่วมมือในหมู่องค์กร

เนื่องจากโลกก้าวหน้าไปสู่สันติภาพ การวิจัยและพัฒนา การผลิต การสะสม และการค้าอาวุธยุทโธปกรณ์ลดลง บุคลากรทางทหารถูกลดลงไปพร้อมกับการแปรเทคโนโลยีทางทหารไปสู่การใช้ประโยชน์ทางพลเรือน หนี้ภาครัฐลดลง พลังความคิดจากการวิจัยขั้นสูงในด้านชีววิทยา ฟิสิกส์และวิศวกรรมที่จำเป็นต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในอวกาศได้ก่อให้เกิดธุรกิจใหม่และเป็นแหล่งเก็บภาษีเพื่อพัฒนาโครงการการศึกษาจักรวาล โครงการในอวกาศส่วนใหญ่ได้รับเงินอุดหนุนและเป็นเจ้าของโดยบริษัทโลก หรือ INSPACECO

ศาลอาชญากรรมระหว่างประเทศถูกก่อตั้งโดยกลุ่มประเทศมหาอำนาจเพื่อลงโทษผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำการอันโหดร้ายและใช้ความรุนแรงต่อประชาชน สำนักงานเลขาธิการ UN สร้างระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าคู่ขนานกันไปกับศาลอาชญากรรมระหว่างประเทศด้วย ทั้งนี้โดยเน้นพิจารณาถึงภัยคุกคามด้านอาชญากรรมที่กำลังปรากฏมากขึ้น

การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตกลายเป็นสิทธิพื้นฐานของพลเมือง เพราะรัฐบาลตระหนักว่าอินเทอร์เน็ตเป็นภาคขยายที่เป็นรูปธรรมของห้องสมุดสาธารณะ ระบบผูกขาดด้านการสื่อสารคมนาคมถูกแทนที่โดยวิสาหกิจของท้องถิ่น ของภูมิภาคและของโลก โดยขีดความสามารถทางเทคโนโลยีแบบใหม่ ๆ ได้รับการนำไปใช้ การจำกัดและการใช้เครือข่ายระหว่างประเทศเป็นกติกามีน้อยที่สุดเท่าที่จะยอมให้มีได้ แม้ว่าจะมีกลุ่มเฉพาะบางกลุ่มที่พยายามกีดกันซอฟต์แวร์ซึ่งป้องกันการรับข้อมูลเชิงรุกของกลุ่มเหล่านี้ รหัสผ่านซอฟต์แวร์ซึ่งลงทะเบียนไว้แล้วได้ทำให้ลิขสิทธิ์ทางปัญญามีอำนาจและความศักดิ์สิทธิ์มากขึ้น

กระบวนการมีส่วนร่วมในการวิจัยอนาคตได้ช่วยพัฒนาและปรับปรุงวิสัยทัศน์อนาคตของชาติและองค์กรธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ดัชนีทางสังคม - วัฒนธรรมถูกพัฒนาเพื่อปรับปรุงการวิเคราะห์และปฏิสัมพันธ์ได้ตอบของดัชนีเหล่านี้กับตัวแปรด้านวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมระดับโลก สิ่งนี้นำไปสู่การสร้างกติกาพิธีสารร่วมกันโดยการประชุมระหว่างรัฐบาลในภูมิภาคและระหว่างประเทศเพื่อแบ่งปันมุมมองอนาคต ตลอดจนเผยแพร่ผลกระทบของการตัดสินใจใด ๆ ที่กำหนดขึ้นออกสู่สาธารณะ

NGO ได้ส่งเสริมการสร้างเชื่อมั่น การแก้ไขความขัดแย้ง และการทูตเชิงป้องกัน โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายโดยองค์กรระหว่างประเทศ การเจริญเติบโตและบูรณาการของกลุ่มการค้าภูมิภาคเกือบประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของ WTO แล้วในด้านการค้าเสรีด้วยมาตรฐานพฤติกรรมที่เป็นแบบเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นโลกาภิวัตน์ของตลาด สื่อเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร การกลายเป็นชุมชนเมือง หรือการสอดคล้องกันของมาตรฐานระหว่างประเทศ สิ่งเหล่านี้ดูเหมือนจะเพียงพอต่อการป้องกันการถดถอยไปสู่ระบอบเผด็จการและสงครามระหว่างชาติ นอกจากนี้ IMF ได้เสนอสิทธิในการเบิกเงินเป็นกรณีพิเศษ (Special Drawing Rights : SDR) ซึ่งทำให้ประเทศกำลังพัฒนาล้าหลังของชนได้ง่ายขึ้น ธนาคารกลางสนใจที่จะประกันค่าเงินซึ่งได้รับการตรวจสอบขั้นสุดท้าย

จากทุกประเทศ วิธีนี้ได้ช่วยในการควบคุมเงินเพื่อ มีการก่อตั้งคณะกรรมการควบคุมการค้า
หุ้นของโลก (The Global Securities and Exchange Commission) เพื่อตีกรอบตลาดเงิน
ตราและบรรดาธนาคารกลางให้ดำเนินการธุรกรรมค่าเงินอย่างโปร่งใสพอเพียงเพื่อลดการเก็ง
กำไรค่าเงิน มีการส่งเสริมธุรกิจรายย่อยผ่านทาง การเข้าถึงท่าเล เข้าถึงสินเชื่อ เข้าถึง
เทคโนโลยี และเข้าถึงการฝึกอบรม สตรีได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ

การยอมรับว่าการเข้าถึง (Access) มิใช่การครอบครอง (possession) กลายเป็น
เป็นมาตรฐานความมั่งคั่งใหม่ของสังคม บรรทัดฐานทางวัฒนธรรมใหม่นี้ช่วยเปลี่ยนแบบแผน
ของการประเมินค่าความมั่งคั่งเสียใหม่โดยเลิกใช้ระบบ GDP แต่ใช้ระบบ New Wealth
Indicationhs (NWI) มาประเมินโดยพิจารณาจริยธรรมและคุณค่ายึดถือร่วมมาประกอบ

จิตวิญญาณของการพิทักษ์สิทธิด้านวิสาหกิจเข้ามาแทนที่ทัศนคติด้านสวัสดิ
การ ลูกจ้างได้สิทธิการเป็นเจ้าขององค์กรที่คนทำงานในรูปแบบที่เรียกว่า Employee Stock
Ownership Plan (ESOP) ลูกจ้างสามารถเข้าถึงข้อมูลภายในบริษัทของตนเองเพื่อพิจารณา
องค์ประกอบของระบบแผนการ Workflow ดัชนีการผลิต ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ทำให้พวกเขามีส่วน
ร่วมในธุรกิจอย่างฉลาดมีชั้นเชิงยิ่งขึ้น

NGO ได้มีส่วนในการระบุ สอดส่องดูแลและเผยแพร่แหล่งข้อมูลของอุปสรรค
ที่มีต่อตลาดเสรีและการประพฤติดของธุรกิจที่ผิดจริยธรรมรอบโลก กระบวนการมีส่วนร่วม
ระหว่างแรงงาน การจัดการและผู้บริหารให้การฝึกอบรมและงานในอนาคตดำเนินไปในเชิง
สอดคล้องกันในการรักษาภาวะจ้างงาน การทำประชาคมในด้านการเลือกตั้งทางการเมือง และ
การตัดสินใจของบริษัทที่อาจจะเกิดขึ้นในด้านความสำคัญของโลก ทั้งนี้โดยผ่านทางเครือข่าย
โลกจนกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติร่วมกัน ผลประโยชน์ทางอ้อม คือ การระบุและรับรู้ข้อต่อ
เนื่องถึงต้นทุนที่ซุกซ่อนอยู่และความล่าช้าสูญเสียเปล่าต่าง ๆ จนนำไปสู่การยอมรับนำเอาไปคิด
เป็นต้นทุนทางบัญชีอย่างสมบูรณ์

อินเทอร์เน็ตให้สิทธิคนรวยและคนจนเท่าเทียมกันในการเข้าถึงด้วยการที่ของ
คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์และการสื่อสารคมนาคมมีราคาลดลง แต่มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นและ
ได้รับการปรับปรุงจนใช้การง่ายขึ้น อินเทอร์เน็ตเร่งการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการจัดหาให้เกิด
การเข้าถึงความรู้โลกได้รวดเร็วขึ้นและมหาศาลขึ้น ทั้งยังกลายเป็นวิถีทางหลักของการมีส่วนร่วม
ในเศรษฐกิจของโลก อินเทอร์เน็ตยังได้กระจายความมั่งคั่งของข้อมูลข่าวสารในเชิง
ประชาธิปไตยมากกว่าระบบอื่นก่อนหน้านี้ นอกจากนี้ เงินอิเล็กทรอนิกส์ทำให้พาณิชย์กรรม
ระหว่างประเทศปลอดภัยขึ้นด้วยการขนส่งบริการจำนวนมากอย่างทันทีทันใด

แม้ว่าในเบื้องต้นนั้นการประชุมวิทยาศาสตร์โลกปี 2542 มิได้ถูกยกย่องว่าเป็น
ความสำเร็จครั้งสำคัญ แต่นับเป็นจุดเริ่มของการถกแถลงเพื่อจัดตั้งสถาบันเพื่อความตกลงทาง
การเมืองซึ่งจะสร้างและรับรองคำจำกัดความ มาตรฐานและการวัดผล นโยบายทางการเมือง
และเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพบรรลุพัฒนาการอันยั่งยืนในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 21 การใช้แรง
จูงใจด้านภาษีสภาพแวดล้อม เครื่องหมายการค้าผลิตภัณฑ์ และการคว่ำบาตรสากลต่อผู้

ละเมิดสนธิสัญญาของ UN เป็นเงื่อนไขที่กำหนดคณียามและประเมินค่านี้ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายและการขยายตัวของตลาดโลก บรรษัทธุรกิจแข่งขันกันเพื่อแสดงให้เห็นถึงการจัดการสภาพแวดล้อมของคนที่ถูกต้อง บริษัทที่ประสบความสำเร็จที่สุดจะล้าหน้าในการแข่งขันโดยทำโครงการที่ตีตราเครื่องหมายการค้าของตนเองก่อนนโยบายของรัฐบาลเสียอีก เช่น เซลล์ชวนชิม เป็นต้น

แม้ว่าพัฒนาการอันยั่งยืนได้กลายเป็นเป้าหมายที่มนุษยชาติยอมรับอย่างเป็นทางการมากขึ้น แต่พัฒนาการนี้ยังมีได้เป็นที่ตระหนักถึงจนกระทั่งผู้ที่เป็นที่นิยมและมีอิทธิพลหลายต่อหลายคนได้จุดประกายความเคลื่อนไหวโลกโดยเปลี่ยนจาก “การคิดแต่พูด” (Lip Service) ไปเป็นการปฏิบัติอย่างจริงจัง บรรษัทบริษัทต่างสร้างยี่ห้อสีเขียวของตนเอง เพื่อให้ได้เปรียบคู่แข่งผู้มิได้ประพฤติปฏิบัติในการผลิตด้วยการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดี กลุ่มผู้บริโภคช่วยให้ความรู้และทำให้บริษัทที่ทำธุรกิจการบริหารเข้าใจในสินค้าและอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับธุรกิจของตน โดยสร้างแนวทางปฏิบัติในเชิงสภาพแวดล้อมที่ดี ผู้ผลิตและผู้บริโภค “สีเขียว” ร่วมมือกันทางการเมืองซึ่งเปลี่ยนแปลงนโยบายเศรษฐกิจแบบอุดหนุนให้เปล่าไปเป็นการที่ผู้จัดหา (Providers) เริ่มเรียกเก็บเงินค่าน้ำ ค่าพลังงานนิวเคลียร์ ฯลฯ นอกจากนี้ความนิยมของการศึกษาศาสนาเปรียบเทียบกับช่วยให้มีการรักษาความสะอาดของอากาศ น้ำและผิวดินอย่างเหมาะสมต่อมนุษย์มากกว่าการสนใจแค่เพียงปัจจัยต้นทุนทางเศรษฐกิจ หรือ การวิเคราะห์ผลประโยชน์

องค์การพัฒนาการแบบยั่งยืนของโลก (World Sustainable - Development Organization : WSO) ถูกตั้งขึ้นเพื่อเป็นมุมมองของระดับโลก เพื่อสนับสนุนความพยายามของธุรกิจ รัฐบาลและปัจเจกชนในการลงทุนเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน ศาลอนุญาโตตุลาการและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ (International Court of Environment Arbitration and Conciliation : ICEAC) กลายเป็นเครื่องมือหลักสนับสนุนคณะมนตรีความมั่นคง UN ในด้านการดำเนินการรักษาสภาพแวดล้อม กองกำลังรักษาสันติภาพ UN จะถูกเรียกประจำการเมื่อ ICEAC ออกกฎหมายต่อต้านรัฐซึ่งไม่แยแสที่จะยุติการรื้อไหลของกากนิวเคลียร์ซึ่งเป็นอันตรายต่อประเทศอื่น

WSO เป็นจุดรวมของโลกในการจัดหาและลงทุนในทรัพยากรพลังงานอันหลากหลาย ตลอดจนเพื่อการสะสมพลังงาน และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการขยายทรัพยากรพลังงานที่ไม่อาจนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ในด้านการสนองตอบต่อภาวะโลกร้อนนั้น WSO ทำงานร่วมกับบริษัทน้ำมันในการเสาะหาพลังงานที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ ทั้ง WSO ยังทำให้ INSPACECO อยู่ในฐานะผู้นำในการวางเครือข่ายวงจรความเชื่อมโยงพลังงานในจีนและอินเดีย กรณีนี้นับเป็นครั้งแรกของการพยายามให้ประเทศผู้รับพลังงานลดการใช้พลังงานจากถ่านหิน การจัดโซน และความพยายามในการวางแผนการใช้พื้นที่โลกของ WSO ช่วยให้หน่วยงานราชการท้องถิ่นร่วมมือกับชาวนาชาวไร่ นักธุรกิจการเกษตร และพวก NGO ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดหาที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และบูรณาการของที่อยู่อาศัยในการเกษตรเพื่อปกป้อง

ความหลากหลายทางชีวภาพ WSO ร่วมมือกับหน่วยงานราชการท้องถิ่น โดยช่วยให้ทางการท้องถิ่นตั้งเป้าหมายหรือจำกัดเปอร์เซ็นต์การใช้พื้นที่สงวนสิ่งดั้งเดิมตามธรรมชาติ พื้นที่เกษตรกรรมที่ต้องใช้ความหนาแน่นน้อย และที่ต้องใช้ความหนาแน่นสูง

มีการเก็บภาษีนิเวศวิทยาและพลังงานเพื่อลดแรงจูงใจในการใช้พลังงานอย่างไม่เหมาะสม และเป็นแรงจูงใจทางภาษีที่จะแสวงหาแหล่งพลังงานทางเลือกที่มีมลภาวะน้อยกว่า ทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตถูกรวมอยู่ในการนี้ด้วย เช่น การตัดทอน การผลิต การแจกจ่ายและการประเมินผล ทั้งบริษัทและ NGO ได้พัฒนาประชาคมอันยั่งยืนที่เป็นต้นแบบในสถานที่ที่แตกต่างกันทั่วโลก ซึ่งถูกออกแบบตามการลดลงของกระแสบริโภคนิยม ตามขีดความสามารถเพื่อความยั่งยืน ตามคุณค่าประชาคม ตาม Traffic – fee และ ตามพื้นที่อันร่มรื่น แต่ละสถานที่ที่มีประชากรไม่เกิน 2,000 คน การมีสภาพภูมิบริโภคจะช่วยส่งเสริมภูมิบริโภคให้ชื่อของจากอุตสาหกรรมบริการซึ่งกำเนิดจากระบวนการอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสภาพแวดล้อมมากขึ้นกว่าเดิม

นโยบายรัฐบาลถูกกระตุ้นโดยการจัดตั้งแผนปฏิบัติการของชาติซึ่งครอบคลุมผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสาธารณสุขที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติบกพร่อง มีการพัฒนากฎหมายของประเทศเพื่อชดเชยให้กับเหยื่อของมลภาวะและความเสียหายทางสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ใบอนุญาตด้านมลภาวะที่สามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนได้ถูกใช้เพื่อประกันการยินยอมระหว่างประเทศในการจำกัดภาวะการแผ่รังสีของโลกของประเทศและภาคอุตสาหกรรม รัฐบาลให้ภาคอุตสาหกรรมทำข้อตกลงอย่างสมัครใจ เพื่อผูกมัดให้อุตสาหกรรมเหล่านี้ดำเนินการ “นอกกฎ” ได้บ้าง เพื่อแลกเปลี่ยนกับการลดหย่อนต้นทุนในการบริการ และการอนุมัติของกฎเกณฑ์ต่าง ๆ (เช่น การรวบรวมข้อมูล การรายงาน และการพิสูจน์ทราบ) รัฐบาลจูงใจให้ประชาชนสมัครรอบครัวที่เล็กลงและมีสุขอนามัยดีขึ้น การคุมกำเนิดระยะยาวมีประสิทธิภาพ อัตราทารกเสียชีวิตแรกเกิดลดลง การวางแผนครอบครัวได้กลายเป็นที่ยอมรับของเกือบทุกวัฒนธรรม อัตราการเกิดจึงไม่น่าที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตข้างหน้า อัตราการเกิดอาจลดต่ำลงจนถึงขนาดที่ประชาชนกังวลว่าจะมีประชากรเพียงพอต่อการช่วยเหลือประชาชนวัยสูงอายุของโลกที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ หรือไม่

หลังความคืบหน้าความสำเร็จในนโยบายเศรษฐกิจการเมือง การพัฒนามนุษยชาติและเทคโนโลยีเป็นผลให้โลก พ.ศ. 2593 น่ายุติขึ้นกว่าที่น้อยคนนักเมื่อตอนอย่างเข้าสู่ถึงพุทธกาลเชื่อว่าจะเป็นไปได้

2. ด้านสังคม

กระแสโลกในด้านสิทธิเสรีภาพ สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย ระบบนิเวศน์ และสิ่งแวดล้อมเบียดแทรกอยู่ในระบบการเมืองและการปกครอง ภายใต้หลักเกณฑ์ Good Governance ซึ่งเป็นกติกาใหม่ของโลก จะส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกันมากขึ้น ประชากรในกลุ่มประเทศพัฒนาจะลดลง เข้าสู่ยุคสังคมคนชรา (Aging

Society) ซึ่งประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น ประชากรในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนาจะเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในย่าน Sub – Saharan Africa และตะวันออกกลาง จำนวนเด็กจะลดลงในทุกภูมิภาคของโลก

ความต้องการพลังงานด้านน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มมากขึ้นถึง 60% จากระดับปัจจุบันแหล่งน้ำมันยังคงมีอยู่ในอ่าวเปอร์เซีย ทะเลเหนือ และประเทศเวเนซุเอลา ในขณะที่เกิดแหล่งน้ำมันแห่งใหม่บริเวณฝั่งตะวันตกของแอฟริกา และทะเลแคสเปียน ซึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการขุดเจาะน้ำมันลงได้ จะมีการนำก๊าซธรรมชาติมาใช้ทดแทนเพิ่มมากขึ้นจากแหล่งก๊าซในประเทศรัสเซีย อัลจีเรีย และเอเชียนกลาง

ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรมและใช้ในชีวิตประจำวัน จะเพิ่มมากขึ้น ปัญหาการขาดแคลนน้ำ จะปรากฏในเขตเอเชียใต้ จีนตอนเหนือ ตะวันออกกลางและบางพื้นที่ของแอฟริกา ทั้งนี้คาดว่าในปี 2568 ประเทศในแอฟริกาและเอเชียใต้จะไม่มีน้ำเพียงพอสำหรับการเกษตร อุตสาหกรรมและในชีวิตประจำวัน อาหารของโลกยังมีปริมาณพอเพียงในปี 2558 แต่ประสบปัญหาด้านการแจกจ่าย / กระจายไม่ทั่วถึง ส่งผลให้เกิดปัญหาความอดอยากในกลุ่มประเทศยากจน ขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม

การยอมรับว่าการศึกษาเป็นหนทางแก้ไขปัญหาลหลายประการ ได้กระตุ้นรัฐบาลและองค์กรธุรกิจทั่วโลกให้เพิ่มการลงทุนในด้านการศึกษา การฝึกอบรมและการหาประโยชน์ในศาสตร์ความรู้ การแข่งขันเพื่อให้การศึกษาแก่โลกเริ่มขึ้นหลังจากการประชุม World Summit on Cognitive Development ในปี 2553 ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้เริ่มถกแถลงกันถึงหนทางที่ยุติธรรมและมีคุณค่าสมกับประสิทธิภาพที่สุดในการทำให้คนทุกคนมีความรู้ มีคุณธรรมและฉลาดเฉลียว การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตกลายเป็นสิทธิพื้นฐานของพลเมือง ซอฟต์แวร์การศึกษาซึ่งมีมากมายครอบคลุมเกือบทุกเรื่องสามารถบรรจุอยู่ในรูปของซีพียูคอมพิวเตอร์ได้

ห่วงเปลี่ยนผ่านจากการที่ประชากรส่วนใหญ่ของโลกอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ กลายเป็นโลกที่คนส่วนใหญ่มีการศึกษานั้น ประสบความสำเร็จประมาณปี 2590 ความเชื่อมต่อระหว่างกัน (interconnection) ในหลายโปรแกรมที่แตกต่างกันเข้าสู่ระบบการศึกษาอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งโลกได้สร้างไซเบอร์สเปซซึ่งทุกคนสามารถได้รับการศึกษาที่ดีที่สุดตามจังหวะความก้าวหน้า ตามสไตล์การเรียนรู้ และตามภาษาของพวกเขาเองได้ การตัดสินใจเชิงจริยธรรมและเปี่ยมประสิทธิภาพเป็นมุมมองใหม่ของการศึกษา การมีข้อมูลทุกชนิด ผสมกับฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาของโลกที่สอดคล้องประสานกันได้เพิ่มความเร็วในการแก้ไขปัญหาในทุกสาขา

ระบบการศึกษาโลกได้จัดกรอบความคิดเชิงโครงสร้างอันเป็นวงจรให้กลายเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่จริงและมีทิศทางให้กับความรู้ใหม่ที่ได้มาทั้งยังผสมผสานกลมกลืนกับวิถีทางที่เหมาะสมในเรื่องของการอธิบาย การถกแถลงและการขยายพรมแดนความรู้ออกไปโดยนักวิทยาศาสตร์และเมธีการศึกษาทั่วโลก ผลประโยชน์ร่วมทางวิชาการและธุรกิจนำไปสู่การสร้างองค์กร

ระดับสูงของหลักการและเทคนิคเพื่อการสร้างภาพเคลื่อนไหวของความรู้ มีการใช้ข่าวกรองประดิษฐ์เพื่อทำให้ภาพนั้นเป็นไปได้อย่างจริง เพื่อเร่งให้คำความรู้ไปสอนแก่โลกได้จริง สิ่งนี้ทำให้เกิดแหล่งรวมข้อมูลและเชื่อมต่อกับส่วนที่เป็นอรรถกถาอธิบายไว้เพื่อลดความสับสนและความชงักทางวัฒนธรรม (Cultural Shock) ในไซเบอร์สเปซ

The Global Cyber Games ถูกจัดตั้งขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของระบบความรู้เพื่อว่าคนทุกคนจะสามารถสลับไปมาระหว่างการเล่นเกมกับการศึกษาวิชาได้ทุกเมื่อ ผลอันไม่คาดหมายที่ตามมาของเกมก็คือ เกมได้ช่วยให้คนจำนวนมหาศาลพิสูจน์และยอมรับจริยธรรมของโลก ตลอดจนการเติบโตของพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบและความมีเมตตากรุณา

นอกเหนือจากการปรับปรุงเทคโนโลยีการศึกษาอย่างมหาศาลแล้ว แหล่งรวมการศึกษาตามแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นของสาธารณะยังได้เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาประสบความสำเร็จในการเชื่อมโยงนิเวศน์วิทยามนุษยชาติเข้ากับการตัดสินใจในสังคมโลก ตลอดจนพื้นฐานจริยธรรมสำหรับการตัดสินใจ การจัดการกับภัยอันตรายและการรับมือกับความไม่แน่นอน การศึกษายังเน้นพฤติกรรมที่มีเมตตาและมีคุณค่าตามที่สังคมยอมรับ เช่น ความอดกลั้นและความหลากหลาย การสอนว่าควรจะเรียนรู้อย่างไร (How to learn) และวิธีทางวิทยาศาสตร์ถูกนำมาใช้อย่างโดดเด่นขึ้นทั้งในระบบการศึกษาและโปรแกรมฝึกอบรมอาชีพ เทคนิค Multi-trandisciplinary ตลอดจนแนวความคิดแบบมิใช่เส้นตรง (non-linear) กลายเป็นเรื่องปกติในหลักสูตรส่วนใหญ่ ทั่วไปแล้วมีการยอมรับกันว่ากระบวนการสร้างสรรค์นั้นต้องรวมถึงความล้มเหลว ความวุ่นวาย ความไม่แน่นอน และการยอมรับจุดยืนที่ต่างกันเข้าไว้ด้วย แทบจะไม่มี ความกังขาถึงการสนองตอบความรู้ในทุกวันนี้ ความสงสัยใคร่รู้กลายเป็นภาวะจิตปกติของคน ที่โตเป็นผู้ใหญ่แล้วทุกคน

ความก้าวหน้าใน Cybernetics และการพิจารณาการเรียนรู้ของมนุษย์ได้เร่งเพิ่มการใช้ข่าวกรองเครื่องจักรเพื่อช่วยเหลือข่าวกรองบุคคลมากขึ้น ขณะที่เน้นด้านการพัฒนาสังคมและอารมณเพื่อปรับปรุงการตัดสินใจ สรุปว่ากลายเป็นค่านิยมตามสมัยไปเสียแล้วที่คนจะต้องฉลาดและมีคุณธรรม

การเรียนรู้และเข้าใจประวัติศาสตร์และสถานะปัจจุบันของสิ่ง ๆ หนึ่งในโลกยุคปี พ.ศ. 2600 นั้นไม่มีวันเพียงพอ คนที่มีการศึกษาจะรู้ขอบเขตอนาคตที่เป็นไปได้สำหรับสิ่งนั้นมีหลายเหตุผลที่อธิบายสำหรับการเพิ่มหลักสูตรการศึกษาที่เน้นด้านอนาคต บ้างโต้แย้งว่าเราถูกผลักดันอย่างง่าย ๆ ให้เข้าสู่มันผ่านทางความซับซ้อนของประเด็นที่เพิ่มขึ้น จำนวนที่เพิ่มขึ้นของคนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและอัตราของการเปลี่ยนแปลงที่เร่งเร็วขึ้น บ้างชี้ไปที่โอกาสใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์และสถานการณ์ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนอื่น ๆ เช่น การฉลองขึ้นคริสต์ศตวรรษใหม่ระหว่างชาติและเหตุการณ์ซึ่งกระตุ้นให้มีการเพิ่มพูนแนวความคิดทางธุรกิจ ทางการเมือง ทางวิชาการและทางส่วนตัวในประเด็นที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต นักอนาคตศาสตร์เคยใช้ปี 2543 เป็นจุดเปลี่ยนแห่งศตวรรษในการนำเสนอวิธีวิจัยและมุมมองอนาคตผ่าน TV และอินเทอร์เน็ต หลักสูตรระดับมหาวิทยาลัยที่เน้นอนาคตในไซเบอร์ส

เปซได้รับความนิยมมาก ผลก็คือ เกือบทุกสถาบันเริ่มจัดการศึกษาเรื่องพลวัตอนาคตทั้งระยะยาวและระยะสั้นให้ทันสมัยเป็นประจำ การมองภาพระยะยาวและการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตอนาคตได้เพิ่มการประยุกต์ใช้แสดงโอกาสและประเด็นโลกอย่างเต็มรูปแบบ สิ่งนี้ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ปรับปรุงให้ดีขึ้น และประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่เมื่อกลางคริสต์ศตวรรษที่ 21 ทั้งยังคาดว่าจะเกิดผลสำหรับชนรุ่นต่อไปในอนาคตด้วย

นอกเหนือจากการสร้างความนิยมในการสัมมนาฝึกอบรมระดับบริหารในด้านการมองอนาคตระยะยาวแล้ว สถาบันอนาคตแห่งชาติหลายแห่งทำให้คุณภาพของการสอนอนาคตศึกษามีการปรับปรุงและได้รับความนิยมขึ้นผ่านทางเครือข่ายของมหาวิทยาลัยสถาบันเหล่านี้ ช่วยรวบรวมความคิดที่เน้นด้านอนาคต ที่สร้างสรรค์และไม่เป็นเส้นตรง เข้าเป็นหลักฐานทางการศึกษาและแสดงการกำหนดนโยบายบนพื้นฐานศีลธรรมเพื่อการตัดสินใจ หลักสูตรนี้ยังรวมถึงธรรมชาติของภัยอันตรายและการรับมือกับความไม่แน่นอน วิถีชีวิตอนาคตถูกแปรเป็นวิธีการสอนเพื่อช่วยในการให้ความรู้ที่เน้นด้านอนาคต

สหสหัสวรรษใหม่ได้เน้นการร่วมมือกันท่ามกลางความหลากหลายข้ามศาสนา (inter - religious) ของคุณค่าและศีลธรรมมนุษย์ซึ่งยังคงมีอย่างสืบเนื่องกันมาหลายทศวรรษและผ่านทุกรูปแบบ สิ่งนี้ได้เร่งให้มีการศึกษาข้ามศาสนาเพื่อหาคุณค่าศีลธรรมร่วมและทัศนคติที่ยอมรับกันในทุกวัฒนธรรม ผู้นำศาสนายอมรับอย่างเปิดเผยต่อการคงอยู่และคุณค่าของความหลากหลายในการบรรลุถึงการตรัสรู้ของจิตวิญญาณ และการกลายเป็นผู้มีคุณธรรม การยอมรับและเปิดการเจรจาในที่สาธารณะช่วยลดทอนความเกลียดชังที่มีกำเนิดมาจากความขัดแย้งทางเชื้อชาติได้ นอกจากนี้ผู้นำศาสนาบางคนยังยืนยันมีเข้าแทรกแซงผู้ซึ่งประณามพวกที่ชอบเรียกร้องให้เกิดความรุนแรงโดยอ้างศาสนาอีกด้วย ดังนั้นการใช้ศาสนาเป็นเครื่องตัดสินความขัดแย้งทางความเชื่อจึงลดลงไป

แม้ว่าความขัดแย้งทางวัฒนธรรมและศาสนาจะยังคงต้องใช้เวลาอีกมากกว่าจะหายไปอย่างสิ้นเชิง แต่การริเริ่มใหม่ ๆ ช่วยให้ความขัดแย้งนั้นจำกัดกรอบเอาไว้ได้เพื่อป้องกันมิให้เกิดสงครามแบบที่เคยเกิดอย่างแพร่หลายในศตวรรษก่อน

นักปรัชญาและศิลปินสร้างภาพจินตนาการเพื่อสื่อสารถึงพลังของความหลากหลาย เป็นการเน้นถึงเอกภาพและความรับผิดชอบเชิงจริยธรรมของเราต่อคนรุ่นอนาคต จริยธรรมโลกกลายเป็นที่เข้าใจกันทั่วไปและเป็นข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์สำหรับเสถียรภาพทางสังคม สิ่งนี้ได้หมายความว่าทุกคนจะยึดถือจริยธรรมโลก แต่สิ่งนี้ได้กลายเป็นพลังเพื่อเสถียรภาพทางสังคม การโฆษณาและการตลาดทางสังคมสอนให้มนุษย์เข้าใจถึงความอดกลั้นและการเคารพความหลากหลายและสิทธิอันเท่าเทียมกัน ทุกวันนี้ผู้จัดการทุกคนเข้าคอร์สฝึกอบรมพฤติกรรมและ จริยธรรมในบริบทพหุเชื้อชาติ ผลที่ได้คือ ความคิดอันเป็นสากล รวมถึงความรับผิดชอบต่อผลกระทบโลก

ในอนาคตข้างหน้า Psychonauts จะสำรวจจิตใจและ Cybernauts จะสำรวจไซเบอร์สเปซ ต่างช่วยสร้างรูปแบบใหม่ของเครื่องหมายและสัญลักษณ์ซึ่งให้อำนาจสาธารณชนทั่ว

ไปในการเข้าใจโลกอันซับซ้อนของปี พ.ศ. 2600 รูปแบบใหม่ทำระบบการศึกษาโลกให้ฉลาดยิ่งขึ้นสมกับขอบเขตของมนุษย์ที่กว้างขวาง เครื่องหมายและสัญลักษณ์เช่นนี้ช่วยให้เกิดความร่วมมือข้ามวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมแห่งสันติภาพที่เราพอใจในทุกวันนี้ ชนิดของมุมมองใหม่ ๆ ของความเป็นจริงและวิถีแห่งความเข้าใจหลายชนิด ได้ช่วยให้ห้วงเวลาเปลี่ยนผ่านนี้สามารถเกิดขึ้นได้ผ่านทางปฏิสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ซึ่งใช้รูปแบบใหม่ของเครื่องหมายเหล่านี้

ความหลากหลายและคุณค่าทางจริยธรรมที่ได้รับการแบ่งปันถูกส่งเสริมโดยการเฉลิมฉลองอย่างเอิกเกริกของมวลมนุษยชาติเมื่อขึ้นสหัสวรรษที่ผ่านมา ประชาชนและสถาบันต่าง ๆ เรียนรู้จากบทเรียนที่เจ็บปวดอันเนื่องมาจากความขัดแย้งทางเชื้อชาติจำนวนมากซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียต มุมมองพหุวัฒนธรรมถูกสร้างจากศรัทธาซึ่งถูกแบ่งปันและผลประโยชน์ซึ่งขยายการฝึกกำลังอย่างเหนียวแน่นของสันติภาพให้กว้างขวางออกไป กระแสพหุวัฒนธรรมนิยมยังได้ช่วยให้เกิดความราบรื่นในห้วงเปลี่ยนผ่านของรัฐที่มีศูนย์กลางอยู่ที่ชาติไปเป็นอยู่ที่สถาบันทางภูมิภาคและสถาบันของโลก ความสำเร็จของเศรษฐกิจระดับโลกได้ลดทอนความสำคัญของความปรารถนาในวัตถุที่มากจนเกินพอดี ทั้งยังทำให้มนุษย์แสวงหาความหมายในชีวิตของตนมากขึ้น ประสบการณ์กลายเป็นคุณค่าหลักทางเศรษฐกิจและสำคัญเสียยิ่งกว่าข้อมูลข่าวสารเสียอีก ในปี 2600 คนส่วนใหญ่เข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมว่าเป็นข้อได้เปรียบในเศรษฐกิจและสังคมโลก ความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ทำให้โลกของเราทุกวันนี้มีสันติยิ่งขึ้นกว่าอดีต มุมมองที่หลากหลายจากต่างวัฒนธรรมทำให้เกิดความเข้าใจอันลึกซึ้งในการจัดการกับโลกอันซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ และแบ่งปันคุณค่าทางจริยธรรมโดยส่งเสริมความร่วมมือกันและเสรีภาพ

การเปลี่ยนแปลงในกรอบการอ้างอิงและปรัชญาระดับโลกส่วนหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจในปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับการเติบโตทางเศรษฐกิจจึงทำให้เข้าสู่ยุคที่รุ่งเรืองมากขึ้น การฝึกกำลังกันของกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อสภาพแวดล้อมกับกลุ่มสิทธิมนุษยชนในการร่วมมือกับบรรษัทข้ามชาติทำให้เกิดการรณรงค์ด้านการศึกษาในระดับโลกในการทำให้อากาศ น้ำ และ แผ่นดิน สะอาดบริสุทธิ์ ผลก็คือ เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการในนโยบายและพฤติกรรมด้านสภาพแวดล้อม ไม่มีองค์กรใดมีแนวทางดำเนินการในโครงการที่เป็นอันตรายต่อสภาพแวดล้อมอีกแล้ว

ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 มีข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์ว่าพฤติกรรมและคุณค่าของนักบินอวกาศส่วนใหญ่เปลี่ยนไปเพราะผลจาก “ปรากฏการณ์ฉีกแยกออก” (Breakaway Phenomena) ปฏิกริยาทางจิตที่จะละทิ้งโลก การเห็นโลกจากอวกาศเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางจิตและประสาท ซึ่งสร้างความสัมพันธ์ทางประสาทใหม่ควบคู่ไปกับกรอบเชิงความคิดทางมนุษย์นิยม และจากนี้ไปจะกลายเป็นคุณค่าที่ก่อตัวเป็นกระบวนการ จิตสำนึกรับรู้ของมนุษย์กลายเป็นอณูโนมีเมตาดาด้วยภาพถ่ายของโลกจำนวนพะเนินเทินทึกที่ถ่ายออกมาทุกวันจากชุมชนวงโคจรในระบบสุริยะ จากฐานทัพนดวงจันทร์และจากนักสำรวจดาวอังคาร

เด็กจำนวนมากที่เกิดในอวกาศได้พัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความขัดแย้งและเสริมสร้างคุณค่าของความหลากหลายทางเชื้อชาติ ปฏิสัมพันธ์ที่ทวีขึ้นของพวกเขาในกลุ่มที่อยู่บนโลกมีอิทธิพลช่วยบรรเทาความขัดแย้งทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นได้

บางฝ่ายเชื่อว่าประชากรสูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในโลกช่วยก่อให้เกิดปัญหาโดยการเพิ่มพูนความเข้าใจด้านจริยธรรมในธุรกิจและชีวิตประจำวัน บ้างยังชี้ว่าการเจรจาและศึกษาด้านจริยธรรมของ NGO ระดับโลกช่วยพินิจพิจารณาและส่งเสริมการปรับปรุงมาตรฐานจริยธรรมในธุรกิจให้ดีขึ้น

เหตุผลอื่น ๆ นั้นมีว่า ความโลภอันเห็นแก่ตัวของคริสต์ศตวรรษที่ 20 และทัศนคติด้านสวัสดิการถูกแทนที่โดยสปีริตของผู้ประกอบการที่มีศีลธรรมมากกว่าเดิม มีจิตสำนึกในเรื่องสภาพแวดล้อมและความเมตตากรุณา จำนวนชายแก่และหญิงแก่ที่ยังมีความกระตือรือร้น มีพลังและเปี่ยมประสบการณ์นั้นเพิ่มขึ้น พวกเขาได้รับความนับถือและยึดครองตำแหน่งสำคัญไม่น้อยหน้าประชากรที่อายุน้อยกว่า กระบวนทัศน์แบบเดิมที่ชีวิตเป็นเส้นตรงคือทุกคนต้องเรียน → เพื่อทำงาน → พักผ่อนเกษียณ นั้นถูกแทนที่ด้วยกระบวนทัศน์ "ชีวิตที่สร้างสรรค์" มีเครือข่ายความปลอดภัยขึ้นเพื่อปกป้องความต้องการของคนชรา ทั้งนี้เป็นผลมาจากความหลากหลายของทางเลือกทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ความปลอดภัยของสังคมจึงแข็งแกร่งยิ่ง

กลุ่มด้อยโอกาสทางสังคมเกือบทั้งหมด (เช่น คนยากจน คนชรา ผู้หญิงชนกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติและผิวสี) เข้าร่วมในเศรษฐกิจเงินตราไซเบอร์ การรู้หนังสือสากล และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตปล่อยให้คนเรียนและทำงานที่บ้านได้ สตรีจะได้ประโยชน์จากการนี้มาก โดยนำไปสู่การลดอัตราการตายของทารกแรกเกิด กระตุ้นให้รัฐบาลส่งเสริมการดูแลเด็ก การคุมกำเนิดและการวางแผนครอบครัว ขณะเดียวกันต้นแบบอันทรงอิทธิพลของสตรีมาจากสื่อหลายประเภท ทั้งยังมาจากการเจรจาข้ามศาสนาในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงบทบาทสตรี ตลอดจนการควบคุมอัตราการเกิดและศาสนา ด้วยรายได้ที่เท่ากันจากงานที่เท่ากันเป็นมาตรฐานสากล คนพิการสามารถมีชีวิตที่ใช้การได้และเข้าร่วมกับสังคมอย่างสมบูรณ์

ประโยชน์ในการประเมินค่าอดีตและการศึกษาอนาคตกลายเป็นที่นิยมในห้วงเวลาแห่งสหัสวรรษ ซึ่งนำไปสู่ความคิดใหม่ ๆ และบางครั้งก็ค้านกับสัญชาตญาณเดิม เรื่องเหล่านี้ได้รับการยอมรับมากขึ้นในวงกว้าง ผลก็คือ มีเรื่องที่ต้องเรียนรู้กันมากมายมหาศาลเกี่ยวกับการทำอะไรจึงจะเพิ่มขีดความสามารถตามธรรมชาติด้วยการควบคุมพลังแห่งการเยียวยาของมนุษยชาติที่ได้คดทอดกันมา ยุทธศาสตร์การขยายขอบเขตการรับรู้ และสำนึกซึ่งเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ทำให้มนุษย์ผลิตชีวิตแบบเทียม ๆ (artificial life) ขึ้น

เมื่อสิ้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 บรรทัดฐานหลายประการที่ท่อนหลังสันติภาพอยู่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เช่น บุรณการด้านพรมแดน การไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ เคมีและชีวภาพ เอกสิทธิ์คุ้มครองอากาศยานและเรือของพลเรือน พันธะที่จะหวางประเทศในการช่วยเหลือผู้อพยพพลัดภัย การไม่ยอมรับระบอบอาณานิคม การไม่ยอมรับการแบ่งแยกเชื้อชาติ

อย่างเป็นทางการ การไม่ปฏิเสธความเท่าเทียมกันของสตรี และสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม เรื่องเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อระบบการศึกษาโลกมีประสิทธิภาพมากขึ้น บรรทัดฐานเหล่านี้เกือบได้รับการตระหนักเป็นสากลในฐานะเป็นเรื่องปกติของยุคสมัย

ห้วงเวลาเปลี่ยนผ่านจากระบบเผด็จการเป็นประชาธิปไตยนั้นราบรื่นด้วย โปรแกรมและการสัมมนาฝึกอบรมขั้นสูงสำหรับข้าราชการการเมืองอาวุโส เพื่อถกแถลงกันกับ ข้าราชการระหว่างประเทศอื่น ๆ ยุทธศาสตร์ห้วงเปลี่ยนผ่านส่งผลดีโดยก่อให้เกิดความสำเร็จ ในสาขากฎหมาย การเคารพสิทธิมนุษยชน สื่อมวลชนเสรี การอดกลั้นต่อฝ่ายค้านทางการเมือง การเลือกตั้งเสรี และประชาสังคมอิสระ

เนื่องจากความรวดเร็วและการแพร่หลายของระบบการสื่อสาร ทำให้ผู้กำหนด นโยบายสาธารณะทั่วไปเพิ่มการตระหนักถึงผลที่ตามมาจากการตัดสินใจของพวกเขา ผลสะท้อนกลับต่อปฏิบัติการใด ๆ ของพวกเขานั้นรวดเร็วมากจนเปิดทางให้เกิดการตัดสินใจแบบ ใหม่ ๆ และการแก้ไขในตัวของมันเอง กรณีนี้ทำให้ลดเวลาจากการที่ต้องเตือนภัยกันแต่เนิ่น ๆ เป็นการเตือนภัยเมื่อใกล้เวลาทั้งยังมีการสนองตอบอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนได้มาซึ่งหนทางแก้ไขของหลายปัญหาที่เคยเป็นเรื่องเรื้อรังในคริสต์ศตวรรษที่ 20

คล้ายกับการเพาะกาย (body building) ที่เป็นแฟชั่นของคนหลายคนในปลาย คริสต์ศตวรรษที่ 20 การเพาะจิตใจ (mind building) ก็กลายเป็นแฟชั่นในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 ผู้ปกครองได้เรียนรู้ว่าการให้ลูกของพวกเขาได้รับสภาพแวดล้อมที่หลายหลากด้วยความ สอดคล้องของความรักนั้นเป็นการขยายพัฒนาการของการเรียนรู้ อาหารเสริมที่เรียกว่า "อาหารสมอง" (brain food) จึงกลายเป็นเรื่องปกติ นอกจากนี้ยังมีข่าวลือว่ามนุษยชาติได้ข้าม ผ่านธรณีประตูของการบำบัดยีนส์เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาไปแล้ว

ศาสตร์แห่งการเรียนรู้และพฤติกรรมศาสตร์ผสมกลมกลืนกันมากขึ้น และช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายเข้าใจว่าจะต้องปรับปรุงจิตใจให้ดีขึ้นสอดคล้องกับการปรับปรุงสังคม หนึ่งในซอฟต์แวร์ที่ประสบความสำเร็จในด้านศาสตร์ของการเรียนรู้ คือ "คิดอย่างฉลาด" (Think Smart) ซึ่งเป็นโปรแกรมเหมือนจริงของการสร้างความคุ้นเคยแก่ตนเองด้วยการกระตุ้น พัฒนาการประสาทโดยตรง องค์กรประกอบ อาทิเช่น การกวาดสายตา การควบคุมเสียง และผลผลิตจากประสาทในกล้องสวมตาเหนือจริง ทำให้ประชาชนเห็นขีดความสามารถของคนเป็น ภาพเคลื่อนไหว เหมือนจริง และใช้พลังจิตใจของตนแก้ไขปรับปรุงด้านที่อ่อนแอของคนให้ดีขึ้น

ที่น่าสนใจที่สุด คือ ซอฟต์แวร์นี้สามารถโต้ตอบได้เพื่อเชื่อมต่อกับระบบการ ศึกษาทางไกลระดับโลกกับ The Great Cyber Games หุ่นยนต์ทางไกลจะทำให้เกิดความรู้สึกแบบ tele - presence โดยให้คนได้ยืนและมักได้รู้สึกในสิ่งที่หุ่นยนต์ทางไกลกำลังเห็น กำลังได้ยินและกำลังได้รู้สึกในเวลานั้น tele - presence นี้ทำให้คนรู้สึกจริง ๆ ว่าพวกเขา กำลังว่ายน้ำอยู่ในมหาสมุทรลึก อยู่บนพื้นผิวดาวพฤหัสบดี หรืออยู่ในโรงมด ขณะที่พวกเขาแท้จริงแล้วกำลังนั่งอยู่ในบ้าน โซโคไมตี้ที่คนบางคนชอบเครื่อง Simulation นี้เสียยิ่งกว่าชีวิตจริง

แต่ทั้ง ๆ ที่เครื่อง Simulation นี้ก่อปัญหาดังกล่าวขึ้นมา เครื่องนี้ก็ยังคงเป็นเครื่องมือทางการศึกษาใหม่ที่ทรงอำนาจยิ่ง

พลังความคิดจากการวิจัยในศาสตร์แห่งการเรียนรู้ และสังคมวิทยาช่วยให้ NGO มีวิธีที่ดีกว่าเดิมในการส่งเสริมสันติภาพ การยึดมั่นต่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างฉันทามติ ความรู้ใหม่ของการให้เหตุผลสมองและกระบวนการตัดสินใจจึงถูกประยุกต์เพื่อขยายขีดความสามารถของสมองตามเหตุผลอันซับซ้อนขึ้น ปรัชญาของวิทยาศาสตร์และศาสตร์แห่งการเรียนรู้ช่วยสังคมให้บรรลุถึงความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นของสัจจะวัตถุวิสัยกับสัจจะภาวิสัย

ด้วยสำนึกโลก (Global consciousness คือ การรับรู้ของทุกคนว่าการตระหนักในโลกเป็นเรื่องใหญ่โดยรวม) โครงสร้างหลักของโลกได้ประดิษฐ์ตนเองขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง สถาบันแบบราชการมีน้อยลง ซึ่งต่างจากในคริสต์ศตวรรษที่ 20 สถาบันส่วนใหญ่เป็นแหล่งของปฏิบัติการร่วมตามระยะเวลาที่ยาวนานต่างกันไป ทุก ๆ 4 ปีจะมีการแข่งขันกีฬาเกมโอลิมปิกทั้งในพื้นที่ไซเบอร์และพื้นที่ 3 มิติ ในปี พ.ศ. 2573 เมื่อผู้บุกเบิกดาวอังคารชนะการแข่งขันโอลิมปิกครั้งแรกของระบบสุริยะ โดยการส่งยานอวกาศระหว่างโลกไปยังวงโคจรของดวงจันทร์ มนุษยชาติดูเหมือนว่าจะก้าวผ่านธรณีประคองจิตสำนึกแล้วรับรู้ว่ามีใช้เป็นเพียงเผ่าพันธุ์ของโลกอีกต่อไป แต่เราเป็นเผ่าพันธุ์นักท่องอวกาศด้วย

เริ่มมีการเข้าใจขีดความสามารถของมนุษย์ วิวาทะที่เกี่ยวข้องกับสัญญาณที่อาจมาจากผู้มีสติปัญญาสูงส่งจากต่างดาวนั้นกำลังปฏิบัติคุณค่ายึดถือปรัชญาและมุมมองเกี่ยวกับศักยภาพของมนุษยชาติ สิ่งนี้เกิดขึ้นเมื่อเราก้าวสู่ พ.ศ.2600 แล้ว

3. ด้านเทคโนโลยี

เทคโนโลยีสารสนเทศจะก้าวหน้าและแพร่ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง อำนาจประโยชน์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรโลก รวมถึงการเชื่อมโยงนานาประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโลก เทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ลดบทบาทและอิทธิพลของรัฐลงไป โดยที่อำนาจรัฐจะถูกแบ่งปันไปสู่กลุ่มธุรกิจระหว่างประเทศ กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) กลุ่มเชื้อชาติ องค์กรก่อการร้าย องค์กรค้ายาเสพติด ตลอดจนองค์กรในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

อินเทอร์เน็ตกลายเป็นสิทธิพื้นฐานของพลเมือง องค์กรธุรกิจมอบอินเทอร์เน็ตให้เป็นประโยชน์ฟรีแก่ลูกค้าทุกคน ขณะที่นายจ้างให้แก่ลูกจ้างโดยถือเป็นผลประโยชน์ของพวกเขา เครือข่ายเหมือนจริงของประชาชนเหล่านี้คือระบบข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารโลกได้เร่งการก้าวอย่างของการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ให้รวดเร็วขึ้น ตลอดจนความรู้เบื้องต้นและการแพร่กระจายเทคโนโลยีใหม่ เทคโนโลยีชีวภาพ นาโนเทคโนโลยี (Nanotechnology) และเกษตรกรรมแบบควบคุมสภาวะได้หล่อเลี้ยงโลก แหล่งพลังงานใหม่และการปรับปรุงพัฒนาทำ

ให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสะอาดบริสุทธิ์ขึ้น ระบบข่าวกรองคล้ายสมองที่ใช้เครือข่ายเส้นประสาทเชื่อมโยงกับข่าวกรองบุคคลได้แพร่ขยายและมีส่วนช่วยพัฒนาการตัดสินใจ การประกอบโมเลกุล (เทคโนโลยีนาโนภาพ) สามารถลดต้นทุนหน่วยประกอบการ โดยใช้วัสดุและพลังงานน้อยลงและลดผลกระทบทางสภาพแวดล้อมที่มีต่อประชากรจำนวนมาก วัคซีนวิทยา และวิศวกรรมได้ขจัดโรคที่ติดตัวและคุกคามกันมาได้เกือบทั้งหมด ทั้งยังลดความต้องการตั้งครุภัณฑ์จนถึงระดับที่ครอบครัวยุคใหม่มีขนาดใกล้เคียงกัน นี่เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การลดอัตราการมีลูกตก แม้ว่าภาวะการมีลูกตกนี้เคยปรากฏมาก่อนแล้วจากการมีประชากรเกิดขึ้นมากอย่างรวดเร็วเมื่อสมัยถึงพุทธกาล

ไซเบอร์สเปซกลายเป็นวิถีหลักของอารยธรรม สร้างเศรษฐกิจที่มั่นคงและเปลี่ยนวิถีชีวิตมนุษย์แบบวันต่อวันอย่างใหญ่หลวงเทียบเท่าการปฏิวัติอุตสาหกรรมซึ่งเปลี่ยนแปลงชีวิตผู้คนเมื่อ 200 ปีก่อนหน้านี้ ความสำเร็จของสถานีวิจัยอวกาศนานาชาตินำไปสู่การมีอาณานิคมในระบบสุริยะ ฐานทัพบนดวงจันทร์ ชุมชนบุกเบิกในดาวอังคาร มีประชากรเกือบ 250,000 คนทำงานในชุมชนอวกาศในห้วงสุริยะ บนโลกพระจันทร์และโลกพระอังคาร นับเป็นการเปิดพรมแดนใหม่สำหรับจินตนาการมนุษยชาติและความก้าวหน้าด้านอารยธรรมอย่างแท้จริง

ปรากฏการณ์พลิกโลกในทฤษฎีที่หลอมรวมกันของสสารและพลังงานนำไปสู่ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องของมวล แรงเฉื่อย ความโน้มถ่วง และพฤติกรรมควอนตัม การทดลองเริ่มขึ้นในสาขาของการสื่อสารที่ต่อต้านแรงโน้มถ่วงและการเร็วกว่าแสงผ่านทาง การใช้ปรากฏการณ์ควอนตัม นักวิทยาศาสตร์บางคนกำลังวิจัยในเรื่องของสะสมพลังงานจากอวกาศและใช้พลังงานนั้นในหลายหลากหลายรูปแบบของแรงขับเคลื่อน

นักจักรวาลวิทยา กำลังเพิ่มการวิจัยอย่างเข้มข้นทฤษฎีกำเนิดสุริยะและจำลองห้วงเวลาจุดกำเนิดนั้นในคอมพิวเตอร์จำลองสถานการณ์เหมือนจริงซึ่งเกือบจะเหมือนจริงที่สุด มีการตรวจพบสัญญาณบางประการของสิ่งมีชีวิตนอกพิภพ แต่การถกเถียงยังคงดำเนินต่อไปว่าสัญญาณนั้นเป็นของสิ่งมีชีวิตนอกพิภพ จริง ๆ หรือมีมนุษย์ทำขึ้น หากเป็นของสิ่งมีชีวิตนอกพิภพก็ยังมีข้อถกเถียงถึงความหมายของมัน

การถกเถียงเกี่ยวกับศักยภาพของการติดต่อออกพิภพผลักดันเราให้คิดนอกกรอบภูมิศาสตร์และเชื้อชาติ นอกจากนี้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การเดินทางระหว่างประเทศและการเดินทางในอวกาศที่ง่ายขึ้น ตลอดจนการคมนาคมที่ไม่หยุดนิ่งของประชาชนต่างมุมมองกันบนโลกและที่ในอวกาศก็ได้ช่วยขยายมุมมองของเราเช่นกัน ผลของการนี้ช่วยให้ประชาชนมีมุมมองอื่นแทนที่มุมมองเฉพาะถิ่นของตนเองมากขึ้น และทำให้พิจารณาจริยธรรมโลกจริงจึงมากขึ้น แม้มีเชื่อว่าทุกคนจะยึดถือคุณค่าความรัก สัจจะ ความยุติธรรม ครอบครัวยุติธรรมและการเป็นเจ้าของ แต่การยึดถือคุณค่าเหล่านี้ก็มีมากกว่าในคริสต์ศตวรรษที่ 20 และมีเพียงพอที่จะรักษาสันติภาพเชิงสัมพัทธ์ของโลกไว้ได้ ในกรณีของการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งเดิมที่เมื่อร้อยปีก่อนนั้นมีความก้าวหน้าอย่างมาก ถึงเวลานี้มีการให้ความสำคัญแก่

จดง่าย ๆ มีการศึกษาถึงจุดเหล่านี้เพื่อนำไปสู่การแก้ไขข้อพิพาท ที่น่าสนใจคือ เกม The Great Cyber Game ซึ่งคนทุก ๆ หนึ่งในสามคนจะเล่นทุกวัน เกมนี้เป็นเครื่องมือในการระบุและยอมรับบรรทัดฐานทางจริยธรรมของโลกซึ่งทำให้เกิดพื้นฐานร่วมของการร่วมมือระดับโลก แม้ว่าอคติทางเชื้อชาติยังปรากฏอยู่ให้เห็นบ้าง แต่ก็ถูกควบคุมไว้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าเมื่อศตวรรษที่แล้ว

ความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องน่าอัศจรรย์ ไมโครโปรเซสเซอร์เพิ่มความจุอย่างต่อเนื่อง ทั้งเร็วขึ้น เล็กลงและถูกลง คอมพิวเตอร์ทุกวันนี้ถูกสร้างเข้าสู่และผสมกลมกลืนกันเกือบทุกสิ่งที่เราสร้างขึ้นนับตั้งแต่เครื่องจักรและเครื่องใช้ไฟฟ้าไปจนถึงตึกและคาเฟ่ที่มีเลนส์ซูม ส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์มีขนาดเล็กเท่าโมเลกุลและการทำงานของมันเป็นเอื้อประโยชน์ต่อพฤติกรรมควอนตัมด้วย

ส่วนใหญ่ของความจุคอมพิวเตอร์ในวันนี้ ทำให้ง่ายต่อการใช้เครื่องยิ่งขึ้น ไม่เพียงแต่ทุกคนต้องเรียนรู้เพื่อใช้มัน แต่เครื่องจักรถูกสอนให้ฟังและปฏิบัติตามความต้องการและความปรารถนาของผู้ใช้ ข้อมูลมหาศาลของโลกดิจิทัลถูกแปลเข้าสู่คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ด้วยการง่ายต่อการเข้าถึงและเป็นธรรมชาติจนคนสามารถใช้มันได้โดยไม่ต้องเข้าใจมัน ทำให้ดูเหมือนว่าคอมพิวเตอร์นั้นโปร่งใสไร้ตัวตน

สุขอนามัยเป็นสิทธิของมนุษยชนที่ยอมรับกันในวงกว้าง เช่น สิทธิที่มนุษย์จะต้องได้รับความคุ้มครองอันเท่าเทียมกัน และมีความสามารถในการเข้าถึงการบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพตลอดจนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสุขอนามัย โดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องการชำระเงิน วัฒนธรรม เชื้อชาติ สถานที่ทางภูมิศาสตร์และสถานะทางสังคม สาธารณสุขทางไกล (Telehealth) และเวชศาสตร์ทางไกล (Tele-Medicine) เกิดขึ้นในวงกว้างและเข้าถึงได้ง่าย ผู้จัดหาบริการรักษาสุขภาพนำเอากระบวนทัศน์ใหม่มาใช้ในการทำนายและป้องกันปัญหาด้านสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นได้ ผ่านทางการเข้าถึงส่วนบุคคลและสาธารณสุขสาธารณะ มีการตรวจสอบได้ก่อนด้วยการใช้ Biomonitoring และการจัดการปัญหาที่ปรากฏขึ้นในเวลาต่อมาได้โดยง่าย

บางคนเชื่อว่าคอมพิวเตอร์จะล้อมกรอบเราโดยผลักดันเราให้คล้อยตามความสามารถเฉพาะของมัน เพื่อที่จะได้ใช้การมันได้ แต่คอมพิวเตอร์และเครื่องจักรทุกวันนี้ถูกใช้เพื่อสนับสนุนความหลากหลายผ่านทางการขัดเกลาทางวัฒนธรรมมวลชน

ผู้ประกอบการมีสายการผลิตที่สั้นลงมาก โดยผลิตภัณฑ์ถูกจัดแต่งให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค แม้ในส่วนที่เล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ รายละเอียดจะแตกต่างกันตามความสนใจของผู้บริโภค เทคโนโลยีซอฟต์แวร์ซึ่งใช้ร่างกายของแต่ละคนเป็นรหัสผ่านทำให้แผงลอย เครดิตการ์ด และหนังสือเดินทางถูกยกเลิกไปนับตั้งแต่ที่เครื่องจักรสามารถจดจำมนุษย์ได้ การซื้อของในเวลานี้ใช้ฐานข้อมูลอย่างแพร่หลาย แต่ละบุคคลถูกเก็บข้อมูลทุกประเภทไว้ ตั้งแต่ประวัติของการซื้อของจนถึงขนาดของเครื่องแต่งกาย และยังให้โอกาสเครื่องส่งเสียงหรือสัญญาณข้อความแบบว่า “เสื้อตัวนี้เหมาะสมกับกางเกงที่คุณซื้อมาเมื่อเดือนก่อน” หรือ “คุณ

ไม่ต้องการสิ่งที่เหมาะกับคึกคักของหลานสาวคุณ สำหรับวันเกิดของเธอในสัปดาห์หน้าหรือในอีกด้วย

การปรับปรุงเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารให้ดีขึ้นทั้งหมดนี้ เป็นผลมาจากระบบอันซับซ้อนของการคมนาคม แบบที่บางคนเรียกว่า “สมองโลก” (Global Brain) หรือระบบประสาทแบบดาวเคราะห์ (Planetary Nervous System) ซึ่งพัฒนามิติของมนุษยชาติ เพราะเหตุที่การเข้าถึงถูกขยายกว้างออกไป ดันทุนซอฟต์แวร์ด้านการศึกษา (Edutainment) ที่ลดลง จึงทำให้คนที่มีความสนใจใฝ่สัมฤทธิ์ จนสามารถมีการศึกษาระดับวิทยาลัย และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกสิ่งที่ตนต้องการได้ บัจเจกบุคคลก้าวข้ามพรมแดนทางการเมืองและธุรกิจไป ๆ มา ๆ ได้ภายในเวลาไม่กี่วินาที คนจนและคนรวยเกือบเท่าเทียมกันในด้านการเข้าถึง Cyberspace เกือบทุกที่และทุกเวลาข้อแตกต่างระหว่างโลกที่พัฒนาแล้วกับโลกที่กำลังพัฒนา ไม่มีความหมายในไซเบอร์สเปซ

สื่อแบบสื่อสารทางเดียวซึ่งเป็นแบบเก่าที่ค่อนข้างไม่ได้รับความนิยม ผู้ชมหลงใหลในละครแบบที่ตนสามารถแย้งได้ สื่อแบบปฏิสัมพันธ์เชิงโต้ตอบกันค่อนข้างได้รับความนิยมร่วมมือโดยผู้ชมจะถูกดึงมาเข้าร่วมตามความพอใจ และสอดคล้องคอกัน ไซเบอร์สเปซจำแนกแจกจ่ายข้อมูลมหาศาลอย่างเป็นประชาธิปไตยมากกว่าระบบเดิม ผลคือทุกคนสามารถเข้าถึงการฝึกอบรม การวิจัยตลาด การวางแผน เกร็ดคิดและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพื่อเริ่มธุรกิจของตัวเองเป็นการเฉพาะ และสามารถขายออกสู่ตลาดไซเบอร์สเปซระดับโลกได้ด้วย ในรอบ 50 ปี หลังมานี้ พัฒนาการดังกล่าวได้กลายเป็นปัจจัยหลักประการหนึ่งในการลดภาวะว่างงานทั่วโลก

การประดิษฐ์เงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัยได้ปฏิวัติธุรกรรมค้าปลีกและการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนจัดการการจ้างงานที่เติบโตขึ้นอย่างมาก บัจเจกบุคคลล้วนเชื่อมั่นในการสร้างธุรกิจของตนเองและขายออกทั่วโลก ขณะที่การค้าปลีกนั้นมักใช้อินเตอร์เน็ตเป็นการเผยแพร่ขั้นต้นและสร้างความสนใจ การทำธุรกรรมระหว่างธุรกิจกับธุรกิจเติบโตขึ้นมากอย่างเป็นปรากฏการณ์ ทุกวันนี้ธุรกิจทุกขนาดสามารถมีซัพพลายเออร์และลูกค้าได้ทั่วโลก การแลกเปลี่ยนสินค้า การส่งสินค้า และการตามรอยสถานะสินค้านั้นทำได้โดยง่ายและทันทีทันใดทั่วโลก มีกฎหมายป้องกันภาวะผันผวนของค่าเงินเพื่อจำกัดวิกฤตการเงิน และเปิดโอกาสให้ธุรกิจขนาดเล็กเติบโตอย่างมั่นคงทั่วโลก การเก็งกำไรค่าเงินลดลงโดยธนาคารใช้ระบบเก็บภาษีค่าธรรมเนียม จึงทำให้การแลกเปลี่ยนเงินตรามีความโปร่งใส พร้อมกับการออนไลน์ของราคา ข้อมูลเปรียบเทียบจากหลายแห่ง และข้อเสนอด้านการค้าจากที่ต่าง ๆ

พลังความคิด ของเทเลเมติกส์ และไมโครเจเนติกส์ ก่อให้เกิดวิวัฒนาการของมนุษย์แบบก้าวกระโดด โดยจัดเชื้อโรคหลายประเภท และเพิ่มสมรรถภาพให้แก่หุ่นยนต์ทั้งขนาดยักษ์และขนาดจิ๋ว ทำงานที่เสี่ยงอันตรายและซ้ำซาก ด้วยความเที่ยงตรงในด้านการผ่าตัด การรักษาความปลอดภัย การดูแลสุขภาพ อุตสาหกรรมอวกาศ การทำความสะอาดบ้าน การทำความสะอาดท่อระบายน้ำ การตรวจสอบสะพาน การทำเหมือง การทดลองในห้องแล็บ และแม้แต่การเตรียมอาหารจานด่วน นอกจากนี้หุ่นยนต์ยังสามารถทำเรื่องต่อไปนี้ได้เป็นส่วน

ใหญ่ คือ การปรับสภาพแวดล้อมของตนเอง การดำรงภารกิจเดี่ยว และมีตัว biosensor ซึ่งพัฒนามาจากเซลล์สิ่งมีชีวิต และไมโครโปรเซสเซอร์ที่ประกอบขึ้น

พลเมืองทางไกล (Telecitizen) ผุดขึ้นในพื้นที่ที่ยากจนกว่า แต่ทำงานในพื้นที่ที่รวยกว่าได้ช่วยเหลือประเทศด้นกำเนิดของคนเหล่านั้นในฐานะที่เป็นอาสาสมัครทางไกล (Tele-volunteers) โดยเป็นตัวแทนกระบวนการพัฒนา การพัฒนาข่าวกรองประติษฐ์ และการใช้ข่าวกรองนี้เพื่อการสื่อสาร สนองความต้องการของปัจเจกชนในเรื่องของการแพทย์ การเงิน และข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ อย่างทันเวลา ซอฟต์แวร์เพื่อการแปลพหุภาษา ช่วยเพิ่มการสื่อสารท่ามกลางกลุ่มภาษาที่แตกต่างกันได้

เคยมีภาพของคนที่ได้ผ่านตู้เครื่องหยอดเหรียญ แล้วล้วงกระเป๋า ก่อนพบว่าไม่มีเหรียญติดกระเป๋าไว้หยอดตู้ จากนั้นจึงได้แต่เดินจากไป ภาพนี้กระตุ้นให้ผู้จำหน่ายสินค้าในยุคต้นศตวรรษที่ 21 สร้างตู้เครื่องที่ใช้เสียงเป็นคำสั่งสัญญาณส่งใบเสร็จรับเรียกเก็บเงินตรงไปยังบัญชีใบเบอร์กเกมของแต่ละคนเมื่อถึงสิ้นเดือน ตู้เครื่องทางไกลมีการจดจำเสียงง่าย ๆ และมีโปรแกรมที่สังเคราะห์เพื่อให้คนพูดกับเครื่อง โดยใช้ท่าทางของผู้พูดเป็นรหัสผ่านในการสั่งซื้อแซนด์วิช น้ำอัดลม สื่อสารและเล่นเกม Great Cyber ขณะที่ดื่มกินคนเดียวหรือกับเพื่อนฝูง

The Great Cyber Games เต็มไปด้วยการเชื่อมต่อกับฐานข้อมูลซึ่งบรรยายถึงปัญหา โอกาส ความท้าทาย ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีระดับโลก ผู้เล่นจะได้รับคะแนนหากเขาสามารถระบุคำตอบที่ถูกต้อง หรือสามารถพัฒนาคำตอบจากข้อมูลที่บรรจุอยู่ในฐานข้อมูล หรือ สามารถระบุปัญหาใหม่ ๆ ซึ่งได้รับการประเมินค่าว่าวิกฤตเพียงพอต่อการบรรจุลงในฐานข้อมูล เมื่อคนเหล่านั้นทำคะแนนได้ถึงขั้น เขาจะชนะ “ความจริง” (REALITY) และจะได้สาส์นขึ้นต้นจากผู้กำหนดนโยบายซึ่งกำลังทำงานในประเด็นสาขาที่ผู้เล่นคนนั้นทำคะแนนได้สูงสุด สาส์นนี้นั้นจะทำให้ผู้เล่นคนนั้นเล่น “เกมของจริงระดับโลก” สถานการณ์จริงของโลกปัจจุบัน จะถูกมอบให้แก่ผู้เล่น โดยผู้กำหนดนโยบาย นักวิจัย หรือผู้ที่มีโอกาสเป็นนายจ้างของผู้เล่น เมื่อผู้เล่นพบบางสิ่งที่เห็นว่ามีคุณค่า ผู้เล่นจะต่อเชื่อมสิ่งนั้นเข้ากับชีวิตจริงเพื่อความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ผู้เล่นจะต้องเล่นเกมระดับโลกของจริงกับตัวแปรจริง และหลายคนจะได้งานและอาชีพใหม่จากการนี้

The Great Cyber Games เป็นที่เฝ้าจับตามองต่อผู้กำหนดนโยบายและผู้ที่ต้องตัดสินใจในรูปแบบต่าง ๆ เพราะเกมเหล่านี้กลั่นกรองเสียงทั้งหมดของการประชุมทางคอมพิวเตอร์ บทความทั้งหมดในวารสารและให้สิทธิผู้เล่นได้ออกความเห็นของตนได้ ผู้เล่นชอบเกมนี้ เพราะเขาสามารถเห็นความคิดของเขากลายเป็นจริงและใช้ชีวิตในงานที่มีความหมาย ห้องแล็บวิจัยพื้นฐานถูกใช้เพื่อเสาะหานั้นได้ ผลผลิตโดยอ้อมของเกม คือ ระบบคัดเลือกบุคลากรในระดับโลกซึ่งทุกวันนี้ได้รับการยอมรับในเรื่องการส่งเสริมการเจริญก้าวหน้าทีรวดเร็วของหลักการทฤษฎีใหม่ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงให้ดีขึ้นหลายประการ ที่น่าประหลาดใจอีกอย่างหนึ่งคือ เกมนี้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนการจ้างงานในระดับโลกด้วย

เพราะมีรายงานทางวิทยาศาสตร์อย่างเด่นชัดว่า การวิเคราะห์เสียงเป็นตัวป้องกันที่ทรงประสิทธิภาพที่สุดต่อความคดโกงและอาชญากรรม วิธีเพื่อพัฒนาความแน่นอนของการระบุโดยใช้การวิเคราะห์เสียงและได้รับการพัฒนาต่อไปเป็นฐานข้อมูลโลก อัตราอาชญากรรมจึงลดลง มีการทำความตกลงพิธีสาส์นระหว่างประเทศ เพื่อแบ่งปันข้อมูลจากธนาคารข้อมูลให้แก่ตำรวจ นอกจากนี้ยังมีความนิยมในการใช้อาวุธที่ไม่ถึงตาย เช่น โฟมเหนียว และสารยาสลบฟันให้หลับมากขึ้นด้วย

ตัวแปลงสัญญาณเทคโนโลยีนาโนภาพด้วยซอฟต์แวร์ที่เน้นการใช้เสียงจะถูกนำมาใช้ในวงการเสื้อผ้าและอัญมณีด้วย ระบบเหล่านี้จะเตือนภัยผู้ใช้เครื่อง เมื่อคนกำลังโกหกหรือเริ่มโกรธ แม้ว่าซอฟต์แวร์ต่อต้านมักเกิดปัญหาและต้องมีการอัปเดตคุณภาพให้เหมาะสมอยู่เสมอ แต่ก็ทำให้คนซื้อสตั๊ดขึ้นหรืออย่างน้อยก็มีพฤติกรรมที่ซื่อตรงมากกว่าเมื่อศตวรรษก่อน เป็นการยากที่จะจินตนาการถึงการหวนคืนของระบอบเผด็จการและเครือข่ายองค์กรอาชญากรรมแบบในอดีต เพราะทุกวันนี้มีการเชื่อมต่อถึงกันทั่วโลก และมีเครื่องวัดความสัตย์ซื่อปรากฏอยู่ทั่วไป

ในด้านการทำของให้เล็กลง (miniaturization) กลายเป็นสิ่งที่สำคัญสุดยอต่อความสำเร็จของโลกของเรา เทคโนโลยีนาโนภาพช่วยผลิตอาหารตามแต่จะออกแบบและให้มีต้นทุนต่ำ โดยทำหน้าที่คล้ายธรรมชาติแยกธาตุคิน น้ำ และอากาศ แล้วประกอบโมเลกุลกันใหม่กลายเป็นมันฝรั่ง “ผู้ประกอบจักรวาล” ใช้เทคโนโลยีนาโนภาพแยกธาตุวัตถุเป็นโมเลกุลหรืออะตอม และใช้สูตรนี้ผลิตโมเลกุลอาหารที่ออกแบบไว้ให้กลายเป็นอาหารสำเร็จรูป ด้วยเทคโนโลยีนาโนภาพอะไรก็ตามที่มนุษย์ออกแบบ มนุษย์จะสามารถสร้างได้ เทคโนโลยีเดียวกันถูกใช้เพื่อผลิตแผงวงจรรวมซึ่งใช้ผลิตเครื่องจักรขนาดจิ๋ว ยกตัวอย่าง เช่น เครื่อง mass spectrograph ซึ่งสมบูรณ์ด้วยวาล์วและกลไกวิเคราะห์ครบทุกตัวนั้น จะถูกสร้างขึ้นในรูปของชิปซิลิคอนตัวเดียว เวลานี้มอดูเล่อร์ถูกสร้างขึ้นโดยให้มีเส้นผ่าศูนย์กลางน้อยกว่า 1 มม. กันแรงที่ใช้ในถ่วงมรณคดีจะเล็กเกินกว่าที่จะมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า เป็นเรื่องปกติที่จะใช้วัสดุชีวภาพในรูปของชิปซึ่งกระตุ้นการตอบสนองต่อสิ่งแปลกปลอม หรือปฏิกิริยาเริ่มแรกที่เข้ามากระทบอย่างหลากหลาย

นักเทคโนโลยีเรียนรู้เกี่ยวกับพลังอำนาจที่อุบัติขึ้นเป็นการพิเศษเฉพาะ ณ สเกลนี้ (ยกตัวอย่าง เช่น น้ำมันหล่อลื่นอาจมีโมเลกุลที่ใหญ่เกินกว่าจะทำงานในเครื่องจักรนี้ได้ อย่างเหมาะสม) จึงพัฒนารูปแบบโมเลกุลพิเศษ (FULLERENE) ซึ่งมีคุณสมบัติสมดังใจปรารถนา บางตัวอาจเป็นตัวเซนเซอร์อยู่ระหว่างผนังถ้ำลมบนผิวหน้าปีกเครื่องบิน บางตัวเป็นตัวเบี่ยงฉนวนอากาศเพื่อชะลอตัว Transition ยังมีเครื่องวัดความบริสุทธิ์ของน้ำด้วยการใช้ microfish เครื่องถ่ายกำลังระยะไกลซึ่งสามารถถูกดูดกลืนเข้าสู่ปฏิกิริยาวิวัฒนาการในร่างกายได้ และเครื่องวัดความสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวที่ติดตั้งในตึกโดยใช้ตัวเซ็นเซอร์ที่ติดตั้งอยู่กับผนังคอนกรีตโครงสร้าง

กิจกรรมทั้งหมดนี้ส่งผลกระทบต่อมหาศาลต่อวัสดุศาสตร์หลังจากต้องจำนนอยู่กับการใช้อุณหภูมิที่สูงปานกลางมานานหลายทศวรรษ การเหนี่ยวนำไฟฟ้าระดับสูง (superconductivity) จะทนทานต่ออุณหภูมิที่สูงขึ้นและสูงขึ้น เวลานี้ตัวเหนี่ยวนำไฟฟ้าระดับสูงที่เป็นเพียงแผ่นฟิล์มบาง ๆ สามารถทนทานต่ออุณหภูมิถึง 100 องศาเซลเซียสได้ การพัฒนาในสาขานี้รวมทั้งสาขาโมเลกุลชีวภาพ การเคลือบเพชรโดยใช้แรงกดดันต่ำ ของแข็งบางเฉียบที่ลอยในอากาศได้ และวัสดุเชิงประกอบที่แข็งและบางเพียงพอต่อการนำไปทำเป็นผิวของจรวดขนาดใหญ่ซึ่งออกแบบเพื่อให้เข้าสู่วงโคจรด้วยขั้นตอนเดียว

รูปแบบใหม่ของกลไกเศรษฐกิจโลกเริ่มปรากฏขึ้นเมื่อต้นศตวรรษที่ 21 มีการทำพจนานุกรมใหม่ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายรูปแบบชีวิตดิจิทัลซึ่งสร้างวัฒนธรรมไซเบอร์ และเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับทุกวันนี้ “พื้นที่ของเจตนารมณ์ร่วมกัน” (Fields of Cooperative Intent) นี้ เป็นหนึ่งในหน่วยใหม่ขององค์กรทางสังคมและความพยายามเชิงวิสาหการ ความรู้ และปัญญาถูกนำมาผนวกกับมาตรวัดความมั่งคั่งและคุณค่ายึดถือ

ระบบการจัดการความคิดระดับโลกถูกผสมผสานรวมอยู่ใน Great Cyber Game ซึ่งเป็นการเร่งให้เกิดความก้าวหน้าของพัฒนาการทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสถานะแวดล้อมต่อไป มีการสร้างฐานข้อมูลร่วมสำหรับวิทยาศาสตร์นอกกระแสนและการขึ้นทะเบียนความคิดใหม่นอกกระแสนนานาชาติด้วย

เทคโนโลยีชีวภาพสร้างตระกูลพืชที่เก่งกาจทนทานต่อเชื้อโรคและศัตรูพืชโดยใช้ปุ๋ยน้อยและทนทานต่อความแห้งแล้งและน้ำกร่อย ประโยชน์ของเทคโนโลยีชีวภาพเมื่อไม่นานมานี้กำลังเปลี่ยนแปลงแนวทางการใช้เมล็ดพันธุ์ น้ำ และที่ดินเพื่อการเพาะปลูกให้ต่างจากแบบที่เคยทำกันมาดั้งเดิมนับหมื่นปี วันนี้การผลิตอาหารปริมาณมาก ๆ ในโรงงานได้ใช้เทคนิคทางพันธุกรรมผลิตอาหารส่วนใหญ่ให้แก่โลก โรงงานอาหารให้การคัดต่อพันธุกรรมทำให้วัตถุดิบกลายเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ การบ่อนวัตถุดิบขั้นต้น คือ แสงอาทิตย์หรือรูปแบบพลังงานอื่น คาร์บอนไดออกไซด์ น้ำและสารประกอบไนโตรเจนเข้าไป ผลที่ได้ออกมาคือกรดอะมิโน และอาหารเพื่อการบริโภคโดยตรง ในวิธีอื่นนั้นใช้การทำโคลนนิ่งจากเซลล์ของอาหารธรรมชาติ เช่น แครอท หรือเนื้อสัตว์ ผลผลิตที่ได้จากโรงงาน อาจถูกจำลองจากเซลล์พ่อแม่ของผลผลิตนั้น เทคนิคเหล่านี้ทำให้เกิดผลผลิตทางเกษตรกรรมได้โดยไม่ต้องใช้พื้นที่ ทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นของการลดความต้องการทำฟาร์มเนื้อสัตว์ โดยเป็นการผลิตโปรตีนใหม่ทดแทนเนื้อจำพวกวัวและไก่ เนื้อที่ใช้ปลาแทนเป็นการส่งเสริมประมงทะเลเล็ก และเป็นจุดกำเนิดของการต่อต้านการทำฟาร์มประมงมหาสมุทรขึ้นมา สิ่งนี้อาจจะถือว่าสำคัญเท่าเทียมกันก็คือประติษฐกรรมในสาขาซึ่งผลิตสิ่งที่คานอำนาจกับอาวุธชีวภาพ และขจัดสารจุลชีพที่เป็นภัยต่อร่างกายออกจากอาหาร

การทำแผนที่พันธุกรรมของแบคทีเรีย มนุษย์และพืชทำให้ความรู้ในด้านกระบวนการพันธุกรรมมีมากขึ้นและขยายออกไปอีกเป็นข้อมูลว่าควรควบคุมแผนที่นี้อย่างไร หุ่นยนต์ทางเวชศาสตร์นาโนภาพขนาดจิ๋วที่ทำงานภายในร่างกายสามารถซ่อมแซมเซลล์

เนื้อเยื่อและอวัยวะ เชื้อโรคบางประการถูกขจัดหรือควบคุมได้ เช่น มะเร็ง ส่วนที่เป็นเซลล์โรคเลือดไหลไม่หยุด รุมาคอยด์ในหัวใจ เอคส์ ไชมันในเลือดสูง และอาการป่วยทางจิตบางประเภท

Monoclonal antibodies ซึ่งบางครั้งถูกบรรจุอยู่ในไบโอชิพถูกใช้ในการทดสอบเชิงวินิจฉัยและในระบบลำเลียงยาไปยังจุดเฉพาะในร่างกาย เทคนิคในสาขานี้ถูกนำไปสู่เวชศาสตร์เชิงพันธุกรรมซึ่งปรับเปลี่ยนคุณสมบัติทางพันธุกรรมของมนุษย์ เพื่อรักษาหรือเยียวยาโรคซึ่งมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของพันธุกรรม การวินิจฉัยโรคที่มีพื้นฐานจากการวิเคราะห์ธาตุพันธุกรรมของคนผู้นั้นเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นเป็นประจำ การวินิจฉัยดังกล่าวไม่เพียงสัมพันธ์กับโรคที่ปรากฏอยู่แต่อาจรวมถึงโรคในอนาคตของพฤติกรรมผิดปกติบางประเภทได้

มุมมองดั้งเดิมเรื่องการสืบพันธุ์ของมนุษย์กำลังอยู่ในห้วงของการเปลี่ยนแปลงควบคู่ไปกับความก้าวหน้าทางพันธุกรรมและการเลือกคัดสรรใจด้วยตนเอง การเท่าเทียมและสิทธิครอบครองของสตรี และวิวัฒนาการของบทบาทชายและหญิง ความก้าวหน้าซึ่งเป็นที่ถกเถียงกันมานาน บางอย่างนั้นมิศูนย์กลางอยู่ที่การคุมกำเนิดชายและหญิง ตลอดจนขีดความสามารถในการมีอิทธิพลต่อพันธุกรรมและกระบวนการทางชีวเคมี โลกตื่นตัวมาตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 เมื่อวิธีที่มีต้นทุนต่ำและพาไปมาได้สะดวกของการกำหนดเพศทารกก่อนคลอดกลายเป็นสิ่งที่พบได้ทั่วไป สำหรับผู้ที่เกรงว่าพ่อแม่ในบางวัฒนธรรมจะเลือกเอาแต่เพศชายจนก่อให้เกิดการบิดเบือนหลักประชากรศาสตร์ของเผ่าพันธุ์มนุษย์ในอนาคตนั้น พบว่าหลังจากผ่านไปหลายปีที่เต็มไปด้วยการถกเถียงกันอย่างหนัก ภัยคุกคามของการคว่ำบาตรระหว่างต่างประเทศ การแทรกแซงของผู้ที่มีบุคลิกเป็นผู้นำ และการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วแต่เพียงในระยะสั้นของอัตราการเกิดของเพศชายในบางประเทศนั้น จำนวนการเกิดของชายและหญิงได้กลับสู่จุดสมดุลอีกครั้ง

องค์การพลังงานโลก (The World Energy Organization) ก่อตั้งขึ้นเมื่อต้นศตวรรษที่ 21 เพื่อวิจัยร่วมและช่วยปรับปรุงนโยบายที่นำไปสู่แหล่งพลังงานผสมผสานซึ่งแปรเปลี่ยนสภาวะเรือนกระจก (Green House Effect) ให้ปลอดภัยขึ้น แหล่งพลังงานนั้นรวมถึงไฮโดรเจน โรงงานแยกปรมาณูรุ่นที่ 3 ดาวเทียมพลังแสงอาทิตย์ แหล่งพลังงานที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้และแหล่งพลังงานดาวเทียมโคจรเพื่อแจกจ่ายพลังงานให้โลก ไฮโดรเจนกลายเป็นแหล่งพลังงานหลักของโลกสำหรับรถยนต์ และเป็นแนวทางปฏิบัติของพลังงานคมนาคมนับแต่เริ่มแรกที่ใช้ ก๊าซจะถูกบรรจุในหัวฉีดเหล็กกล้าความหนาแน่นสูง แล้วจึงถูกปล่อยออกมาด้วยความร้อน นอกเหนือจากนำไฮโดรเจนจากก๊าซธรรมชาติมาใช้แล้ว ไฮโดรเจนยังผลิตจากน้ำโดยวิธี Electrolysis (ในที่นี้เน้นการใช้ด้วยรูปแบบใหม่ของการทำละลาย) และโดยแยกองค์ประกอบน้ำในอุณหภูมิสูงอันเป็นกระบวนการซึ่งใช้ไฟฟ้าปริมาณมหาศาลหรืออุณหภูมิสูงมาก ๆ วิธีแรกใช้แยกไฮโดรเจนออกจากน้ำและใช้สร้างโรงงานพลังงานนิวเคลียร์ ขณะที่วิธีหลังจะใช้ทำโรงงานความร้อนพลังสุริยะขนาดใหญ่ ผลประโยชน์นอกเหนือจากนี้คือการผลิตไฮโดรเจนจากน้ำทะเลโดยหนึ่งเกลือออกไปเพื่อให้เหลือเป็นน้ำจืด การนี้ยังเป็นการป้องกันความขัดแย้ง

ด้านน้ำจืดในภูมิภาคตะวันออกกลางและที่อื่นอาจเกิดวิกฤตด้านน้ำขึ้นได้ ท่อส่งทางการเกษตรที่ควบคุมสภาวะแวดล้อมไว้แล้ว ความยาว 100 ไมล์ จำนวนหลายพันท่อ ผลิดอาหารอย่างพอเพียงส่งไปยังแอฟริกา และส่งออกให้อเอเชียพลังงานส่วนเกินจากแขนงของท่อถูกส่งต่อโดยระบบไมโครเวฟไปยังวงโคจรของโลกและถ่ายทอดไปทั่วโลกผ่านแผงพลังงานดาวเทียม

พลังความคิดของการวิจัยทางชีววิทยาและฟิสิกส์ขั้นสูงนั้นมีความจำเป็นต่อการบินในอวกาศของมนุษย์ ซึ่งก่อให้เกิดสิ่งประดิษฐ์หลายหลายจำนวนมาก พลังความคิดนี้ได้กระตุ้นความคิดเกี่ยวกับความหมายของชีวิต ประวัติศาสตร์และอนาคตร่วมของเรา และได้สร้างโอกาสมากมายเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศเชิงสันติ ความร่วมมือวิจัยและพัฒนา ระหว่างประเทศนำโดย INSPACECO ปรับลดราคาของการปล่อยยานอวกาศแต่ละครั้งเหลือแค่น้อยกว่า 500 เหรียญสหรัฐฯ ดอนัทหนักหนึ่งปอนด์ ทำให้เป็นไปได้ที่ปัจเจกชนจะสามารถเดินทางไปยังชุมชนอวกาศโดยอาศัยชุดอวกาศพื้นฐานราคาเพียง 250,000 เหรียญสหรัฐ ฯ เท่านั้น สิ่งนี้ก่อปรกับการเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวในอวกาศและธุรกิจลีดเดอร์อวกาศ (ผู้ชนะจะได้เดินทางสู่ศูนย์พักผอนอวกาศในวงโคจรโลกโดยไม่ต้องเสียเงิน) ได้เปิดโอกาสให้มีการถกเถียงทางการเมืองในเรื่องของการอพยพสู่อวกาศ บ้างโต้แย้งว่าการอพยพออกจากโลกเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้ว่าสำหรับหลายวัฒนธรรมแล้วเรื่องการเดินทางในอวกาศนี้ยังเป็นแค่ตำนานเท่านั้น ประชาชนเรียกร้องให้เร่งก่อสร้างถิ่นฐานทางเลือกในอวกาศเพื่อเป็นหลักประกันสำหรับเผ่าพันธุ์มนุษย์ หากความหายนะบนโลกคุกคามชีวิตบนโลก บ้างโต้แย้งว่าชีวิตมักไหลไปเรื่อย ๆ และความสงสัยใคร่รู้ของเราจะผลักดันเราให้ทะยานโพ้นออกมาจากระบบสุริยะในสักวันหนึ่งข้างหน้า

ประติมากรรมที่เกี่ยวข้องกับอวกาศได้สร้างอุตสาหกรรมใหม่ สร้างแหล่งรายได้สำหรับโครงการทางสังคม สร้างมาตรฐานชีวิตที่ปรับปรุงให้ดีขึ้น และขยายโอกาสในการเข้าถึงเครื่องมือนวัตกรรมขนาดจิ๋ว ตลอดจนความก้าวหน้าด้านผลิตภัณฑ์ซึ่งลดต้นทุนของเทคโนโลยีจำนวนมากตั้งแต่การสื่อสารด้วยดาวเทียมไปจนถึงเทคนิคการวินิจฉัยทางการแพทย์ รายได้จากการสื่อสารผ่านดาวเทียม ดาวเทียมพลังงานแสงอาทิตย์ ดาวเทียมถ่ายทอดพลังงานที่โคจรรอบโลก (แผงอิเล็กทรอนิกส์แบบวงโคจร) การทำเหมืองบนดวงจันทร์และดาวเคราะห์น้อย โรงงานในสภาพไร้น้ำหนัก และธุรกิจการท่องเที่ยวในอวกาศนำไปสู่การเติบโตอย่างกว้างขวางของวิสาหกิจในอวกาศภาคเอกชน สิ่งนี้เร่งให้เกิดการแปรรูปผลประโยชน์วิสาหกิจอวกาศ ซึ่งเดิมทีเรื่องนี้เป็นเรื่องปกติในคริสต์ศตวรรษที่แล้ว

สถาบันที่มีสายการบังคับบัญชาอย่างเคร่งครัดในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ต้องหลีกเลี่ยงให้กับบรรดาคณะการเครือข่ายต่าง ๆ และคณะทำงานที่มีลักษณะแบบเน้นงาน ริเริ่มได้เอง และใช้ระยะเวลาสั้นที่มีจำนวนมาก และมีความเป็นไปได้ที่จะมีตัวแทนซอฟต์แวร์ชาวกรองบนไซเบอร์สเปซ สหประชาชาติไซเบอร์ (Cyber UN) และองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ เป็นที่เข้าใจดีในไซเบอร์สเปซ เพราะ “ลูกจ้าง” มิได้ถูกสั่งให้นั่งทำงานอยู่ในตึกหรือที่ตั่งทาง

ภูมิศาสตร์อื่นใดที่ต้องทำงานกันจริง ๆ แทนที่จะเป็นเช่นนั้น บุคลากรสามารถเชื่อมต่อกันได้ทั่วโลกได้เริ่มเครือข่ายไซเบอร์ขององค์กรระหว่างประเทศ

แนวโน้มภาพสถานการณ์ประเทศไทยในอนาคต

1. ด้านการเมือง

สถานการณ์การเมืองของไทยได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โลกโดยเฉพาะจากปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างประเทศที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นประเทศมหาอำนาจระดับโลก หรือระดับภูมิภาค องค์การทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ตลอดจนบรรษัทธุรกิจข้ามชาติ หรือแม้แต่เครือข่ายอาชญากรรมสากล แรงกดดันจากตัวแปรเหล่านี้ทำให้การตัดสินใจขององค์การหลักทางการเมืองแบบจารีตของไทย คือ รัฐและราชการ มีอาจกระทำไม่ได้โดยอิสระ หรือ ตามผลประโยชน์ของชาติโดยสมบูรณ์อย่างไม่เคยเป็นมาก่อน กระนั้นก็ตามในรอบ 20 ปีจากนี้ไป ภาคประชาสังคมของไทยจะเติบโตขึ้นมารอบครองส่วนแบ่งเพื่อกำหนดอนาคตและผลประโยชน์ของชนในชาติไม่น้อยกว่าภาคอื่นแต่อย่างใด

สภาพการณ์ทั่วไปของโลกไร้ขั้วอำนาจ (apolar) แม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะเป็นมหาอำนาจเดียวของโลก แต่ศักยภาพของยุโรปตะวันตกและจีนในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจระดับโลก รวมถึงศักยภาพของญี่ปุ่น อินเดียและอาเซียนในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก จะเป็นปัจจัยสำคัญมิให้สหรัฐ ฯ ดำรงสถานะความเป็นผู้นำโดยไร้การสอบทานและแข่งขันได้ ความซับซ้อนของปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวในยุคนี้มีมากกว่าโลกยุคสงครามเย็นที่มีขั้วชัดเจน แต่ละประเทศพร้อมที่จะเป็นมิตรกับประเทศหนึ่งในมิติหนึ่ง แต่ก็พร้อมที่จะเป็นคู่แข่งกับประเทศเดียวกันในอีกมิติหนึ่งด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ในด้านเศรษฐกิจ สหรัฐจะเป็นพันธมิตรกับจีนโดยมีญี่ปุ่นเป็นคู่แข่งกัน แต่ในทางการเมืองและความมั่นคง สหรัฐ ฯ กลับเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่นโดยมีจีนเป็นคู่แข่งกัน เป็นต้น ปรากฏการณ์ทั่วไปในโลกสหวรรษที่ 3 คือ การร่วมมือกันพึ่งพาทางการค้าและความมั่นคงทั้งระดับพหุภาคีและทวิภาคีที่มีมากขึ้น ภายใต้กับกลไกการสร้างสันติภาพเพื่อลดความขัดแย้งลงไป แต่วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจะเป็นตัวเร่งให้เกิดความขัดแย้ง เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเองเพิ่มขึ้น จนถึงการแข่งขันกันสะสมอาวุธหลังเศรษฐกิจฟื้นตัว อันจะเป็นเหตุให้ความหวาดระแวงและความตึงเครียดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกไม่มีทางหมดสิ้นไปได้

สหรัฐ ฯ ใช้ความได้เปรียบจากความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีของตนเพิ่มแรงกดดันทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคงภายใต้นโยบายเรื่องความเป็นประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การพิทักษ์สิ่งแวดล้อม การต่อต้านการก่อการร้าย การปราบปรามยาเสพติด และระบบการค้าเสรี เป็นเครื่องมือกดดันประเทศอื่นให้ดำเนินการตามความต้องการ ความตึงเครียดหลักที่จะเกิดขึ้น คือ ความพยายามปิดล้อมจีนด้วยการขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับเกาหลี ญี่ปุ่นและอาเซียนมากขึ้น รวมถึงการสนับสนุนการแยกตัวเป็นเอกราชของไต้หวัน ทิเบตและซินเกียง ตลอดจนความพยายามบ่อนทำลายศรัทธาของชาติ

อื่นที่มีต่อจีน อย่างไรก็ตามก็ตีกระแสดต่อต้านสหรัฐ ฯ จะรุนแรงขึ้นทั่วโลก เนื่องจากหลายฝ่ายเริ่มเข้าใจถึงนโยบายที่แท้จริงของสหรัฐ ฯ จึงมองหาทางเลือกใหม่ที่พ้นการครอบงำของสหรัฐ ฯ

จีนเพิ่มบทบาทของตนเพื่อเป็นทางเลือกให้ชาติที่เล็กกว่าโดยเฉพาะชาติสมาชิกอาเซียน ด้วยศักยภาพทางทหารและเศรษฐกิจได้เพิ่มอิทธิพลทางการเมืองให้แก่จีนจนสามารถท้าทายสหรัฐ ฯ ได้ในระดับหนึ่ง จีนพยายามเป็นมิตรกับชาติอาเซียนด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ความขัดแย้งทางการเมือง เช่น ปัญหาหมู่เกาะสแปรตลีย์ถูกกำหนดให้ยุติไว้ชั่วคราว ภายใต้หลักการร่วมแบ่งปันกรรมสิทธิ์ในทรัพยากรในบริเวณดังกล่าว อย่างไรก็ตามก็ตีจีนคงเป็นคู่แข่งโดยตรงทางเศรษฐกิจกับชาติอาเซียนที่ต้องพึ่งพาการผลิตแบบ labor-intensive เหมือนกัน อีกด้านหนึ่งนั้นจีนได้แสวงหาความร่วมมือกับรัสเซียและอินเดียเพื่อคานอำนาจสหรัฐ ฯ สำหรับญี่ปุ่นนั้น จีนไม่อาจสถาปนาความสัมพันธ์อย่างจริงจังได้ เนื่องจากบาดแผลทางประวัติศาสตร์ของทั้ง 2 ชาติที่ไม่มีวันลบเลือน ความตึงเครียดในภูมิภาคตะวันออกไกลจึงบังเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ

แม้ว่าศักยภาพทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นจะลดต่ำลงด้วยพิษจากวิกฤตเศรษฐกิจและการมีคู่แข่งที่เข้มแข็งจาก 2 พากมหาสมุทรแปซิฟิก แต่ญี่ปุ่นได้ชดเชยความกังวลด้านความมั่นคงของตนโดยขยายความร่วมมือทางทหารกับสหรัฐ ฯ การแก้ไขรัฐธรรมนูญให้กองทัพญี่ปุ่นออกปฏิบัติการป้องกันตนเองใน Areas Surrounding Japan ได้ตั้งแต่ปี 2542 และเครือข่าย Theatre Missile Defense ซึ่งจะติดตั้งแล้วเสร็จในปี 2553 จะทำให้กระแสนาตินิยมถูกปลุกเร้าขึ้นในญี่ปุ่น ขณะเดียวกันชาติอื่นในเอเชียจะเพิ่มความหวาดระแวงในลัทธิทหารนิยมของญี่ปุ่นมากขึ้น

ออสเตรเลียพยายามเพิ่มบทบาทของตนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น เช่น การมีส่วนร่วมในกระบวนการรักษาสันติภาพในเกาะต่างๆ ของฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตามจำนวนประชากรที่น้อยเกินไปทำให้ออสเตรเลียเป็นเพียงตัวแทนของชาติตะวันตกในภูมิภาคนี้เท่านั้น ผลสำเร็จทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและเศรษฐกิจทำให้อินเดียขยายอิทธิพลลงได้โดยร่วมมือกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในหลากหลายมิติอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามอินเดียยังไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะขึ้นำต่อการกำหนดนโยบายของไทยในอนาคตอันใกล้ เช่นเดียวกับรัสเซียที่แม้ว่าจะพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจได้ในที่สุด แต่ก็ได้สูญเสียโอกาสขยายอิทธิพลเหมือนเช่นครั้งอดีต รัสเซียยังคงให้ความสำคัญกับการปฏิรูปภายใน และปัญหาตามพรมแดนทางตะวันตกและตะวันออกเฉียงใต้ของตนอีกมาก

บทบาททางการเมืองและความมั่นคงของประเทศยุโรปตะวันตกจะเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอังกฤษและฝรั่งเศสผ่านทางการเมืองร่วมมือระดับทวิภาคีกับชาติประชาธิปไตยการมีส่วนร่วมในเวที ARF และการรักษาสันติภาพในพื้นที่ไม่สงบหลายแห่ง การขยายตัวของอิทธิพลยุโรปตั้งแต่มหาสมุทรอินเดียจรดมหาสมุทรแปซิฟิกมีส่วนเร่งให้ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐ ฯ กับยุโรปขยายตัวเกินออกไปจากมิติเศรษฐกิจที่มีความขัดแย้งกันอยู่บ้างแล้ว มีความเป็นไปได้

ภายใน 2570 ที่สหรัฐอาจจำเป็นต้องใช้กำลังทหารเข้าเผชิญหน้ากับประเทศยุโรปตะวันตกดังกล่าว เพื่อรักษาผลประโยชน์ในพื้นที่อิทธิพลในภูมิภาคต่าง ๆ

สถานการณ์โดยรอบประเทศไทย แม้ว่าจะมีบรรยากาศของความเป็นมิตรมากขึ้น กลไกสร้างความเชื่อมั่น (Confidence-Building Measures) หลายประการถูกจัดทำขึ้นภายใต้กรอบพหุภาคีและทวิภาคี แต่ในความเป็นจริงแล้วปัญหาเขตแดน ปัญหาประมง ปัญหายาเสพติด การแข่งขันทางเศรษฐกิจ การป้องกันทรัพยากร ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานโดยผิดกฎหมาย ฯลฯ จะยังคงมีอยู่และรุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะปัญหาทางชายแดนตะวันตก ลักษณะภูมิรัฐศาสตร์ของไทยทำให้ไม่อาจหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ ตามแนวชายแดนได้

วิกฤตเศรษฐกิจทำให้แต่ละชาติในอาเซียนมีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาต่างกัน มาเลเซียที่ใช้แนวทางเฉพาะตัวควบคุมอิทธิพลจากประเทศชาติตะวันตกสำเร็จในระดับหนึ่งจนได้รับการยกย่องจากนานาชาติกลับสร้างชาติแข็งแกร่งขึ้นใหม่ได้ และกลายเป็นพันธมิตรที่สำคัญของสหรัฐ ตั้งแต่ปี 2546 ความสำเร็จของเมืองไซเบอร์จายา ทำให้มาเลเซียเป็นศูนย์กลางของเทคโนโลยียุคใหม่ และเป็นความหวังของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่ใช้มาเลเซียเป็นผู้นำต่อรองกับประเทศชาติตะวันตกอย่างสร้างสรรค์ ความขัดแย้งระหว่างไทยกับมาเลเซียมีน้อยลง มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจมากขึ้น การแย่งชิงการนำระหว่างมาเลเซียกับสิงคโปร์ยังคงมีอยู่แต่ไม่ได้ดึงอาเซียนเข้าร่วมด้วย ความไม่สงบในฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียยังคงมีอยู่ตลอด 20 ปีแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 21 และจะทำให้เกิดประเทศใหม่ ๆ ขึ้นอีก ไทยจะเข้าไปเกี่ยวข้องผ่านทางกลไกของอาเซียน ความเป็น mediator ของภูมิภาคจะเสริมส่งสถานะทางการทูตของไทยขึ้น แม้ว่าข้อกังขาที่ว่าไทยมีความใกล้ชิดกับชาติตะวันตกเกินไปจะยังคงเป็นที่แคลงใจของอดีตประเทศอาณานิคมตะวันตกที่รายล้อมประเทศไทยอยู่ก็ตาม

ไทยอาจมีปัญหามหาความขัดแย้งชายแดนทางบกกับลาวและกัมพูชา และทางทะเลกับเวียดนามได้เสมอ แต่ข้อน่ากังวลอยู่ที่ความร่วมมือทางการเมืองระหว่างไทยกับประเทศเหล่านี้อาจถูกปกคลุมด้วยปัญหาต่าง ๆ อาทิ อาชญากรรมข้ามชาติในกัมพูชา ชนกลุ่มน้อยชาวม้งในลาว กระแสชาตินิยมเรียกร้องดินแดนในกัมพูชา การชิงชิงความได้เปรียบทางเศรษฐกิจในลาวระหว่างไทยกับเวียดนาม รวมทั้งบาดแผลจากสงครามอินโดจีนซึ่งทำให้กลุ่มประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวยังคงคลั่งคลั่งต่อท่าทีของไทยอยู่ในระดับหนึ่ง

ปัญหาที่น่าพิจารณาจะอยู่บริเวณชายแดนด้านตะวันตก พม่ากำลังอยู่ในห้วงเปลี่ยนผ่านภายใต้ปัญหาที่รุมเร้าหลายด้าน ใน 10 ปีแรกของสหัสวรรษที่ 3 นี้ รัฐบาลทหารจะถูกกดดันหนักหน่วงขึ้นจากกระแสเรียกร้องประชาธิปไตยภายในพม่าเอง ปัญหาเศรษฐกิจ ประกอบกับการถูกกดดันจากกลุ่มประเทศตะวันตก ส่งผลให้รัฐบาลพม่าต้องแสวงหาพันธมิตรทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ภายนอกประเทศนั้น พม่าจะดำรงความเป็นพันธมิตรกับจีนซึ่งยึดถือพม่าเป็นจุดยุทธศาสตร์ในการขยายอิทธิพลเข้าสู่ทะเลอันดามัน จีนจะให้ความสนับสนุนพม่าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และการทหาร แม้ว่าขีดความสามารถทางทหารของพม่าจะสูงขึ้นก็ตาม แต่พม่าเห็นความจำเป็นที่ต้องรักษาความสัมพันธ์อันดีกับอาเซียนไว้ จึงทำให้

ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรงกับไทย เช่น ปัญหาประมง ปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย และปัญหาเขตแดนไม่ลุลกลามขยายตัวออกไป ปัญหายาเสพติดเป็นปัจจัยนอกเหนือจากปัญหาข้างต้น ความพยายามในการแสวงหาพันธมิตรภายในประเทศทำให้พม่าต้องลดความขัดแย้งกับชนกลุ่มน้อยลง โดยผ่อนปรนให้กองกำลังชนชาติว่าและไทใหญ่ในพื้นที่รัฐฉานมีสิทธิปกครองตนเองโดยพฤตินัย (de facto autonomy) ซึ่งส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อไทย ทั้งนี้เนื่องจาก United Wa State Army และ Shan State Army ต้องผลิตและจำหน่ายยาเสพติดเป็นอาชีพ เพื่อความอยู่รอดของตน ปัญหาการแพร่ขยายยาเสพติดจึงรุนแรงมากขึ้นครอบคลุมประเทศไทยและกลุ่มเอเชียแปซิฟิก จนยากที่จะแก้ไขได้ในรอบ 10 ปี

ความไร้ประสิทธิภาพของระบบบริหารราชการไทย ตลอดจนผลประโยชน์ที่กลุ่มข้าราชการประจำและข้าราชการการเมืองไทยที่ร่วมแสวงประโยชน์ ส่งผลต่อความล้มเหลวของกระบวนการปราบปรามยาเสพติด ปัญหาการขาดเอกภาพทั้งในค่านโยบายและการปฏิบัติของรัฐในโครงการสร้างการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ส่งผลให้ยาเสพติดแพร่ขยายออกไปยังส่วนต่าง ๆ ของสังคม สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศจะมีปรากฏแนวโน้มที่ดีขึ้นในห้วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 หลังจากพ่ายุติการสนับสนุนชนกลุ่มน้อย ภายใต้การร่วมมือกดดันของจีนและกลุ่มอาเซียน ตลอดจนความตื่นตัวของสังคมไทยเองในการผ่านวิกฤติของชาติในเรื่องนี้มาได้

สถานการณ์การเมืองไทย จะยังคงสภาพสับสนวุ่นวายดังสภาวะปัจจุบันต่อไปอีกในห้วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านไม่น้อยไปกว่า 1 ทศวรรษ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะเป็นจุดเริ่มต้นในการเสริมสร้าง ความเข้มแข็ง ความโปร่งใส เสรีภาพ ตลอดจนกระบวนการตรวจสอบทางสาธารณะในทุกส่วนของระบอบประชาธิปไตย นับตั้งแต่กระบวนการสรรหา การบริหารจัดการ จนถึงการถอดถอนนักการเมืองและฝ่ายบริหารของรัฐ อย่างไรก็ตามพัฒนาการทางการเมืองจะยังคงประสบอุปสรรคโดยตรงจากนักการเมืองในระบบเก่าที่ยังคงติดขัดอยู่กับการแสวงประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวก กระบวนการบริหารของรัฐจะยังคงอยู่ในรูปแบบของรัฐบาลผสม ภายใต้การแบ่งสรรอำนาจและผลประโยชน์ของพรรคการเมือง “ชนกิจการเมือง” จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ชักนำให้นายทุนและนักธุรกิจเข้ามาแสวงหาและควบคุมผลประโยชน์โดยตรง ด้วยการยึดกุมอำนาจบริหารแทนที่การใช้ตัวแทน / นักการเมืองอาชีพ หรือกลุ่มข้าราชการทหารดังเช่นในอดีต ซึ่งสอดคล้องกับกระแสกลุ่มธุรกิจข้ามชาติที่เข้ามาลงทุนและรักษาผลประโยชน์ในประเทศโพ้นทะเลโดยตรงมากยิ่งขึ้นดังเช่นสถานการณ์ปัจจุบัน โดยไม่จำเป็นต้องใช้กลุ่มทุนท้องถิ่นเป็นทางผ่านอีกต่อไป

2. ด้านเศรษฐกิจ

กระแสการค้าเสรีและการลงทุนข้ามชาติที่โหมสพัดเข้าสู่ประเทศไทยตั้งแต่ทศวรรษ 2530 เป็นต้นมา ก่อให้เกิดผลเสียต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ วิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 เป็นเพียงวิกฤติที่แสดงถึงการจัดการระบบเศรษฐกิจ การเงินและการค้าที่ไม่เหมาะสม

มุ่งเน้นการส่งออกเป็นหลักโดยละเอียดต่อการกระจายรายได้ของสังคม วิกฤตเศรษฐกิจที่แท้จริงจะเกิดขึ้นในระหว่างปี 2545-2550 ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจทั้งระดับมหภาค และจุลภาคอย่างที่ไม่เคยมีใครคาดคิดว่าจะเกิดขึ้นได้

ในระดับมหภาค การขยายตัวอย่างรวดเร็วของบรรษัทข้ามชาติและทุนระหว่างประเทศที่มีปริมาณมหาศาลภายในประเทศ จะส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศอย่างเบ็ดเสร็จภายในปี 2551 ธุรกิจภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม สถาบันการเงิน และประกันภัย ภาคบริการภายในประเทศ จะตกอยู่ภายใต้การครอบงำของอิทธิพลบรรษัทข้ามชาติ ตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงท้องถิ่น ผ่านทางพระราชบัญญัติกฎหมายในเชิงการค้าเสรี ที่บรรษัทข้ามชาติกดดันผ่านทางอำนาจบริหารและอำนาจนิติบัญญัติของไทย ซึ่งนับเป็นพัฒนาการที่ผูกพันต่อเนื่องมาตั้งแต่พันธกรณีการลดภาษีศุลกากรจากการเจรจา GATT รอบอุรุกวัย ที่ทำให้ไทยต้องเปิดตลาดสินค้าด้วยการลดภาษีนำเข้าสินค้าระหว่างประเทศภายในภูมิภาคอาเซียน (Asean Free Trade Zone) ส่งผลให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในเขต Pacific Rim ในห้วงเวลาแรกของสหัสวรรษใหม่ ผลผลิตการเกษตรของไทย ประเภท ข้าว น้ำตาล ข้าวโพด ปศุสัตว์ เนื้อ นม ผัก ผลไม้ มีราคาสูงขึ้น ส่วนมันสำปะหลัง กาแฟ ถั่วเหลือง และปาล์มน้ำมัน มีราคาลดลง สำหรับสินค้าในภาคอุตสาหกรรมนั้น ผู้ประกอบการของไทยเสียเปรียบความสามารถในการแข่งขันในด้านต้นทุนการผลิตกับทุนต่างชาติเพิ่มขึ้น จนต้องสูญเสียสถานะความเป็นเจ้าของกิจการให้กับกลุ่มธุรกิจต่างชาติไป

ข้อได้เปรียบด้านสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของไทย กอปรกับกระแสการเคลื่อนย้ายทุนเข้าสู่ย่านเอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มมากขึ้น รวมถึงความสะดวกในการเชื่อมต่อการขนส่งและคมนาคมไปยังตลาดยุโรปและสหรัฐอเมริกา จะส่งผลให้ไทยเป็นแหล่งความเจริญเชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Links) ระหว่างเอเชียใต้กับเอเชียตะวันออก ปริมาณการค้าขยายตัวเพิ่มมากขึ้นกว่า 2 เท่า อย่างไรก็ตาม กลุ่มธุรกิจชาวไทยจะได้รับผลดีจากข้อได้เปรียบเหล่านี้มากนัก เนื่องจากการสูญเสียสถานะความเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจให้กับกลุ่มทุนต่างชาติในข้างต้น นอกจากนี้การที่จีนและอินเดียซึ่งมีศักยภาพด้านการตลาดและแหล่งวัตถุดิบในตัวเองภายใต้ศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีทั้งในระดับ State-of-the-art และ Labor – Intensive ภายใต้เงื่อนไขการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ภายในปี 2545 เพื่อเปิดประตูสู่เศรษฐกิจโลก ส่งผลให้ทั้ง 2 ประเทศกลายเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนยิ่งกว่าภูมิภาคใดของโลก จะยิ่งส่งผลกระทบทางลบต่อการเคลื่อนย้ายฐานการผลิตสินค้าประเภทชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ สิ่งทอ อาหารสัตว์ แขนแข็ง จากไทยไปยังจีนและอินเดีย

โลกเศรษฐกิจยุคใหม่ภายใต้ระบบการค้าเสรีตามแนวทางของมหาอำนาจตะวันตกสหรัฐ และกลุ่มประเทศยุโรป กลับยังคงใช้มาตรการทางเศรษฐกิจที่มีภาษี (Non-Tariff Barriers) ซึ่งได้แก่ มาตรฐานสิ่งแวดล้อม การสาธารณสุข และสิทธิมนุษยชน เป็นเครื่องมือในลัทธิปกป้องการค้ายุคใหม่ (Modern-Day Protectionism) ภายใต้ผลประโยชน์ส่วนตน ไทย

จะสูญเสียข้อได้เปรียบจากขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ทางด้านเศรษฐกิจจะดับโลกลงไป อย่างไรก็ตามกลุ่มธุรกิจการค้าระดับย่อยและประชาชนไทย จะดำรงวิถีชีวิต และดำเนินธุรกิจการค้าในแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” ต่อตลาดภายในประเทศและตลาดเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น เพื่อชดเชยและทดแทนข้อเสียเปรียบดังกล่าว ผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นคือการเปลี่ยนแปลงค่านิยม จากสภาวะวัตถุนิยม ไปสู่การดำรงชีพอย่างเรียบง่ายตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อความสามารถในการอยู่รอดของประชากรกว่า 70 % ของประเทศ กระบวนการทางเศรษฐกิจใหม่จะเริ่มต้นใหม่ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปอย่างยั่งยืนตามแนวทาง “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านกระบวนการผลิตของประเทศ จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานจำนวนมาก (Resource - Based) ไปสู่ เทคโนโลยีวิถีไทย หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน (Knowledge - Based)

แม้สภาวะวิกฤตเศรษฐกิจจะค่อยผ่อนคลายลงไป แต่ปัจจัยด้านการพลังงานของประเทศยังเป็นสถานการณ์ที่น่าห่วงใย ที่จะกระทบต่อต้นทุนการผลิตในทุกระดับจากแนวโน้มด้านราคาที่เพิ่มสูงขึ้น พืชพันธุ์ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) จะเข้ามามีบทบาทในภาคการเกษตรของไทยตามการผันแปรของกระบวนการทางกฎหมาย เศรษฐกิจนอกระบบ และอาชญากรรมเถื่อนที่ขยายตัวเพิ่มสูงมากขึ้น อาจกลายเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบ่อนทำลายเศรษฐกิจโดยรวมให้พังทลายลงได้อีกครั้งในระยะเวลาต่อไป

3. ด้านสังคม

คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีด้านบันเทิงประกอบกับสภาวะความเป็นสังคมเปิด จะหล่อหลอมมอมเมาเยาวชนด้วยวัฒนธรรมภายนอก ประเทศไทยอาจใช้ประโยชน์ในเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ตลอดจนการเผยแพร่เอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยออกสู่สังคมโลก ในทางกลับกันวัฒนธรรมของชาติอาจถูกคุกกลืนจนหาย กลายเป็นวัฒนธรรมของโลกใหม่ได้ ความเสื่อมโทรมของสังคมที่ได้รับจะส่งผลให้มีการตื่นตัว และให้ความสำคัญในการรักษาเอกลักษณ์ของสังคมไทย “กตিকাสากร” ได้รับอิทธิพลครอบงำจากกลุ่มมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ก่อปรกับกระแสวัฒนธรรมของสังคมโลก ภายใต้สังคมสารสนเทศจะบีบบังคับให้สังคมไทยกระทำทุจริตประพฤติดมิชอบ (Corruption) ได้ยากยิ่งขึ้น สังคมไทยจะกลายเป็นสังคมเมืองมากยิ่งขึ้น จะเกิดแบ่งแยกกลุ่มคนในสังคมออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ กลุ่มคนที่เตรียมความพร้อมในยุคอนาคต และกลุ่มคนที่ขาดความกตึกซึ่งรัฐมิได้เตรียมความพร้อมไว้ให้ซึ่งเป็นชนส่วนใหญ่ของสังคม และจะตกเป็นภาระต่อสังคมไปในที่สุด

ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ แนวคิดค่านิยม และวิถีดำเนินชีวิตสมัยใหม่ทำให้นาขนาดของครอบครัวเล็กลงจากการกระจายตัวไปประกอบอาชีพตามแหล่งต่าง ๆ กลายเป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวที่ชัดเจน บทบาทของสถาบันครอบครัวในการให้บริการและเป็นที่พึ่งพิงของสมาชิกเริ่มหมดไป สมาชิกของครอบครัวจะมีคุณภาพที่ดีขึ้นจากภาระทางเศรษฐกิจที่ลดลง

อย่างไรก็ตาม กระแสวัตถุนิยมและความมีอิสระทางความคิดของสมาชิกในครอบครัว อาจมีผลให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเสื่อมทรามลงได้ จำนวนประชากรในปี 2563 คาดว่าจะมีประมาณ 75-85 ล้านคนโดยมีสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น มีผลต่อประมาณการณ์ความต้องการบริการทางสังคมในแต่ละสาขา

การศึกษาจะมีการพัฒนาทั้งในด้านปริมาณและด้านคุณภาพ จะมีการกระจายโอกาสทางการศึกษาออกไปอย่างกว้างขวาง รวมถึงพัฒนาการด้านเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่เข้าร่วมด้วย โดยเฉลี่ยเยาวชนคนไทยจะได้รับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สถาบันอุดมศึกษาจะมีบทบาทในการตอบสนองความต้องการของสังคม โดยให้ความสำคัญกับการวิจัยเชิงประยุกต์และการฝึกอบรมทางเทคโนโลยี เพื่อนำมาแก้ปัญหาของประเทศได้มากขึ้น คุณภาพทางการศึกษาจะมีผลให้ได้ผู้บริหารนักการเมือง จากระบบการเลือกตั้งที่มีความสามารถและคุณภาพที่ดีขึ้น ประชาชนทั่วไปจะมีคุณภาพชีวิตสูงขึ้น ภายใต้บริการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ และเทคโนโลยีด้านการรักษาพยาบาลสมัยใหม่ จะช่วยควบคุมและรักษาพยาบาลโรคต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เทคโนโลยีชีวภาพจะเป็นทางเลือกใหม่ สำหรับความรู้ทางด้านการแพทย์ ตลอดจนการพัฒนาการปฏิบัติทางการแพทย์ในอนาคต

แนวคิดด้านวัตถุนิยมภายใต้สภาวะแข่งขัน ความเสี่ยง ความโลภ จะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกต่อความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์ให้ยังคงอยู่ในสังคม พุทธศาสนาจะถูกนำมาประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตประจำวันในสังคมสมัยใหม่ สถาบันกษัตริย์จะยังคงมีลักษณะพิเศษที่เป็นหลักเกียรติกฎีและสัญลักษณ์อันศักดิ์สิทธิ์ของสังคมและประเทศชาติ

จากภาพสถานการณ์ดังกล่าว มีความน่าเป็นห่วงถึงความล่มสลายของสังคมเยาวชนรุ่นใหม่ที่ไม่สามารถคิดได้ด้วยตนเอง ภูมิปัญญาหดหายไปด้วยการถูกคุกคามทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับระบบการศึกษาที่ไร้ประสิทธิภาพ ซึ่งแม้จะมีแผนปฏิรูปอยู่บ้าง แต่ก็มิได้เพิ่มพูนขีดความสามารถให้คนไทยได้เปรียบในการแข่งขันระดับโลกแต่อย่างใด การตระหนักถึงความสามารถในการแข่งขันระดับโลกนี้ไม่ได้รับการสนใจหรือเข้าใจจากคนรุ่นเก่าเท่าใดนัก ดังเช่นคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาไม่เข้าใจผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศว่าการพยายามไล่ให้ทันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนี้อาจทำให้ไทยต้องสูญเสียอะไรไปบ้าง โดยเฉพาะการที่ไม่สามารถคิดได้ด้วยตนเอง ซึ่งทำให้นักบริหารไม่สามารถวางแผนอนาคตได้อย่างเหมาะสม สังคมทั้งระบบจึงไม่สามารถมีพัฒนาการแบบองค์รวม

ข้อน่าห่วงใยที่สุดก็คือ ความขัดแย้งทางสังคม อันเนื่องมาจากความยากลำบากทางเศรษฐกิจ ความเป็นปรปักษ์ทางอุดมการณ์ และความอ่อนแอของทุนทางสังคม จะทำให้สังคมไทยปั่นป่วนจนถึงขั้นล่มสลายในหัว พ.ศ. 2544-2553 โดยเฉพาะในหัวปีหลังนี้ จะเกิดปัญหารุนแรงมากเมื่อพลังที่ครอบงำจากตะวันตกปะทะกับพลังท้องถิ่นที่รื้อฟื้นรากฐานความเป็นชาตินิยมขึ้นมา ข้อขัดแย้งดังกล่าวจะก่อให้เกิดการแยกสลายวัฒนธรรมภายในสังคม

ไทยขึ้น จากแนวคิดเสรีนิยมสุดขีดกับแนวคิดชาตินิยมสุดโต่ง ที่อาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงแก้ปัญหาได้ในที่สุด

อย่างไรก็ดีหลังจาก 10 ปีไปแล้ว หลังจากที่กระบวนทัศน์ของคนในสังคมเริ่มเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากการอบรมด้านยุทธศาสตร์และการมองอนาคตตลอดจนการเข้าใจวัฒนธรรมเชิงรุกและรับแล้ว สังคมทั้งระบบจะเริ่มพัฒนาแบบยั่งยืน มีการให้ความสำคัญต่อการวางแผนระยะยาว การสร้างความคิดและการมองไปข้างหน้ามากขึ้น สังคมจะมีพัฒนาการแบบองค์รวม ประชากรในสังคมจะเปี่ยมด้วยคุณภาพ ไม่เพียงแต่จะทำให้ประเทศชาติอยู่รอดเท่านั้น แต่ละปัจเจกบุคคลจะอยู่รอดด้วย และจะก่อให้เกิดเป็นพลังขับเคลื่อนออกไปสู่สากลมากกว่าที่คาดหวังไว้ในปัจจุบันนี้

ข้อพิจารณาที่ได้จากการศึกษาข้อมูลขั้นต้น

1. ข้อพิจารณาทั่วไป

1.1 การคาดการณ์แนวโน้มสภาพสถานการณ์ในอนาคตที่ปรากฏในปัจจุบัน บางส่วนไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงที่ปรากฏ เมื่อพิจารณาจากกระบวนการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาในขั้นต้น มีข้อพิจารณาบางประการ กล่าวคือ

1.1.1 เจ้าหน้าที่ผู้ทำการวิเคราะห์อาจประเมิน จากประสบการณ์แต่ละบุคคล ในภาวะการปฏิบัติงานหรือศึกษาในต่างประเทศซึ่งมีพัฒนาการมากกว่าประเทศไทย และได้นำเสนอข้อมูลที่ฟังประสงคิในอนาคต ตามความมุ่งหวังในสภาวะแวดล้อมที่ฟังประสงค์ โดยนำปัจจัยที่จะมีผลกระทบต่อสถานการณ์ในอนาคตมาร่วมพิจารณาน้อยเกินไป

1.1.2 การกำหนดแรงผลักดันที่ไม่เหมาะสม กลุ่มผู้ดำเนินงานอาจรวบรวมรายละเอียดข้อมูลสถานการณ์ภายในและสถานการณ์ต่างประเทศที่ไม่เพียงพอ โดยพิจารณาในลักษณะวิธีแยกส่วน มากกว่าพิจารณาอย่างองค์รวมในปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

1.1.3 ห้วงระยะเวลาที่ทำการวิจัยหรือศึกษาของแต่ละคณะไม่ตรงกัน (ระหว่างปี 2530 ถึงปัจจุบัน) ซึ่งมีปัจจัยในการพิจารณาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์บางส่วนไม่สอดคล้องกัน

1.2 สถานการณ์โลก ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองระหว่างประเทศ และการเมืองภายในประเทศที่สำคัญหลายประการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสภาวะการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมโดยรวมซึ่งอาจมิได้ถูกนำมาพิจารณาในสถานะที่มีผลกระทบต่อแนวโน้มสถานการณ์ เช่น

1.2.1 ภาวะการล่มสลายของอาณาจักรโซเวียต ซึ่งมีผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของประเทศเครือข่ายในยุโรปและเอเชีย

1.2.2 ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญในการสร้างกระแสอิทธิพลครอบคลุมนุภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกในปัจจุบัน มีข้อพิจารณาประกอบที่น่าสนใจดังนี้

1) การก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ของ นายบิล คลินตัน ภายใต้การสนับสนุนของกลุ่มทุนและบรรษัทข้ามชาติ ในการแก้ปัญหาความตกต่ำทางเศรษฐกิจซึ่งมีการคาดการณ์กันว่าอาจส่งผลให้ญี่ปุ่นขึ้นมาเป็นบทบาทแทนที่ จากนโยบายการปิดตลาดและเรียกร้องระบบการค้าที่ยุติธรรมของสหรัฐอเมริกาเองจากข้อมูลข้างต้นนั้น สหรัฐอเมริกาได้ดำเนินการแก้ไขจนสามารถพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสได้อย่างแท้จริง จนสามารถยังคงยืนหยัดในฐานะเป็นผู้นำโลกได้ต่อไป ซึ่งอาจถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของโลกที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

2) สหรัฐอเมริกาได้แสวงหาประโยชน์จากการล่มสลายของอาณา

จักรโซเวียต ผลักดันแนวคิดการค้าเสรีภายใต้ความได้เปรียบในตลาดการเงินและการลงทุนซึ่งอิงเงินเหรียญสหรัฐอเมริกา ในฐานะสกุลเงินตราหลักทางธุรกิจของโลก เป็นข้ออ้างในการกดดันประเทศต่าง ๆ ให้ดำเนินนโยบายการค้าเสรี เหตุการณ์วิกฤติเศรษฐกิจครั้งใหม่ของโลกตั้งแต่ปี 2539 จนถึงปัจจุบันส่งผลให้กลุ่มประเทศเศรษฐกิจใหม่โดยเฉพาะในเอเชียซึ่งรวมถึงประเทศไทย ต้องสิ้นสุดศักยภาพลงไปหมดสิ้น จากการโจมตีค่าเงิน และการเคลื่อนย้ายทุนภายใต้หลักการการค้าเสรีนั่นเอง

3) การผลักดันนโยบายการค้าเสรีของสหรัฐอเมริกา ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนั้น เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ในอดีตของสหรัฐอเมริกาเอง กลับขัดแย้งต่อแนวทาง “นโยบายกีดกันการค้า” ที่สหรัฐอเมริกาใช้กดดันทางเศรษฐกิจต่อประเทศต่าง ๆ ในห้วงปี 2527 – 2531 เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจหรือไม่เพียงใด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงองค์รวมแล้ว นโยบายหรือหลักการของชาติย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ของแต่ละชาติเป็นสำคัญ

2. แนวคิด / นโยบายจากอดีตถึงปัจจุบัน

2.1 ความเชื่อของนักวิชาการจนถึงปัจจุบัน บางส่วนยังคงมีแนวคิดจากนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอดีตที่เป็นรากฐานมาจนถึงปัจจุบันที่ว่า เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ประชาชนจะมีรายได้ ประเทศจะมั่นคงมั่งคั่ง สังคมไทย / ประเทศไทยโดยส่วนรวมก็จะดีขึ้นด้วย ซึ่งส่งผลมาถึงความคิดที่ว่า หากสถาบันการเงินดีขึ้น ภาคธุรกิจจริงในสังคมก็จะดีขึ้น

2.2 “กติกาสากล” “กระแสวัฒนธรรมโลก” ซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) ได้รับการผลักดันเป็นแนวคิดกระแสหลักของปัจจุบัน ปัญหาการใช้แรงงานเด็ก โสเภณีข้ามชาติ การละเมิดลิขสิทธิ์และสินทรัพย์ทางปัญญา ฯลฯ เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจที่พึงได้รับการกดดันแก้ไขในแง่จริยธรรม คุณธรรมและคามยุติธรรม ข้อคิดเบื้องต้นก็คือสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ประเทศไทยมีศักยภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับหนึ่งของสังคมโลกในทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของกลุ่มทุนข้ามชาติต่าง ๆ

2.3 พัฒนาการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยในอดีตจากความเป็นพันธมิตรใกล้ชิดกับประเทศมหาอำนาจตะวันตก สู่การติดต่อสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจทุกชาติในสถานะเท่าเทียมกันทั้งหมดภายใต้พื้นฐานผลประโยชน์แห่งชาติ (ภายหลังการถอนทหารสหรัฐอเมริกา ออกจากเวียดนาม ในปี 2517) จนถึงนโยบายปัจจุบัน ภายใต้กระแสโลกภิวัตน์ ประกอบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นข้อนำพิจารณาถึงความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารของรัฐบาลภายใต้อิทธิพลครอบงำเช่นในอดีตภายใต้รูปแบบใหม่ ที่ฝ่ายบริหารของรัฐมิได้พิจารณาในแง่มุมนี้ หรือเป็นการร่วมแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมืองและการบริหารภายใต้สถานการณ์ที่ปรากฏในปัจจุบัน

2.4 แนวทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจที่ปรากฏในปัจจุบัน ล้วนยึดถือแนวนโยบายที่ได้ดำเนินงานภายใต้หลักคิดเดิมของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นวงจรการเคลื่อนตัวย้อนรอยเดิมในอดีต ที่อาจแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ในห้วงระยะเวลาหนึ่ง และเกิดวิกฤติเศรษฐกิจดังเช่นปัจจุบันอีกในอนาคตข้างหน้า ข้อพิจารณาอยู่ที่ว่าวิธีคิด แนวคิด ที่ยังคงเดิมภายใต้โครงสร้างและสิ่งแวดล้อมของสังคมทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนไป จะมีความเหมาะสมและใช้ประโยชน์ในสถานการณ์ใดอย่างเป็นผลหรือไม่

3. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ที่อาจเป็นปัจจัยที่มีผลต่อสถานการณ์ในอนาคต ในห้วงระยะเวลาระหว่างปี 2540 ถึง 2543 ภายใต้สภาวะวิกฤติของชาติ ปรากฏเหตุการณ์เคลื่อนไหวที่น่าสนใจหลายประการ ซึ่งหากนำรายละเอียดข้างต้นมาประกอบการพิจารณา น่าจะทำให้สามารถมองภาพในอนาคตได้ชัดเจนมากขึ้น

3.1 บทบาทของเงินดอลลาร์สหรัฐ

ในห้วงเวลาบริหารราชการในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ปรากฏเหตุการณ์สำคัญดังนี้

- นายเติ้ง เสี่ยวผิง ผู้ทรงอำนาจของจีนถึงแก่อสัญกรรม บทบาทนายจูหรงจี ผู้นำคนใหม่ของจีนที่เปิดตัวเด่นชัดในความเป็นคนรุ่นใหม่ ซึ่งสร้างกระแสความนิยมทั้งภายในและภายนอกประเทศของจีน

- กระแสความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน เพิ่มบทบาทมากขึ้นภายในประเทศ เช่น ข้อตกลงการใช้แม่น้ำโขง การก่อสร้างและพัฒนาเส้นทางคมนาคมระหว่างจีน - พม่า - ไทย - ลาว การจัดตั้งกองเรือพาณิชย์ภายใต้การสนับสนุนของจีน การแลกเปลี่ยนด้านวิชาการ และวัฒนธรรมของจีนในไทย

- ห้วงเวลาดังกล่าว การเมืองไทยเริ่มขาดเสถียรภาพ จากปัจจัยเศรษฐกิจภายนอกประเทศ ขยายตัวด้วยปัจจัยทางการเมืองภายใน มีข้อสงสัยอยู่ว่าสถานการณ์ดังกล่าวเป็นไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ หรือการจงใจให้เกิดขึ้น จากบทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของเงินดอลลาร์สหรัฐจนสิ้นสุดรัฐบาลภายใต้การนำของ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ

3.2 การจัดตั้ง Asean Monetary Fund – AMF

- เมื่อ 18 – 19 พฤศจิกายน 2540 กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ธนาคารโลก (World Bank) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ประชุมร่วมกับกลุ่มรัฐมนตรีจากญี่ปุ่นและกลุ่มอาเซียน ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ โดยญี่ปุ่นและอาเซียนเสนอให้จัดตั้งกองทุนเอเชีย (AMF) เพื่อเสริมความช่วยเหลือของ IMF และบรรเทาผลกระทบต่อปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจของเอเชียโดยที่ IMF คัดค้านการจัดตั้ง AMF ภายใต้เหตุผลว่า ความช่วยเหลือดังกล่าวอาจขัดแย้งในเงื่อนไขต่าง ๆ กับโครงการช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจของ IMF

- กลางเดือนพฤษภาคม 2543 ADB จัดประชุมที่ จ.เชียงใหม่ ปรากฏแนวคิดในการจัดตั้ง AMF อีกครั้ง เพื่อทดแทนภาระของ IMF ในปัจจุบัน ซึ่งมีแนวโน้มความเป็นไปได้

มากกว่าเมื่อครั้งวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 ภายใต้สภาวะความตึงเครียดของ IMF ต่อสังคมโลก ทั้งนี้หากการดำเนินการเป็นผล อาจเป็นทางออกของมหาอำนาจเศรษฐกิจในห้วงเวลาปัจจุบัน ซึ่งอาจเพิ่มบทบาทความเป็นผู้นำของญี่ปุ่นในภูมิภาคนี้

3.3 นโยบาย Flexible Engagement

- ในการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ กลุ่มอาเซียน ระหว่างวันที่ 21 – 29 กรกฎาคม 2541 ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นการประชุมว่าด้วยความมั่นคงแห่งภูมิภาคอาเซียน (Asean Regional Forum : ARF) รวมไปถึงด้วยนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศไทย ได้เสนอให้ปรับนโยบายกลุ่มประเทศอาเซียนจาก Constructive Engagement ภายใต้หลักการการไม่แทรกแซงกิจการภายในระหว่างกันเป็นนโยบาย Flexible Engagement ที่มีหลักการยินยอมให้สมาชิกวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาภายในประเทศเพื่อนบ้านได้ หากมีผลกระทบต่อส่วนรวม

- แนวคิด Flexible Engagement ริเริ่มขึ้นโดยนายอันวาร์ อิบราฮิม อดีตรองนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ในปี 2540 ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่นายอันวาร์ อิบราฮิม ถูกปลดจากตำแหน่งในเวลาต่อมา

- ปัญหาซึ่งเป็นปมการเมืองภายในประเทศเพื่อนบ้านในห้วงเวลานั้น ได้แก่ ปัญหาสิทธิมนุษยชนและการต่อต้านรัฐบาลพม่า ปัญหาการแย่งชิงอำนาจระหว่างสมเด็จพระนโรดม รณฤทธิ์กับนายฮุนเซนในกัมพูชา ปัญหาสิทธิมนุษยชน ปัญหาการเมือง ปัญหาแบ่งแยกดินแดนติมอร์ตะวันออกในอินโดนีเซีย ปัญหานายอันวาร์ อิบราฮิม และกระแสด้านมหาอำนาจในมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศผูกพันที่ประเทศมหาอำนาจของโลกเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งสิ้น

- แนวโน้มการเคลื่อนไหวของรัฐบาลไทยหากสามารถผลักดันนโยบาย Flexible Engagement ได้เป็นผล จะเพิ่มแรงกดดันต่อประเทศเพื่อนบ้านตามแนวทางของมหาอำนาจ ซึ่งอาจเป็นปัญหาทางการเมืองต่อประเทศไทยในอนาคต หากไม่สามารถปรับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านได้

3.4 การจัดตั้งสันนิบาตสื่อมวลชนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2541 สมาคมผู้สื่อข่าวแห่งประเทศไทย คณะกรรมการสิทธิเสรีภาพผู้สื่อข่าวโลก คณะกรรมการปกป้องนักหนังสือพิมพ์ของสหรัฐอเมริกา ร่วมกับองค์กรหนังสือพิมพ์อิสระจากประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย จัดประชุมก่อตั้งสันนิบาตสื่อมวลชนฯ ขึ้น โดยมีที่ตั้งสำนักงานในประเทศไทย ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการถาวรของสันนิบาตฯ ซึ่งมีผู้แทนจากองค์กรสื่อมวลชน ทั้งจากประเทศไทยและต่างประเทศ จำนวน 6 คน ดำรงตำแหน่ง

- เมื่อ 6 พฤศจิกายน 2541 รัฐบาลพม่าอนุมัติให้ “หนังสือพิมพ์สากล” (Burmese Morning Post) วางจำหน่ายในพม่าได้ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในรอบ 32 ปี ภายหลังจากปฏิวัติของนายพลเนวิน ที่ปิดหนังสือพิมพ์ภาษาจีนในพม่า (“หนังสือพิมพ์สากล” ใช้ชื่อภาษาจีนว่า “เหมียนเตี่ยวหัวเป้า” เริ่มก่อตั้งดำเนินงานครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อปี 2498

โดย พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ / อดีตอธิบดีกรมตำรวจ ร่วมกับนายชิน โสภณพณิชผู้ก่อตั้งธนาคารกรุงเทพจำกัด ซึ่งต่อมาภายหลังได้ขายกิจการให้กลุ่มทุนให้ได้วัน)

- เมื่อมกราคม 2542 รัฐบาลไทยอนุมัติให้ “หนังสือพิมพ์เหียน เซิน” และสถานีวิทยูเวียดนาม จัดตั้งสาขาคำเนินงานในประเทศไทยได้ โดยสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ได้นำคณะสื่อมวลชนไทยเดินทางไปเยือนเวียดนามในห้วงเวลานี้ด้วย

- เมื่อ 21 กรกฎาคม 2542 เกิดเหตุการณ์ลอบวางระเบิดสำนักงานหนังสือพิมพ์ชาวสด จากการเสนอข่าวพฤติกรรมการคุกคาม ช่มชู้สื่อมวลชนไทยในห้วงเวลานั้น สันนิบาต สื่อมวลชนภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ร่วมกับเครือข่ายสื่อมวลชนภายในประเทศและเครือข่าย สันนิบาตฯ ที่ร่วมจัดตั้งต่างประเทศ ออกแถลงการณ์ประณามการกระทำทั่วโลก

- ข้อสังเกตอยู่ที่ความพยายามในการสร้างเครือข่ายในการรูปแบบหนึ่งของเทคโนโลยีสารสนเทศในการแพร่กระจายข้อมูลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะความพยายามในการจัดตั้งศูนย์กลางในประเทศไทย ซึ่งอาจก่อผลกระทบทางการเมืองระหว่างประเทศได้ในอนาคต

3.5 การเคลื่อนไหวด้านการทูตประเทศไทย

ในห้วงปี 2542 ปรากฏการปรับเปลี่ยนตัวเจ้าหน้าที่ทางการทูตระดับสูงของเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ตลอดจนองค์กรด้านต่างประเทศที่สำคัญ ดังนี้

1) นายริชาร์ด เฮคลิงเกอร์ เข้ารับตำแหน่งเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยแทนนายวิลเลียม อีโตะ ซึ่งถูกสับเปลี่ยนก่อนครบวาระ

หมายเหตุ นายริชาร์ด เฮคลิงเกอร์ สำเร็จการศึกษาจาก John Hopkins University และ Harvard University , U.S.A. เป็นอดีตเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเมืองระดับสูงด้านเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา

2) นายรالف บอยล์ อัครราชทูตที่ปรึกษา (Minister Counselor) ของสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ย้ายกลับไปรับตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศสหรัฐอเมริกา

หมายเหตุ

1) ปรากฏกระแสข่าวว่า นายรالف บอยล์ เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการทางลับของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ขณะดำรงตำแหน่งในไทย

2) เมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2543 นายรالف บอยล์ ในฐานะผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ เดินทางไปพบปะนายคิน หม่องวิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ พม่า นางอองซาน ซูจี ผู้นำพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) และผู้แทนองค์กรระหว่างประเทศในสหภาพพม่า ในเรื่องปัญหาการเมือง ปัญหาสิทธิมนุษยชน ปัญหาสิทธิของชนกลุ่มน้อย และปัญหาการค้ายาเสพติดในพม่า ซึ่งต่อมาเมื่อ 18 กุมภาพันธ์

2543 สถานอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย แลงยีนยันนโยบายยับยั้งการลงทุนของสหรัฐอเมริกา ในพม่าไว้ต่อไป จนกว่าจะปรากฏการณ์แก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น

3) นางเวอร์จิเนีย ลู ฟาร์ริส เข้ารับตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักข่าวสารอเมริกันประจำประเทศไทย (USIS) แทนนายวิลเลียม คิล ซึ่งต่อมาเมื่อ 1 ตุลาคม 2542 USIS ได้เปลี่ยนชื่อและสถานะของหน่วยงานเป็นฝ่ายข่าวสารและประชาสัมพันธ์ (Public Affairs Section) ภายในสังกัดของกระทรวงต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ตามแนวทางการรวบรวม "องค์กรข่าวสารสหรัฐอเมริกา"

4) เมื่อเดือนกรกฎาคม 2543 ปรากฏข่าวสารความพยายามของสำนักงานปราบปรามยาเสพติดสหรัฐ (Drug Enforcement Agency : DEA) ที่ปฏิบัติงานในไทย ในการเจรจาขอเช่าพื้นที่บางส่วนของอาคารศูนย์กีฬาสมโภช 700 ปี จ.เชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน แต่ไม่ปรากฏผลสำเร็จ

ข้อคิดเห็น

- การสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความชำนาญในระดับสูงของสหรัฐอเมริกาในหลายสาขา และการปรับองค์กรค้นข่าวสารของสหรัฐอเมริกา ในประเทศไทย นำเชื่อได้ว่าเป็นนโยบายของสหรัฐอเมริกา ในความพยายามขยายผลทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ทั้งในประเทศไทยรวมถึงประเทศเพื่อนบ้านของไทยอีกหลายประเทศ

- ความพยายามจัดหาสถานที่ปฏิบัติงานเพิ่มเติมจากที่เคยปฏิบัติอยู่แล้วในพื้นที่ภาคเหนือของไทย นอกจากจะมุ่งตอบเป้าหมายการปราบปรามยาเสพติดข้ามชาติแล้ว เป็นไปได้ว่าวัตถุประสงค์แท้จริงอาจเป็นความพยายามขยายภารกิจ เป้าหมาย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อจะครอบคลุมเป้าหมายอื่น เช่น การค้าสินค้าผิดกฎหมาย ผิดข้อตกลงทางการค้า การขยายบทบาทด้านเศรษฐกิจ ตลอดจน การเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นผลประโยชน์โดยตรงของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคนี้ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งนี้อาจส่งผลกระทบต่อ นโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศของไทยและประเทศเพื่อนบ้านในอนาคตได้

3.6 การดำเนินงานของสถาบันคีนันแห่งเอเชีย (Kenan Institute Asia : KIAAsia)

1) การก่อตั้ง โดยการสนับสนุนจากสถาบันคีนันแห่ง North Carolina University , U.S.A จัดทะเบียนก่อตั้งเมื่อปี 2537 ภายใต้การสนับสนุนทางการเงินจากองค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID) กรมวิเทศสหการ และสถาบันคีนันแห่ง North Carolina University นายอานันท์ ปันยารชุน ดำรงตำแหน่ง "ประธานสถาบันคีนันแห่งเอเชีย"

2) วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมโครงการความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐในสหรัฐอเมริกา และประเทศในเอเชีย ซึ่งเน้นการพัฒนาในด้านสิ่งแวดล้อม การศึกษาและสาธารณสุข

3) รายละเอียดการดำเนินงาน

(1) โครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาสหรัฐอเมริกา - ไทย (US.-

Thailand Development Partnership)

- เพื่อส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้เชิงปฏิบัติจากสหรัฐอเมริกามายังไทย

(2) โครงการธุรกิจอเมริกันเพื่อประเทศไทย (American Corporations for Thailand)

- จัดตั้งการรวมกลุ่มธุรกิจภาคเอกชนของสหรัฐอเมริกา เพื่อสนับสนุนด้านการเงินในการพัฒนาฝีมือแรงงานให้แก่ สถาบันฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานของไทย

(3) โครงการหน่วยอาสาสมัครนักบริหาร (International Executive Service Corp: IESC)

- สรรหาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยด้านเทคนิคและการบริหารแก่ ธุรกิจ รัฐบาล และหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วโลก

(4) โครงการเพื่อพัฒนาผู้บริหาร (Executive Education Programs)

- โครงการความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี (Program for Technology Leadership)
- โครงการเขียนกรณีศึกษา (Faculty Case Writing Program)
- โครงการวิจัยประยุกต์ทางธุรกิจ
- โครงการฝึกงานภาคฤดูร้อน (Internship Program)
- โครงการ City Bank International Fellows
- โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เป็นโครงการทันสมัยที่สุด เป็นระบบสื่อสารสมัยใหม่ให้กับประเทศไทย โดยมีการวางแผนใช้งานในประเทศต่าง ๆ ของเอเชียในอนาคต

(5) โครงการศูนย์การผลิต และคมนาคมขนส่งนานาชาติ (Thailand Global Trans – Park)

- เป็นแนวคิดใหม่ที่จะรวมกิจการขนส่งทางน้ำ บก อากาศ ระบบการผลิต และโทรคมนาคม เข้าเป็นระบบเดียว

4) ข้อพิจารณา

(1) บทบาทเคลื่อนไหวที่เด่นชัดของสถาบันคีนันฯ ในประเทศไทย เริ่มต้นจากการถูกบรรจุเป็นโครงการความช่วยเหลือของภาคเอกชนในเรื่อง “การฝึกอบรมภายใต้ความช่วยเหลือของ Kenan Institute” จำนวน 3 ล้านเหรียญสหรัฐ ฯ ในระหว่างการเดินทางเยือนสหรัฐอเมริกาของนายกรัฐมนตรีไทย เมื่อ 12 – 13 มีนาคม 2541 โดยในขั้นต้นถูกระบุว่า สหรัฐอเมริกา จะเป็นผู้ติดต่อกับหน่วยงานของไทยที่ได้รับการช่วยเหลือโดยตรง โดยไม่ผ่านองค์การราชการของไทย

(2) เมื่อ 29 กันยายน 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศไทย

ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจกับเอกอัครราชทูตสหรัฐ สำหรับ “โครงการเร่งรัดการฟื้นฟูเศรษฐกิจในเอเชีย” (Acceleration Economic Recovery in Asia - AERA) ภายใต้โครงการของสถาบันคีนันแห่งเอเชีย (KIASia) โดย AERA จะได้รับเงินจัดสรรจาก USAID สำหรับงบประมาณปี 2542 จำนวน 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ 4 เพื่อดำเนินการ 3 ส่วน คือ

- โครงการศูนย์แนะนำธุรกิจเพื่อธุรกิจขนาดกลางและเล็ก โดยให้คำปรึกษาและสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำหรับการสร้างงาน และส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิต

- โครงการองค์กรสนับสนุนธุรกิจ ส่งเสริมการพัฒนาด้านการบริหารการเงิน ตลอดจนองค์กรสนับสนุนธุรกิจ เพื่อเชื่อมต่อองค์กรธุรกิจของไทยและสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สมาหอการค้าไทย สมาอุตสาหกรรมไทย โดยให้การฝึกอบรม

- โครงการฝึกอบรมธุรกิจธนาคาร จัดอบรมให้ธนาคารพาณิชย์ และธนาคารของสหรัฐอเมริกาเพื่อพัฒนามาตรฐานการบริหารงาน

หมายเหตุ ในปี 2543 “มูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทย” ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการโครงการ AERA เปิดดำเนินงาน “โครงการหนังสือเพื่อไทย” โดยรับมอบหนังสือบริจาคจากสำนักพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา ประมาณปีละกว่า 100,000 เล่ม ประเภทหนังสือเรียน และวารสารด้านรัฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สื่อสารมวลชน การเกษตร การบริหารธุรกิจ แพทย์ จิตวิทยา สังคมศาสตร์ ปรัชญา ศิลปกรรมศาสตร์ ของสหรัฐอเมริกา มูลค่าประมาณปีละ 100 ล้านบาท ส่งมอบไปยังสถานศึกษาทั่วประเทศไทย

(4) ข้อพิจารณาประการหนึ่งของการดำเนินงานโครงการนี้อยู่ที่การให้การสนับสนุนจนถึงพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนวัฒนธรรมทางด้านความคิดของประชาชนไทยในระดับเยาวชน ซึ่งแม้ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรธุรกิจ ตลอดจนคุณภาพโดยรวมของสังคม แต่หากขาดความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานสังคมไทยที่แท้จริงแล้ว อาจกระทบต่อเอกลักษณ์และวัฒนธรรมซึ่งมีผลต่อวิถีชีวิตตลอดจนกระบวนการทางความคิดของประเทศไทยที่เป็นรากฐานของสังคมไทยในอนาคตก็เป็นไปได้

4. ภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจของชาติในปี 2540 จนถึงปัจจุบันมีการศึกษาค้นคว้าต่อภาพสถานการณ์ในอนาคตข้างหน้าอย่างมาก แนวโน้มการคาดการณ์ที่ได้มีการจัดทำไว้แล้วน่าจะมีสภาพที่ห่างไกลจากสถานการณ์จริง ที่มีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์ในอนาคต หากได้ดำเนินการตามข้อสังเกตข้างต้น น่าที่จะหาคำตอบได้อย่างถูกต้องและพิจารณาหาแนวทางของการดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อ	ที่อยู่ติดต่อได้	โทรศัพท์/โทรสาร/Email
1. ดร.อนุชาติ พวงสำลี	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม 73170	โทร 441 0211-6 โทรสาร 441 9510 enaps@mahidol.ac.th
2. คุณชัยวัฒน์ ภิระพันธุ์	บางกอก ฟอรัม 65/1 ชั้น 2 อาคารสถาบันปรีดี พนมยงค์ สุขุมวิท 55 พระโขนง กทม.10110	โทร 712 7395-6 โทรสาร 712 7396
3. อ.ขวัญสรวง อติโพธิ	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พญาไท กทม. 10330	โทร 218 4438 โทรสาร 218 4440
4. ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์	249 ซ.พญานาค เขตราชเทวี ถ.เพชรบุรี กทม. 10400	โทร 215 7395 215 8903(บ้าน) โทรสาร 611 0570
5. คุณเอนก นาคะบุตร	สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม 470 ถ.พหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กทม.10400	โทร 299 8145, 299 9122 โทรสาร 299 8480
6. ดร.อุทัย ดุลยเกษม	โครงการรุ่งอรุณ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย โรงกลั่นน้ำมันบางจาก, อาคาร 4 สุขุมวิท 64 พระโขนง กทม. 10260	โทร 742 9691-4 ต่อ 108 01-312 5164 โทรสาร 7429695
7. นพ.พลเดช ปิ่นประทีป	สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา 693 ถ.บำรุงเมือง ป้อมปราบ กทม. 10110	โทร 226 6373, 223 6713 โทรสาร 226 4718
8. นพ.ทวีศักดิ์ นพเกษร	สถาบันศึกษาและพัฒนาสืแยกอินโดจีน 96/1-2 ถ.พิษณุโลก-นครสวรรค์ ต.ท่าทอง อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000	โทร (055) 216844, 282930 โทรสาร (055) 282930
9. นพ.บัญชา พงษ์พานิช	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 222 ตำบลไทยบุรี อ.ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช 80160	โทร (075) 343027 โทรสาร (075) 343244
10. คุณพรรณิภา โสคติพันธุ์	สงขลาประชาคม 63/126 ถ.กาญจนวนิช อ.เมือง จ.สงขลา 90000	โทร (074) 333290 01-4655048

11. คุณนิศานาถ โยธาสุมุท	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) อาคารแบงก์ฟิคเพลต ถ.สุขุมวิท คลองเตย กทม.10110	โทร 653 2723 ต่อ 753 01-935 7267 โทรสาร 653 2730
12. นพ.ชวลิต ไพโรจน์กุล	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002	โทร (043) 242343 ต่อ 3976 บ้าน 241918
13. อ.ปรีชา อุตระกุล	ศูนย์ข้อมูลท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏนครราชสีมา อ.เมือง จ.นครราชสีมา	โทร (044) 256545, 272646
14. คุณวิรัตน์ คำศรีจันทร์	สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม 73170	โทร 441 9040-3 โทรสาร 441 9044
15. ดร.สุทธิลักษณ์ สมิตะสิริ	สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม 73170	โทร 441 0218
16. ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล	สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม 73170	โทร 441 9977 ต่อ 218 โทรสาร 441
17. รศ.ดร.เนาวรัตน์ พลายน้อย	คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม 73170	โทร 441 9239 ต่อ 1312 โทรสาร 441 9515
18. รศ.ดร.ศุภวัลย์ พลายน้อย	คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม 73170	โทร 441 9239 โทรสาร 441 9515
19. ดร.ศรีประภา เพ็ชรมีศรี	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม 73170	โทร 883 2845 โทร 965 5236 (บ้าน)
20. รศ.ดร.พันธ์ทิพย์ กาญจนจิตรา สายสุนทร	คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ กทม.10200	โทร 221 6171-80
21. อาจารย์ธนวดี บุญลือ	คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พญาไท กทม. 10330	โทร 218 2176 โทรสาร 218 2130

22. คุณธีรพล นิยม	มูลนิธิสถานแสงอรุณ 64 ซอยสาทร 10 ถนนสาทรเหนือ บางรัก กทม. 10500	โทร 237 0080 โทรสาร 237 5792
23. รศ.ประภาภัทร นิยม	โรงเรียนรุ่งอรุณ 9/9 หมู่ 5 ถนนพระราม 2 ซอย 33 ท่าข้าม บางขุนเทียน กทม. 10150	โทร 870 7512-4 โทรสาร 870 7514
24. คุณเอ็นนู ซื่อสุวรรณ	ร.เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 469 ถ.นครสวรรค์ เขตดุสิต กทม. 10300	โทร 260 0180 โทรสาร 280 2038
25. ดร.ปิติพงษ์ พิงบุญ ณ อยุธยา	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200	โทร 281 8680, 281 5955 281 5884 ต่อ 246
26. คุณวิลาศ เตชะไพฑูริย์	บริษัท ธีรเจนท์ ยืนยงพัฒนา จำกัด 183 อาคารธีรเจนท์เฮาส์ อาคาร 2 ชั้น 7 ถ.ราชดำริ ลุมพินี ปทุมวัน กทม. 10300	โทร 651 9100 ต่อ 112 โทรสาร 251 6078
27. นพ.สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ	มูลนิธิหมออนามัย กระทรวงสาธารณสุข ตึกสำนักงานปลัดกระทรวง ถนนติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000	โทร 590 1122 โทรสาร 591 8513
28. ดร.ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ กทม. 10200	โทร 2216171 ต่อ 2329 โทรสาร 225 5210
29. คุณเพ็ญจันทร์ ประดับมุข	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ถ.งามวงศ์วาน อ.เมือง นนทบุรี 11000	โทร 589 0556, 951 0106 โทรสาร 589 0556
30. คุณอัญญา จินดาไทย	สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา พุทธมณฑล นครปฐม 73170	โทร 441 0218
31. คุณประวิทย์ ไรจนพฤกษ์	หนังสือพิมพ์เดอะ เนชั่น 44 หมู่ 10 ถ.บางนา-ตราด พระโขนง กทม. 10260	โทร/Fax 752 1807 (บ้าน) ที่ทำงาน 316 5900 โทรสาร 317 2077
32. นายวิบูรณ์ วิสารทสกุล	สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม 470 ถ.พหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กทม. 10400	โทร 299 8145, 299 9122 โทรสาร 299 8480

33. Ms. Patricia(Kit) D. Norland	United States Information Service Embassy of the United States of America 95 Wireless Road, Bangkok 10330	Tel 205 4623 Fax 650 8924 pnorland@usia.gov
34. คุณกนกวรรณ ธราวรรณ	The Population Council. ตู้ ปณ.11-1213 ไปรษณีย์นานา กทม.10112	โทร 251 4766 โทรสาร 255 5513
35. คุณนันทร ทองหล่อ	มูลนิธิฟรีดริชเนามัน (FNS) อาคารอิสระทาวเวอร์ 2 ชั้น 21 2922/263 E 3 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ กทม. 10320	โทร 308 2512 โทรสาร 308 2514
36. Mr. Arno Weckbecker	มูลนิธิฟรีดริชเนามัน (FNS) อาคารอิสระทาวเวอร์ 2 ชั้น 21 2922/263 E 3 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ กทม. 10320	โทร 308 2512 โทรสาร 308 2514
37. Dr.Yang Saing Koma	c/o มูลนิธิฟรีดริชเนามัน (FNS)	
38. Mr.Sopana Khim	c/o มูลนิธิฟรีดริชเนามัน (FNS)	
39. Ms.Anna Anderson	Caos Pilot Germany	
40. Mr.Kasper Arentose	Caos Pilot Germany	
41. Mr.Christain Birkholz	c/o บางกอก ฟอรัม 65/1 ชั้น 2 อาคารสถาบันปรีดี พนมยงค์ สุขุมวิท 55 พระโขนง กทม.10110	โทร 712 7395-6 โทรสาร 712 7396
42. นายพิรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล	Civicnet 693 ถ.บำรุงเมือง ป้อมปราบ กทม. 10110	โทร 226 6373, 223 6713 01-828-9469 โทรสาร 226 4718
43. นายปริญญา สร้อยทอง	Civicnet 693 ถ.บำรุงเมือง ป้อมปราบ กทม. 10110	โทร 226 6373, 223 6713 01-828-9469 เพจ 1500-620496 โทรสาร 226 4718
44. นายธีระ วัชรปราณี	สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา 693 ถ.บำรุงเมือง ป้อมปราบ กทม. 10110	โทร 226 6373, 223 6713 โทรสาร 226 4718

45. นายคุณสสัน ศุภวัตรวรคุณ	สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา 693 ถ.บำรุงเมือง ป้อมปราบ กทม. 10110	โทร 226 6373, 223 6713 โทรสาร 226 4718
46. นายยุทธดนัย คำศรีหาล้า	สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา 693 ถ.บำรุงเมือง ป้อมปราบ กทม. 10110	โทร 226 6373, 223 6713 โทรสาร 226 4718
47. นส.วิภาณุ คงจันทร์	สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา 693 ถ.บำรุงเมือง ป้อมปราบ กทม. 10110	โทร 226 6373, 223 6713 โทรสาร 226 4718
48. นส.พวงพร พันธุ์คุปต์	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม 73170	โทร 441 0211-6 ต่อ 211 โทรสาร 441 9510
49. นายรัฐ นนทสุติ	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม 73170	
50. นส.ปิยจิตร ประดับราช	บ.อีอาร์เอ็มสยาม อาคารอริเฟรมมอโคก ทาวเวอร์ ชั้น 3 เลขที่ 253 ซ.สุขุมวิท 21 ถ.สุขุมวิท 21 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กทม.10110	โทร 261 8457-9 ต่อ 118 โทรสาร 261 8460

ที่	รายชื่อ	ที่อยู่
51.	นายदनัย เทียนพุ่ม	นายदनัย เทียนพุ่ม 258/7 พหลโยธิน 24 ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
52.	รศ.ดร.สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์	รศ.ดร.สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
53.	ศ.ดร.สมบัติ ชำรงธัญวงศ์	ศ.ดร.สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
54.	ศ.ดร.เทียนฉาย กีระนันท์	ศ.ดร.เทียนฉาย กีระนันท์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
55.	รศ.แล ดิลกวิทยรัตน์	รศ.แล ดิลกวิทยรัตน์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
56.	รศ.ดร.ติรณ พงศ์มขพัฒน์	รศ.ดร.ติรณ พงศ์มขพัฒน์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
57.	ผศ.ดร.จารุมา อึ้งกุล	ผศ.ดร.จารุมา อึ้งกุล คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
58.	รศ.สุรชาติ ป่ารุ่งสุข	รศ.สุรชาติ ป่ารุ่งสุข คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

59.	รศ.ดร.กิตติ ลิ้มสกุล	รศ.ดร.กิตติ ลิ้มสกุล คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
60.	นายบดินทร์ ลิ้มปัทม์	นายบดินทร์ ลิ้มปัทม์ 918 ซ.ลาดพร้าว 101 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
61.	รศ.ดร.สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์	รศ.ดร.สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถ.พระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
62.	ศ.ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ	ศ.ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถ.พระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
63.	ดร.เสกสรร ประเสริฐกุล	ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถ.พระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
64.	รศ.ปาริชาติ วลัยเสถียร	รศ.ปาริชาติ วลัยเสถียร คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถ.พระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
65.	ศ.ดร.อภิชัย พันธเสน	ศ.ดร.อภิชัย พันธเสน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถ.พระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
66.	ผศ.ดร.ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์	ผศ.ดร.ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถ.พระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

67.	รศ.ดร.สิทธิพงศ์ ดิลกวัฒน์	รศ.ดร.สิทธิพงศ์ ดิลกวัฒน์ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร มหาวิทยาลัยมหิดล ต.ศาลายา กิ่งอ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม
68.	นายชัยวัฒน์ ภิระพันธ์	นายชัยวัฒน์ ภิระพันธ์ สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (เก่า) อาคาร 2 ชั้น 2 ถ.กรุงเกษม ป้อมปราบ กรุงเทพฯ 10100
69.	นพ.พลเดช ปิ่นประทีป	นพ.พลเดช ปิ่นประทีป สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (เก่า) อาคาร 2 ชั้น 2 ถ.กรุงเกษม ป้อมปราบ กรุงเทพฯ 10100
70.	ดร.รอยล จิตรดอน	ดร.รอยล จิตรดอน 108 ถ.รางน้ำ ชั้น 11 อาคารบางกอกไทยเทวาเวอร์ แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
71.	ศ.พลเรือตรีวิวัฒน์ วงษ์ดนตรี	ศ.พลเรือตรีวิวัฒน์ วงษ์ดนตรี สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพเรือ 83 หมู่ 12 ถ.พุทธมณฑล สาย 3 แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170
72.	ดร.กาญจนา นาคสกุล	ดร.กาญจนา นาคสกุล คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
73.	ดร.วาริญา ภวภูตานนท์ฯ	ดร.วาริญา ภวภูตานนท์ ฌมมหาสารคาม 89/170 บางกอกบาซาร์ ถนนราชดำริ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
74.	ดร.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	ดร.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 565 ซ.รามคำแหง 39 (เทพลีลา 1) ถ.รามคำแหง แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10310
75.	ศ.ดร.ประทุมพร วัชรเสถียร	ศ.ดร.ประทุมพร วัชรเสถียร คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

76.	ดร.ฉลองภพ สุตังกรกาญจน์	ดร.ฉลองภพ สุตังกรกาญจน์ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 565 ซ.รามคำแหง 39 (เทพลีลา 1) ถ.รามคำแหง แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10310
77.	ดร.อรพินท์ สฟโซคชัย	ดร.อรพินท์ สฟโซคชัย มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 565 ซ.รามคำแหง 39 (เทพลีลา 1) ถ.รามคำแหง แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10310
78.	ดร.สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ	ดร.สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 565 ซ.รามคำแหง 39 (เทพลีลา 1) ถ.รามคำแหง แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10310
79.	ดร.นิตย จันทรมังคละศรี	ดร.นิตย จันทรมังคละศรี มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 565 ซ.รามคำแหง 39 (เทพลีลา 1) ถ.รามคำแหง แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10310
80.	ศ.ดร.ลิปพนนท์ เกตุทัต	ศ.ดร.ลิปพนนท์ เกตุทัต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 962 ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ 10100
81.	ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง	ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง 22/36 ม.ภัทรนิเวศน์ลากูน ช.เทศบาล 2 จ.นนทบุรี 11110
82.	ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์	ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ.ห้วยแก้ว อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
83.	คุณวิบูลย์ เข้มเจริญ	คุณวิบูลย์ เข้มเจริญ บ้านห้วยหิน หมู่ 1 ต.ลาดกระทิง อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา 24160

84.	ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช	ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ผู้บังคับการโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย ถนนราชวิถี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
85.	ค.นพ.ประเวศ วะสี	ค.นพ.ประเวศ วะสี ภาควิชาโลหิตวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช ดิโกนนันทราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
86.	ศ.ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา	ศ.ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา ศูนย์เศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ.พญาไท ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
87.	ดร.อาพันธ์ กาญจนพันธ์	ดร.อาพันธ์ กาญจนพันธ์ คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ.ห้วยแก้ว อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
88.	ดร.ฉลาดชาย รมิตานนท์	ดร.ฉลาดชาย รมิตานนท์ คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ.ห้วยแก้ว อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
89.	พล.อ.จรัส กุลละวณิชย์	พล.อ.จรัส กุลละวณิชย์ 31 ซอยเจริญพร 2 ถ.ประดิพัทธ์ พญาไท กรุงเทพฯ 10400
90.	พล.อ.ท.ณพฤษภ์ มัณฑะจิตร	พล.อ.ท.ณพฤษภ์ มัณฑะจิตร สถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง กองบัญชาการการฝึกศึกษาทหารอากาศ เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210
91.	พล.ร.ท.ชาติ นาวาวิจิตร ร.น.	พล.ร.ท.ชาติ นาวาวิจิตร ร.น. สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง 105 ม. 3 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170

92.	พล.ต.วิชา เดชะวณิชย์	พล.ต.วิชา เดชะวณิชย์ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 124-126 ถ.วิภาวดีรังสิต เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
93.	พล.อ.ต.วัลลภ มีสมศักดิ์	พล.อ.ต.วัลลภ มีสมศักดิ์ สถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ ดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210
94.	พล.ร.ต.เทวินทร์ มุ่งธัญญา ร.น.	พล.ร.ต.เทวินทร์ มุ่งธัญญา ร.น. สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง 105 ม.3 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
95.	ดร.อรุณ ภาณุพงศ์	ดร.อรุณ ภาณุพงศ์ บริษัทวังเพชรบูรณ์ จำกัด เลขที่ 4 ชั้น 7 อาคารเวลเทรดเซ็นเตอร์ ราชดำริ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
96.	ดร.บวรศักดิ์ อูวรรณโน	ดร.บวรศักดิ์ อูวรรณโน 999/149 หมู่บ้านเกศนิวิล์ด ซอย 16 ถ.ประชาอุทิศ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320
97.	นายพิชัย รัตนพล	นายพิชัย รัตนพล 22-51 ซ.ธรรมรักษา ถ.งามวงศ์วาน อ.เมือง จ.นนทบุรี
98.	ดร.บุญคง หันจางสิทธิ์	ดร.บุญคง หันจางสิทธิ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ 10200
99.	ดร.ยศ สันตสมบัติ	ดร.ยศ สันตสมบัติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ.ห้วยแก้ว อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200

100	พันเอกสมศักดิ์ สมรักษ์	พันเอกสมศักดิ์ สมรักษ์ กรมกิจการพลเรือนทหารบก ในกองบัญชาการกองทัพบก ถ.ราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
101	คุณผกาพันธุ์ อยู่ไทย	คุณผกาพันธุ์ อยู่ไทย BETTER IMPACT COMMUNICATION CO.,LTD 177/19-20 Supalai Place สุขุมวิท 39 คลองตันเหนือ วัฒนา กรุงเทพฯ 10110
102	คุณจิตติมา ศรีสุขนาม	คุณจิตติมา ศรีสุขนาม เอกอาคาร ชั้น 14 99 ถนนวิฑู ลุมพินี ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
103	พันเอกชายศักดิ์ โสมกุล	พันเอกชายศักดิ์ โสมกุล ททบ. 5 210 ถนนพหลโยธิน พญาไท กรุงเทพฯ 10400
104	นายวีระชัย แนวบุญเนียร	นายวีระชัย แนวบุญเนียร รองปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพฯ
105	ดร.อรุณ อวนสกุล	ดร.อรุณ อวนสกุล รักษาการผู้อำนวยการส่วนเศรษฐกิจทรัพยากร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร (ในมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900
106	ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร	ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี 91 ประชาอุทิศ เขตบางมด ทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140
107	คุณสมชาติ วงศ์สมาโนจด์	คุณสมชาติ วงศ์สมาโนจด์ บริษัทศูนย์วิจัยกลไกไทย จำกัด

108	คุณอจนา ไวกวามดี	คุณอจนา ไวกวามดี ฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย
109	ดร.ชิงชัย หาญเจนลักษณ์	ดร.ชิงชัย หาญเจนลักษณ์ บริษัทล็อกเล็ย จำกัดมหาชน
110	คุณบุญเลิศ กษายุทธเดช	คุณบุญเลิศ กษายุทธเดช หนังสือพิมพ์มติชน
111	ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์	ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 565 ซ.รามคำแหง 39 (เทพลีลา 1) ถ.รามคำแหง แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10310
112	ดร.พรชัย พชรินทร์ตะกุล	ดร.พรชัย พชรินทร์ตะกุล สถาบันพระปกเกล้า โทร. 5277830-9 ต่อ 2301-6 (คุณสร้อยนา) FAX 5277822
113	ดร.สุรัชย์ ศิริไกร	"
114	ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์	"
115	ดร.ทศพร ศิริสัมพันธ์	"
116	นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม	"
117	รศ.ประณต นันทิยะกุล	"
118	พลโท ดร.จารุภัทร เรือง สุวรรณ	พลโท ดร. จารุภัทร เรืองสุวรรณ ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง ถนนเทอดดำริ ดุสิต กรุงเทพฯ 10300
119	รศ.ดร.วรพล พรหมิกบุตร	รศ.ดร.วรพล พรหมิกบุตร คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถ.พระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
120	อาจารย์สมชาย ไมตรี	อาจารย์สมชาย ไมตรี คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถ.พระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

121	ดร.สุรพล สุธะพรหม	ดร.สุรพล สุธะพรหม คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
122	ผศ.พลับพลึง กองชนะ	ผศ.พลับพลึง กองชนะ สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10117
123	ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์	ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10117
124	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ คุประตะกุล	รศ.ดร.ชัยวัฒน์ คุประตะกุล คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10117
125	ดร.ประภัสสร เทพชาตรี	ดร.ประภัสสร เทพชาตรี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เลขที่ 2 ถ.พระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
126	รศ.ดร.เสรี วงษ์มณฑา	รศ.ดร.เสรี วงษ์มณฑา 177/19 อาคารสุภาลัยเพลส สุขุมวิท 39 คลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

127	นายอนุช อาภาภิรม	158 อมรพันธ์ฯ เสนานิคม 1 กทม. 10230
128	น.อ.หญิง รพีพรรณ แก้วรัมย์	158/4 ถ.บางกรวยไทรน้อย ม.สมชายพัฒนา ช.2 บางกรวย นนทบุรี 11130
129	น.อ.ภูวนัฐ เชษฐสุนทร	724/1 ถ.มังกร เขตป้อมปราบ กทม. 10100
130	น.ต.สาธิต นาคสังข์	33 ม.8 บางพลีใหญ่ สมุทรปราการ
131	น.ท.วิธรัตน์ กชเสนี ร.น.	88 ซ.ร่วมมิตร ถ.มไหสวรรค์ บุคคโล ธนบุรี กทม. 10600
132	พ.อ.เนรมิต ศรีจำนง	398 ถ.ริมคลองประปาฝั่งขวา บางซื่อ กทม. 10800
133	พ.อ.ศุภฤกษ์ ชัยชนะ	14/61 ถ.รามคำแหง 139 สะพานสูง กทม. 10240
134	พ.อ.วินัย เสมสวัสดิ์	กรมแผนที่ทหาร 58/63 ถ.บางกรวย ต.บางกรวย อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 4470127
135	นายเชน น้อมศิริ	170 ซ. 4 รังสรวเหนือ ลาดยาว ประชาชื่น กทม. 10900 โทร. 589-4395
136	พ.ท.รักเกียรติ พันธุ์ชาติ	1156/63 ถ.สามเสน ต.ถนนนครไชยศรี ดุสิต กทม. 10300
137	พ.อ.จักรวาล จันทคณานุรักษ์	44/43 ซ.รามอินทรา 34 หมู่บ้านอยู่เย็น ซ.1 ท่าแร้ง บางเขน กทม. 10220 โทร. 510-4588
138	ดร.สุวัฒน์ วาณิสุมบุตร	50-106 ม.เสนานิเวศน์ ซ.เสนานิคม 1 ถ.พลโยธิน ลาดพร้าว กทม. 10230 โทร. 910-3633
139	รศ.เกษม เพชรเกตุ	คณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โทร. 470-9001 FAX 427-8787
140	รศ.ดร.รุ่งนภา พงศ์สวัสดิ์มานิต	ภาควิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มก. โทร. 561-3456 FAX 579-5324
141	น.ส.นันทกา อุดมไพบุลย์วงศ์ แทนผศ.ดร.วิโรจน์ ศรีสุทธกานนท์	คณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา ม.เทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี โทร. 470-9147

142.	ดร.อัมพวัน ตันสกุล	คณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โทร. 470-9245
143.	รศ.ดร.เดช พุทธเจริญทอง	คณะวิทยาศาสตร์ ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โทร. 470-8801
144.	ธาริกา วงศ์สินศิริกุล	กระทรวงมหาดไทย โทร. 01-8460007
145.	สุรพล สุขอัสจะสกุล	สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม โทร. 01-8546765 . 541-2101
146.	พ.อ.ภุชงค์ บัณฑิต	ศูนย์ข้อมูลแห่งชาติ โทร. 01-8081435
147.	รศ.ดร.สันต์ ศิริอนันต์ไพบูลย์	ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี คณะพลังงานและวัสดุ โทร. 427-9062 . 470-8602 FAX 470-8660
148.	นางเสาวคนธ์ ศรีบริกิจ (แทนดร.อรุณ อวนสกุล)	11 สุขุมวิท 62 บางจาก พระโขนง กทม.
149.	รศ.มานพ วิสุทธิแพทย์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
150.	ผศ.พลับพลึง คงชนะ	สถาบันเอเชียแปซิฟิก โทร. 664-1000 (5212)
151.	พ.อ.ชัยฤกษ์ แก้วพรหมมลาย	ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการศึกษา 277-3698 . 01-8180591
152.	อาภรณ์ จันทรสมวงศ์	693 ถ.บำรุงเมือง ป้อมปราบ กทม. 10100 โทร. 621-8082
153.	อ.หทัยรัตน์ ทับพร	ภาควิชาสารัตถศึกษา ครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 218-2574 FAX 218-2562
154.	ดร.สุจิตรา สุนทรทรัพย์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-3752 . 218-2840
155.	อ.ชนิดา รักษ์พลเมือง	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2570
156.	อ.กรรณิการ์ สัจกุล	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2549
157.	อ.สุลักษณ์ ศรีบุรี	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2290
158.	อ.ไซลิรี ปราโมช	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 159.โทร. 218-2551 . 218-2567

159.	ผศ.ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2548 . 541-2101
160.	ทัศนแพทย์วิฑูร เทวะศีลชัยกุล	สถาบันโรคเจ็บป่วยเรื้อรัง โทร. 258-3353

รายชื่อผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ

รายชื่อผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน
1.	น.ส.ชุดิมา นิลวรรณ	3789 boss mansion 709 พระราม4 พระโขนง คลองเตย10110 3926140 (709)
2.	นายอุทัย ปัญญาโกญ	217/1-2 ถ.เพชรบุรี กทม.
3.	นายอะหิมัด ยี่สุนทร	ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาฯ 6120780
4.	นายมุฮัมมัดสาเลม แยน	ภาควิชาทศน. จุฬาฯ 6120780
5.	นางसानาจิตร์ สุนทรทรัพย์	ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาฯ 2182408
6.	น.ท.หญิงนงลักษณ์ พงษ์เจริญ	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง 4753417
7.	น.ต.ชาญชัย ศาสตร์สกุล	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง 4753417
8.	น.ส.รจิต มหาวีหกานน	สกล. 5790593
9.	น.ส.พัชรินทร์ อินทลักษณ์	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ
10.	น.ส.รุ่งลาวัลย์ ละจิต	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ 2168333
11.	น.ส.นิตยา บุญบุญ	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ 7186344(423)
12.	บาทหลวงวิวัฒน์ แพร่ศิริ	ภาควิชาสารัตถศึกษา จุฬาฯ 3164910
13.	พ.อ.ณัฐชัย ไบเงิน	กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด 01-9346492
14.	ร.อ.เรือบ เมืองมัน	สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม 2234262
15.	น.ส.นิลวรรณ แซ่อิว	ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาฯ 142-8094227
16.	รศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	ส.วิทยาศาสตร์การกีฬา 2183760
17.	นายประเสริฐ ภูเงิน	ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาฯ
18.	น.ส.พรพรรณ สุวรรณศรี	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาฯ 01-6619731

19.	น.ส.บุญทริก พูลลาภ	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาย -
20.	นางเยาวชล ขุนแก้ว	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาย 01-3335104
21.	สุทัศน์ กางญพรรณ	ครุศาสตร์ จุฬาย 2182424
22.	รัชดา ธงาค	นสพ.กรุงเทพธุรกิจ FAX3171489
23.	นิตยา พรหมวนิช	ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาย 01-8515100
24.	ประเสริฐ จรรยาสุพรรณ	ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาย -
25.	นางนิรมล กิจสวทยา	สกต. 6687124(243)
26.	นางสุชาดา ไชยรัตน์	สกต. 6687123(2528)
27.	น.ส.สุรางค์ วัชรพานิชย์	สกต. 6687123 (2501)
28.	ส.ส.ดารณี อรุณวรารณ	สกต. 6687123(2512)
29.	ธรรมรัตน์ นาคะวิทย์	- 85621212019
30.	เพ็ญเกียรติ ขมวัฒนา	ครุศาสตร์ จุฬาย 2182405
31.	นายวีระภาพ ปทุมเจริญวัฒนา	ครุศาสตร์ จุฬาย 2182630-1
32.	นอ.ญ.อนงค์นุช สุยานนท์	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาย -
33.	สมศรี จินะวงษ์	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาย -
34.	นฤมล บุญมิน	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาย 2821857
35.	ราชิต ผลเจริญ	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาย -
36.	นันทา วิทวุฒิศักดิ์	ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาย 8900708
37.	ศิริพร สุวรรณ	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาย 6183080-5(310)

38.	อูมา สุนทรมาน	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ 2182607
39.	ลัคนา ศรีจันทร์งาม	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ -
40.	อมร กิจธนา	นักวิจัยอิสระ 8725079
41.	ณัฐภา คุปรัตน์	ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาฯ -
42.	อุทัย บุญประเสริฐ	ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาฯ 2182401
43.	สุทัต กาญจนพรณ	ครุศาสตร์ จุฬาฯ 2182424
44.	เกรียงไกร กิตติธนาลัพท์	ภาควิชาการศึกษานอกร.ร. 4378176
45.	มิตี	- 01-8143926
46.	นายสมเกียรติ บันหาร	ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาฯ 01-2952012
47.	น.ส.จิตาภา สุวรรณคช	กศน. (ป.เอก) 5914578
48.	เทพวก อินทร์	นิติศาสตร์ จุฬาฯ 2182064
49.	นายประจวบ แผลมหล้า	ครุศาสตร์ จุฬาฯ 01-8885011
50.	ดร.รุ่งศิริ เข้าตระกูล	- 01-6484252
51.	น.ส.นุชสุดา เสริมสมร	ครุศาสตร์ จุฬาฯ 7493643(111)
52.	น.ส.สมพร เพ็งดำ	ครุศาสตร์ จุฬาฯ 01-8717993
53.	อรรถพล ยจินตาสุน	ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาฯ 2182623
54.	รังสิต ทองประคำ	- 2821887
55.	ศิระ อุดมรัตน์	ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาฯ 01-2975065

56.	นายอนุช อภาภิรม	โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย โทร. 570-3891
57.	น.อ.หญิงรพีพรรณ แก้วรัมย์	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง โทร. 475-3449
58.	น.อ.ภูวนัฐ เชษฐสมน	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง โทร. 475-3441 , 441-0138
59.	น.ต.สาธิต นาคสังข์	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง โทร. 475-3420
60.	น.ท.วิษณรัตน์ คชเสนี ร.น.	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง
61.	พ.อ.เนรมิต ศรีจำนง	กรมแผนที่ทหาร โทร. 222-3045
62.	พ.อ.ศุภฤกษ์ ชัยชนะ	กรมแผนที่ทหาร โทร. 282-2911
63.	พ.อ.วินัย เสมสวัสดิ์	กรมแผนที่ทหาร ถ.กัลยาณไมตรี เขตพระนคร กทม. โทร. 221-3875
64.	นายเชน น้อมศิริ	สำนักนายกรัฐมนตรี
65.	พ.ท.รักเกียรติ พันธุ์ชาติ	กรมข่าวทหาร โทร. 01-8183627
66.	พ.อ.จักรวาล จันทกณานุรักษ์	วิทยาลัยเสนาธิการทหาร ถ.วิภาวดีรังสิต กทม. โทร. 275-5982
67.	พ.อ.ไชยสิทธิ์ ดันดยกุล	กองวิจัยและพัฒนาการศึกษา กองบัญชาการ สถาบัน วิชาการป้องกันประเทศ โทร. 277-3697
68.	นายรัชกรณ นภาพรพิพัฒน์	สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) สำนักนายกรัฐมนตรี
69.	น.ส.จิระนันท์ ชอนกลิน	สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) สำนักนายกรัฐมนตรี
70.	ดร.สุวัฒน์ วาณิสบุตร	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่ง ชาติ
71.	รศ.เกษม เพชรเกตุ	คณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โทร. 470-9001 FAX 427-8787
72.	รศ.ดร.รุ่งนภา พงศ์สวัสดิ์มานิต	ภาควิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มก. โทร. 561-3456 FAX 579-5324

73.	น.ส.นันทกา อุดมไพบุลย์วงศ์ แทนผศ.ดร.วิโรจน์ ศรีสุธภานนท์	คณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา ม. เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โทร. 470-9147
74.	ดร.อัมพวัน ตันสกุล	คณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา ม. เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โทร. 470-9245
75.	รศ.ดร.เดช พุทธเจริญทอง	คณะวิทยาศาสตร์ ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โทร. 470-8801
76.	ดร.เรีงศักดิ์ สุททวาทิน	กองประสานการพัฒนาเมือง (สศช.)
77.	ธาริกา วงศ์สินศิริกุล	กระทรวงมหาดไทย โทร. 01-8460007
78.	สุรพล สุขอัสจะสกุล	สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ สำนักงานศาลยุติ ธรรม โทร. 01-8546765 , 541-2101
79.	พ.อ.กฤษณ์ บัณฑิต	ศูนย์ข้อมูลแห่งชาติ โทร. 01-8081435
80.	รศ.ดร.สันหัตต์ ศิริอนันต์ไพบุลย์	ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี คณะพลังงานและวัสดุ โทร. 427-9062 , 470-8602 FAX 470-8660
81.	นางเสาวคนธ์ ศรีบริกิจ (แทนดร.อรุณ อวนสกุล)	สศก.
82.	รศ.มานพ วิสุทธิแพทย์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
83.	ผศ.พลับพลึง คงชนะ	สถาบันเอเชียแปซิฟิก โทร. 6641000 (5212)
84.	พ.อ.ชัยฤกษ์ แก้วพรหมมัลย์	ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการศึกษา 277-3698 , 01-8180591
85.	อาภรณ์ จันทรสมวงศ์	-
86.	อ.อรทัย ทัมพร	ภาควิชาสารัตถศึกษา ภาควิชา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2574 FAX 2182562
87.	ดร.สุจิตรา สุนทรทรัพย์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-3752 , 218-2840
88.	อ.ชนิตา รักษ์พลเมือง	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2570
89.	อ.กรรณิการ์ สัจกุล	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2549

90.	อ.สุลักษณ์ ศรีบุรี	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2290
91.	อ.ไชยสิริ ปราโมชฯ	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 2182551 . 2182567
92.	น.ส.ศาสตินา บุญเกื้อ	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2548
93.	นายอุทัย ปัญญาโกณู	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
94.	นางจารุวรรณ ชลประเสริฐ	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
95.	นางเยาวชน ขุนแก้ว	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
96.	ผศ.ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนินคม	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2548 . 541-2101
97.	น.ส.พรสวรรค์ สุวรรณศรี	สาขาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
98.	ทัศนแพทย์วิฑูร เทเวศิลชัยกุล	สถาบันโรคเจ็บป่วยเรื้อรัง โทร. 258-3353

ข้อเสนอชุดโครงการวิจัย
อนาคตภาพประเทศไทย

๑. ชื่อโครงการ : โครงการอนาคตภาพประเทศไทย (Thailand ' s Scenario Project)

๒. ความเป็นมา

โครงการนี้เริ่มต้นจากข้อเสนอแนะในเอกสารรายงานของโครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฉบับเดือนมกราคม-มีนาคม ๒๕๔๒ ที่ได้เสนอแนะให้คนในสังคมไทยร่วมกันสร้างแผนยุทธศาสตร์อนาคตของชาติไทย โดยใช้เทคนิคการจำลองภาพสถานการณ์ (Scenario) ซึ่งเป็นที่นิยมสำหรับผู้บริหารในการจัดการอนาคตที่ยากต่อการพยากรณ์ โดยระบุว่าจุดประสงค์ไม่ใช่ต้องการทำนายว่าสังคมไทยจะเป็นอย่างไรในอนาคต แต่เพื่อให้การก้าวเดินไปทุกอย่างก้าวของประเทศเป็นไปอย่างมีสติ รู้เท่าทัน และทำปัจจุบันให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ สิ่งสำคัญของการศึกษาอนาคตไม่ได้อยู่ที่ผลของการศึกษาอย่างเดียว แต่อยู่ที่การได้คิดร่วมกันของทุกส่วนในสังคม

จากข้อเสนอแนะดังกล่าว ผวนกับความสนใจของคณะผู้วิจัย คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัย "Scenario ประเทศไทย" เสนอต่อ สกว. ผลการพิจารณาของ สกว. เสนอให้คณะผู้วิจัยจัดทำเป็นโครงการนำร่องก่อนเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ เพราะเป็นเรื่องใหญ่และมีความสลับซับซ้อนมากทั้งในแง่เนื้อหาและระเบียบวิธีวิจัย และในขณะเดียวกันก็เป็นการสำรวจความสนใจของนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ โดยมอบหมายให้ ผศ.ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน เป็นหัวหน้าโครงการ จัดทำโครงการวิจัยนำร่องต่อ สกว. และ สกว.ได้อนุมัติให้ดำเนินการวิจัยได้ โดยใช้เวลา 6 เดือน (15 พ.ค. - 15 พ.ย. 2543)

จากการศึกษาในโครงการศึกษานำร่อง ได้พบว่ามีผู้เห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมและสนใจที่จะให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในโครงการเป็นจำนวนมาก คณะผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาและกรอบความคิดของโครงการหลักเข้าหารือกับ สกว. เพื่อพิจารณาให้การดำเนินการในโครงการหลักมีลักษณะเป็นชุดโครงการวิจัย ซึ่งทาง สกว. ไม่ขัดข้อง จึงทำให้เกิดเป็นชุดโครงการวิจัยขึ้น โดยปรับชื่อโครงการจากโครงการ Scenario ประเทศไทย เดิมมาเป็นการดำเนินการภายใต้ชื่อ "โครงการอนาคตภาพประเทศไทย"

๓. หลักการและเหตุผล

๓.๑ หลักการ

ระดมพลังทุกส่วนของสังคมร่วมจัดทำภาพสถานการณ์ประเทศไทย และกำหนดเป้าหมายร่วมของสังคมไทยในห้วงระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้า เพื่อใช้เป็นกรอบในการปรับปรุงและปฏิรูปส่วนต่าง ๆ ของสังคมไทยทั้งระบบ เพื่อเตรียมคนไทยให้สามารถอยู่รอดอย่างมีศักดิ์ศรี เสมอภาค และยุติธรรม โดยรู้เท่าทัน เข้าใจ พร้อมเผชิญ และสามารถจัดการและนำการเปลี่ยนแปลงในสังคมแห่งการเรียนรู้ที่หลากหลายได้

๓.๒ เหตุผล

สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มที่ประเทศไทยจะต้องเผชิญต่อไปในอนาคต ถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่มีอันตรายน่าถึงได้ ด้วยเหตุแห่งปัญหาและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายนอกและภายในประเทศ การบริหารงานในระดับประเทศ ในลักษณะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและการกำหนดนโยบายตลอดจนการตัดสินใจในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสังคม โดยคนเพียงกลุ่มเล็ก ๆ เพียงกลุ่มเดียวดังเช่นที่ผ่านมา เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมอีกต่อไป หลายฝ่ายจึงตระหนักว่าการวางแผนกำหนดนโยบาย / ยุทธศาสตร์ / กลยุทธ์ชาติ เพื่อเตรียมการสำหรับอนาคตทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการมองอนาคตเพื่อกำหนดนโยบาย / ยุทธศาสตร์ในระยะยาว ๒๐ ปีข้างหน้า นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในสังคมที่มีความหลากหลายและไม่แน่นอน ในห้วงเวลาที่ผ่านมามีประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญต่อการมองอนาคตเพื่อการวางแผนบริหารประเทศระยะยาวกันอย่างแพร่หลาย มีการดำเนินการเป็นระบบอย่างจริงจังและต่อเนื่อง แต่สำหรับประเทศไทยนั้นยังมีการศึกษาในเรื่องนี้ไม่มากนัก ซึ่งถ้าพิจารณาในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า ยังไม่มีการศึกษาและวางแผนอนาคตของประเทศไทยในระยะยาวที่เป็นระบบอย่างเป็นรูปธรรมเลย

โครงการอนาคตภาพประเทศไทย จึงได้พิจารณาที่จะทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และศึกษาที่เป็นระบบ และใช้ระเบียบวิธีวิจัยอนาคต (FUTURES RESEARCH) ซึ่งจะผสมผสานเทคนิควิธีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาอนาคตภาพของประเทศไทย และทำการกำหนดนโยบาย / ยุทธศาสตร์ชาติ ในห้วงระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้า เพื่อที่จะตอบสนองความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น

๔. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อศึกษาอนาคตภาพและนำเสนอภาพสถานการณ์ (SCENARIO) ประเทศไทยในห้วงระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้า

๒) เพื่อศึกษาและกำหนดกรอบเป้าหมายร่วมที่เป็นไปได้และพึงประสงค์ของสังคมไทย เพื่อนำไปสู่การเสนอและจัดทำนโยบาย / ยุทธศาสตร์ชาติที่เหมาะสมบนพื้นฐานภาพสถานการณ์ประเทศไทย ในห้วงระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้า

๓) เพื่อกระตุ้นให้คนในทุกส่วนในสังคมตื่นตัวในการร่วมกันคิด เพื่อเตรียมการในอนาคตและเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ คิด และกำหนดกรอบเป้าหมายร่วมที่เป็นไปได้ของสังคมไทยเพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาประเทศที่ต่อเนื่องและสร้างสรรค์ ผ่านสื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ข้อมูลแนวโน้มโลก ภูมิภาค และประเทศไทยที่เป็นไปได้ในห้วงระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้า

๒) กรอบเป้าหมายร่วมที่เป็นไปได้ของสังคมไทย และนโยบาย / ยุทธศาสตร์ชาติที่เหมาะสม บนพื้นฐานภาพสถานการณ์ประเทศไทย ในห้วงระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้า

๓) คนในสังคมตื่นตัวในการร่วมกันคิดเพื่อเตรียมการในอนาคต และตื่นตัวที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ คิดและกำหนดกรอบเป้าหมายร่วมที่เป็นไปได้ของสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การเคลื่อนไหวที่เป็นระบบในสังคม

๖. ระยะเวลาในการดำเนินการ : 3 ปี สำหรับโครงการใหญ่ 2 ปีครึ่งสำหรับโครงการย่อย

๗. ขั้นตอนการดำเนินงาน (โครงการใหญ่และโครงการย่อย)

- ๑) มกราคม ๒๕๕๕ - มิถุนายน ๒๕๕๕ เตรียมการ /สร้างทีมวิจัย / อบรมระเบียบวิธีวิจัย EDFR สํารวจเอกสารและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ เบื้องต้น กำหนดกรอบเวลาและกิจกรรมโครงการวิจัย ร่างโครงการ (proposal) เสนอ สกว.
- ๒) กรกฎาคม ๒๕๕๕ - ธันวาคม ๒๕๕๕ ทำการวิจัยเอกสารเกี่ยวกับแนวโน้มด้านต่าง ๆ และสร้างเครื่องมือวิจัยอนาคต นำเสนอผลการวิจัยเอกสาร
- ๓) มกราคม ๒๕๕๕ - มิถุนายน ๒๕๕๕ ดำเนินการวิจัยด้วยระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบ EDFR (ETHNOGRAPHIC DELPHI FUTURES RESEARCH)
- ๔) กรกฎาคม ๒๕๕๕ - ธันวาคม ๒๕๕๕ สร้างอนาคตภาพภาพ (SCENARIO)
- ๕) มกราคม ๒๕๕๖ - มิถุนายน ๒๕๕๖ ประชุมเสนอผลการวิจัย (อนาคตภาพ) สํารวจความคิดเห็นต่อผลการวิจัยที่ได้รับและศึกษากรอบนโยบาย /ยุทธศาสตร์ชาติที่เป็นไปได้และพึงประสงค์ของแต่ละโครงการ เสนอรายงานการวิจัยของแต่ละโครงการให้โครงการใหญ่และ สกว.
- ๖) กรกฎาคม ๒๕๕๖ - ธันวาคม ๒๕๕๖ โครงการใหญ่จัดทำอนาคตภาพประเทศไทย จัดประชุมใหญ่ จัดทำรายงานการวิจัยอนาคตภาพประเทศไทยเสนอ สกว.

๘. หัวหน้าโครงการวิจัย

ผศ.ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน

โครงการอนาคตภาพประเทศไทย

ภารกิจ (MISSION)

ระดมพลังทุกส่วนของสังคม เพื่อร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนา และร่วมสร้างอนาคตของประเทศไทย อย่างมีความรับผิดชอบ ผ่านกระบวนการศึกษาและวิจัยอนาคตอย่างเป็นระบบ เพื่อ กระตุ้นและเตรียมคนไทยให้พร้อมรับและร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยและสังคมโลก อย่างมีศักดิ์ศรี เสมอภาค และยุติธรรม

ร่าง
กรอบแนวคิดการวิจัย
โครงการ Scenario ประเทศไทย
(ฉบับปรับปรุง)

ก. วิจัยอนาคตแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้ในช่วง 20 ปีข้างหน้า ในด้านต่างๆและประเด็นต่อไปนี้ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ผลมณสานักกับระเบียบวิธีวิจัยอื่น ๆ ที่เหมาะสม นำแนวโน้มที่ได้มาศึกษาผลกระทบแล้วนำแนวโน้มที่ได้มาสร้างเป็นอนาคตภาพ (Scenario) ของประเทศไทย

1. การศึกษา

2. การเมือง การปกครอง

3. สังคม

4. เศรษฐกิจ

5. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

6. วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

7. ความมั่นคง

8. การสาธารณสุข วิทยาศาสตร์สุขภาพ
9. ศิลปะ วัฒนธรรม

10. ศาสนา

11. พลังงาน

12. กีฬา / สันทนาการ

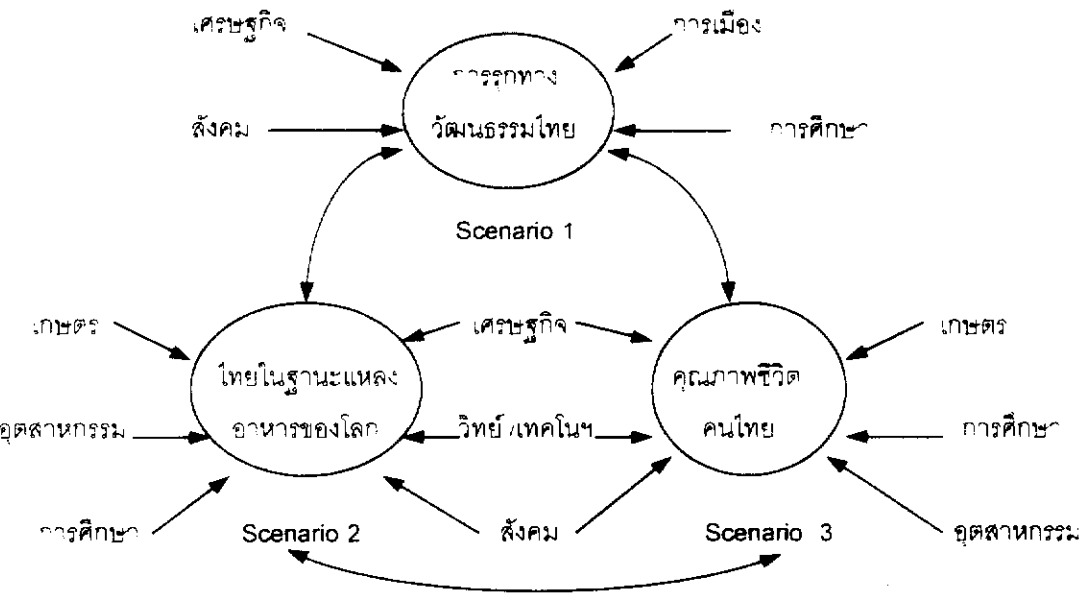
13. ยาเสพติด

14. การบริหารจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติ

15. กฎหมาย กระบวนการยุติธรรมไทยและระหว่างประเทศ

16.

ข. วิจัยและพัฒนา (R&D) ควบคู่ไปกับ ก. แต่เน้นเป็น Thematic ในด้านที่เป็นจุดแข็งของไทย

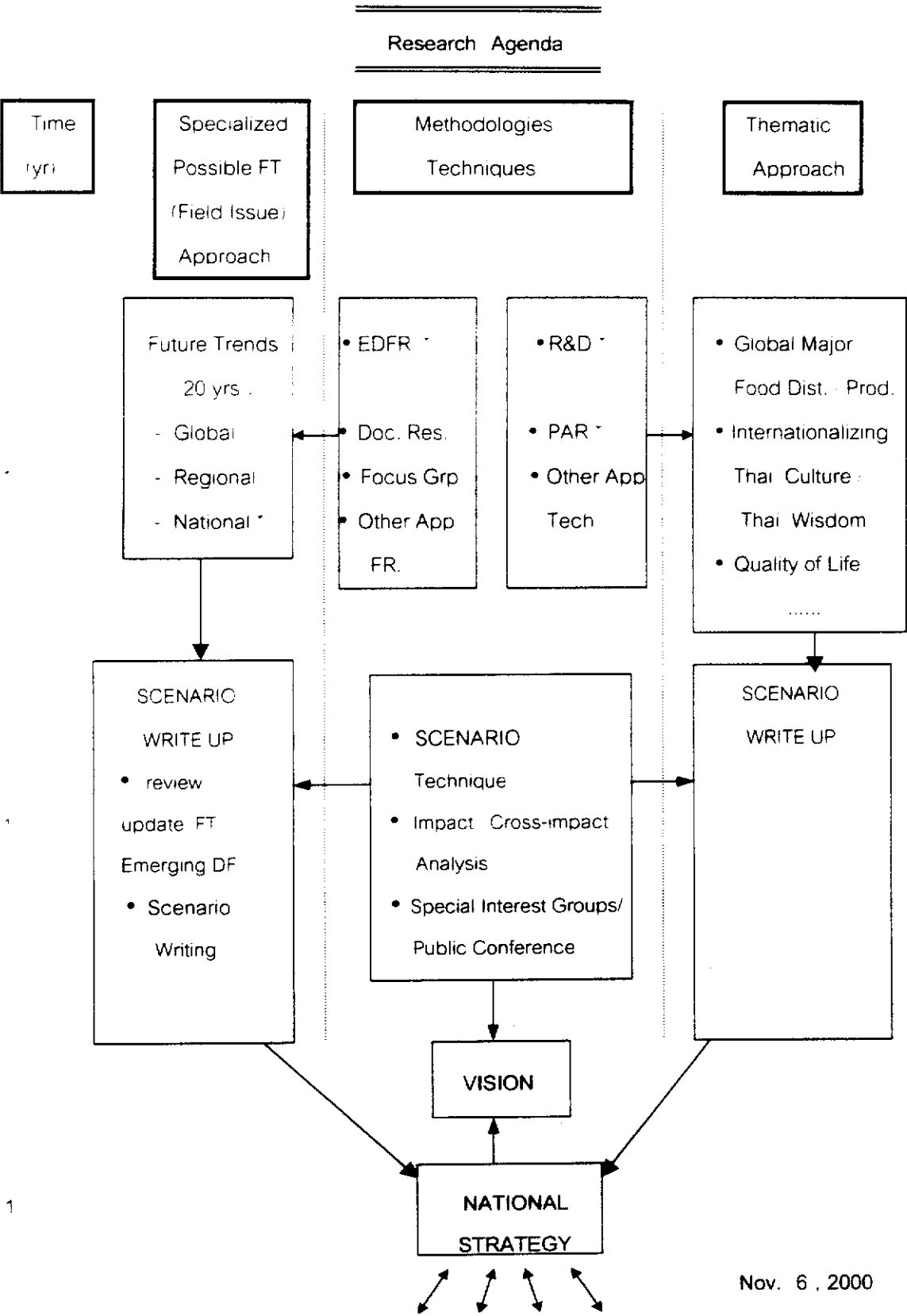

ค. ในระหว่างและในกระบวนการวิจัย ถ้าพบแนวโน้มใดที่มีความสำคัญ เป็นไปได้และพึงประสงค์ จะนำมาวิจัยและพัฒนาในลักษณะเดียวกับ ข. เพื่อเร่งให้บรรลุผล แต่ในทางตรงข้ามถ้าเป็นแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ก็จะหาวิธีลดความรุนแรง สกัดกั้นหรือทำลาย

CHANGE BY CHOICE NOT BY CHANCE
PROACTIVE AUTHENTIC R&D

THAILAND'S SCENARIO PROJECT
CONCEPTUAL FRAMEWORK

Prepared & Presented by
Chumpol Poolpatarachewin

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กลาโหม, กระทรวง. (2540). **วิสัยทัศน์ 2030 ประเทศไทยใน 3 ทศวรรษหน้าในทัศนะของนักวิชาการฝ่ายทหาร**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. (เอกสารทางวิชาการโดยคณะกรรมการพิจารณาแนวทางในการพัฒนาประเทศ).
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). **เมืองไทยในปี 2560 : อนาคตเมืองไทยใน 2 ทศวรรษหน้า**. กรุงเทพฯ : เอช เอ็น กรุ๊ป จำกัด. (เอกสารประกอบการบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนาทางวิชาการประจำปี 2539 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2539 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- จิราพร บุณนาค. (2541). **แนวคิดทางยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงของชาติระยะ 10 ปี (พ.ศ.2541-2550)**. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 40.
- ฉลองภพ สุตังกรกาญจน์, อรพินท์ สฟโชคชัย. (2539). **โครงการปรับภาคราชการเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- เชาวนะ ไตรมาศ. (2543). **กบฏคอกของสงครามความเปลี่ยนแปลง : ทางเลือกและทางรอดของสังคมการเมืองไทยในสหัสวรรษใหม่**. สถาบันนโยบายการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทสุชมและบุตร.
- บดีรินทร์ ลิปพัทธ์. (2543). **ชาตินิยม (ใหม่) ภูชาติ กับ "วิชาข่าวสาร"**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน).
- ประทุมพร วัชรเสถียร. (2532). **ประเทศไทยกับประชาคมโลกในอีก 15 ปีข้างหน้า**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. (ในโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ).
- พรชัย รุจิประภา. (2542). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจไทยสู่ปี 2560 ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก**. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตร ปอ.รุ่นที่ 11. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (ม.ป.ป.). **วิสัยทัศน์เศรษฐกิจและสังคมไทย**. กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. (ในวโรกาสมหามงคลกาญจนาภิเษกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี).
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. (2543). **สังคมเศรษฐกิจไทยในทศวรรษ 2550:ยุทธศาสตร์การพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คปไฟ.
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. (2541). **ยุทธศาสตร์ชาติ 2543-2552**. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 41 และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 11 (วปรอ. 4010). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยราชอาณาจัก.

- สนิท สมัครการ, สุพรรณิ ไชยอำพร. (2538). สังคมไทย : ภาวะปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต. โครงการวิจัยย่อยของโครงการวิจัย "การศึกษากับงานอาชีพ : ผลกระทบจากสภาวะทางเศรษฐกิจสังคมและการขยายโอกาสทางการศึกษา" สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สีปพนธ์ เกตุทัต. (2534). ทางสายกลางของสังคมไทยในอนาคต: เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม. ชุดรายงานการวิจัยการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของเอเชีย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุเมธ วงพานิชเลิศ. (2538). สังคมสารสนเทศแห่งทศวรรษหน้า. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานทีดีอาร์ไอ (4 กุมภาพันธ์ 2538).
- อำนาจ วีรวรรณ. (2539). เมืองไทยในปี 2560 : อนาคตเมืองไทยใน 2 ทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : เอ็น เอช กรุ๊ป จำกัด. (เอกสารและการบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนาทางวิชาการประจำปี 2539 ณ ห้องประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

ภาษาอังกฤษ

- African Future Scenario** องค์การจัดทำคือ UNDP เสนอในที่ประชุม Future 2025 ที่ UN. From <http://millennium-project.org>.
- Air War College, Air Command and Staff College and School of Advanced Air power Studies **The World of 2020 and Alternative Futures**. From <http://millennium-project.org>.
- Anthony Samson. **A Scenario for Change : The Case for Strong Action Against Pretoria**. in NEWSWEEK 28 July 1986 p:32.. From <http://millennium-project.org>.
- Bart Van Steenberghe. **Europe in Turbulence : Scenarios for the Last Year of This Millenium** in FUTURES RESREACH QUARTERLY 9 : 3, FALL 1993 , pp 21-34. From <http://millennium-project.org>.
- Ben Bova. **An Address to Council** in " The world of 2044 - technological Development and the Future of Society " edited by Charles Sheffield, Marcelo Alonso and Morton . A. Kaplan : St. Paul, Minnesota: Paragon House. From <http://millennium-project.org>.
- Bernd Halling. **Europe Triumphant ? The Old Continent Decides the Fate of the 21 st Century**. In European Parliament Papers, 1997. From <http://millennium-project.org>.

- Bruce Murray (California Institute of technology) and Maggie Powell (Global Scenario Group) **China Scenarios**. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- Center for Strategic and International Studies (CSIS) **The Future of Russia** 1998. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- CERA Multiclient Study. **Latin America Energy : Scenarios to 2010**. Cambridge Energy Research Associates, 1996. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- China in the 21 st Century : Long-Term Global Implications** รายงานแถลงใน OECD Forum for Future ในที่ประชุม 9 January 1996 ที่กรุงปารีส . From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- Clem Sunter . **The World and South Africa in the 1990s. : Human & Rousseau Ltd / Tafelberg Publishers : Capetown 1987**. From [http : / / millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- Dang Mon Lan. **Scenario for Science and Technology of Vietnam in the year 2020** : Institute of Atomic Energy of Vietnam Hanoi 3-1996. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- David Smith . **2020 Eurovision**. in Management Today July 1997. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- Department of Defense: **Air Forces 2025** United State Air Force, 1997. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- Economist Intelligent Unit **Will Euro Work ?** 1990. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- Futures in The Virginia Judiciary : A Continuing Success**. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- G. Calvim Mackenzie & Saranna Thornton . **Buckling the Deficit - Economic Policymaking in American. : Westview Press, Boudier, CO 1996**. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- Greg Parston. **Britain 2008 : The Alternatives** in NEWSTATES MAN, 16 Oct 1998. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).
- Gordon L. Anderson. **The United States in 2044** in "The World of 2044 - Technological Development and the future of society" edited by Charles Sheffield, Marceto, Alonso and Morton A. Kaplan, PARAGON HOUSE : Minnesota, st. Paul. From [http : // millennium - project. org](http://millennium-project.org).

- Harland Cleveland and Hazel Henderson (edit) **The United Nations : Policy and Financing Alternatives : Innovative Proposals by Visionary Leaders** in FUTURES : MAY 1995. From <http://millennium-project.org>.
- Heribert Adam & Kogila Moodley . **Forecasting Scenario for South Africa** in FUTURES 25 : 4 May 1993 P: 404-413. From <http://millennium-project.org>.
- Hughes De Jouveral. **Europe's Aging Population : Trends and Challenge to 2025** in FUTURES 21 : 3. June 1989., suppliment , 54 pgs. From <http://millennium-project.org>.
- Indonesian Outlook , Economic Strategies for Indonesia. **The Indonesian Scenario. 1998.** From <http://millennium-project.org>.
- Ivor F. Vivian, Alan Barcan & Patrick O' Flaherty. **Australia in 2044** in " The World of 2044"Technological Development and the future of Society" edited by Charles Sheffield, Marceto Alonso and Morton A. Kaplan : St. Paul, Minnesota: Paragon House. From <http://millennium-project.org>.
- Kathleen L. Mc Donald . **The Future of School Counseling and Guidance in Washington State : A Future Search Conference.** Thesis (ED.D.) Sesttle University 1998 187 pages. From <http://millennium-project.org>.
- Kenneth M. Dolbearer and Janette Kay Hubble. **USA 2012- after The Middle Class Revolution.** Chatham, New Jersey : Chatham House Publishers, June 1996. From <http://millennium-project.org>.
- Laura Guazzone. **The Middle East in Global Change The Politics and Economics of Independence Versus Fragmentation** Macmillian ; London ,July 1997. From <http://millennium-project.org>.
- Marie Golaszewska and Tadeusz Golaszewski, **Polish Brainstorming** in "The World of 2044 - Technological Development and the Future of Study" edited by Charles Sheffield, Marceto Alonso and Morton A. Kaplan Minnesota, st. PAUL : PARAGON HOUSE. From <http://millennium-project.org>.
- Marter Lagergren. **Trends to Case : A Scenario of Sweden to 2006.** The Swedish Secretariat for Future Studies. From <http://millennium-project.org>.
- Murrey Weiderbaum. **The Bamboo Network : How Expatriate Chinese Entrepreneurs Are Creating a New Superpower in Asia. : Free Press** 1996. From <http://millennium-project.org>.

- Nakamae International Economic Research and Global Business Network. **Scenario for the Future of Japan**, 1997. From <http://millennium-project.org>.
- P.R. Stokke, W.K. Ralston, T. A. Boyce และ I. H. Wilson **Scenario Planning for Norwegian Oil and Gas** in Long Range Planing, April 1990 Vol. 23. From <http://millennium-project.org>.
- Peter L. Berger & Bobby Godsell . **A Future South Africa : Vision, Strategies and Realities**. : West View Press ; Boulder March 1987 344 pages. From <http://millennium-project.org>.
- Peter Nore and Terge Osmundsen. **Norway The Priviledged Corner of Europe** in FUTURES 20 : 5, October 1988, pp 568-577. From <http://millennium-project.org>.
- R. G. Coyle and Y. C. Yong. **A Scenario Projection ofr the South China Sea – Further Experience with Field Anomaly Relaxation**. in Futures Vol.28, No. 3, 1996 pp 267- 283. From <http://millennium-project.org>.
- Sappo Remes. **East European Future Scenarios** in FUTURES 24 : 2 , March 1992 , pp. 138-143. From <http://millennium-project.org>.
- Steven A. Rosell **Changing Map : Governing in A World of Rapid Change**. Carleton University Press, 195, 253 pgs. From <http://millennium-project.org>.
- Strategic Planning for the OPM Finance and Institute Company**. From <http://millennium-project.org>.
- Subir. Qasem. **The Case of Jordan** in "The World of 2044 – Technological Development and the Future of Society" edited by Charles Sheffield, Merceto Alonso and Morton A. Kaplan. St. Paul, Minnesota : PARAGON HOUSE. From <http://millennium-project.org>.
- Suisheng Zhao. **Will China Democratize ? Three Scenarios** . in Journal for Democracy Vol.9 No. 1, 1998. From <http://millennium-project.org>.
- Task Force for Government of Canada. **Canada Governance Scenarios**, 1998. From <http://millennium-project.org>.
- Telework Ireland. **Future Scenario for Telecommuting in Ireland** . From <http://millennium-project.org>.
- The Mont Fleur Scenarios** โดย องค์การเอกชนเพื่อรัฐบาล (the Mont Fleur conference center) . From <http://millennium-project.org>.

The Shell Case ของ บริษัท Shell ผู้ดำเนินการคือ Pierre Wack และ Edward Newland.

From <http://millennium-project.org>.

USAID : **JAMAICA 2015**. From <http://millennium-project.org>.

วิรุณ วัชรชัย. **Thai Society in the 21st Century: The Quest for Well-Balanced**

Development and Peace in "The World of 2044-Technological Development and the future of Society" edited by Charles Sheffield, Marceto Alonso and Morton A. Kaplan. St Paul, Minnesota : Paragon House. From <http://millennium-project.org>.

ภาคผนวก

รายงานผลการวิเคราะห์เอกสาร ในประเทศไทย

ลิปพนนท์ เกตุทัต. (2534). ทางสายกลางของสังคมไทยในอนาคต: เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม. เอกสารวิจัยโดย โรเบิร์ต บี.เท็กซ์เตอร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชุดรายงานการวิจัยการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของเอเชีย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

งานวิจัยนี้เป็นผลมาจากข้อเสนอของการประชุมของสถาบันวัฒนธรรมและการสื่อสารของอีสต์เวสต์ เซ็นเตอร์ โฮโนลูลู มลรัฐฮาวาย เมื่อพ.ศ. 2530 เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและนิยามและกำหนดโครงสร้างของวัฒนธรรมดั้งเดิมเสียใหม่ สำหรับประเทศไทยได้ทำการศึกษาวิจัยมาแล้ว 3 เรื่อง และเรื่องที่ทำการวิจัยนี้เป็นเรื่องที่ 4 ซึ่งเป็นเรื่องสุดท้าย

2. ปัญหาวิจัย

การสร้างมโนภาพแห่งอนาคตของวัฒนธรรมไทย

3. วัตถุประสงค์

เพื่อเสนอการคาดการณ์เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยในอนาคต เพื่อกระตุ้นให้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับประเด็นสำคัญต่าง ๆ

4. กรอบแนวคิด / ทฤษฎี

อนาคตของไทยควรให้คนไทยเป็นผู้กำหนด เชื่อว่าคนไทยสามารถกำหนดอนาคตของประเทศไทยได้ดีกว่า หากมีเหตุผลที่ชัดเจนและมีภาพที่เห็นเป็นรูปร่าง และประเทศไทยมีอิสระอย่างเต็มที่ที่จะต้องวางแผนหรือคาดการณ์สำหรับอนาคตตามที่คนไทยประสงค์จะให้เป็น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการสร้างมโนภาพแห่งอนาคต เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยอย่างกว้าง ๆ ในช่วงเวลา 30 ปี (พ.ศ.2533-2563) ใช้เวลาวิจัยประมาณ 2 ปี โดยการสัมภาษณ์ดร.ลิปพนนท์ เกตุทัต หลังการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยได้สรุปมโนภาพแห่งอนาคต ส่งให้ดร.ลิปพนนท์ ฯ ตรวจสอบและแก้ไขเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์และชัดเจน

6. เทคนิควิธีที่ใช้

การวิจัยอนาคตเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Futures Research, EFR) เป็นการคาดการณ์อนาคตล่วงหน้าโดยสร้างมโนภาพอนาคต (Scenario) ของประเทศไทยที่อาจเป็นไปได้ทั้งในแง่ดีและในแง่ร้าย

7. ตัวแปร / เครื่องมือที่ใช้

7.1 เครื่องมือ: การสัมภาษณ์

7.2 ตัวแปร: ประชากร เทคโนโลยีและเศรษฐกิจ พลังงาน สิ่งแวดล้อมและนิเวศวิทยา การคมนาคม การท่องเที่ยว ข่าวสารข้อมูลและการสื่อสาร การเมือง กฎหมายและ

การปกครอง โครงสร้างทางสังคม การศึกษา พุทธศาสนาและระบบความเชื่ออื่น ๆ และเอกลักษณ์ของไทย

8. ผลการวิจัย

8.1 ในแง่ดี

ภายในเวลาที่คาดการณ์ไว้ ประเทศไทยจะมีจำนวน ประชากร อยู่ระหว่าง 75-85 ล้านคน การกระจายของประชากรไทย ตามสภาพภูมิศาสตร์ ทุกคนจะได้อยู่ในที่ที่ตนเองพอใจ ในปี พ.ศ. 2563 การกระจายของประชากรในเมืองใหญ่ก็จะเปลี่ยนไป โดยคนเมืองใหญ่มากจะขยายไปอยู่ตามเมืองขนาดกลาง

ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย การศึกษาและการปลูกฝังวัฒนธรรมยังคงดำเนินไปอย่างไม่เป็นทางการที่บ้านนอกเหนือจากโรงเรียนและสถานศึกษา เทคโนโลยีชีวภาพจะเป็นทางเลือกใหม่ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์จะช่วยรักษาโรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความผิดปกติของยีนส์ และยังอาจใช้ป้องกันในกรณีของคนที่มีแนวโน้มจะเป็นโรคนี้ได้ด้วย จะมีการรักษาเ็นส์ใหม่เพิ่มขึ้นอีกมากอาจถึงขั้นมีการผ่าตัดเปลี่ยนยีนส์ไม่เฉพาะแค่ยีนส์ของผู้ป่วยเท่านั้น แต่รวมถึงยีนส์ของลูกหลานของผู้ป่วยอีกด้วย

เทคโนโลยีขั้นสูงต่าง ๆ กลายเป็นส่วนสำคัญต่ออนาคตของประเทศไทย เทคโนโลยีที่นำมาใช้จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต อันเป็นเทคโนโลยีที่เน้นด้านการลงทุน (Capital-intensive) แต่การใช้จะไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่เน้นแรงงาน (Labor-intensive) มากกว่าเทคโนโลยีขั้นสูง เทคโนโลยีชีวภาพด้านพันธุกรรมจะทำให้เกิดพืชและสัตว์พันธุ์ใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของไทย ทำให้เกิดการสูญเสียและหลีกเลี่ยงผลข้างเคียงอันไม่พึงปรารถนาที่อาจเกิดขึ้น ในอนาคตนักวิทยาศาสตร์และนักเทคโนโลยี จะไม่ยึดติดอยู่กับวิธีการผสมพันธุ์พืชแบบเก่าที่ต้องผสมพันธุ์พืชหรือสัตว์ได้เฉพาะในกลุ่มที่มีสายพันธุ์ใกล้เคียงกันเท่านั้น

แหล่งพลังงาน ชนิดใหม่ที่จะมีความสำคัญอย่างยิ่งในอนาคต ได้แก่ ปิโตรเลียม ก๊าซโซฮอล พลังงานแสง และพลังงานไฮโดรเจน จะมีการเร่งรัดด้านการสำรวจหาแหล่งน้ำมันตลอดจนถึงการผลิตด้วย และจะทำให้ประเทศไทยพึ่งตัวเองได้มากพอหากมีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสำรวจ ผลิตและกลั่นน้ำมันเข้าช่วย เราจะมีน้ำมันใช้อย่างเพียงพอได้อีก 30-40 ปี และมีก๊าซใช้ไปได้อีก 20 -25 ปี

ประเทศไทยจะสามารถแก้ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าได้ เสียงเรียกร้องของคนส่วนรวมจะทำให้มีกฎหมายป้องกันการทำลายป่า และมีมาตรการบังคับใช้อย่างเข้มงวด การยกระดับการศึกษาของประชาชนจะทำให้คนหนุ่มสาวมีความเข้าใจปัญหาทางนิเวศวิทยาและปัญหา อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและไม่เห็นด้วยกับการทำลายป่า ภาครัฐบาลและภาคเอกชนจะเร่งระดมกันปลูกต้นไม้โตเร็ว ซึ่งจะช่วยเพิ่มปริมาณฝืนและทำให้ดินอุ้มน้ำได้ดีขึ้นตลอดจนทำให้มีไม้ขายได้ราคาดี แต่ต้นไม้เหล่านี้จะยังนำมาใช้ไม่ได้อย่างน้อยจนกว่าจะถึงปี พ.ศ. 2553

ด้านการคมนาคมขนส่ง ในอนาคตจะมีปัจจัยพื้นฐาน และมีการใช้เทคนิคและวิธีการเกี่ยวกับการเดินเรือที่เหมาะสมและทันสมัย อัตราต้นเงินของแม่น้ำจะลดลง ทั้งนี้เมื่อแก้ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าได้ และนำวิธีการขุดลอกคลองและลำน้ำแบบใหม่ ๆ มาใช้ การพัฒนาการขนส่งทางรถไฟและการพัฒนาการตัดถนนจะดำเนินต่อไปไม่หยุดยั้ง ประเทศไทยจะมีการวางแผนและสร้างเส้นทางคมนาคมขนส่งที่เอื้ออำนวยประโยชน์แก่แหล่งที่มีความจำเป็นสูง เทคโนโลยีใหม่ ๆ จะช่วยลดปัญหาการคมนาคมขนส่งในเมืองใหญ่ โดยเฉพาะการนำวัสดุประเภทตัวนำยิ่งยวด (Super Conductor) ในอุณหภูมิปกติ และราคาไม่สูงเกินไปมาใช้ ทำให้มีการสร้างทางรถไฟลอยเหนือรางดังที่ทดลองทำอยู่ในประเทศญี่ปุ่น กรุงเทพฯ ฯ จะเหมือนกรุงเวียนนา ประเทศออสเตรียในปัจจุบัน มีระบบรางที่มีประสิทธิภาพและสะดวกสบายทำให้คนชั้นกลางใช้รถส่วนตัวน้อยลง

เทคโนโลยีด้านข่าวสารข้อมูล จะเอื้อประโยชน์ต่อไทยในด้านสังคมวัฒนธรรม สิ่งพิมพ์ วิทยุ ภาพยนตร์ และโทรทัศน์ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกได้แก่ อัตราเพิ่มของจำนวนประชากรที่อ่านออกเขียนได้และการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักเรียนระดับมหาวิทยาลัย สิ่งที่ทำให้ข่าวสารและการวิเคราะห์ข่าวสารที่เชื่อถือได้และมีเนื้อหาทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นขณะเดียวกันเนื้อหาเกี่ยวกับอาชญากรรม เพศ และการกระตุ้นความรู้สึกจะลดน้อยลง หนังสือพิมพ์และโทรทัศน์จะเป็นแกนกลางในการให้ข่าวสารเนื่องจากเป็นอิสระจากการครอบงำของรัฐบาล วิทยุจะเป็นสื่อร่งทำหน้าที่สนับสนุนงานด้านการสื่อสาร เช่น เสนอรายการละครพื้นบ้าน ประเภทลิเกและบทละคร เพื่อส่งเสริมศิลปกรรมและใช้เป็นเครื่องมือเผยแพร่ประเพณีพื้นบ้านในชนบทให้คนรุ่นใหม่รู้จัก

คอมพิวเตอร์กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตสมัยใหม่และของหน่วยงานในเมืองใหญ่ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์จะมีทั่วทุกหนแห่ง ช่วยให้คนได้ร่วมมือกันแก้ปัญหาส่วนรวม แต่การใช้คอมพิวเตอร์จะยังกระจายไปไม่ถึงประชาชนธรรมดาหรือผู้ที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ คนไทยเข้าถึงข้อมูลและความรู้ได้ง่ายขึ้น ทำให้ประเทศไทยมีส่วนสร้างความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น การใช้เทคโนโลยีข้อมูลสมัยใหม่มีผลถึงการเป็นประชาธิปไตย ปัญญาชน ครู นักวิชาการ ผู้นำและประชาชนทั่วไป มีโอกาสได้รับข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายส่วนรวมมากขึ้น มีโอกาสจะปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเขาได้และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงนโยบายส่วนรวมได้มากขึ้นด้วย

ด้านการเมือง กฎหมายและรัฐบาลนั้น การปกครองระบบรัฐธรรมนูญโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขจะไม่เปลี่ยนแปลง เราจะนิยมหลักทางสายกลาง คำขวัญ "ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์" จะยังโดดเด่นและช่วยรักษาเสถียรภาพทางการเมืองและเสถียรภาพส่วนบุคคล ครอบครัว และการดำรงชีพของประชาชนต่อไป จะมีผู้นำที่ดีเกิดขึ้นแต่จะอยู่ในอำนาจไม่เกินสี่ถึงแปดปี และทำได้เพียงกำหนดทิศทางของประเทศ ไม่มีอำนาจอยู่นานพอที่จะสานต่อนโยบายให้เป็นระบบพอที่จะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมได้ นักการเมืองประเภท "มือปิ่นรับจ้าง" จะลดลงแต่จะมีนักธุรกิจมาเล่นการเมืองมากขึ้น ประชาชนในท้องถิ่นจะเกิดความคิดริเริ่มและกล้าที่จะต่อต้านคัดค้านผู้ที่เอารัดเอาเปรียบตน ผู้นำและประชาชนในท้องถิ่นมีความคิดอ่านดีขึ้นทำให้คุณภาพของผู้แทนที่เขาเลือกเข้ามาค่อย ๆ ดีขึ้นด้วย รัฐบาลจะเอาใจใส่กับปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคและท้องถิ่นมากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาผู้นำซึ่งครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด กลุ่ม

ข้าราชการ นักวิชาการ และนิสิตนักศึกษา ปัญญาชนที่มีความรู้ความสามารถตรงตามที่รัฐบาลต้องการจะมีโอกาสเข้าไปให้คำแนะนำปรึกษาหรือทำงานร่วมกับรัฐบาลในด้านต่าง ๆ จะยังคงมีระบบราชการแบบเก่าเหลืออยู่ พรรคการเมืองจะดำเนินนโยบายตามหลักการของพรรคมากกว่าความเห็นของหัวหน้าพรรค มีการกระจายอำนาจ ชีวิตคนไทยจะผูกพันกับกฎหมายและการฟ้องร้องกันมากขึ้น

ในส่วนโครงสร้างทางสังคม โอกาสทางการศึกษาเปิดกว้างขึ้น ชนชั้นกลางเติบโตขึ้น คนที่เกิดมามีฐานะยากจนจะมีโอกาสขยับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมให้สูงขึ้น จำนวนประชากรที่ยากจนจะลดลง มีผู้นำที่จะทำงานเพื่อชะลออัตราการขยายตัวของช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย การเก็บภาษีทรัพย์สินและภาษีมรดกจะได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมและเป็นธรรมขึ้น เจ้าของและผู้ดำเนินธุรกิจด้านอุตสาหกรรมจะให้ความยุติธรรมแก่ลูกจ้างของตนมากขึ้น เพื่อรักษาการดำเนินงานของกิจการไว้ในระยะยาว สิทธิของเพศชายและเพศหญิงคงเป็นไปเช่นปัจจุบัน สถานภาพทางสังคมของชายหญิงยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไป ครอบครัวที่อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในวัฒนธรรมไทยมีความเป็นไปได้น้อยมากแม้แต่ชนบท คนส่วนใหญ่จะหาวิธีการอื่นมาทดแทน เช่น มารับประทานอาหารเย็นด้วยกันเดือนละครั้ง เป็นต้น การให้ความดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุโดยลูกหลานน้อยลง คนแก่ต้องพึ่งบ้านพักคนชรามากขึ้น

ด้านการศึกษา เด็กไทยทุกคนจะได้รับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สถาบันอุดมศึกษาจะมีบทบาทสามารถตอบสนองความต้องการของสังคม มีส่วนช่วยชี้นำสังคมและกระตุ้นให้เกิดความสำนึกทางสังคม รวมทั้งสร้างผู้นำที่ดีมีศีลธรรม สถาบันการศึกษาชั้นสูงจะลดความหยิ่งทางด้านวิชาการลง และเลิกทำตามแบบมหาวิทยาลัยในประเทศตะวันตกที่ให้คุณค่ากับความรู้ทางทฤษฎีมากกว่าความรู้ทางการปฏิบัติ และให้ความสำคัญกับการวิจัยเชิงปฏิบัติ และให้ความสำคัญกับการวิจัยเชิงประยุกต์ เพื่อนำมาแก้ปัญหาของประเทศไทยมากขึ้น มหาวิทยาลัยจะเน้นการวิจัยและการฝึกอบรมทางเทคโนโลยีที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะสอดคล้องสอดคล้องกับคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ระบบการศึกษาทางไกลจะผลิตพลเมืองดไทยที่หูตากว้าง มีความรอบรู้และมีการศึกษาดีเป็นจำนวนมาก

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ คนที่นับถือศาสนาพุทธและยังปฏิบัติคนตามครองศาสนา ส่วนใหญ่เป็นคนในชนบท คนไทยสมัยใหม่บางกลุ่มหันหลังให้ศาสนา โรงเรียนและมหาวิทยาลัยจะเป็นองค์กรที่ปลูกฝังศรัทธาความเชื่อทางพุทธศาสนาและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพุทธศาสนา จะมีความพยายามแก้ไขเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงตลอดจนตีความตามคำสอนในพุทธศาสนาให้สอดคล้องเหมาะสมต่อไป ในองค์กรบริหารของสงฆ์โดยเฉพาะในสังฆสภาจะมีการนำกระบวนการที่ฉับไวเข้ามาดำเนินการและทำให้ศรัทธาความเชื่อทางศาสนาสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตสมัยใหม่ การจัดโครงสร้างของสงฆ์มีส่วนเสริมสร้างการพัฒนาในระดับหมู่บ้านได้ดี การนับถือภูติผีวิญญาณจะค่อย ๆ ลดความสำคัญลง

เอกลักษณ์ไทย แปรเปลี่ยนไปมาก วัฒนธรรมไทยจะยังมีความยึดหยุ่นพอที่จะรักษาสภาพ "การสอดคล้องในความหลากหลาย" จะสามารถรวมของเอาความหลากหลายของวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้าไว้ภายใต้ร่มวัฒนธรรมเดียวกัน องค์กรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน จะส่ง

คนหนุ่มสาวที่มีการศึกษาดีจากในเมืองไปทำงานในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในท้องถิ่นยากจนในชนบท ในลักษณะงานอาสาสมัครที่สอดคล้องกับหลักค่านิยมของพุทธศาสนา เอกลักษณ์ไทยที่สำคัญ ได้แก่ ความมีน้ำใจ มีความอาทรห่วงใย ชอบพูดความจริงในลักษณะอ่อนโยนและหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าจะมีอยู่ต่อไป นอกจากนั้นลักษณะการรักสนุก ความขี้เล่น ความชอบสบายและความใจเย็นจะยังคงดำรงอยู่ การแบ่งชนชั้นในสังคมจะเสื่อมคลายลง ในมหาวิทยาลัยอาจารย์ผู้น้อยสามารถแสดงความคิดเห็นขัดแย้งกับอาจารย์อาวุโสได้ แต่การจัดลำดับชั้นในกลุ่มข้าราชการยังคงมีอยู่แต่ค่อย ๆ ผ่อนคลายลง คนไทยจะยังคงเน้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและการไม่เผชิญหน้ากันต่อไป

8.2 การสร้างมโนภาพแห่งอนาคตในแง่ร้าย

ประเทศไทยยังต้องพึ่งพาอาศัยประเทศอื่น ๆ ในหลาย ๆ ด้าน การแข่งขันและความขัดแย้งทางการทหารและทางเศรษฐกิจในกลุ่มมหาอำนาจทำให้ผู้นำตัดสินใจเข้าร่วมกับมหาอำนาจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมีผลร้ายต่อการเมือง เศรษฐกิจและสังคมซึ่งบีบคั้นเสรีภาพการปกครองของไทยและการพัฒนาที่เหมาะสมต่อความต้องการของประเทศไทยอย่างที่คนไทยพึงประสงค์

ประชากรที่เพิ่มขึ้นถึง 85 ล้านคน ทำให้รัฐบาลมีการเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมในด้านศีลธรรมจรรยา สังคมและวัฒนธรรมเพราะการดูแลไม่ทั่วถึงทั้งจากพ่อแม่และองค์กรของรัฐ รัฐบาลไม่ประสบความสำเร็จในการสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมในเมืองขนาดกลางหรือในชนบท คนหนุ่มสาวจะละทิ้งถิ่นฐานในชนบทมุ่งสู่เมือง คนที่ด้อยโอกาสจะรับรู้ด้วยความขมขื่นว่าเทคโนโลยีอันทันสมัยเหมาะสมสำหรับคนที่มีการศึกษาดีและความชำนาญในเทคโนโลยีนั้น ๆ เท่านั้น ช่องว่างระหว่างคนมีและคนจนเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกันกับปัญหาการจราจรติดขัด มลภาวะและความเสื่อมลงของความเป็นมนุษย์คุณภาพชีวิตของคนทุกหมู่เหล่าจะลดลง รัฐบาลไม่สามารถให้บริการด้านการศึกษาและสุขภาพอนามัย ครอบครัวที่มีการศึกษาดีจะมีบุตรน้อยลงส่งผลให้ประชากรที่มีการศึกษาดีลดลง การผลิตของประเทศลดลงส่งผลให้รายได้ประชาชาติลดลงจนเกิดผลลบต่อการสนับสนุนการศึกษาและการวิจัยที่ช่วยในการพัฒนาประเทศ

การใช้ทรัพยากรอย่างปราศจากความรับผิดชอบและไม่คำนึงถึงผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น สภาพเศรษฐกิจที่ยากจนและสถานะผู้นำที่ด้อยคุณภาพทำให้ไทยด้อยโอกาสในการนำเทคโนโลยีชีวภาพมาช่วยสังคม ประโยชน์บางส่วนที่ได้รับจะตกอยู่เฉพาะกลุ่มผู้ร่ำรวย มลภาวะทางสิ่งแวดล้อมจะเป็นปัญหาใหญ่ในกรุงเทพฯ

เกิดความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมจรรยา คนทั่วไปเริ่มถอยห่างหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา ปัญญาชนสมัยใหม่มองว่าพุทธศาสนาเหมาะสมกับคนหัวเก่าที่ไม่เคยรับการศึกษาสมัยใหม่เท่านั้น โรงเรียนและมหาวิทยาลัยมองข้ามความสำคัญด้านศีลธรรมและจรรยา ค่านิยมในการให้ชายไทยอุปสมบทเป็นภิกษุในพุทธศาสนาเสื่อมถอยลง เกิดคดีอาชญากรรมมากขึ้น ความสงบสุขในชนบทลดลง คนที่จะลดลงทุกวัน รัฐสภาจะเต็มไปด้วยสมาชิกที่ขาดคุณสมบัติเกิดนักการเมือง “ขายตัว” ที่มีได้รับใช้ประชาชน แต่รับใช้ผู้มีอิทธิพล มาเฟียทั้งในและนอกวงราชการจะฉวยโอกาสในการใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย ภาพถ่ายดาวเทียม และเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

การร่วมมือกันแก้ไขปัญหาทางสังคมส่วนรวมแทบจะไม่เกิดขึ้น ประชาชนจะขาดความเชื่อมั่นในระบบการปกครอง ไม่ไว้วางใจรัฐบาล ข้าราชการที่ดีจะท้อถอยในการอุทิศตนทำงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระบบราชการจะมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดมากขึ้น ไม่สามารถตอบสนองต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบริหาร การวางแผน และผู้นำที่ไร้ความสามารถ จะยังผลให้การพัฒนาประเทศไร้ประสิทธิภาพ

การขาดแหล่งพลังงานราคาถูกจะเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนจากต่างประเทศเป็นสาเหตุให้อุตสาหกรรมล้าหลัง ไม่เอื้อต่อการสร้างงานใหม่ รายได้ประชาชาติเกิดลดลงและกระจายไม่เท่าเทียมกัน ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนยิ่งกว้างมากขึ้น ประเทศมีแต่คนงานที่ได้รับค่าแรงต่ำ คนที่หวังแต่กอบโกยผลประโยชน์ส่วนตัว โสเภณีทั้งหญิงและชายทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศตกต่ำโดยทั่วไป ปัญหายาเสพติดรุนแรงขึ้น โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (AIDS) จะระบาดมากขึ้น

สภาวะทางการเมืองท่ามกลางความเสื่อมโทรมของสังคม ก่อให้เกิดการรัฐประหารหรือการปกครองโดยคณะบุคคลกลุ่มเดียว ซึ่งอาจเป็นประเภทซ้ายจัดหรือขวาจัดแต่จะไม่สามารถรักษาอำนาจไว้ได้นานปี

8.2 มโนภาพแห่งอนาคตที่เป็นไปได้มากที่สุด

ประชากรของไทยจะมีประมาณ 75-85 ล้านคน จำนวนประชากรในชนบทจะลดลงไปถึง 60-70 % การสาธารณสุขพื้นฐานและการศึกษาระดับประถมและมัธยมขยายไปทั่วถึงในชนบทห่างไกล ช่องว่างด้านความรู้ความคิดและชีวิตความเป็นอยู่ในชนบทกับในเมืองจะมีน้อยลง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในความเป็นไทยจะมีมากขึ้น

ทรัพยากรภายในของไทยอยู่ในสภาวะค่อนข้างดี โครงการพัฒนาในภูมิภาคต่าง ๆ สำเร็จตามเป้าหมาย ภาคอีสานเป็นภาคเดียวที่ยังต้องการการพัฒนาอย่างมาก

คุณภาพของผู้นำทางการเมืองได้รับการปรับปรุงอย่างรวดเร็ว เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาดีขึ้น ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรงในการเลือกตั้งมากขึ้น ผู้นำในอนาคตจะมีความชำนาญมากขึ้น และมีสายตายาวไกล การทุจริตในวงการต่าง ๆ จะลดลง รัฐบาลปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการให้ใกล้เคียงสภาพความเป็นจริงมากขึ้น แต่การทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการจะยังคงเป็นปัญหาสำคัญต่อไป ประเทศมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางการเมือง สื่อมวลชนคอยทำหน้าที่สอดส่องดูแลเป็นหูเป็นตาให้พลเมืองส่วนรวม และความเห็นของประชาชนส่วนรวมมีผลต่อการเมืองและได้รับการยอมรับมากกว่าที่เป็นมา

คณะศึกษาศาสตร์วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. (2541). ยุทธศาสตร์ชาติ 2543-2552. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 41 และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 11 (วปรอ. 4010).

1. ความเป็นมา/เหตุผลที่ทำให้

ประกอบการศึกษาหลักสูตรป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ 41 และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชนรุ่นที่ 11 ปีการศึกษา 2541-2542

2. ปัญหาวิจัย

ยุทธศาสตร์ชาติ 2543-2552

3. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินสถานการณ์และกำหนดยุทธศาสตร์ชาติใน 10 ปีข้างหน้า

4. กรอบแนวคิด/ทฤษฎี

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้เวลาวิจัย 1 ปี โดยประเมินยุทธศาสตร์ครอบคลุมห้วงเวลา 10 ปี

6. เทคนิควิธีที่ใช้

การประเมินยุทธศาสตร์ชาติของ วปอ.

7. ตัวแปร/เครื่องมือที่ใช้

7.1 เครื่องมือ : การค้นคว้าเอกสาร การประชุมถกแถลงและสัมภาษณ์

7.2 ตัวแปร : การเมืองต่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การเมืองภายในประเทศ การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม

8. ผลการวิจัย

การปฏิรูปการศึกษาของชาติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะผ่านไปอย่างรวดเร็ว แต่การพัฒนาคนไทยให้พร้อมเข้าสู่โลกยุคโลกาภิวัตน์จะสัมฤทธิ์ผลได้ในต้นทศวรรษต่อไป ทำให้ความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติของประเทศไทยยังไม่ดีขึ้นทันกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศกำลังพัฒนาอื่นในภูมิภาค ประเทศไทยยังคงอยู่ในสถานะของการพยายามไล่ตามความทันสมัยของสังคมโลกต่อไป

อย่างไรก็ตามความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างชาติจะมีบรรยากาศดีขึ้น ส่งเสริมให้บังเกิดความมั่นคงและความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและการรักษาความมั่นคงร่วมกันภายในภูมิภาคได้สูงขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่ดีต่อการร่วมมือในการพัฒนาประเทศของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคตั้งแต่ปลายทศวรรษแรกเป็นต้นไป

ประเทศไทยจะมีบทบาทเข้าร่วมในองค์การทุกองค์การระดับโลกและร่วมในการพัฒนาองค์การภายในภูมิภาคให้เป็นปึกแผ่นและมีประสิทธิภาพได้ภายในสิ้นทศวรรษแรก และขยายผลร่วมมือกับองค์การของภูมิภาคอื่นได้อย่างแน่นแฟ้นในทศวรรษต่อไป

อิทธิพลจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้ประเทศไทย ตกไปอยู่ท่ามกลางการแข่งขันทางเศรษฐกิจของสังคมโลกและภูมิภาคในทศวรรษแรก จะส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งรัดให้ประชาชนรู้และใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองเร็วขึ้น สังคมไทยความเป็นสังคมเปิด ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมตะวันออกแบบไทยกับวัฒนธรรมตะวันตกแบบอเมริกัน และเป็นสังคมที่ทันสมัยทั้งในเมืองและชนบทภายในทศวรรษแรกแต่จะได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตไทยอย่างจริงจังในทศวรรษต่อไป

ความมั่นคงในภูมิภาคจะดำเนินไปภายใต้ฉันทามติของโลก ซึ่งต้องการให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนที่สงบสันติและเป็นกลาง และการพัฒนาภูมิภาคอื่น ๆ โดยรอบส่วนความขัดแย้งระหว่างประเทศภายในภูมิภาคมีความร่วมมือและประสานประโยชน์ร่วมกันได้ดีกว่าห้วงเวลาที่ผ่านมา

ประเทศไทยในทศวรรษหน้า จะยังคงก้าวหน้าไปในทิศทางเดียวกับสังคมส่วนใหญ่ของโลก ยังมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความเจริญมั่งคั่งทางการอุตสาหกรรม ควบคู่กับการดำรงความมั่นคงอย่างยั่งยืนทางการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรต่อไป

ผู้นำและผู้บริหารของประเทศไทยในทศวรรษหน้าจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดลุ่มลึกและมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีจิตวิญญาณที่จะเสียสละและอุทิศตนเพื่อผลประโยชน์ของสังคมอย่างสูงส่งตลอดจนกล้าหาญที่จะมุ่งมั่นดำเนินการเพื่อให้ประเทศไทยเจริญก้าวหน้าและประชาชนมีความเกษมสุขสมบูรณ์ ทัดเทียมกับอารยประเทศอย่างแท้จริง

วิสัยทัศน์เฉพาะด้าน

ด้านการเมืองต่างประเทศ

ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกที่มีความเป็นสากลตั้งอยู่บนพื้นฐานของความมีอธิปไตย มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความเสมอภาค อีกทั้งยังเจริญก้าวหน้าทันสมัยทัดเทียมกับนานาประเทศ มีศักยภาพในการต่อรองและพร้อมที่จะเป็นผู้นำในเวทีการเมืองของภูมิภาค โดยการปรับตัวทั้งด้านทรัพยากรมนุษย์ ระบบและองค์กรให้สอดคล้องไม่ขัดแย้งกับกระแสภายนอก และจำเป็นต้องยอมรับค่านิยมสากลในเรื่องประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจเสรีการจัดปัญหาเสียดุล การปฏิบัติตามกฎหมายสากล และการดำรงรักษาพันธกรณีระหว่างประเทศมาเป็นมาตรฐานร่วม ในการดำเนินกิจการระหว่างประเทศและภายในประเทศ

ด้านการเศรษฐกิจ

ประเทศไทยปรารถนาให้พันวิฤตติเศรษฐกิจอย่างมั่นคง เพื่อก้าวเข้าสู่สภาวะเศรษฐกิจที่สามารถแข่งขันและพัฒนาเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยเตรียมความพร้อมและปรับปรุงกลไกของระบบเศรษฐกิจให้เหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการบริหารจัดการในการเศรษฐกิจของสังคมโลก

ด้านการสังคมจิตวิทยา

หากจะมองภาพสังคมไทยเป็นสังคมที่มีสามมิติ ประเทศไทยมีข้อดีในมิติที่หนึ่งและสอง ซึ่งได้แก่ภาพ กว้าง-ยาว โดยประเทศไทยยึดมั่นในการธำรงไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์เพื่อเป็น ศูนย์รวมจิตใจและเป็นมิ่งขวัญของประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า สังคมไทยมีความสงบปลอดภัย และมีสันติประชาชนมีเสรีภาพและความหวังอันสดใสในชีวิต อยู่ร่วมกันอย่างอบอุ่นเอื้ออาทร เคารพในกฎหมายและกติกาสังคม ดำรงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่งดงามของชาติยึดมั่นใน คุณธรรมตามหลักแห่งศาสนา ยึดถือในสิทธิมนุษยชน ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นคนไทยที่ดีมี คุณภาพ และได้รับการส่งเสริมให้มีขีดความสามารถเหมาะสมกับการเป็นศูนย์กลางของพัฒนาการ ในทุกด้านของประเทศ แต่สำหรับมิติที่สามของสังคมด้านความลึกนั้น ประเทศไทยมีปัญหาที่ การพัฒนาคนให้มีความสำนึกในหน้าที่ต่อส่วนรวมและผลประโยชน์ของประเทศชาติ การพัฒนา คนต้องกระทำพร้อมกับการพัฒนาระบบ และคนไทยต้องมีคุณภาพและความรู้ที่ทันสมัยมีความ ประพฤติอันดีงามและจิตสำนึกแห่งสังคม

ด้านการเมืองภายในประเทศ

ประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีการเมืองที่ สุจริตโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารจัดการเพื่ออำนวยประโยชน์สุขให้แก่ประชาชน ทุกหมู่เหล่าในประเทศด้วยความยุติธรรม แก้ไขความขัดแย้งในสังคมได้โดยสันติวิธี และทำให้ ชาติมีความเจริญรุ่งเรือง มีเสถียรภาพ มีเอกภาพ ประชาชนมีความผาสุกร่มเย็นตามความ ประารถนาร่วมกัน

ด้านการทหาร

ประเทศไทยปรับปรุงการทหารให้มีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ มีความทันสมัย และมี ขนาดที่เหมาะสม พอเหมาะกับความต้องการในกำลังอำนาจที่เพียงพอกับการรักษาความมั่นคง ของประเทศ การพิทักษ์รักษาผลประโยชน์สำคัญของชาติ การพัฒนาประเทศ และการมีอำนาจ ต่อรองเพื่อการดำเนินการของประเทศในสังคมนานาชาติในระดับภูมิภาค รวมทั้งการมีศักดิ์ศรี และความภาคภูมิใจของประเทศไทย ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการพิทักษ์รักษาสันติภาพของ สังคมโลก

ด้านการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เป็นกลไกที่สำคัญในการสนับสนุนการแก้ ปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจของชาติและพัฒนาส่งเสริมให้บังเกิดความก้าวหน้าทางด้านวิทยา ศาสตร์เทคโนโลยี เพื่อให้ประเทศสามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกได้อย่างมั่นคงและ เพื่อให้ความเป็นอยู่ของประชาชนและสิ่งแวดล้อมของสังคมมีคุณภาพที่ดี รวมทั้งเพิ่มขีดความ สามารถในด้านต่าง ๆ ของประเทศให้เข้มแข็ง ทันสมัยและก้าวหน้ายิ่งขึ้น

สรุปวิสัยทัศน์ประเทศไทย 2563

ประเทศไทยในทศวรรษหน้าภายหลังการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การ เศรษฐกิจ การสังคมจิตวิทยา การทหาร และการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอย่างสอดคล้องกัน

จะพัฒนาประเทศเข้าสู่สังคมนานาชาติได้อย่างช้า ๆ แต่มันคงยั่งยืน โดยนำศักยภาพในเชิงสร้างสรรค์ของสังคมไทยและจุดเด่นของสภาพแวดล้อมทางภูมิยุทธศาสตร์มาใช้สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินการของประเทศชาติและประชาชนชาวไทยให้ดำรงคงอยู่อย่างมีเกียรติ ศักดิ์ศรี มีความเสมอภาคทัดเทียมกับนานาประเทศและมีความสงบสุขร่มเย็นได้อย่างแน่นอน

ประทุมพร วัชรเสถียร. (2532). ประเทศไทยกับประชาคมโลกในอีก 15 ปีข้างหน้า. กรุงเทพฯ : มปท. (ในโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ).

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

สถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับประชาคมโลกอย่างกว้างขวาง สิ่งแวดล้อมทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจในทวีปเอเชียและในระดับโลก จะมีผลต่อบทบาทและการดำเนินนโยบายของประเทศไทยในอนาคต จึงจำเป็นต้องอยู่ในสภาพตื่นตัว เตรียมพร้อมให้สามารถปรับเปลี่ยนนโยบายได้รวดเร็วทันต่อสถานการณ์แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อรองรับต่อผลประโยชน์ของชาติในระดับต่อไป

2. ปัญหาวิจัย

การคาดการณ์บทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลกในอนาคต

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อพยากรณ์แนวทางการดำเนินการต่าง ๆ ของประเทศไทย ต่อปัจจัยต่าง ๆ ในระดับโลกและภูมิภาคที่บังเกิดขึ้นในห้วงเวลาต่าง ๆ

3.2 เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับเปลี่ยนนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในประชาคมโลก

3.3 เพื่อกำหนดบุคลากรให้มีขีดความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ของชาติในอนาคต

4. กรอบแนวคิด

พิจารณาบทบาทของประเทศไทยในด้านการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศในอดีตและสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านนโยบายต่างประเทศ และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทย เพื่อคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยในอีก 15 ปีข้างหน้า (ปี 2531 - ปี 2546)

5. เทคนิควิธีที่ใช้

5.1 **Genius Forecasting** โดยใช้วุฒิภาวะ ประสบการณ์ ตลอดจนภูมิปัญญาของผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในการทำนายแนวโน้มของอนาคต

5.2 **Exploratory Forecasting** โดยใช้ข้อมูลสถานการณ์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ประกอบกันในการศึกษาและพยากรณ์แนวโน้มของอนาคต

6. เครื่องมือในการพยากรณ์

6.1 จากการศึกษาวรรณกรรม ข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

6.2 การระดมความคิดของผู้เชี่ยวชาญด้วยการจัดสัมมนา

6.3 การออกแบบสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญ (Delphi Technique)

7. ผลการวิจัย

7.1 ความเป็นมาเดิมจนถึงปัจจุบัน (ห้วงเวลาพิจารณา)

7.1.1 สภาวะการณ์ทางการเมือง

1) ภายหลังกองทหารสหรัฐฯ ออกจากเวียดนามเมื่อปี 2517 นโยบายต่างประเทศของไทยได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบแตกต่างไปจากเดิม จากการที่เป็นพันธมิตรใกล้ชิดกับมหาอำนาจตะวันตกใน 2 ลักษณะคือ

(1) Equidistant คือการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจทุกประเทศในสถานะเท่าเทียมกัน

(2) Omnidirectional คือการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ บนพื้นฐานผลประโยชน์แห่งชาติ

2) ประเทศไทยติดต่อสัมพันธ์โดยใกล้ชิดเป็นพิเศษกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการเมื่อครั้ง มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีเดินทางเยือนกรุงปักกิ่งอย่างเป็นทางการ เมื่อ 1 กรกฎาคม 2518 ภายหลังกvietnam เข้ายึดและมีอิทธิพลครอบงำทั้งลาวและกัมพูชา

3) สถานการณ์ในกัมพูชาในห้วงเวลานั้น รัฐบาลเอง สัมริน / ฮุนเซน ภายใต้อาณัติสนับสนุนของเวียดนามได้สิทธิบริหารการปกครองประเทศ โดยมีเขมร 3 ฝ่าย (กลุ่มเขมรแดง, กลุ่มเขมรเสรี, กลุ่มเจ้าสีหนุ) เป็นกลุ่มต่อต้านที่ได้รับการรับรองจากนานาชาติ

4) พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ซึ่งเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในเดือนสิงหาคม 2531 ได้เปลี่ยนนโยบายด้านกัมพูชาใหม่ โดยเข้าติดต่อสัมพันธ์กับนายฮุนเซน นายกรัฐมนตรีกัมพูชา โดยมุ่งหวังผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายสำคัญ ซึ่งขัดแย้งต่อแนวทางการเมืองและการทูตของกลุ่มสมาชิกอาเซียนที่มีต่อปัญหากัมพูชา

7.1.2 สถานการณ์การค้าการลงทุนจากต่างประเทศ

1) การขาดดุลทางการค้าอย่างต่อเนื่องกับญี่ปุ่น

ไทยมีความต้องการสินค้าหลายประเภทจากญี่ปุ่น ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะทางด้านอุตสาหกรรมที่มีราคาสูง ส่งผลให้ภาวะการค้ากับญี่ปุ่นขาดดุลอย่างมหาศาลในปี 2527 มีสภาวะขาดดุลสูงถึง 43,027 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการค้าขาดดุลทั้งหมด 69,918 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 61.5 ของการค้าขาดดุลทั้งหมด ในปี 2528 คณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ โดยการบริหารของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้จัดตั้ง “คณะกรรมการว่าด้วยการปรับโครงสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่น” ขึ้น เพื่อพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาคาดดุลการค้ากับญี่ปุ่น

2) นโยบายกีดกันทางการค้า (Protectionism) ของสหรัฐ

แม้หลักการแห่งการค้าเสรี (Free Trade) จะเป็นหลักการที่นานาประเทศมีความเห็นสอดคล้องกันก็ตาม แต่ในสภาวะความเป็นจริงประเทศต่าง ๆ ล้วนหามาตรการเพื่อเป็นอุปสรรคกีดขวางมิให้สินค้าจากภายนอกเข้ามาสู่ตลาดภายในของตนได้ ทั้งนี้เพื่อรักษาผล

ประโยชน์ของกลุ่มธุรกิจภายในประเทศ แม้แต่ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งยึดมั่นในหลักการค้าเสรีก็ตาม ก็ยังดำเนินนโยบายดังกล่าวด้วยเช่นกัน ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 (ปี พ.ศ.2523) เป็นต้นมา ประเทศไทยประสบอุปสรรคทางการค้าจากสหรัฐฯ หลายรูปแบบด้วยกันคือ

- (1) มาตรการการจำกัดโควตาส่งออกและเครื่องนุ่งห่มตั้งแต่ปี 2527
- (2) มาตรการภาษีขาเข้าที่สูงกับสินค้าราคาถูกจากไทยบางประเภท (Counter veiling) เช่น ปลาทูน่ากระป๋องและท่อเหล็ก ด้วยเหตุผลที่ว่ารัฐบาลไทยให้การสนับสนุนกระบวนการผลิตทำให้มีต้นทุนต่ำไม่เป็นธรรมกับสินค้าชนิดเดียวกันจากประเทศอื่น
- (3) การประกาศใช้กฎหมาย Food Security Act (Farm Act) ในปี 2528 ที่รัฐบาลใช้มาตรการพยุงราคาข้าวให้เกษตรกรสหรัฐฯ ให้สามารถส่งออกได้ในตลาดแข่งขันกับประเทศเกษตรกรรม
- (4) ตัดสิทธิพิเศษทางอัตราภาษีศุลกากร (GSP : Generalized System of Preferences) ที่ให้กับสินค้าไทยมูลค่า 170 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2532 ด้วยเหตุผลที่ไทยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการให้สิทธิพิเศษ กรณีการแก้ไข พรบ.ลิขสิทธิ์คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ในประเด็นที่เกี่ยวกับการคุ้มครองซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ สิทธิบัตรยาและเครื่องหมายการค้า

3) การลงทุนจากต่างชาติ

รัฐบาลไทยทุกรัฐบาล มีแนวความคิดในลักษณะเดียวกันมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 เป็นต้นมาว่า การลงทุนจากต่างชาติจะให้ประโยชน์แก่เศรษฐกิจไทยในด้านต่าง ๆ และได้ให้ความสำคัญกับมาตรการชักจูงการลงทุนจากต่างชาติให้เข้ามายังประเทศไทย แม้จะประสบปัญหาบ้าง กรณีผู้ลงทุนฝ่ายไทยไม่สามารถควบคุมนโยบายการผลิต การขยายและการบริหารระดับสูงของกิจการนั้น ๆ ได้ แต่การลงทุนจากต่างชาติในไทยก็มีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับในระหว่างปี 2523 - 2530 ประเทศญี่ปุ่น ออสเตรเลียและสหรัฐฯ มีมูลค่าการลงทุนในไทยมากที่สุดตามลำดับ

7.2 ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดภาพสถานการณ์

7.2.1 สถานการณ์ในกัมพูชา

มีแนวคิดใน 2 ลักษณะกล่าวคือ

- 1) กรณีเขมร 4 ฝ่าย (กลุ่มเฮง สัมริน / ฮุนเซน, กลุ่มเขมรแดง, กลุ่มเขมรเสรี และกลุ่มเจ้าสีหนุ) ยังคงสู้รบกันอยู่ภายใต้การสนับสนุนของเวียดนามและจีน
- 2) กรณีเขมร 4 ฝ่าย ยุติการสู้รบ รวมตัวกันจัดตั้งรัฐบาลภายใต้การนำของเจ้าสีหนุ

7.2.2 บทบาททางการเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งในระดับโลกและภูมิภาคแทนที่สหรัฐอเมริกา

1) สถานภาพของสหรัฐฯ

- การขาดดุลการค้า ในระหว่างปี 2523 - 2531 มียอดการขาดดุลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 17,868 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 170,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมทั้งหนี้สินต่างประเทศอีกไม่ต่ำกว่า 300 พันล้านเหรียญสหรัฐ สาเหตุจากนโยบายเปิดตลาดการค้าเสรีมากเกินไป ประกอบกับมาตรการกีดกันสินค้าในตลาดต่างประเทศหลายแห่ง รวมถึงปัญหาวิกฤตการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

- การขาดดุลงบประมาณ จากนโยบายการใช้จ่ายภาครัฐที่เป็นหลักในด้านความมั่นคง สวัสดิการสังคม เงินเดือนบำนาญและการว่างงาน นอกจากนี้นโยบายของประธานาธิบดีออร์ซ บูซ ที่นำเสนอระหว่างรณรงค์เลือกตั้งเกี่ยวกับการไม่ขึ้นภาษีจะส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น

- มีการประมาณการณีสถานะของสหรัฐฯ ในห้วงเวลานี้ว่า จะกดดันให้สหรัฐฯ ต้องใช้นโยบายปิดตลาดและเรียกร้องการค้าที่ยุติธรรม (Fair Trade) มากกว่าการค้าโดยเสรี ซึ่งจะปิดกั้นบทบาทของสหรัฐฯ ในระดับโลกและระดับภูมิภาคลงไป

2) สถานภาพของญี่ปุ่น

- จำเป็นต้องเปิดตลาดเพิ่มขึ้นจากตัวอย่างสหรัฐฯ ที่ผ่านมาข้างต้น เพื่อสร้างสมบารมีทดแทนสหรัฐฯ โดยใช้เงินทุนมหาศาลจากการได้เปรียบดุลการค้าระหว่างประเทศและกำไรจากการลงทุนในต่างประเทศ มาใช้ในการพัฒนาประเทศและเพิ่มงบประมาณในการช่วยเหลือประเทศอื่นมากขึ้น ดังเช่น กรณีเงินทุนพัฒนาอาเซียน-ญี่ปุ่น (The ASEAN-JAPAN Development Fund : AJDF) ซึ่งญี่ปุ่นได้เสนอจัดตั้งเงินกองทุน 2 พันล้านเหรียญสหรัฐ ภายหลังการประชุมประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน ครั้งที่ 3 เมื่อเดือนธันวาคม 2530 วัตถุประสงค์เพื่อเป็นเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำกับประเทศอาเซียน เพื่อใช้พัฒนากิจการธุรกิจเอกชน

7.2.3 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันระหว่างกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก จากปัญหาผลกระทบที่ได้รับจากนโยบายกีดกันทางการค้าในตลาดโลก

1) กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (ฮ่องกง, เกาหลีใต้, ไต้หวัน, สิงคโปร์) จะเพิ่มการลงทุนในกลุ่มอาเซียนมากขึ้น และสมาชิกในกลุ่มอาเซียนก็จะลงทุนในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านที่มีความเจริญน้อยกว่า (ลาว, กัมพูชา, เวียดนาม, พม่า) โดยรูปแบบการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะเป็นการรวมตัวระหว่างคู่ค้าและคู่ลงทุนที่สำคัญในลักษณะทวิภาคีหรือพหุภาคีอย่างหลวม ๆ ของกลุ่มธุรกิจเอกชน ที่มีลักษณะพิเศษของการลงทุน “นานาชาติ” โดยใช้ทุนจากต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายทุนและเทคโนโลยีสะดวกและรวดเร็วขึ้น

2) ประเทศในกลุ่มอินโดจีนและพม่า จะเป็นศูนย์ใหม่ของการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ และมีแนวโน้มจะส่งผลให้กลุ่มอาเซียนต้องแข่งขันกันเพื่อมุ่งต่อผลประโยชน์ของตน

7.2.4 การขยายบทบาทของจีน

ผลจากการพัฒนาประเทศจีนตามนโยบาย “4 ทันสมัย” (Four Modernization) ที่เริ่มดำเนินการในปี 2521 ในสมัยที่นายเติ้ง เสี่ยวผิง ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้แก่ การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการทหาร ทั้ง 4 ด้านในเวลาเดียวกัน ส่งผลให้จีนกลายเป็นศูนย์กลางที่สำคัญอีกศูนย์หนึ่งในเอเชียที่เป็นแหล่งทรัพยากร ตลาดการค้าและการลงทุนของประเทศต่าง ๆ และอาจก่อให้เกิดปัญหาการแย่งตลาดการค้ากับประเทศในกลุ่มอาเซียน เนื่องจากผลผลิตโดยเฉพาะด้านการเกษตรจะมีลักษณะคล้ายกัน

7.2.5 การปรับความสัมพันธ์ระหว่างจีนและโซเวียต

1) นโยบายการผ่อนคลายความตึงเครียด (Détente) ของประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน แห่งสหรัฐอเมริกากับจีน เมื่อปี 2515 สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันระหว่างสหรัฐ-จีน-ญี่ปุ่น ส่งผลกระทบต่อนโยบายความมั่นคงของสหภาพโซเวียตอย่างมหาศาล รวมถึงการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอาเซียนกับจีนที่ได้ร่วมคัดค้านการรุกรานเข้ายึดครองกัมพูชาของเวียดนามภายใต้การสนับสนุนของโซเวียตในปี 2521 ยิ่งส่งผลกระทบต่อการสูญเสียผลประโยชน์ของโซเวียตในภูมิภาคนี้

2) จีนและโซเวียต เริ่มฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางด้านการค้าและการเมืองในปลายปี 2527 และประสบความสำเร็จคืบหน้าจนมีการประชุมสุดยอดระหว่างนายมีคาอิล กอร์บาชอฟ ประธานาธิบดีโซเวียต กับนายเติ้ง เสี่ยวผิง นายกรัฐมนตรีจีน เมื่อ พ.ศ.2532 ในห้วงปีนี้ปรากฏการถอนทหารโซเวียตออกจากชายแดนจีน การถอนทหารโซเวียตออกจากอัฟกานิสถาน และการถอนทหารเวียดนามออกจากกัมพูชา ซึ่งเป็นประเด็นข้อเรียกร้องที่สำคัญของจีนนับตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา เป็นจุดเริ่มของความสัมพันธ์ที่ดีของทั้ง 2 ประเทศต่อมา

7.2.6 นโยบายการปฏิรูปของโซเวียต (กลาสโนสท์และเปเรสตรอยกา)

นโยบายนี้เริ่มตั้งแต่สมัยมีคาอิล กอร์บาชอฟ เข้ารับตำแหน่งเลขาธิการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ สหภาพโซเวียตและประธานาธิบดีโซเวียต ในปี 2528 โดยมุ่งต่อการปฏิรูปสังคมและการบริหารของรัฐ เพื่อผลในการพัฒนาประเทศโดยรวม

7.2.7 การเปิดเสรีสู่ความเป็นประชาธิปไตยของระบบการเมืองโลก

วุฒิภาวะของระบบการปกครองและเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมที่ปรากฏผลออกมาในทางลบ ขยายตัวไปยังประเทศสังคมนิยมในหลายภูมิภาค ส่งผลให้เกิดการ “คลายตัว” จากการยึดถือลัทธินี้อย่างเข้มข้นตามที่ผ่านมา รวมไปถึงกลุ่มประเทศนอกกระบวนสังคมนิยม แต่มีระบบการเมืองการปกครองไม่เป็นประชาธิปไตยอีกหลายประเทศ ก็มีการเปลี่ยนแปลงภายใน อันแสดงถึงความต้องการระบบแบบประชาธิปไตยประกอบกับในทศวรรษหน้าจะเป็นช่วงการเปลี่ยนผู้นำยุคเก่าในหลายประเทศ จะบังเกิดผลให้ประเทศต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงในทางด้านที่ “เปิด” มากขึ้น เมื่อผู้นำชุดเดิมหมดสภาพไป

7.2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลต่าง ๆ จะมีลักษณะ “การทูตที่กระทำด้วยการประชุมระดับต่าง ๆ” (Conference Diplomacy หรือ Summit Diplomacy)

แต่ละประเทศจะมีเวทีแสดงออกถึงภาวะผู้นำ และเจ้าหน้าที่ระดับต่าง ๆ เพื่อกระชับสัมพันธ์และแก้ปัญหาร่วมกัน

7.3 การคาดการณ์แนวโน้มสภาวะในอนาคต

7.3.1 สถานการณ์ในกัมพูชาที่มีแนวโน้มของโอกาสที่จะเกิดได้ทั้งสันติภาพที่แท้จริง และสันติภาพที่ยังไม่สมบูรณ์ขึ้นอยู่กับบทบาทของจีนและเวียดนาม ประเทศไทยคงจะหวังประโยชน์จากสถานการณ์ภายในกัมพูชาไม่ได้มากนัก เนื่องจากจะยังคงมีปัจจัยภายนอกเข้าแทรกแซงอยู่

7.3.2 จากบทบาททางการเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นที่เพิ่มสูงขึ้นจากศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ จะส่งผลให้ไทยต้องผูกพันทางเศรษฐกิจกับญี่ปุ่นมากขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อความเสี่ยงในการสูญเสียเสรีภาพความเป็นตัวของตัวเอง อย่างไรก็ตามไทยยังมีอำนาจต่อรองญี่ปุ่นอยู่ไม่น้อย ในแง่การเป็นแหล่งทรัพยากรและวัตถุดิบ ตลอดจนขนาดของตลาดในการรองรับสินค้าญี่ปุ่น

7.3.3 ปริมาณการลงทุนที่เพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มอาเซียนของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ จะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางการติดต่อกับประเทศในกลุ่มอินโดจีนและพม่า และจะเป็นประเด็นความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ในรูปแบบใหม่กับเจ้าของประเทศ รวมถึงกลุ่มประเทศที่ 3 ที่มีบทบาทค้าขายและลงทุนในประเทศเหล่านั้นแข่งกับไทย

7.3.4 จากนโยบายการพัฒนา “4 ทันสมัย” ของจีน จะส่งผลให้จีนมีผลผลิตทางด้านสินค้าเทคโนโลยีระดับสูงและกลางเพิ่มขึ้น รวมถึงสินค้าอุปโภคบริโภคที่ผลิตอยู่เดิม การที่จีนส่งออกสินค้าแข่งขันกับไทยในตลาดเดียวกัน เช่น สหรัฐฯ ญี่ปุ่น อาเซียน จะทำให้ได้เปรียบจากราคาต้นทุนที่ต่ำกว่า รวมถึงศักยภาพทางการเมืองของจีนก็จะเอื้อประโยชน์กับต่างประเทศให้เข้าไปลงทุนกับจีนมากกว่ากับไทย

7.3.5 การปรับความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับโซเวียต จะทำให้นโยบายต่างประเทศของไทยที่มีต่อทั้ง 2 ประเทศ อยู่ในสภาพล่องตัวมีอิสระในการติดต่อสัมพันธ์กับ 2 ฝ่าย อย่างไรก็ตาม การกระชับความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับโซเวียต อาจมีผลให้ไทยต้องย้อนกลับไปดำเนินนโยบายความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับสหรัฐฯ เพื่อประโยชน์ด้านดุลอำนาจของไทย

7.3.6 นโยบายการปฏิรูปภายในของโซเวียต จะมีผลให้บรรยากาศความตึงเครียดทางการเมืองระหว่างประเทศลดลง เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมยิ่งขึ้น ไทยจะได้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจจากการลดภาระด้านการป้องกันประเทศ มีโอกาสได้รับความรู้และเทคโนโลยีมาตรฐานสูงจากโซเวียตและกลุ่มยุโรปตะวันออก

7.3.7 กระแสของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ขยายตัวออกไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก จะทำให้การเมืองภายในประเทศมีความเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ ตลอดจนความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับประเทศต่าง ๆ

7.3.8 การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประเทศในลักษณะของการประชุมสุดยอดจะบังเกิดผลดีต่อไทย จากการที่มีความพร้อมซึ่งได้ปฏิบัติมาก่อนแล้วตั้งแต่สมัยรัฐบาล พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งเป็นจุดเด่นของไทย ในอนาคตไทยจำเป็นต้องจัดเตรียมบุคลากรให้พร้อมดำเนินบทบาทในลักษณะนี้ เพื่อเสริมผลประโยชน์ของชาติให้ได้มากที่สุด

อำนาจ วีรวรรณ. (2539). เมืองไทยในปี 2560 : อนาคตเมืองไทยใน 2 ทศวรรษหน้า. หน้า 18-39. กรุงเทพฯ : บริษัทเอช เอ็น กรุป จำกัด. (เอกสารและการบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนาทางวิชาการประจำปี 2539)

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ในระยะเวลาห้วงทศวรรษที่ผ่านมา สถานการณ์โลกแปรเปลี่ยนไปภายใต้การแข่งขันทางการค้าระหว่างภูมิภาคประกอบกับกระแสสังคมสารสนเทศ ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมุ่งเน้นเข้าสู่ความเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน และการคมนาคมของภูมิภาค ส่งผลให้มีการปรับตัวให้ทันกับโลกภายนอกมากกว่าการมุ่งเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายในและการประเมินตัวเอง ก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากมายต่อสังคมไทยในห้วงระยะเวลาต่อมาจนถึงปัจจุบัน เป็นสิ่งที่แจ้งเตือนให้ต้องมีการเรียนรู้และศึกษาว่า ในอนาคตประเทศไทยจะมีสภาพเป็นเช่นไร เพื่อนำมาพิจารณาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าที่เกิดขึ้นในอนาคต

2. ปัญหาวิจัย

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอดีตที่ผ่านมาห้วง 3 ทศวรรษ ที่มีผลต่อสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน (ปี 2539) และแนวโน้มภาพเศรษฐกิจไทยต่อไปในอีก 2 ทศวรรษหน้า (ปี 2560) ที่ปรารถนาจะเกิดขึ้น

3. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลกระทบของประเทศไทย ที่ได้รับจากกระแสเศรษฐกิจโลกและสังคมสารสนเทศ โดยมุ่งเน้นต่อปัจจัยภายใน เพื่อคาดการณ์สถานการณ์ของประเทศในอนาคต (ปี 2560) สำหรับการวางแผนพัฒนาประเทศในระยะยาวได้อย่างต่อเนื่อง

4. วิธีดำเนินการวิจัย

โดยการนำเสนอบทความประกอบการสัมมนาและการบรรยาย

5. สาระสำคัญ

5.1 เศรษฐกิจไทยในห้วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา

5.1.1 พัฒนาการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เริ่มต้นจากฉบับที่ 1 ในปี 2504 จนถึงห้วงเวลาพิจารณาในปี 2538 จากกลุ่มประเทศ "รายได้ต่ำ" ตามความหมายของธนาคารโลกมาอยู่ในกลุ่มประเทศ "รายได้ปานกลาง" (จากรายได้ต่อหัวของประชากร 2,100 บาท/คน/ปี มาเป็น 68,000 บาท/คน/ปี)

5.1.2 สภาวะความเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างต่าง ๆ

- 1) โครงสร้างเศรษฐกิจเกษตรกรรมไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรมและบริการ
- 2) โครงสร้างการผลิตและการส่งออก จากสินค้าเกษตรขั้นปฐมไปสู่สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงาน ฝีมือ และเทคโนโลยีอย่างง่าย ๆ รวมถึงสินค้าเกษตรแปรรูป

3) ระบบการเงินการคลังของประเทศมีการพัฒนามากขึ้นกล่าวคือ การใช้ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มแทนที่ภาษีการค้า การรักษาเงินบาทให้สอดคล้องกับตะกร้าเงินตราสกุลต่าง ๆ แทนที่การผูกอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินเหรียญสหรัฐ การยกเลิกการกำหนดเพดานดอกเบี้ยภายในประเทศ การจัดตั้งสถาบันการเงิน Off-shore คือ Bangkok International Banking Facilities (BIBF) จนถึงการเปิดเสรีทางการเงิน

4) ปัญหาที่ยังคงอยู่และเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ช่องว่างการกระจายรายได้ และโอกาสทางเศรษฐกิจระหว่างคนรวยและคนจนที่เพิ่มขึ้น ภาวะขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงาน คุณภาพ การขาดการบริหารจัดการเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร ปัญหามลพิษทั้งทางอากาศ เสียง น้ำ เป็นต้น

5.2 ปัจจัยที่มีผลต่อสถานการณ์ในอนาคต

5.2.1 เศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ในระดับโลกและภูมิภาค จะเข้ามาผูกพันกันมากขึ้น ทั้งในด้านนโยบายเศรษฐกิจ / การค้าเสรี และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี โทรคมนาคม โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่ประมาณการณ์ว่าจะมีการเจริญเติบโตสูงสุดในโลก

5.2.2 ในระดับประเทศ ปัญหาที่ประสบอยู่ ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำของรายได้ และโอกาสทางเศรษฐกิจ แนวทางแก้ไขด้วยการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจออกไปยังท้องถิ่น รวมถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน

5.2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออนาคต ที่พิจารณาอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 แยกได้ 2 กลุ่มคือ

1) ประสิทธิภาพและความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ มีมาตรการเสริมสร้างใน 4 แนวทาง กล่าวคือ

(1) แนวทางการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ด้วยการแก้ไขปัญหาช่องว่างการออม การลงทุน การขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ตลอดจนพัฒนาระบบการเงินและตลาดทุนให้เป็นสากล

(2) แนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศให้มีความพร้อมในการแข่งขันในเวทีโลก ทั้งทางด้านการเกษตร อุตสาหกรรมให้ สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงกฎเกณฑ์การค้าในเวทีโลก

(3) แนวทางการสร้างฐานการผลิตที่สมบูรณ์ด้วยการพัฒนาพื้นที่และชุมชนต่าง ๆ ของประเทศ

(4) แนวทางการเพิ่มปริมาณและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการ การควบคุมดูแลฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

2) การลดความเหลื่อมล้ำของรายได้และกระจายผลการพัฒนา
โดยการดำเนินการใน 2 แนวทางคือ

(1) การเสริมสร้างโอกาสด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานโดยภาครัฐ
เพื่อพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน

(2) เพิ่มบทบาทรัฐในการช่วยเหลือกลุ่มคนด้อยโอกาสด้วยการ
สนับสนุนโอกาสในการสร้างรายได้ที่มั่นคง ควบคู่ไปกับการกระจายบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
และบริการสังคม และใช้มาตรการทางการเงินการคลังเพื่อลดช่องว่างในด้านมาตรฐานความเป็น
อยู่และคุณภาพชีวิต

5.3 การคาดการณ์ในอนาคตที่พึงปรารถนา

5.3.1 ระบบเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องในอัตราที่ไม่ก่อให้เกิดภาวะ
เงินเฟ้อ ไม่ต่ำเกินไปจนมีผลกระทบต่อการสร้างงานรองรับแรงงานใหม่ ค่าเงินบาทมั่นคงหนี้
ต่างประเทศภาครัฐไม่สูง มีทุนสำรองเงินตราต่างประเทศเพียงพอ ดุลบัญชีเดินสะพัดสมดุล
หรือเกินดุล มีความเจริญเติบโตยั่งยืนสอดคล้องระหว่างการผลิตและการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการกระจายความเจริญทั่วถึงในทุกภูมิภาคของประเทศ
มีความสมดุลทั้งด้านการเกษตร-อุตสาหกรรม-บริการ

5.3.2 การเข้าสู่ความเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคด้านคมนาคม-การค้า-การเงิน
เงินบาทมีค่ามั่นคงและเป็นสื่อกลางการค้าของประเทศเพื่อนบ้าน จำนวนชนชั้นกลางของ
ประเทศมีมากขึ้น ช่องว่างรายได้ลดลงมีเมืองหลักเศรษฐกิจของภูมิภาค

5.3.3 กระบวนการผลิตเปลี่ยนจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ (Resource-
Based) ไปสู่การใช้เทคโนโลยีและองค์ความรู้มากขึ้น (Knowledge-Based) นโยบายเศรษฐกิจ
ต่างประเทศมีผลกระทบต่อทั้งการเมืองภายในและต่างประเทศ และปัญหาของเมืองจะเพิ่มมาก
ขึ้น

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). เมืองไทยในปี 2560 : อนาคตเมืองไทยใน 2 ทศวรรษ หน้า. หน้า 67-89. กรุงเทพฯ : บริษัท เอช เอ็น กรุ๊ป จำกัด. (เอกสารประกอบการบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนาทางวิชาการประจำปี 2539 เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2539 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ในระยะเวลาห้วงทศวรรษที่ผ่านมา สถานการณ์โลกแปรเปลี่ยนไปภายใต้การแข่งขันทางการค้าระหว่างภูมิภาค ประกอบกับกระแสสังคมสารสนเทศ ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมุ่งเน้นเข้าสู่ความเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน และการคมนาคมของภูมิภาค ส่งผลให้มีการปรับตัวให้ทันกับโลกภายนอกมากกว่าการมุ่งเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายในและการประเมินตัวเอง ก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากมายต่อสังคมไทยในห้วงระยะเวลาต่อมาจนถึงปัจจุบัน เป็นสิ่งที่แจ้งเตือนให้ต้องมีการเรียนรู้และศึกษาว่า ในอนาคตประเทศไทยจะมีสภาพเป็นเช่นไร เพื่อนำมาพิจารณาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2. ปัญหาวิจัย

สภาวะด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสถานะความเป็นผู้นำทางการเมืองไทยในอนาคต

3. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลกระทบของประเทศไทยที่ได้รับจากกระแสเศรษฐกิจโลก และสังคมสารสนเทศ โดยมุ่งเน้นต่อปัจจัยภายใน เพื่อคาดการณ์สถานการณ์ของประเทศในอนาคต (ปี 2560) สำหรับการวางแผนพัฒนาประเทศในระยะยาวได้อย่างต่อเนื่อง

4. วิธีดำเนินการวิจัย

โดยการนำเสนอบทความประกอบการสัมมนาและการบรรยาย โดยใช้หลักการวิเคราะห์จากการเคลื่อนไหวเพื่อเชื่อมกันเป็นโลกเดียวของนานาประเทศ ตามพัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสาร และการเข้าสู่ยุคแห่งคลื่นลูกที่ 3 ตามคาดการณ์ของอัลวิน ทอฟเฟอร์ (Alvin Toffler) จากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมอุตสาหกรรมจนถึงสังคมแห่งเทคโนโลยีระดับสูง (โลกาภิวัตน์) ในปัจจุบัน ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับ โดยเฉพาะแนวทางการวิเคราะห์เพื่อหาลักษณะผู้นำการเมืองไทยในอนาคต มี 2 ปัจจัย ที่นำมาพิจารณาได้แก่

1. **เอกลักษณ์สภาพยุคโลกาภิวัตน์** สภาวะการเปลี่ยนแปลงจากอิทธิพลสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นหลัก ที่นำไปสู่ลักษณะระบบที่ต้องรวมตัวและประสานสอดคล้องกับระบบของภูมิภาคอื่น ๆ เช่น การรวมกลุ่มการค้า สังคมเทคโนโลยีขั้นสูง ระบอบประชาธิปไตยแบบเศรษฐกิจนำหน้า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. **เอกลักษณ์สภาพสังคมไทย** ที่สำคัญ 5 ประการคือ

- (1) สังคมอุปถัมภ์
- (2) ระบบเจ้าขุนมูลนาย
- (3) สังคมที่มีทัศนคติเชิงรับ
- (4) สังคมปฏิบัติการนิยมมากกว่าอุดมการณ์นิยม
- (5) สังคมที่ผสมผสานวัฒนธรรมและบุคลิกชนส่วนใหญ่เป็นลักษณะนิสัยประจำชาติ

5. ผลการวิจัย

5.1 การคาดการณ์การเมืองไทย

5.1.1 กลุ่มประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจจะใช้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นข้อต่อรองในการกำหนดรูปแบบความเป็นประชาธิปไตยของไทย ควบคู่ไปกับการเรียกร้องจากกลุ่มประชาชนที่มีการศึกษา และผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากกระแสโลกาภิวัตน์ จนก่อให้เกิดการกระจายอำนาจ ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ชัดเจนมากขึ้น

5.1.2 กลุ่มประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ จะใช้กระแสการบีบบังคับต่อประเทศคู่ค้าในการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก โดยใช้ข้อจำกัดทางการค้าเป็นเครื่องมือต่อรอง กดดันให้การเมืองไทยโปร่งใสมากยิ่งขึ้น

5.1.3 อำนาจทางการเมืองในประเทศ จะย้ายฐานจากกลุ่มทุนสู่พลังเสียงของประชาชนทั้งประเทศตามระบอบประชาธิปไตย ภายใต้การควบคุมวิถีทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมผ่านกลุ่มประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ที่ใช้ข้อต่อรองผลประโยชน์ภายใต้อิทธิพลระเบียบโลกใหม่ ซึ่งจะมีบทบาทอิทธิพลต่อสถานะผู้นำการเมืองไทย

5.2 การคาดการณ์สภาพเศรษฐกิจไทย

5.2.1 ภาคการบริการภายในประเทศจะเจริญเติบโตต่อไป ตามแนวโน้มธุรกิจโลกที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่ พื้นฐานจุดเด่นด้านเอกลักษณ์ของสังคมไทยจะหนุนช่วยในธุรกิจบริการได้อย่างดี

5.2.2 ภาคอุตสาหกรรม จะสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน จากการเปลี่ยนอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานไร้ฝีมือเป็นหลักในการผลิตมาเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากประเทศขาดการวางพื้นฐานวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบกับความสามารถของประเทศเพื่อนบ้านในการปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ และสภาพแรงงานฝีมือราคาถูกกว่าแรงงานไทยจะส่งผลให้ไทยหลุดจากฐานการลงทุนแรงงานราคาถูกไปสู่การใช้แรงงานทักษะสูงขึ้น ทำให้ภาพการลงทุนในประเทศเปลี่ยนไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและแรงงานที่มีทักษะสูงขึ้น

5.2.3 สภาพแรงงานของประเทศ จะมีการนำเครื่องอุปกรณ์และเทคโนโลยีระดับสูงในภาคอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ เข้ามาทดแทนแรงงานไร้ฝีมือจนถึงผู้บริหารระดับกลาง ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความรวดเร็วของการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างโลก จะมีผลกระทบต่อกำลังคนที่สามารถตามกระแสโลกได้ทัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็น

ระดับชนชั้นกลางขึ้นไปที่มีโอกาสทางการศึกษาที่จะได้เปรียบเป็นที่ต้องการในสังคมมากกว่า กลุ่มชนที่ไม่มีความรู้หรือมีเพียงทักษะฝีมือราคาถูก รวมถึงกลุ่มคนในชนบทและคนจนในเมือง ก่อให้เกิดสภาวะการว่างงานและช่องว่างการกระจายรายได้ที่กว้างขึ้น

5.2.4 แนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของกลุ่มประเทศในเขตแปซิฟิก (Pacific Rim) ประกอบกับกระแสโลกในการผลักดันให้เกิดตลาดเสรีจะก่อให้เกิดการรวมตัวระดับภูมิภาคจัดตั้งเขตการค้าเสรี ส่งผลประโยชน์กับไทยในการต่อรองผลประโยชน์ทางการค้าในระดับประเทศ

5.3 การคาดการณ์สภาพสังคมไทย

5.3.1 คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีด้านบันเทิงต่าง ๆ จะหล่อหลอมมอมเมาเยาวชนจากวัฒนธรรมภายนอก ภายในสังคมเปิดของประเทศ ส่งผลกระทบต่อปัญหาครอบครัว

5.3.2 อิทธิพลจากกลุ่มมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลกที่มีบทบาทครอบงำการดำเนินการต่าง ๆ ภายในประเทศ จะใช้อำนาจก่อตั้ง "กติกาสากล" บีบบังคับให้ประเทศในกลุ่มต้องมีนโยบายเพื่อแสดงถึงความซื่อสัตย์ในความร่วมมือระหว่างกัน ประกอบกับกระแสวัฒนธรรมของสังคมโลกหันเข้าหาศาสนาและคุณธรรมเพิ่มขึ้น โดยการเผยแพร่ทางสังคมข้อมูลข่าวสารจะบีบบังคับให้สังคมไทยกระทำทุจริตประพฤติดิบ (Corruption) ได้ยากยิ่งขึ้น

5.3.3 สังคมไทยจะกลายเป็นสังคมเมืองมากยิ่งขึ้น สังคมเกษตรจะยังมีขนาดเล็ก และมีความเป็นสากลที่ต้องใช้ภาษาที่สองเพิ่มขึ้น กลุ่มคนในสังคมไทยจะแบ่งแยกเป็น 2 ระดับ ที่ปรับตัวเตรียมความพร้อมในยุคอนาคตได้ และกลุ่มคนที่ขาดความคิดซึ่งรัฐมิได้เตรียมความพร้อมไว้ให้และเป็นคนส่วนใหญ่ของสังคม ตามข้อมูลขั้นต้น

5.4 ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไทย จะสร้างสรรค์คุณสมบัติผู้นำการเมืองไทย ดังนี้

5.4.1 มีการศึกษาดี มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การใช้ภาษาต่างประเทศ การรับรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะคุณภาพการศึกษาของประชาชน จะมีบทบาทต่อการพัฒนาคุณสมบัติผู้นำการเมืองไทย

5.4.2 ความผิ้วใฝ่ในการปรับตัวในทันต่อนานาประเทศ และความปรารถนาในการผลักดันประเทศเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค เช่น ทางด้านการเงินและการค้า แต่ยังขาดรากฐานรูปธรรมในการปฏิบัติที่เป็นจริง

5.4.3 ความมีคุณธรรมและความซื่อสัตย์ เพื่อรองรับต่อข้อกำหนดระหว่างกลุ่มการค้าต่างประเทศ ตลอดจนการตื่นตัวของประชาชนที่มีการศึกษาที่ดีขึ้น

5.4.4 มีความสามารถ มีทักษะเฉพาะด้าน โดยเฉพาะความสามารถในการบริหารบุคคล องค์กร มีประสบการณ์ในความสำเร็จมาแล้ว และสามารถประสานประโยชน์ของทุกฝ่ายได้อย่างดี

5.4.5 ีความเป็นประชาธิปไตยจากการเลือกตั้ง ภายใต้การสนับสนุนจากฐานมวลชน ปราศจากอิทธิพลของกลุ่มการเมือง สังคมข่าวสารจะเป็นพลังหนุนการตรวจสอบความโปร่งใสทางการเมืองในประเทศ

5.4.6 มีโลกทัศน์และคุณสมบัติที่เป็นสากล เป็นที่ยอมรับของสังคมภายในและต่างประเทศ สามารถบริหารงานและสื่อสารกับนานาชาติได้

5.4.7 สามารถสื่อความคิด นโยบายทั้งส่วนตนและของรัฐให้เกิดความเข้าใจต่อประชาชนได้ โดยผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

5.4.8 มีความซื่อสัตย์ต่อพันธะสัญญาที่ให้ไว้กับสังคม และดำเนินการให้บังเกิดรูปธรรม

5.4.9 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนทุกระดับ ทั้งภายในและต่างประเทศ

5.4.10 มีความประนีประนอม คำนึงถึงอิทธิพลของกลุ่มมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกที่อำพรางการครอบงำการบริหารประเทศต่าง ๆ เพื่อปรับตัวให้คงอยู่ในเวทีโลกได้ การขาดความรอบรู้เท่าทันในการเมืองและเศรษฐกิจโลกของผู้ว่าการเมือง อาจเป็นการสนองผลประโยชน์ของชาติให้กลุ่มมหาอำนาจตามนโยบายบริหารต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ

5.4.11 เปิดกว้างต่อการส่งผ่าน ค่านิยม ความคิด เทคโนโลยีทันสมัย เข้าสู่ประเทศ เพื่อการผสมผสานวัฒนธรรมและความร่วมมือระหว่างประเทศให้สังคมก้าวทันต่อสถานการณ์โลก

หมายเหตุ : คุณสมบัติทางสังคมของผู้บริหารหลายประการข้างต้น แม้จะเอื้อประโยชน์โดยรวมต่อประเทศชาติ แต่หากผู้นำขาดวิจาร์ณญาณในการบริหาร การรักษาจุดยืนของประเทศชาติ การกลั่นกรองต่ออิทธิพลและวัฒนธรรมภายนอกที่ส่งผ่านสู่สังคมภายใน อาจส่งผลให้เกิดปัญหาของชาติตามมาภายหลังได้อย่างมาก

สนธิ์ สมัครการ, สุพรรณิ ไชยอำพร. (2538). สังคมไทย : ภาวะปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : มปท.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เป็นที่เชื่อกันว่า สังคมและวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน กำลังอยู่ในภาวะที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่เห็นได้ทางรูปธรรมอย่างชัดเจนมากที่สุด นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงทางด้านอื่น เช่น จำนวนประชากร โครงสร้างประชากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อาชีพ สุขภาพอนามัย การย้ายถิ่นและอื่น ๆ ก็มีอยู่อย่างชัดเจน จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาวิจัยเพื่อทราบรายละเอียดของข้อมูลในด้านต่าง ๆ ว่า ภาวะของสังคมไทยโดยแท้จริงในปัจจุบันอยู่ในสภาพอย่างไร และแนวโน้มในอนาคตที่พอจะมองเห็นได้จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคสำคัญในการพัฒนาสังคม

2. ปัญหาวิจัย

เพื่อมุ่งแสวงหาความรู้ทางด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยในภาวะปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตที่พอจะมองเห็นได้ประมาณ 10-15 ปีข้างหน้า (ปี 2535-2550)

3. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวิจัยข้อมูลทางด้านสังคมและวัฒนธรรมในเรื่องของครอบครัว การศึกษา โดยทั่ว ๆ ไป การสาธารณสุข การเมืองการปกครอง ความเชื่อทางศาสนา ค่านิยมและอุดมการณ์ต่าง ๆ แยกออกจากข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และการศึกษาทางด้านอาชีพ ซึ่งได้ดำเนินการเป็นโครงการวิจัยย่อย อีกส่วนหนึ่งประกอบกับโครงการ "การศึกษากับงานอาชีพ : ผลกระทบจากสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการขยายโอกาสทางการศึกษา"

4. กรอบแนวคิด

เป็นการผสมระหว่างแนวความคิดเรื่องระบบ (System Concept) ซึ่งรวมเอาวิธีการวิเคราะห์เชิงโครงสร้าง-หน้าที่ (Structural Functionalism) เข้าไว้ด้วยกัน และนำแนวความคิดดังกล่าวมาวิเคราะห์สภาวะของสังคมไทยปัจจุบัน โดยพิจารณาถึงการทำหน้าที่ของระบบย่อย (Subsystems) ที่สำคัญของสังคม ซึ่งได้แก่ ระบบครอบครัวและเครือญาติ (Family and Kinship System) ระบบการศึกษา (Educational System) ระบบสาธารณสุขและนันทนาการ (Health and Creative System) ระบบการทำมาหาเลี้ยงชีพ (Professional System) ระบบการเมืองการปกครอง (Political and Administrative System) และระบบความเชื่อและศาสนา ซึ่งรวมถึงระบบค่านิยมและอุดมการณ์ด้วย (Belief and Religious System) ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ โดยหาข้อมูลจากเอกสารวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

5.1 การศึกษาจากเอกสาร ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลห้วงระยะ 10 ปี ที่ผ่านมา (ปี 2525-2535)

5.2 การสัมภาษณ์ผู้นำระดับปัญญาชนในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 25 คน โดยยึดแนวทางการวิจัยแบบอนาคตชาติพันธุ์ (Ethnographic Futures Research) ของ Robert TEXTOR ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

6. สาระสำคัญ

6.1 พื้นฐานสภาวะสังคมโดยสังเขป

6.1.1 รัฐบาลไทยในอดีต มุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเริ่มจากการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับแรก ตั้งแต่ปี 2504 ต่อเนื่องมาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ในปัจจุบัน ทั้งนี้บนพื้นฐานความเชื่อของนักวิชาการจากสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติในอดีตที่ว่า หากเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ประชาชนมีรายได้ ประเทศมีความมั่นคงและมั่งคั่งแล้ว สังคมหรือประเทศไทยโดยรวมจะดีขึ้น ต่อมามีการพิจารณาว่าการพัฒนาสังคมจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจด้วย จึงได้มีการจัดทำแผนงานทางด้านสังคมบรรจุเข้าไป โดยเปลี่ยนชื่อเป็น "แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ" ตั้งแต่แผนฯ ฉบับที่ 3 เป็นต้นมาจนปัจจุบัน

6.1.2 การเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมของโลกภายนอกประเทศไทย ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยเฉพาะด้านข้อมูลข่าวสารทำให้เศรษฐกิจไทยต้องกลายเป็นเศรษฐกิจเปิดอย่างมาก รายได้ของประเทศในปัจจุบันส่วนใหญ่มาจากภาคอุตสาหกรรม การค้าและบริการมากกว่าภาคเกษตรกรรม ส่งผลให้ระบบย่อยอื่น ๆ ของสังคมไม่สามารถปรับสภาพได้ทัน สังคมจึงมีความเหลื่อมล้ำกันมาก วิถีชีวิตและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปมุ่งแสวงประโยชน์ส่วนตนมากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงกฎระเบียบของสังคม ศิลปกรรมหรือจริยธรรมในสังคม

6.2 ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันสภาวะเปลี่ยนแปลงทางสังคม

6.2.1 สภาวะครอบครัวและเครือญาติ

1) ครอบครัวไทยมีขนาดเล็กลง มีความห่างเหินเครือญาติรวมถึงความใกล้ชิดภายในครอบครัว จากลักษณะหน้าที่การงาน

2) สถานะของครอบครัวในสังคม

- ครอบครัวคนจน ได้รับผลกระทบจากปัญหาต่าง ๆ มาก ภาระหน้าที่การงานของบิดามารดา จะส่งผลต่อสภาวะความเป็นอยู่ของลูก การขาดการดูแลเลี้ยงดูเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาสังคมปัจจุบัน

- ครอบครัวผู้มีฐานะดี มีสภาพเช่นเดียวกับครอบครัวคนจนบิดามารดาขาดความใกล้ชิดกับลูก มักจะใช้ปัจจัยการเงินเป็นหลักในการดำรงสภาวะของลูก

- ครอบครัวชนชั้นกลาง ประสบปัญหาน้อยที่สุด จากพื้นฐานการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจที่เพียงพอของบิดามารดา ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวยังคงมีอยู่มาก

3) สภาวะแวดล้อมของสังคมภายนอกมีอิทธิพลต่อความคิดและการรับรู้ของลูก บิดามารดาจะต้องรู้จักปรับเปลี่ยนบทบาทให้เหมาะสมกาลสมัย โดยจะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้เดิมที่ทำให้ความเป็น "Authority Figure" ของตนต้องลดลง

4) เศรษฐกิจเปิดทำให้ภาคการค้าและการบริหารแพร่กระจายไปทุกส่วนของสังคม สถานบริการและเริงรมย์จะมีผลกระทบต่อสังคมครอบครัว หากไม่สามารถจัดการได้อย่างเหมาะสม

6.2.2 ด้านการศึกษา

1) แนวคิดในการจัดการศึกษา

- มุ่งเน้นด้านวิชาการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาขั้นต่อไปในระดับสูงมากกว่าการพัฒนาลักษณะนิสัยสำหรับการอยู่ร่วมในสังคม

- มุ่งสนองตอบความต้องการทางเศรษฐกิจจนมากเกินไป ขาดการพัฒนาคนให้มีอิสระในการคิดและวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอาชีวศึกษา มุ่งสนองตอบผลประโยชน์ด้านการเงินให้กับผู้จัดการศึกษามากกว่าสนองตอบความต้องการของตลาด

- ผลกระทบที่เกิดขึ้นในภาพรวมของระบบการศึกษาไทย จึงมีลักษณะเป็นเพียงวิธีการแสวงหาหนทางที่จะทำให้คนมีฐานะทางเศรษฐกิจและทางสังคมที่สูงขึ้นมากกว่าการผลิตสมาชิกของสังคมที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านวิชาการและคุณธรรม ปรากฏการณ์ที่ชัดเจนประการหนึ่งของสังคมไทยก็คือ บุคคลที่มีความรู้สูงมิได้ช่วยแก้หรือลดปัญหาสังคม นอกจากนี้บางส่วนยังกลับเป็นปัญหาของสังคมเองอีกด้วย

2) หลักสูตรการศึกษา

- ยังไม่สนองตอบความต้องการของผู้เรียนในแต่ละระดับได้อย่างเพียงพอ เนื้อหาของหลักสูตรไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน การศึกษาในระดับอนุบาลหรือระดับก่อนประถมศึกษามีอยู่น้อยมากในชนบท ทั้งที่เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศและมีจำนวนพลเมืองอาศัยอยู่มากกว่าในเขตเมือง

- หลักสูตรในระดับประถมส่วนใหญ่มุ่งเน้นการท่องจำเป็นหลัก ควรเน้นการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กมากกว่า ในระดับมัธยมควรเน้นวิชาการและความพร้อมสำหรับการออกสู่สังคมให้สามารถใช้ความคิดในการแก้ไขปัญหาได้

- หลักสูตรในระดับอุดมศึกษา ควรพัฒนาการรู้จักใช้ความคิดวิเคราะห์เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล เป็นพื้นฐานการค้นคว้าวิจัย โดยเฉพาะการศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์สอดแทรกประกอบการศึกษาในสาขาต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้การปฏิบัติต่อตนเอง รวมถึงการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม

3) การเรียนการสอน

- ขาดการส่งเสริมให้มีการคิดหาเหตุผล วิธีการสอนไม่น่าสนใจ นักเรียนมุ่งแข่งขันแสวงหาวิธีและโอกาสในการเรียน เพื่อผลคะแนน ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตรมากกว่าองค์ความรู้

- วัฒนธรรมในการเรียนรู้ มุ่งเน้นไปด้านการบอกเล่า รับฟังจากบุคคลอื่น (Oral Culture) มากกว่าการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารวิชาการต่าง ๆ (Reading Culture) ทำให้ขาดความรู้เรื่องการใช้ภาษาและแนวความคิด

- บุคลากรด้านครู อาจารย์ในทุกระดับ มีความประพฤติไม่เหมาะสมกับคุณลักษณะบทบาทของครู โดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัยที่ขาดการสนใจงานวิจัย ส่งผลให้งานวิจัยและพัฒนาที่มีคุณภาพ มักไม่ค่อยปรากฏให้เห็น

- ประชาชนในสังคมมีทัศนคติต่อการศึกษาคือ เป็นเพียงหนทางนำไปสู่อาชีพ หน้าที่การงาน ที่ดีขึ้นเท่านั้น

6.2.3 ด้านสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย

1) การสาธารณสุขไทยโดยทั่วไปอยู่ในสภาพที่ดี โดยพิจารณาจากอายุเฉลี่ยของประชากร และมาตรการการให้บริการทางสาธารณสุขที่ทั่วถึง

2) ชนิดของโรคได้ปรับเปลี่ยนจากโรคดั้งเดิมมาเป็นโรคที่สืบเนื่องมาจากกิจการอุตสาหกรรม มลพิษ ตลอดจนอุบัติเหตุต่าง ๆ

3) ปัญหาโรคเอดส์ เป็นเรื่องน่าวิตกอย่างมาก เนื่องจากมีการระบาดแพร่ขยายไปยังประชากรทุกกลุ่มในสังคม ประชาชนจำนวนไม่น้อยยังไม่ตระหนักถึงภัยอันตรายของโรคนี้ ประกอบกับสภาวะสังคมเปิดที่ให้โอกาสชายและหญิงมีความใกล้ชิดกันได้มากกว่าสังคมในอดีต ทำให้มาตรการแก้ไขกระทำได้ยากขึ้น

6.2.4 ด้านเศรษฐกิจและการอาชีพ

1) แม้ภาพรวมของการพัฒนาจะมีความเจริญก้าวหน้าไปมาก แต่ช่องว่างของการกระจายรายได้ในสังคมยังคงห่างกันมาก

2) อาชีพในภาคเกษตรกรรมอยู่ในสถานะลดบทบาทลงไป แรงงานในชนบท โดยเฉพาะกลุ่มคนหนุ่มสาว เคลื่อนย้ายเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม การค้าและบริการมากขึ้น ปัญหาการขาดแคลนแรงงานกำลังเป็นปัญหาสำคัญ ทำให้เกิดการอพยพแรงงานต่างด้าวเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย ปรากฏแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

6.2.5 ด้านการเมืองการปกครอง

1) ระบบการเมืองไทยที่มีรูปแบบประชาธิปไตย มีความก้าวหน้าขึ้นไปมาก ระบบรัฐสภามีการพัฒนาขึ้นจากปรากฏการณ์ด้านองค์ประกอบและคุณสมบัติของนักการเมือง ผู้นำฝ่ายบริหารมีหลักการ อุดมการณ์เป็นนักประชาธิปไตย รู้จักจังหวะในการประนีประนอมการปกครองแบบประชาธิปไตย แม้ว่าการบริหารงานค่อนข้างล่าช้า

2) ความเป็นประชาธิปไตยคงเป็นเฉพาะรูปแบบ ยังคงปรากฏข้อบกพร่องในด้านพฤติกรรมของนักการเมืองและข้าราชการ ที่ยังคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องมากกว่าผลประโยชน์ของชาติ ระบบราชการกลายเป็นส่วนที่ขัดขวางการพัฒนา เนื่องจากยึดติดอยู่ในกฎระเบียบมากกว่าการริเริ่มพัฒนาในทันต่อภาวะสังคม ประชาชนยังขาดความมีส่วนร่วมในการปกครองและบริหารประเทศ จากการคงอำนาจการบริหารไว้ที่ส่วนกลางมากกว่าการกระจายอำนาจ

6.2.6 ด้านความเชื่อและศาสนา

1) สภาพความเชื่อและศาสนาของคนไทย มีลักษณะผสมผสานกันทั้งในแง่ของทางศาสนาและพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ เหตุผลส่วนหนึ่งจากสภาวะการดำรงชีพประจำวันของคนไทยในปัจจุบันที่ดิ้นรนมุ่งหวังผลประโยชน์ทางวัตถุนิยมมากขึ้น โดยคิดว่าอำนาจทางไสยศาสตร์จะอำนวยความสะดวกให้ได้ นอกจากนี้วัฒนธรรมประเพณีความเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติ ยังแพร่ไปในสังคมในลักษณะการสืบทอดแนวทางพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น การตั้งศาลพระภูมิตามอาคาร ดวงชะตาราศี การใช้เครื่องรางของขลัง ฯลฯ ทั้งนี้สื่อมวลชนก็มีส่วนเผยแพร่ความเชื่อเหล่านี้ออกไปอย่างกว้างขวาง

2) ข้อบกพร่องขององค์กรทางพุทธศาสนา เป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ในลักษณะเหล่านี้ พระสงฆ์และสถาบันวัดไม่ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องและขาดพัฒนาการเท่าทันสังคม คุณสมบัติและพระสงฆ์ แนวคิดทางพุทธพาณิชย์และวัตถุนิยม กิจกรรมทางไสยศาสตร์ ประกอบกับกระบวนความรู้และแนวทางวิธีการเผยแพร่ สันสอนของทางสงฆ์ ไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนที่มีการศึกษา เป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์เหล่านี้

6.2.7 ด้านสิ่งแวดล้อม

1) สภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติเสื่อมโทรมลงอย่างมาก จากปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ด้วยการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จากผู้มีอำนาจอิทธิพลทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยใช้ช่องว่างทางกฎหมาย การละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือละเลยการบังคับใช้กฎหมาย เป็นสิ่งเอื้อประโยชน์

2) การขาดจิตสำนึกและความจริงจังในการปฏิบัติของผู้รู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมรวมถึงขาดการประสานงานกันระหว่างองค์กรพัฒนา และองค์กรพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งในภาครัฐ เอกชน ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ในสังคม

6.2.8 ภาพพจน์ของไทยในสายตาโลก

1) ในแง่บวกได้รับการยอมรับจากการที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูง มีความมั่นคงทางการเมือง ตลอดจนการมีส่วนร่วมด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน และองค์กรระหว่างประเทศตามศักยภาพที่มีอยู่ นอกจากนี้ความคงอยู่ของสถาบันกษัตริย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน เป็นลักษณะพิเศษที่เป็นจุดเสริมวัฒนธรรมไทย

2) ในแง่ลบ ภาพพจน์ของสังคมที่ปรากฏในเรื่องการใช้แรงงานเด็ก การค้าหญิงโสเภณี การทุจริตต่อชาวต่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อภาพสังคมไทย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแนวคิดของประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในกลุ่มเอเชียหรือประเทศกลุ่มยุโรปและอเมริกา

6.3 การคาดการณ์แนวโน้มสภาวะในอนาคต (10-15 ปีข้างหน้า)

6.3.1 สภาวะครอบครัวและเครือญาติในอนาคต

1) ขนาดของครอบครัวที่เล็กลง ทำให้การจัดการครอบครัวง่ายขึ้น ไม่มีภาระทางเศรษฐกิจ จะส่งผลให้สมาชิกของครอบครัวมีคุณภาพที่ดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับสภาวะยากลำบากของครอบครัวที่เป็นอยู่ในอดีต โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เกิดโตขึ้นในสภาวะที่คำนึงถึงคุณภาพชีวิตของคน น่าจะมีผลในการสร้างครอบครัวที่ดีขึ้นมาได้

2) กระแสวัฒนธรรมจากภาวะความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การกระจายตัวตามถิ่นที่ทำงาน ความมีอิสระทางความคิดของสมาชิกในครอบครัว อาจมีผลให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเสื่อมทราม จนถึงการแตกสลายได้ง่ายขึ้น การอบรมสั่งสอนลูกกระทำได้ยากลำบากกว่าเดิม จากสภาวะอิทธิพลของระบบการศึกษา ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนสภาพสังคมที่ขาดระเบียบ บทบาทของครอบครัวในอนาคต จึงอาจหลงเหลืออยู่เพียงการเลี้ยงดูลูกให้เจริญวัยขึ้นมาเท่านั้น

6.3.2 สภาวะด้านการศึกษาในอนาคต

1) การศึกษาจะมีการพัฒนามากขึ้น ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษาวิจัย งานค้นคว้า และการพัฒนาการศึกษาจากภายนอกโรงเรียน รวมถึงภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีการกระจายโอกาสทางการศึกษาออกไปอย่างกว้างขวางรวมถึงพัฒนาการด้านเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่เข้าร่วมด้วย การขยายตัวของตลาดแรงงานจะทำให้ประชากรวัยแรงงานต้องเรียนรู้ในระดับสูงเพิ่มมากขึ้น

2) ในทางกลับกันผู้นำทางการเมืองและผู้บริหารการศึกษาในระดับสูง อาจมีพัฒนาการน้อยกว่าภาคเอกชน ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าผู้บริหารของรัฐจะเล็งเห็นความสำคัญและกำหนดนโยบายการศึกษาไปในทิศทางใดที่จะสร้างเสริมคุณภาพการศึกษาของชาติโดยรวม

3) กระบวนการศึกษาที่มุ่งหวังในการพัฒนาให้ประชาชนได้รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การฝึกจิตใจใฝ่หาความรู้ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางการศึกษาจากการเรียนเพื่อมุ่งหวังผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ มาเป็นการแสวงหาสัจธรรมในระดับสูง เป็นสิ่งที่ควรพิจารณาสำหรับผู้นำทางการศึกษาของชาติ สำหรับการมุ่งหวังในอนาคตคุณภาพของการศึกษาไทยในอนาคต

6.3.3 สภาวะด้านสาธารณสุขและสุขภาพอนามัยในอนาคต

การสาธารณสุขไทยจะยังคงมีสภาวะที่ดีและก้าวหน้าต่อไป เหตุผลที่สำคัญคือ การที่ประชาชนมีการศึกษาสูงขึ้น มีความรู้ที่จะปกป้องและรักษาตนเองได้มากขึ้น ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์การแพทย์และเทคโนโลยีด้านการรักษาพยาบาลสมัยใหม่ จะ

ช่วยควบคุมและรักษาพยาบาลโรคต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แม้จะต้องเผชิญกับโรคชนิดใหม่ รวมทั้งการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ก็ตาม

6.3.4 สภาวะด้านเศรษฐกิจและการอาชีพในอนาคต

1) ช่องว่างของการกระจายรายได้ในสังคมจะดีขึ้น จากสถานภาพทางการศึกษาของคนในชนบทที่สูงขึ้น อันจะส่งผลให้สามารถหางานที่มีรายได้สูงได้มากขึ้น

2) แรงงานในภาคเกษตรกรรมจะลดต่ำกว่าร้อยละ 50 อาชีพที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต จะเป็นอาชีพที่ผูกพันอยู่กับงานอุตสาหกรรมและบริการ ซึ่งใช้เทคโนโลยีระดับปานกลาง แรงงานไร้ฝีมือจะอยู่ในสถานะว่างงานมากขึ้น เนื่องจากการใช้เครื่องจักรกลและเครื่องทุ่นแรงสำหรับการผลิตทดแทนแรงงานเพิ่มมากขึ้น อาชีพรับราชการจะลดความดึงดูด

3) ประเทศไทยจะมีบทบาททางเศรษฐกิจในลักษณะของกลุ่มตลาดร่วมตามภูมิภาคต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น คาดกันว่าศูนย์รวมทางเศรษฐกิจจะเคลื่อนย้ายมาสู่ทวีปเอเชียในอนาคตอันใกล้ ซึ่งไทยน่าจะได้เปรียบจากสภาวะการณ์นี้โดยรวม หากเศรษฐกิจโลกไม่แปรผันในทางเลวร้ายอย่างคาดไม่ถึง

6.3.5 สภาวะด้านการเมืองการปกครองในอนาคต

1) พัฒนาการทางการเมืองจะปรากฏขึ้น แต่คงจะไม่เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพปัจจุบันมากนัก สถานะของฝ่ายบริหารจะยังคงรูปลักษณะรัฐบาลผสมภายใต้องค์ประกอบพรรคร่วมรัฐบาลที่ลดน้อยลง การสรรหาผู้นำทางการเมืองจะมีความละเอียดรอบคอบมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงอำนาจรัฐโดยการใช้กำลังทหารอาจยังคงมีโอกาเป็นไปได้ภายใต้การสนับสนุนของประชาชนต่อสภาพพฤติกรรมของนักการเมือง อย่างไรก็ตาม การรัฐประหารจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งจะปรากฏแรงต้านทางอย่างรุนแรง เป็นเหตุให้เรื่องดังกล่าวมีความเป็นไปได้น้อยมาก

2) พฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองจะดีขึ้นบ้างแต่ไม่มากนัก ระบบราชการจะมีการปรับปรุงประสิทธิภาพมากขึ้นตามสมควร การยึดกุมอำนาจบริหารของส่วนกลางจะค่อย ๆ กระจายอำนาจลงสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นมากขึ้น ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น กฎหมายต่าง ๆ อาจมีการปฏิรูปให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมากขึ้น

6.3.6 ด้านความเชื่อและศาสนาในอนาคต

ความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์ของคนไทยจะยังคงไม่ลดลง แม้ว่าสภาพชนบทจะเปลี่ยนไปเป็นเมืองมากขึ้นก็ตาม แนวคิดด้านวัตถุนิยมภายใต้สภาวะของการแข่งขัน ความเสี่ยง ความโลภ จะเอื้ออำนวยความเชื่อในลักษณะนี้ให้ยังคงบทบาทอยู่ แต่จะไม่มีอิทธิพลกระทบต่อสังคมมากมายนัก เนื่องจากความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์ที่มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

6.3.7 ด้านสิ่งแวดล้อมในอนาคต

กระแสการตื่นตัวด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเพิ่มสูงขึ้นจากการเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน อย่างไรก็ตาม ยังคงขาดการสนับสนุนหรือได้รับการขัดขวางจากกลุ่มบุคคลและองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมถึงประชาชนบางฝ่ายที่แสวงหาหรือได้รับผลประโยชน์ด้วยเช่นกัน โดยจะนำไปสู่ความขัดแย้งและทำลายกัน กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจะเป็นสิ่งหนุนช่วยไม่ให้สภาวะแวดล้อมเลวร้ายลงไปกว่าสภาพปัจจุบัน

6.3.8 ภาพพจน์ของไทยในสายตาโลกในอนาคต

พิจารณาในแง่มุมมองทางคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทย การพัฒนาจะมุ่งไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ กล่าวคือ

1) ระบบการเมืองไทยจะมั่นคงและมีรูปแบบความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็งของสื่อมวลชน จะส่งผลให้สามารถสรรหานักการเมืองที่มีคุณภาพ มีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประเทศชาติได้มากขึ้น

2) การบริหารราชการ จะมีการกระจายอำนาจไปสู่ชนบทมากขึ้น มีระบบกฎหมายและกลไกระงับข้อพิพาทความขัดแย้งในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ

3) สังคมจะมีกลไกปรับตัวที่พัฒนาทันสมัยขึ้น ประชาชนทั่วไปจะมีคุณภาพชีวิตสูงขึ้น ภายใต้บริการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณสุข โภค การอุปโภค การกระจายรายได้ที่ดีขึ้น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่มีมากขึ้น ความสัมพันธ์ของสถาบันครอบครัวจะมีความมั่นคงในรูปแบบใหม่ กระบวนการทางการศึกษาจะมีการพัฒนาให้เกิดคุณภาพและโดยทั่วถึง พุทธศาสนาจะถูกนำมาประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตประจำวันในสังคมสมัยใหม่อย่างได้ผล สถาบันกษัตริย์จะยังคงมีลักษณะพิเศษที่เป็นหลัก เกียรติภูมิ และสัญลักษณ์อันศักดิ์สิทธิ์ของสังคมและประเทศชาติ

4) สภาวะโดยรวม สังคมไทยจะเป็นสังคมเปิดมากขึ้น ทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ประเทศไทยจะมีบทบาททางการเมืองระหว่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย เศรษฐกิจไทยจะพัฒนาก้าวหน้าต่อไปภายใต้การติดต่อสัมพันธ์กับตลาดโลกที่เพิ่มมากขึ้น ภายใต้ศักยภาพที่เพิ่มมากขึ้นทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติ บุคลากร เทคโนโลยี ตลอดจนการบริหารจัดการที่สามารถพัฒนาขึ้นมาได้อย่างรวดเร็วในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมา ทั้งหมดนี้ภายใต้เงื่อนไขสภาวะระบบเศรษฐกิจโลกตามรูปแบบปัจจุบัน (ปี 2538) โดยไม่มีวิกฤตการณ์สำคัญของโลก เช่น การเกิดสงครามโลก การพังทลายของระบบเศรษฐกิจตลาดภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างรุนแรง ฯลฯ ที่จะเป็ปัจจัยนอกเหนือการคาดการณ์อันมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโลกในห้วงเวลาข้างหน้า

ฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์, อรพินท์ สฟโชคชัย. (2539). **โครงการปรับภาคราชการเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์**. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพฯ ๔ : มปท.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจสังคมและการเมืองไทยในปัจจุบัน และสภาพการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

เพื่อทราบสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของไทย ในการวิเคราะห์ภาระหน้าที่ของภาครัฐในอนาคต

3. วิธีดำเนินการวิจัย

รายงานนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลสภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน ซึ่งข้อมูลส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ตัวเลข โดยใช้แบบจำลอง Economic-Demographic ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และมีความสอดคล้องกันทุกส่วน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ชี้นำการเปลี่ยนแปลงบทบาทและภาระหน้าที่ของภาครัฐ ข้อมูลที่นำเสนอจะแสดงภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยไปจนถึงปี 2563 เพื่อประกอบการวิเคราะห์ถึงระบบราชการที่พึงประสงค์ในอนาคตต่อไป

4. ผลการวิจัย

4.1 จากการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจและสังคมไทย (ดร.ฉลองภพ)

4.1.1 ด้านสังคม

1) แนวโน้มประชากรในอนาคต

- จำนวนประชากรจะเพิ่มขึ้นจากประมาณ 59.4 ล้านคนในปี 2538 เป็นจำนวน 62.4 ล้านคนในปี 2543 เพิ่มขึ้นเป็น 67.2 ล้านคนในปี 2553 และเพิ่มขึ้นเป็น 70.51 ล้านคนในปี 2563 โดยอัตราการเพิ่มมีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง

- สัดส่วนประชากรตามอายุต่าง ๆ เปรียบเทียบระหว่างปี 2538 ถึงปี 2563 ดังนี้

(1) กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี จากร้อยละ 18.26 เป็นร้อยละ 12.92

(2) กลุ่มคนหนุ่มสาว (อายุ 20-29 ปี) จากร้อยละ 18.77 เป็นร้อยละ 14.65

(3) กลุ่มคนวัยกลางคนและวัยชรา (สูงกว่า 60 ปี) จากร้อยละ 8.11 เป็น 15.28

- จากโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าว มีผลต่อการประมาณการความต้องการบริการทางสังคม ตามสัดส่วนประชากรในวัยต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา การสาธารณสุข และสวัสดิการสังคม เป็นต้น

2) แนวโน้มลักษณะครัวเรือนในอนาคต

- จำนวนครัวเรือนรวมจะเพิ่มขึ้นจากประมาณ 14.7 ล้านครัวเรือนในปี 2538 เป็นจำนวน 22.8 ล้านครัวเรือนในปี 2563 โดยมีอัตราการขยายตัวของจำนวนครัวเรือนสูงกว่าอัตราการขยายตัวของประชากรโดยรวมของประเทศในทุกช่วงเวลา ส่งผลให้ขนาดเฉลี่ยของครัวเรือนมีแนวโน้มลดลงจากประมาณ 4.03 คนต่อครัวเรือนในปี 2538 เหลือประมาณ 3.1 คนต่อครัวเรือนในปี 2563

- สัดส่วนจำนวนครัวเรือนแยกพิจารณาเป็น 3 ประเภท เปรียบเทียบระหว่างปี 2538 ถึงปี 2563 ดังนี้

(1) ครัวเรือนที่มีสมาชิกอยู่อาศัยด้วยกัน มีแนวโน้มลดลงจากประมาณร้อยละ 65 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 53

(2) ครัวเรือนไร้คู่ (สมาชิกอยู่อาศัยแยกกัน หย่า ฝ่ายหนึ่งตายหรือฝ่ายหนึ่งไปทำงานที่อื่น) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23.5 เป็นร้อยละ 30.9

(3) ครัวเรือนที่ประชากรอยู่คนเดียวตามลำพัง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.5 เป็น 16.2

- โครงสร้างครัวเรือนที่เปลี่ยนไปมีข้อพิจารณาถึงสถานะในอนาคตคือ ความต้องการที่อยู่อาศัยจะมีเพิ่มมากขึ้น ขนาดและบทบาทของครัวเรือนในแง่ความสัมพันธ์ภายในของเครือญาติจะมีน้อยลง เป็นต้น ซึ่งจะมีผลต่อภาระหน้าที่ของภาครัฐที่จะต้องวางแผนรองรับหลายประการในอนาคต เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างที่อยู่อาศัยให้ผู้มีรายได้น้อย หลักประกันทางสวัสดิการสังคมภายในครัวเรือน ฯลฯ

3) แนวโน้มคุณภาพของประชากรด้านการศึกษาในอนาคต

- อัตราการเข้าเรียนในระดับกลาง (มัธยมต้นและมัธยมปลาย) คาดว่าจะเพิ่มจากร้อยละ 52.2 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 97.2 ในปี 2563 ส่วนในระดับอุดมศึกษาคาดว่าจะเพิ่มจากร้อยละ 12.5 เป็นร้อยละ 50.2 เช่นกัน ซึ่งเป็นระดับที่ใกล้เคียงกับประเทศพัฒนาแล้วในปัจจุบัน อัตราการเข้าเรียนดังกล่าวจะมีผลให้อัตราส่วนผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งที่มีการศึกษาทั้งในระดับกลางและอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 33.1 และร้อยละ 22.3 ตามลำดับ ซึ่งน่าจะเป็นสิ่งชี้้นำถึงพัฒนาการทางการเมืองในอนาคตที่สำคัญ 3 ประการกล่าวคือ

(1) ผู้มีการศึกษาสูงขึ้นจะมีโอกาสมีงานทำที่มีรายได้ดีขึ้น ส่งผลให้ความสำคัญของเงินในการขายเสียงน้อยลง

(2) ผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งจะมีความคาดหวังถึงความโปร่งใสและจรรยาบรรณทางการเมืองเพิ่มขึ้น

(3) มาตรฐานของนักการเมืองและรูปแบบการแข่งขันจะเปลี่ยนไป โดยการนำเสนอความคิดหรือปรัชญาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาประเทศที่เด่นชัดขึ้นกว่าปัจจุบัน

- จำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงานที่มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นไป เนื่องจากนักเรียนจะเรียนต่อไปมากขึ้น ทำให้ระดับแรงงานระดับประถมศึกษาลดลงจากร้อยละ 79.1 เหลือร้อยละ 39.9 ในปี 2563 ซึ่งเกิดผลดีต่อการกระจายรายได้ในอนาคต

4.1.2 ด้านเศรษฐกิจ

- ระบบเศรษฐกิจไทยยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราที่ต่ำลงจากร้อยละ 7.7 ในปี 2538 มาสู่อ้อยละ 6.3 ในปี 2563 เนื่องจากขนาดของระบบเศรษฐกิจที่ใหญ่โตขึ้น สัดส่วนภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในการผลิตของประเทศจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 41.4 และร้อยละ 47.8 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 47 และร้อยละ 49.6 ในปี 2563 ตามลำดับ ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมลดลงอย่างต่อเนื่อง รายได้เฉลี่ยต่อหัวที่แท้จริง (ไม่รวมเงินเฟ้อ) ในปี 2563 เท่ากับ 11,269 เหยียดสหรัฐ ซึ่งอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราของประเทศเกาหลีใต้ และใกล้เคียงกับประเทศนิวซีแลนด์ในปี 2536

- โครงสร้างทางเศรษฐกิจจะปรับเปลี่ยนจากการส่งออกสินค้าที่ใช้แรงงานในการผลิตเป็นหลักไปสู่สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น แรงงานที่มีอาชีพหลักในภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 59.2 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 40.8 ในปี 2563 ซึ่งจะบ่งชี้ถึงการเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐานของเศรษฐกิจและสังคมไทย ส่งผลต่อวิถีชีวิตของสังคมไทยในอนาคต

4.2 จากการวิเคราะห์ด้านสังคมและการเมืองไทย (ดร.อรพินท์ฯ)

4.2.1 สภาพการณ์ในปัจจุบัน

4.2.1.1 สภาพของสังคม

1) การเปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มี

ขนาดเล็กลง

- ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ แนวคิดค่านิยม และวิถีการดำเนินชีวิตสมัยใหม่ ทำให้เกิดการกระจายตัวของครอบครัวไปประกอบอาชีพตามแหล่งต่าง ๆ ขนาดของครอบครัวเล็กลงจากค่านิยมและนโยบายการวางแผนครอบครัว สตรีมีบทบาทเป็นหัวหน้าครัวเรือนเพิ่มมากขึ้นจากสภาวะการไร้คู่ และครอบครัวแตกแยกหย่าร้าง โดยเฉพาะสังคมชนบทในภาคเกษตรที่บิดามารดาพยายามผลักดันบุตรเข้าสู่ระบบราชการเพื่อการเลื่อนฐานะทางสังคมยังทำให้ครอบครัวชนบทเล็กลงไปอีก

2) สมาชิกของครอบครัวต้องพึ่งพาบริการจากภายนอกมาก

ขึ้น

- สภาพความเป็นครอบครัวเดี่ยว มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตในสังคมเมืองและชุมชนชนบท ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวเริ่มห่างเหิน ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและอาชญากรรมในกลุ่มเยาวชน บทบาทสถาบันครอบครัวในการให้บริการและเป็นที่พึ่งพิงของสมาชิกเริ่มหมดไป เกิดมีระบบธุรกิจการให้บริการสังคมด้านต่าง ๆ เช่น การรับดูแลเด็กอ่อนและคนป่วย คนชรา เป็นต้น

3) การล่มสลายของความเป็นชุมชน

- สภาวะความสัมพันธ์ในชุมชนเดิมเป็นการพึ่งพากันในกลุ่มเครือญาติในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สภาพการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่สมดุลและปัญหาการขาดความสมบูรณ์ในชุมชนชนบท ทำให้เกิดการค้นหาโอกาสในการอยู่รอด แรงงานที่ไร้อาชีพแรงงานส่วนที่เกิน ต้องออกจากชุมชนไปแสวงหาช่องทางอื่น กลายเป็นแรงงานรับจ้างชั่วคราว แรงงานเร่ร่อน ทั้งให้ชุมชนขาดการดำเนินกิจกรรมต่อสังคมในที่สุด

4) การแปรเปลี่ยนจากสังคมเครือญาติเป็นสังคมเมือง

- ความเจริญทางด้านวัตถุ แปรเปลี่ยนความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดในระบบเครือญาติเป็นความห่างเหินของชุมชนเมือง จากปัจจัยความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก วิถีชีวิตที่เร่งรีบ ทำให้ขาดความสนใจต่อสังคมผู้อื่น ส่งผลให้มีลักษณะความเป็นครอบครัวเดี่ยวที่ชัดเจน

5) การรับวัฒนธรรมตะวันตกและวัฒนธรรมเมือง

- ผลจากการพัฒนาทางการศึกษาของประเทศ การพัฒนาคุณภาพชีวิต การรับแนวคิดจากสังคมตะวันตก จากอิทธิพลของกระแสข้อมูลข่าวสารรวมถึงประสบการณ์ที่ได้สัมผัสความเป็นอยู่ที่ทันสมัยของชุมชนเมือง ทำให้สังคมชนบทเข้าสู่ยุควัตถุนิยมมากขึ้น คนรุ่นใหม่จำนวนมากเลิกเชื่อถือค่านิยมดั้งเดิม ส่งผลกระทบต่อคุณธรรมในสังคมเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาความรุนแรงในสังคมนานปีการ

6) การแบ่งชนชั้นในรูปแบบใหม่ที่ชัดเจนและหลากหลาย

- ปัจจุบันเริ่มปรากฏการแบ่งชนชั้นในลักษณะแตกต่างจากสังคมทาส สังคมอุปถัมภ์ในอดีต เช่น การแบ่งตามฐานะทางเศรษฐกิจ ตามระดับการศึกษา ตามถิ่นที่อยู่ตามหน้าที่การงาน ฯลฯ ความเหลื่อมล้ำของชนชั้นในสังคมไทยมีลักษณะพิเศษที่ให้ผลในเชิงสร้างสรรค์มากกว่าความรุนแรงทางสังคม ในลักษณะเป็นแรงกระตุ้นในคนในสังคมพยายามเลื่อนชั้นทางสังคมกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งในบางโอกาสจะส่งผลต่อให้อำนาจประโยชน์ให้สามารถเลื่อนฐานะทางการเมืองได้อีกด้วย

4.2.1.2 สภาพทางการเมือง

- ภาพทางการเมืองของสังคมไทย เริ่มจากระบบเจ้าขุนมูลนายที่เป็นผู้นำและมีอำนาจทางการเมือง แปรเปลี่ยนมาอยู่ในอำนาจของทหารและข้าราชการนักวิชาการ ภายหลังการปฏิวัติของคณะราษฎรเมื่อปี 2475 ส่งผลมาถึงพรรคการเมือง ซึ่งมีเครือข่ายทางอำนาจในระดับชาติ จังหวัด ลงไปถึงท้องถิ่นในปัจจุบัน

- พัฒนาการทางการเมืองไทยเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีความเป็นประชาธิปไตยมากกว่าในอดีต นักการเมืองและพรรคการเมืองมีความตื่นตัวและพัฒนาคุณภาพขึ้น เนื่องจากสังคมมีการศึกษาและรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีสาระมากขึ้น ประกอบกับการถูกตรวจสอบทั้งจากองค์กรนอกกระบวนราชการและสื่อมวลชน

- โครงสร้างทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วยหลายพรรคการเมือง ทำให้เกิดรูปแบบรัฐบาลผสมมาโดยตลอด . ส่งผลให้การดำเนินงานขาดเอกภาพและความต่อเนื่อง จากปัญหาการบริหารงานและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อุดมการณ์ของพรรคและตัวนักการเมืองจะผันแปรตามกระแสของอำนาจและโอกาสในการเข้าถึง . ส่งผลให้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่เมื่อปรากฏความขัดแย้งด้านผลประโยชน์และแนวคิด

4.2.2 ปัจจัยที่มีผลในการเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมและการเมือง

1) ความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มของประชากรและการพัฒนาระบบการศึกษาของไทยในอนาคต

- ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีสัดส่วนระดับการศึกษาที่สูงขึ้น จะมีผลต่อการปรับตัวของพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างไปจากปัจจุบัน กลุ่มคนที่ได้รับการศึกษาจากต่างประเทศจะมีส่วนกระตุ้นให้มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางดีหรือสร้างข้อขัดแย้งทางสังคม

- ภาวะการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับนานาประเทศ จะทำให้การจัดการศึกษาของไทยปรับเปลี่ยนไปสู่การสร้างเอกลักษณ์ของความเป็นไทยอย่างจริงจัง อันน่าจะทำให้คนรุ่นใหม่มีความคิด ค่านิยมที่แตกต่างจากคนรุ่นเก่า ส่งผลให้เกิดคุณภาพโดยรวมที่ดีขึ้น

2) การเปิดประเทศจากภาวะการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและบริการ

- ความจำเป็นจากการแข่งขันในตลาดโลก จะทำให้ต้องปรับวิธีการผลิตและการดำเนินธุรกิจ

- แรงงานและเทคโนโลยีในหลายระดับ จะเคลื่อนย้ายสู่ประเทศไทย อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อด้านในสังคมจากกลุ่มคนเหล่านี้ได้หากมีจำนวนที่มากพอ นอกจากนี้ จะมีการขยายเครือข่ายธุรกิจ การค้า เข้ามาครอบคลุมภูมิภาคเอเชียต่อไป

3) การแพร่กระจายความคิด ค่านิยม และวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว

- โครงสร้างพื้นฐานจะได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย ครอบคลุมไปทั่วประเทศ โดยเฉพาะในภาคของเทคโนโลยีการสื่อสารจะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้มากขึ้น

4) การย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพต่างถิ่น

- ครอบครัวจะแตกแยกเหินห่าง การดำรงชีพของครอบครัวจะได้มาจากค่าแรงงานของบุตรหลานที่ย้ายถิ่นออกไปทำงานภายนอกชุมชน

5) ความก้าวหน้าของระบบสื่อสารมวลชน

- ข้อมูลข่าวสารจะแพร่กระจายไปถึงกลุ่มชนรุ่นใหม่ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมความคิดของเยาวชนในแงุ่มทางสังคมและวัฒนธรรม

6) กระแสกดดันการปฏิรูประบบการเมือง

- การพัฒนาคุณภาพของระบบข้อมูลข่าวสารและการนำเสนอต่อสังคมจะกระตุ้นความสนใจของประชาชนให้กดดันเรียกร้องให้ปรับปรุงการเมืองไทยให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

- กลุ่มปัญญาชน นักธุรกิจที่เป็นชนชั้นกลาง นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน จะเป็นกลุ่มพลังที่เป็นแกนหลักเรียกร้องการปฏิรูประบบการเมือง ในขณะที่ยังหาแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนไม่ได้จากฝ่ายบริหารของรัฐ

4.2.3 การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต

4.2.3.1 ด้านสังคมไทย

- ชุมชนจะเปลี่ยนแปลงเข้าสู่แบบแผนของสังคมเมืองมากขึ้น ครอบครัวจะมีความสัมพันธ์ที่หลวมไม่ผูกพันกับชุมชนใดเป็นพิเศษ ประชาชนโดยรวมจะมีการศึกษาและมาตรฐานการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำทางสังคมในด้านการกระจายรายได้และสิทธิเสรีภาพ ปัญหาสังคมหลายเรื่อง เช่น อาชญากรรม ปัญหาครอบครัว โรคเอดส์ ความรุนแรงในสังคม จะเป็นภาระร่วมกันของสังคม

- สภาพสังคมเปิด จะอำนวยความสะดวกการเป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร แนวคิด ค่านิยม และวัฒนธรรมนานาชาติ จะส่งผ่านเข้ามาในประเทศมากขึ้น สังคมไทยจะรับและปรับเปลี่ยนให้มีความสัมพันธ์กับสังคมไทย อย่างไรก็ตามความเสื่อมโทรมของสังคมที่ได้รับจากภายนอก จะส่งผลให้มีการตื่นตัวและให้ความสัมพันธ์ในการรักษาเอกลักษณ์ของสังคมไทย ประชาชนจะหมดความอดทนต่อระบบราชการที่ไร้ประสิทธิภาพจนก่อกระแสการต่อต้านสร้างภาวะกดดันทางการเมืองและความขัดแย้งทางสังคม

4.2.3.2 ด้านการเมืองไทย

- ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนจะมีมากขึ้นทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เนื่องจากการศึกษาที่สูงขึ้น ประชาชนจะมีความต้องการสิทธิเสรีภาพที่มากขึ้นตามระบอบประชาธิปไตย สื่อมวลชนจะมีบทบาทในฐานะการตรวจสอบการบริหารงานของรัฐบาล ประชาชนจะมีวิจารณ์ในการตัดสินคุณภาพของสื่อมวลชน ซึ่งจะกระตุ้นให้สื่อฯ จำต้องมีการพัฒนาตนเองมากยิ่งขึ้น

4.2.3.3 - พรรคการเมืองในอนาคตจำเป็นต้องตื่นตัวในการสร้างค่านิยมในหมู่ประชาชนมากขึ้น จะเริ่มมีอุดมการณ์ที่ชัดเจน พรรคขนาดเล็กจะถูกกลบ淘汰ลงไป พรรคการเมืองจะมีการใช้ระบบข้อมูลวิชาการและนักวิชาการอย่างเป็นระบบ สำหรับดำเนินการเมืองในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเฉพาะนักการเมืองจะมีวุฒิภาวะทางการศึกษาและความสามารถในการบริหารงานเป็นที่ยอมรับทั้งภายในประเทศและระดับนานาชาติ

เชาวนะ ไตรมาศ. (2543). กับดักของสงครามความเปลี่ยนแปลง : ทางเลือกและทางรอดของสังคมการเมืองไทยในสหัสวรรษใหม่. สถาบันนโยบายการศึกษา มูลนิธิคอนราดอเดนาวร์ กรุงเทพมหานคร : บริษัทสุขุมและบุตร.

1. เหตุผลที่ทำ / ความเป็นมา

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในรอบศตวรรษที่ผ่านมา มีผลกระทบอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตทางสังคมปรากฏการเปลี่ยนแปลงหลากหลายด้านในลักษณะปฏิกริยาลูกโซ่ ที่มีผลให้ความต่อเนื่องทางประเพณีและวิถีชีวิตสละดุดหลุดลง ในบางกรณีก่อให้เกิดการทบทวนคุณค่าประเพณีดั้งเดิม ภูมิปัญญาของบรรพชนและของชุมชนท้องถิ่น นำไปสู่การรื้อฟื้นปกป้องสงวนรักษาให้เกิดความช่วยเหลืออย่างมากขึ้น จำเป็นต้องศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อหาทางออกสำหรับอนาคตข้างหน้า

2. ปัญหาวิจัย

เป็นการเสนอความคิดเห็นถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นกับสังคมไทย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การเมืองทั้งภายในและต่างประเทศ สภาวะเศรษฐกิจ และสังคม พร้อมทั้งเสนอทางเลือกต่อสังคม เพื่อความอยู่รอดต่อปัญหาที่เผชิญหน้าจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

3. กรอบแนวคิด

โดยเสนอความเห็นเชิงวิเคราะห์ และสังเคราะห์ การท้าทายและการโต้ตอบกับการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการจัดการกับสิ่งเหล่านั้นมาก่อน และเสนอทางเลือก ยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพยุ่งสังคมให้รอดพ้นจากการเป็นเหยื่อของการเปลี่ยนแปลงเพื่อเรียนรู้วิกฤติ สำหรับการยับยั้งและตอบโต้ ด้วยการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยให้ความสำคัญต่อบทบาทของชุมชน และประชาชนมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

4. ผลการวิจัย

4.1 ภาวะสังคมไทยในอดีตและปัจจุบัน

4.1.1 ความเป็นสังคมไพร่ฟ้า

- ประชาชนอยู่ภายใต้การครอบงำ และการชี้นำของชนชั้นนำทางอำนาจ
- ภาคสังคมและประชาชนไม่ได้รับการยอมรับสถานภาพทางการเมือง

4.1.2 ความเป็นสังคมอุปถัมภ์

- การพึ่งพิงการคุ้มครองช่วยเหลือจากผู้มีอำนาจ

- การมองกรอบของผลประโยชน์ และความภักดีที่จำกัดภายใต้สายใยอุปถัมภ์
- การขาดมุมมองในแง่ของผลประโยชน์สาธารณะนอกกรอบอุปถัมภ์ และระดับชาติ

4.1.3 ความเป็นสังคมเครือญาติ

- ความแน่นแฟ้นในระบบความสัมพันธ์ขั้นปฐมภูมิ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นไม่ไว้วางใจกับระบบความสัมพันธ์ ในระดับทุติยภูมิและพหุภูมิ
- การขาดทักษะในการเจรจาต่อรองประสานประโยชน์ในวงกว้าง และขาดการเปิดใจกว้างต่อการรับรู้ในประโยชน์สาธารณะในระดับชาติและสากล

4.1.4 ความเป็นวัฒนธรรมแบบชนชั้น

- การยอมรับเส้นแบ่งระหว่างชนชั้นโดยสันติ แต่อยู่ร่วมกันอย่างขัดแย้งทำให้ภาคประชาชนยอมรับอำนาจปกครองจากผู้ปกครองอย่างเบ็ดเสร็จแต่ฝ่ายเดียว

4.1.5 การจำกัดกรอบความคิด

- การขาดอิสระเสรีทางความคิด ไม่ตระหนักและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ในทางสาธารณะ

4.1.6 การเปลี่ยนแปลงจากสังคมปิดสู่สังคมเปิดแบบจำกัด

- การเป็นสังคมของรูปแบบที่ปราศจากเนื้อหา
- โครงสร้างทางอำนาจถูกกำหนดและจำกัดอยู่ในกลไกและกระบวนการต่อสู้การแข่งขันช่วงชิงเฉพาะกลุ่มชนชั้นนำ ประชาชนผู้ถูกปกครองคงมีสถานะเป็นเครื่องมือที่เสริมความชอบธรรมทางการแข่งขัน

4.2 ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

4.2.1 ปัจจัยภายใน

- เป็นปัจจัยระดับรัฐ ถูกกำหนดโดยโครงสร้างส่วนบนของรัฐ ทั้งชนชั้นปกครอง กลไกการเมือง กฎหมายและนโยบายแห่งรัฐ
- การเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานของพลังเฉื่อยแบบอนุรักษ์ ซึ่งเน้นการจัดระเบียบด้านความมั่นคงในการรักษาไว้ ซึ่งฐานอำนาจและผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มเป็นสำคัญ

4.2.2 ปัจจัยภายนอก

- เป็นปัจจัยระดับสากล ถูกกำหนดโดยกลุ่มทุนข้ามชาติ และอำนาจการเมืองของรัฐมหาอำนาจ ที่ใช้พลังของสิ่งแวดล้อม ค่า

นิยมประชาธิปไตยเสรี สิทธิมนุษยชน ลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา สิ่งแวดล้อม องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) และ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือโดยมีกลุ่มการเมืองภายในรัฐ ที่กุมอำนาจและกำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐ ร่วมแสวงผลประโยชน์กับกลุ่มทุนข้ามชาติ เพื่อฐานอำนาจและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของกลุ่มตน

- สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปบนพื้นฐานของการถูกรุกล้ำทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างหลักของสังคมโดยรวมในอนาคต

4.2.3 เงื่อนไขผกผันของปัจจัยภายในและภายนอก

1) การเสริมแรง

- ภายใต้งี๊วไนที่ทั้ง 2 ฝ่าย มีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือประสานประโยชน์ได้ในรูปของการร่วมทุน การพึ่งพาเครือข่ายตลาด การผูกขาดและการเป็นตัวแทนผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุน

2) การต้านแรง

- ภายใต้งี๊วไนที่ทั้ง 2 ฝ่าย ร่วมประโยชน์กันต่อไปไม่ได้หรือการขัดกันทางผลประโยชน์ ซึ่งไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันต่อไปในรูปของการรวมกิจการ การถอนทุนกลับ การย้ายฐานการลงทุน การเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศ การเปลี่ยนผลประโยชน์แห่งชาติ การแย่งส่วนแบ่งตลาด การผูกขาดสัมปทานรายเดี่ยว การแข่งขันระหว่างทุนชาติกับทุนต่างชาติ การครอบงำทางเศรษฐกิจทั้งระบบหรือเฉพาะสาขาหลัก เช่น สาขาโทรคมนาคม สาขาอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทรัพย์สินทางปัญญา ฯลฯ

3) ผลกระทบจากการผกผันของทั้ง 2 ปัจจัย

- การสูญเสียทรัพยากรของชาติไปในการต่อสู้ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอก ดังกรณีการปกป้องค่าเงินบาท
- กระแสความขัดแย้งภายในประเทศอย่างรุนแรงระหว่างกลุ่มทุนและกลุ่มการเมืองที่เป็นพันธมิตรกับทุนชาติ และที่เป็นพันธมิตรกับทุนข้ามชาติ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการล่มสลายของทุนท้องถิ่นตั้งแต่ชนบทจนถึงเมืองใหญ่ จากการยึดครองพื้นที่ทางเศรษฐกิจของเครือข่ายทุนข้ามชาติ

4.3 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต

4.3.1 สังคมไทยกับการจัดระเบียบโลกใหม่

- รัฐจะต้องเป็นผู้นำในการประสานพลังร่วมกันทุกภาคส่วนของสังคม ซึ่งจำเป็นต้องมีระบบบริหารกิจการสากลในระดับชาติ และระดับนานาชาติ

4.3.2 สังคมไทยกับความเป็นรัฐสมัยใหม่

- พลังในภาคประชาชนได้เข้าสู่กระบวนการทางการเมืองในรูปแบบของกลุ่มผลประโยชน์ย่อยเฉพาะกลุ่ม จนสังคมเป็นวัฒนธรรมมวลชนของคนฐานล่างในสังคม
- รัฐต้องวางตัวเป็นกลาง และถ่ายเทบทบาทอำนาจลงสู่กลไกระดับล่าง

4.3.3 สังคมไทยกับประชาธิปไตยในความหมายใหม่

- การเปลี่ยนผ่านจากการเมืองแบบนำวิถีไปสู่การเมืองภาคประชาชนเริ่มจากโครงสร้างส่วนบนของรัฐในรูปแบบของรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ที่ผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองอย่างครบวงจร
- รัฐต้องปรับบทบาทจากการบังคับควบคุม เป็นบทบาทของการเข้าร่วมในระบบและการประสานประโยชน์ที่แตกต่างและหลากหลาย

4.3.4 สังคมไทยกับพลังวิถีประชาที่ก้าวหน้า

- กระแสอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศโทรคมนาคมส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมทางสังคม ที่หล่อหลอมให้มีการดำเนินวิถีชีวิตอย่างเดียวกันทั้งสังคม กลายเป็นพลังกดดันที่เข้มแข็ง
- รัฐต้องตื่นตัวและปรับตัวตามสังคมมากขึ้น ตอบสนองต่อความต้องการและผลประโยชน์ใหม่ ๆ ของสังคม

4.3.5 สังคมไทยกับระบบบริหารแบบตลาด

- กลุ่มทุนและเทคโนโลยีการจัดการสมัยใหม่ จะเข้ามาบทบาทในการบริหารจัดการภาครัฐ และองค์กรอื่น ๆ ของรัฐที่ให้บริการสาธารณะภายใต้การใช้ระบบตลาด
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและเอกชน จะต้องมีการจัดระบบความสัมพันธ์ใหม่
- รัฐต้องทบทวนปรัชญาพื้นฐานทางจริยธรรมของการบริหารกิจการภาครัฐใหม่ซึ่งต้องแสวงหาความสมดุลระหว่างเสรีกับความเป็น

ธรรม, ประโยชน์เอกชนกับประโยชน์สาธารณะ, ความคุ้มค่ากับ
ความคุ้มค่า

4.3.6 สังคมไทยกับอำนาจใหม่นอกศูนย์กลางรัฐ

- ศูนย์กลางอำนาจใหม่จะกระจายตัวออกไปทั้งในรูปการกระจายอำนาจสู่หน่วยปกครองท้องถิ่นชุมชน และการเกิดองค์กรอำนาจใหม่ทั้งในและนอกกลไกรัฐ ส่งผลกระทบต่อการจัดระเบียบและระบบความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างกัน
- รัฐต้องเพิ่มบทบาทในการจัดระเบียบความสัมพันธ์ สร้างกลไกระงับข้อขัดแย้งระหว่างอำนาจเก่าในโครงสร้างเก่ากับอำนาจใหม่ในโครงสร้างใหม่ รวมถึงระหว่างอำนาจใหม่ในโครงสร้างใหม่ด้วยกันเองด้วย

4.3.7 สังคมไทยกับมาตรฐานใหม่ทางคุณค่านิยม

- ประชาชนจะเริ่มการต่อต้านไม่ยอมรับเหตุผล ระเบียบกฎเกณฑ์ และแบบแผนที่รัฐเคยใช้ในการควบคุมบังคับประชาชนอีกต่อไป
- รัฐต้องตระหนักและสนองตอบต่อค่านิยมใหม่ของประชาชนในรูปของการปรับเปลี่ยนแบบแผน การใช้อำนาจที่ผ่อนคลายลง เปลี่ยนการบังคับควบคุมเป็นการให้บริการและการอำนวยความสะดวก เปลี่ยนการปิดกั้นเลือกปฏิบัติและลิดรอนสิทธิเสรีภาพเป็นการส่งเสริมความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพมากขึ้น รวมไปถึงการเพิ่มทางเลือกและสร้างมาตรฐานคุณภาพใหม่ ๆ ในบริการสาธารณะมากขึ้น

4.3.8 สังคมไทยกับทางเลือกสาธารณะใหม่

- บทบาทของข้อมูลข่าวสารสาธารณะซึ่งได้รับแรงหนุนจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ นำไปสู่ทางเลือกสาธารณะใหม่ ที่หลีกเลี่ยงการพึ่งพิงกลไกของกำลังอำนาจไปสู่การใช้เหตุผลและข้อเท็จจริง ในการตัดสินใจทางเลือกที่หลากหลาย เอื้ออำนวยให้เกิดการแบ่งสรรกันบนพื้นฐานของการประสานประโยชน์ บนความเท่าเทียมและเสมอภาค
- รัฐต้องดำรงความเป็นกลางอย่างเคร่งครัดในการประสานประโยชน์และสร้างความเป็นธรรมในสังคม

4.3.9 สังคมไทยกับความล้มเหลวของระบบคอร์รัปชัน

- ระบบการตรวจสอบในสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ประกอบกับการขยายตัวของพลังตลาดการค้าเสรี อำนาจทุนขนาดใหญ่ และการคุ้มครองลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญามีอิทธิพลทำให้ระบบการ

คอร์ปชั่นเปลี่ยนจากรูปแบบเดิม ซึ่งเคยกระจายอยู่ในทุกส่วนของสังคมในรูปของการเลี้ยงกฎหมาย การสร้างอภิสิทธิ์ การติดสินบน การแลกเปลี่ยนตอบแทน การแสวงหาผลประโยชน์จากเศรษฐกิจนอกระบบ (การพนัน ห่วยใต้ดิน สินค้าหนีภาษี โสเภณี ยาเสพติด การค้าแรงงาน การค้าอาวุธ ฯลฯ) ไปเป็นอิทธิพลรายใหญ่ที่ผูกขาดเฉพาะกลุ่มโดยผ่านกรรมวิธีฟอกย้อมผ่านตามกระบวนการปกติของพิธีการทางกฎหมายในระบบ และกระบวนการแข่งขันต่อสู้ทางการเมืองที่ชอบธรรม

4.3.10 สังคมไทยกับประชาธิปไตยเชิงคุณประโยชน์

- ธรรมรัฐ (Good Governance) หรือรัฐธรรมภิบาลเป็นมิติของประชาธิปไตยเชิงคุณประโยชน์ที่ดีทั้งคุณธรรมและคุณภาพ ในการแก้ปัญหาธรรมาภิบาลประชาธิปไตยระบบผู้แทน (ส.ส.) ซึ่งคุมอำนาจอธิปไตยปวงชน ไปแสวงหาผลประโยชน์ในธุรกิจการเมือง

4.3.11 สังคมไทยกับการบริหารพัฒนาสากลแนวใหม่

- ความพยายามสร้างดุลยภาพระหว่างกระแสสากลในปัจจุบัน ซึ่งเป็นพลังหลักกับความล้าหลังของกระแสท้องถิ่นภูมิภาคซึ่งเป็นพลังรอง
- การเพิ่มทางเลือกใหม่ที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อลดแรงปะทะระหว่างกระแสหลักและกระแสรอง ในรูปการใช้นโยบายการต่างประเทศ ทั้งในเชิงยืดหยุ่นและสร้างสรรค์ (Flexibility and Constructive) ทั้งในระดับสากลและภูมิภาคโดยการเลือกใช้นโยบายและกลยุทธ์ในแต่ละกรณีอย่างเหมาะสม

4.3.12 สังคมไทยกับเป้าหมายวัฒนธรรมโลก

- กระแสวัฒนธรรมโลกได้สร้างอิทธิพลครอบงำสังคมไทย ให้มุ่งสู่วัฒนธรรม วัตถุนิยมและบริโภคนิยม นับเป็นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในขั้นรากฐานครั้งสำคัญของสังคมไทย ที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าทางจิตใจมากกว่ามูลค่าทางวัตถุ
- ปฏิกริยาต่อต้านจากกลุ่มพลังอำนาจในท้องถิ่นชุมชน และกระแสชาตินิยมที่มีต่อกระแสวัฒนธรรมโลก จะกลายเป็นปัญหาระดับชาติที่ต้องใช้การจัดการระดับนโยบายที่มีความละเอียดซับซ้อนอย่างสูง

4.3.13 สังคมไทยกับปรัชญาการศึกษาใหม่

- พลังทุนนิยมเสรีและทางด่วนข้อมูลข่าวสาร ในโลกยุคข้อมูลข่าวสารมีผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาแห่งชาติ

ภายใต้แม่บทของการจัดการศึกษาแบบเดิมที่มุ่งความเป็นมาตรฐานเดียวกันขององค์ความรู้ เป็นค่านิยมใหม่ทางการศึกษาเพื่อบรรลุปเป้าหมายของการคิดให้ออก – ทำให้ได้ ภายในเวลาที่จำกัด

4.3.14 สังคมไทยกับการเสียสมดุลทางนวัตกรรม

- นวัตกรรมด้านวัตถุประดิษฐ์ จะหล่อหลอมความคิดและพฤติกรรมของคนให้มุ่งแสวงหาประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและการบริการมากกว่าความคิดในการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล นวัตกรรมทางความคิดจิตใจ สายใยทางวัฒนธรรมอันสลับซับซ้อนของสังคมจะถูกตัดขาด ศักยภาพภายในตัวคนจะค่อย ๆ ถูกทำลายลงไปในที่ สุด สังคมจะไม่สามารถจัดระเบียบให้มั่นคงเข้มแข็งได้

4.3.15 สังคมไทยกับการขัดแย้งระหว่างรัฐกับท้องถิ่นชุมชน

- ความสัมพันธ์ทางอำนาจบริหารระหว่างรัฐกับท้องถิ่นชุมชนเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมในอนาคต โดยเฉพาะการจัดสรรผลประโยชน์ทั้งในด้านการเมืองการปกครอง การบริหาร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากร และประชากร ในแง่มุมของความ เป็นอิสระของชุมชนท้องถิ่น และความมีอธิปไตยสูงสุดของรัฐ

4.3.16 สังคมไทยกับแบบแผนใหม่ของคุณภาพชีวิตที่เปลี่ยนจากคุณภาพเชิงเอกภาพแช่แข็งระยะยาว เป็นคุณภาพเชิงพหุภาพพล่งพล่านระยะสั้น

- อิทธิพลของการพัฒนาทางเทคโนโลยี ทุนนิยมเสรี และพลังการแข่งขันในกลไกตลาด ทำให้คุณภาพและวิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงจากแบบแผนดั้งเดิมที่เน้นการยอมรับตัวแบบมาตรฐาน การผูกพันกับความจริงแท้แน่นอน การยอมรับอิทธิพลของศูนย์กลางเดียวและค่านิยมกระแสหลัก การยึดมั่นกับเอกลักษณ์ และความเฉพาะเจาะจง ความภักดีต่อความสมบูรณ์ในระดับอุดมคติ การมีความรู้สึกและรสนิยมเดียว การเข้มงวดในพิธีรีตอง การรักษาความเป็นอมตะนิรันดร์ การมุ่งมั่นสู่เป้าหมายปลายทาง สุดท้ายไปสู่คุณภาพ และวิถีชีวิตใหม่ที่ตรงข้ามกับแบบแผนดั้งเดิม เช่น การหลุดพ้นจากหลักยึดและกฎเกณฑ์ การให้คุณค่ากับความเกินจริงตรงข้ามหรือต่อต้านความจริง การไม่ยึดติดกับตัวแบบการไม่ใส่ใจกับความจริงยั่งยืน การแสวงหาความแปลกใหม่ไม่เหมือนเดิม การกลับด้านของความรู้สึก ความเชื่อ ความศรัทธา และค่านิยมเดิม รวมทั้งความหลงใหลในความสูง

ส่งของเทคโนโลยีโดยไม่คำนึงถึงอัตราประโยชน์ต้นทุนและผลกระทบ

4.3.17 สังคมไทยกับความระทมทุกข์จากกระแสโลกาวัต

- กระแสโลกาวัตที่เข้ามามีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงของระบบโครงสร้างพื้นฐานครอบคลุมทั้งมิติการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี วัฒนธรรมและค่านิยม ทั้งในแง่มุมของกระแสหลักและกระแสรอง กล่าวคือ
 - 1) กระแสหลัก ได้แก่ ความเป็นเสรีประชาธิปไตย ตลาดการค้าเสรี สารสนเทศ โทรคมนาคมที่ไร้พรมแดน คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีชีวภาพ วัตถุนิยม บริโภคนิยม ผลประโยชน์นิยม ตลอดจนหลักปฏิบัตินิยม
 - 2) กระแสภูมิภาค ได้แก่ องค์การเศรษฐกิจ และการค้า ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและอาเซียน ปัญหาเฉพาะระหว่างประเทศ
 - 3) กระแสท้องถิ่น ได้แก่ ทุนชาติดกับทุนท้องถิ่น เศรษฐกิจส่งออกกับเศรษฐกิจพอเพียง ธุรกิจของสถาบันการเงินกับธุรกิจภาคการผลิต ทุนรัฐกับทุนเอกชน อุตสาหกรรมข้ามชาติดกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและเล็ก ชนบทกับเมือง คนจนกับคนรวย การเมืองชาติดกับการเมืองท้องถิ่น การเมืองของภาครัฐกับภาคประชาชน การปฏิรูปกับการอนุรักษ์ เกษตรทางเลือกกับเกษตรอุตสาหกรรม ตลอดจนชาตินิยมกับจักรวรรดินิยม
- กระแสทั้งหลายทั้งปวง ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมจำนวนมากที่ไม่ได้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะสังคมที่ดำรงอยู่ ทั้งยังมีความละเอียดซับซ้อน และขัดกันอยู่อย่างมากนั้น จะสามารถสร้างดุลยภาพของระบบสัมพันธ์ภาพเชิงซ้อนระหว่างกระแสความเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ระดับให้สอดคล้องและเกื้อหนุนกันได้อย่างไร

4.3.18 สังคมไทยกับภัยคุกคามของจักรวรรดินิยมโลก

- จักรวรรดินิยมโลกใช้เครื่องมือจากโครงสร้างพื้นฐานขององค์การการค้าระดับต่าง ๆ ระบบกฎหมายคุ้มครองสิทธิทางปัญญา กลไกของตลาดหลักทรัพย์และสถาบันการเงิน กติกาสากลในด้านสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม มาตรฐานต่าง ๆ รวมทั้งเครือข่ายทุน เครือข่ายเทคโนโลยีและวิชาการ เครือข่ายข้อมูลข่าวสาร เครือ

ข่ายวัดฤทธิที่ดินและแรงงาน ซึ่งเป็นกลไกทุนที่แผ่ขยายครอบคลุมทุกส่วนของโลกเข้ากำหนดและแสวงหาผลกำไรสูงสุดได้โดยตรง โดยไม่จำเป็นต้องผ่านระบบนายทุนหน้าอีกต่อไป

4.3.19 สังคมไทยกับพลังอิทธิพลของศาสนจักรยุคใหม่

- ศาสนาเป็นองค์กรทางสังคมที่มีรากฐานยาวนานตั้งแต่ประวัติศาสตร์เริ่มแรกของสังคม มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอเมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรทางสังคมที่เกิดขึ้นใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ มีรากฐานการสนับสนุนและขอบเขตกว้างขวางไม่จำกัด
- สภาวະปัจจุบันเป็นสังคมของการต่อสู้แข่งขันและการต่อรองผลประโยชน์และอำนาจระหว่างองค์กรต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอด ศาสนาเป็นองค์กรหนึ่งภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวซึ่งอาจถูกแปรเปลี่ยนพลังสงบ (พลังศรัทธาในปรัชญาอนุภาพและพระธรรมวินัย) ไปเป็นพลังขัดแย้งทางสังคม ทั้งนี้เพื่อความอยู่รอดภายในสังคมด้วยเช่นกัน

4.3.20 สังคมไทยกับการสร้างวิบุรุษมวลชน

- การขยายบทบาทและความสำคัญของสถาบันในโครงสร้างส่วนล่าง (Infra Structure) ทั้งในภาคเศรษฐกิจ สังคมและสื่อสารมวลชน มีส่วนสำคัญต่อการแข่งขันบทบาทและความสำคัญของสถาบันดั้งเดิม ซึ่งกลุ่มชนชั้นนำได้เคยใช้สถาบันทางการเมืองและราชการเป็นเครื่องมือในการผลิตกำลังอำนาจ การบังคับควบคุมในโครงสร้างส่วนบน (Super Structure) ให้เสื่อมถอยลงไป
- การเปิดกว้าง การเติบโต การขยายตัว และการฝังรากลึกลงสู่ฐานมวลชนของสถาบันในโครงสร้างส่วนล่าง ช่วยให้ทุกคนเข้าถึงและสัมผัสได้ตามใจปรารถนามากขึ้น เป็นส่วนสำคัญต่อการสร้างความชอบธรรมในค่านิยมใหม่ให้กับมวลชนชั้นกลางและชั้นล่าง เป็นจุดเริ่มในการก่อตัวของการสร้างวัฒนธรรมมวลชน (Mass Culture) อิทธิพลเหนือกว่าวัฒนธรรมชนชั้นนำ (Elite Culture)

4.3.21 สังคมไทยกับวิกฤติภาวะผู้นำ

- ความขัดแย้งของสังคมไทยในอนาคต คือ ความไม่ลงตัวของกระแสภาวະผู้นำทางการเมือง กับผู้นำทางสังคม ก่อปัญหาวิกฤติภาวะผู้นำ ผู้นำทางสังคมที่มีความร่วมสมัยซึ่งผ่านกระบวนการคัดสรรมาในห้วงเวลาของการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางสังคม การขยายตัวของสิทธิ เสรีภาพ และเทคโนโลยีใหม่ รวมทั้งผลพวงจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ จะได้รับการ

ยอมรับจากสังคมมากกว่า ผู้นำทางการเมืองที่ถูกสร้างมาจากกลุ่มย่อยของระบบการเมืองกลุ่มน้อยซึ่งอิงอยู่กับกลไกพรรคการเมืองในระบบปิดเป็นหลักและขาดกระบวนการคิดสรรเชิงคุณภาพในระบบเปิด

- ปัญหาที่พึงระวังเป็นกรณีพิเศษ ได้แก่ การปะทะกันอย่างรุนแรงระหว่างกระแสสังคมกับกระแสการเมือง ในระยะห้วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงผ่านอำนาจระหว่างผู้นำทางการเมืองกับผู้นำทางสังคม

4.3.22 สังคมไทยกับลูกคัมภีร์วิถีใหม่

- โครงสร้างที่สำคัญของสังคมไทยในอนาคต ได้แก่ สถาบันภาคประชาชน (Civil Institutionalization) ซึ่งมีรากฐานมาจากชุมชนเป็นศูนย์กลางหลัก ที่เริ่มเติบโตและแยกตัวออกจากการพึ่งพาสถาบันอื่น และศูนย์กลางอำนาจรัฐอย่างรวดเร็ว ชุมชนทั้งในเมืองและชนบทมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย รวมถึงการเข้าเชื่อมโยงกับองค์กรภายนอกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้านกิจการสาธารณะ ก่อกระแสความเปลี่ยนแปลงที่มีนัยต่อการพัฒนาทางสังคมในเชิงคุณภาพมากกว่าการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า ความทันสมัยในความหมายดั้งเดิมด้วย

4.3.23 สังคมไทยกับการแปลงโฉมของรัฐบาลแบบใหม่

- กระแสการเปลี่ยนแปลงภายในสังคมจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ในระดับสากล ก่อปัญหาต่อขีดความสามารถในการจัดการของภาครัฐ ซึ่งจำต้องผลักดันให้สังคมดำเนินการกับปัญหาดังกล่าวด้วยตนเองแทนภาครัฐ เป็นแรงกระตุ้นสำคัญที่ทำให้สังคมมีการสังคมนานาชาติใหม่ในการพึ่งพาตนเอง โดยที่รัฐต้องปรับยุทธศาสตร์การยึดกุมอำนาจ ที่ถูกจำกัดลงด้วยการสร้างกลไกการครอบงำใหม่ ในรูปแบบเนื้อหาและสาระใหม่ ในความสัมพันธ์กับภาคประชาชน
- การปรับเปลี่ยนสถานภาพความเป็นรัฐเดี่ยวและรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง ไปสู่ความเป็นรัฐที่ตื่นตัวและกระจายอำนาจออกนอกศูนย์กลาง

4.3.24 สังคมไทยกับความขัดแย้งแอบแฝงระหว่างรุ่นชน

- โครงสร้างเดิมของสายสัมพันธ์ในระบบเครือญาติของสังคมไทย ที่ถูกกำหนดโดยความผูกพันทางสายเลือด วงศ์ตระกูล และลำดับชั้นของความอาวุโส ประกอบกับประเพณีปฏิบัติระหว่าง

เครือข่าย การมีวิถีชีวิตร่วมกัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลที่อยู่ภายใต้โครงสร้างใหม่ของสายสัมพันธ์ในระบบเครือข่าย ที่ถูกกำหนดโดยบทบาทที่หลากหลายเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างรุ่นชนในสังคมไทย

- วิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่เกิดจากเบ้าหลอมอื่นภายนอกสถาบันครอบครัว ประกอบกับอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม ภายใต้แรงจูงใจของกลไกตลาดเสรีที่ก่อบรรยากาศของการแข่งขัน ก่อปัญหาระหว่างวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ ที่ยิ่งทำให้ปรัชญาและเป้าหมายชีวิตระหว่างรุ่นชนในสังคมแปลกแยกกันมากขึ้น ความขัดแย้งดังกล่าวได้ก่อตัวเป็นความกดดันทางสังคมในหลายรูปแบบทั้งในหลายรูปแบบทั้งในทางสร้างสรรค์และทำลาย ซึ่งจำเป็นต้องมีการสร้างปัจจัยพื้นฐานทางสังคมในรูปแบบใหม่ ในการสร้างเบ้าหลอมวัฒนธรรมรองรับโลกใหม่ของรุ่นชนกลุ่มใหม่ ให้อยู่รอดได้ในสังคมใหม่และอยู่ร่วมกับรุ่นเก่าได้ด้วย

4.3.25 สังคมไทยกับการเปลี่ยนแปลงแผนที่ทางสังคม

- ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโทรคมนาคมและสารสนเทศ ผสมกับพลังอำนาจของทุนและกลไกการตลาด ทำให้มนุษย์กับสังคมมีความใกล้ชิดกันเป็นส่วนเดียวกันมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสื่อจะทำหน้าที่อย่างเบ็ดเสร็จในการป้อนข้อมูลสำเร็จรูป (Ready Information) มากกว่าความรู้ (Knowledge) เป็นการให้น้ำหนักของข้อเท็จจริง (Fact) ที่อ้างอิงได้ (Reference) โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการตีความใหม่
- ตำแหน่งอ้างอิงอันเป็นที่ตั้งของแผนที่ทางสังคมในรูปแบบเดิม ถูกกำหนดโดยโครงสร้างทางกายภาพของอำนาจ มีศูนย์กลางอำนาจรัฐ ชนชั้นนำทางอำนาจ ชนชั้นนำทางเศรษฐกิจ ระบบอุปถัมภ์และอาวุโส สถานที่ราชการ ตำแหน่งในระบบราชการ และการเมืองเป็นหลักหมุด (Bench Mark) ในขณะที่ปัจจุบันหลักหมุดอันใหม่ถูกกำหนดโดยสารัตถะเชิงคุณค่าของภูมิปัญญาเป็นสำคัญ เช่น แหล่งอ้างอิงทางภูมิปัญญาใหม่ พลังจูงใจ และผลประโยชน์รูปแบบใหม่ เครือข่ายของทางด่วนข้อมูล สื่อสาธารณะ ฯลฯ

4.3.26 สังคมไทยกับรหัสényที่ไม่มีลายแทง

- การเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและสังคมภายใน ซึ่งแพร่ขยายลงไปทุกระดับของสังคม ส่งผลกระทบต่อนความมั่นคงทางประวัติศาสตร์ และความต่อเนื่องของสายสัมพันธ์ระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ก่อให้เกิดกระบวนการสถาปนาอนาคตใหม่บนพื้นฐานของอิสระที่เบ็ดเสร็จปลอดจากความจำเป็นในการพึ่งพาฐานอ้างอิงดั้งเดิม คนรุ่นใหม่มุ่งแสวงหาจุดหมายปลายทางใหม่ / ภาวะพึ่งปรารถนาใหม่ ภายใต้แรงขับเคลื่อนของความใฝ่ฝันและจินตนาการใหม่ ที่สังสมมากับเทคโนโลยีสมัยใหม่และประสบการณ์ใหม่โดยละทิ้งรากฐานอดีตหรือสำนึกความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ที่เป็นกรอบอ้างอิงเดิมไปโดยสิ้นเชิง

4.3.27 สังคมไทยกับความจำเป็นในการจัดระเบียบทางเลือกทางสังคม

- สังคมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงจากสภาพสังคมที่ถูกจำกัดไปสู่สังคมทางเลือกมากขึ้น ซึ่งรัฐต้องสนองตอบและพัฒนาทางเลือกทางสังคม โดยเฉพาะในกิจการสาธารณะทั้งในภาครัฐและเอกชน ให้ได้ดุลยภาพกับลักษณะของกลุ่มชนทางสังคม เพื่อมิให้เป็นการผูกขาดทางเลือกให้อยู่เฉพาะในศูนย์กลางของกลุ่มชนชั้นนำทางอำนาจ ด้วยการสร้างกลไกการจัดระเบียบทางเลือกของสังคมให้กลุ่มชนต่าง ๆ สามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง เสมอภาค และเป็นธรรมใน 3 ระดับคือ
 - 1) ในระดับพื้นฐาน เป้าหมายในการอยู่รอดของกลุ่มชนในสังคม
 - 2) ในระดับพัฒนา เพื่อเป้าหมายในการอยู่ดีของกลุ่มชนในสังคม
 - 3) ในระดับที่ก้าวหน้า เพื่อเป้าหมายในการอยู่ดีของกลุ่มชนในสังคม

4.3.28 สังคมไทยกับภัยเจียบของพลังสามัญแห่งยุค (พลังที่ 4)

- เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้เข้าไปมีอิทธิพลต่อพลังดั้งเดิมของสังคมที่ดำรงอยู่ในสภาวะอ่อนตัว และพร้อมต่อการขยายตัวออกไป เช่น การดำรงอยู่ในภาวะเสรีประชาธิปไตยของภาคการเมือง ภาวะการตลาดการแข่งขันเสรีของภาคเศรษฐกิจ และภาวะศรัทธามหาชนนิยมของภาคสังคม โดยเข้าไปในรูปแบบของการปลูกสร้างกระแส และผนวกเอาพลังทั้ง 3 ภาคส่วน เข้าร่วมเป็นกระแสเดียว

- พลังอำนาจทั้ง 3 กระแส ถูกรวมเข้าเป็นกระแสเดียวกัน ก่อตัวขึ้นเป็นพลังที่ 4 ที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ในรูปของพลังสิทธิ - ธุรกิจ - การเมือง โดยรวมเอาพลังสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของพลังความเชื่อ - ความมั่งคั่ง - อำนาจ มาถูกรวมเข้าเป็นหนึ่งเดียวกัน ผูกขาดครอบคลุมพลังอำนาจทุกกระแสเข้าด้วยกัน
- การจัดระเบียบการใช้และถือครองสื่อสาธารณะ เป็นความจำเป็นเร่งด่วนในอนาคตเพื่อป้องกันการก่อตัวของกลไกที่ 4 ที่จะกลายเป็นกลไกที่ทรงพลังสูงสุดเหนือสังคมไทย ซึ่งอาจถูกยึดกุมจากภาคส่วนใดส่วนหนึ่งเข้าชิงการนำ ส่งผลเสียต่อภาวะสมดุลในสังคมในที่สุด

4.3.29 สังคมไทยกับการกำเนิดไวรัสการเมืองตัวใหม่

ภัยคุกคามภูมิคุ้มกันทางการเมืองตัวใหม่ ที่เรียกว่า องค์กรอาชญากรรมการเมืองอาชีพ เป็นองค์กรทางการเมืองกระแสตรง ที่แยกตัวออกจากองค์กรทางการเมืองกระแสหลักโดยยังดำรงอยู่ในระบบเดียวกัน เนื่องจากมีความล้าหลังทางการเมืองที่ไม่สามารถรวมเข้ากับกลุ่มการเมืองก้าวหน้าร่วมสมัยได้ ถึงแม้จะไม่สามารถขยายฐานอำนาจให้มีขนาดใหญ่ขึ้นได้ แต่ได้ก่อตัวเป็นกลุ่มอิทธิพลการเมืองกลุ่มย่อยในระบบ ที่ยกฐานะเป็นศูนย์กลางอำนาจทางการเมือง เคลื่อนไหวในรูปแบบของกองโจรทางการเมือง ใช้พลังอำนาจกดดันต่อรองผลประโยชน์ทางการเมือง ทั้งในและนอกรูปแบบ โดยมีข่ายงานครอบคลุมกระบวนการทางการเมืองนับแต่การเข้าสู่อำนาจ การใช้อำนาจจนถึงการพ้นจากอำนาจ หวังผลต่อเป้าหมายทั้งในฐานะรัฐบาลฝ่ายค้านจนถึงการแยกกลุ่มออกมาอยู่ตรงกลางอีกกลุ่มหนึ่งได้ด้วย

4.3.30 สังคมไทยกับนาฏกรรมทางการเมืองโลกาภิวัตน์

- เป็นรูปแบบทางการเมืองในระบบตัวแทนใหม่ ในรูปของหุ่นเชิดทางการเมือง (Political Proxy) ของกลุ่มทุนขนาดใหญ่และกลุ่มอิทธิพลทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับข้ามชาติที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบของธุรกิจทางการเมืองในรูปของภาคการผลิตในสาขาธุรกิจ เป็นการทำให้ธุรกิจในรูปแบบของการลงทุนทางการเมืองโดยตรง
- หน้าที่ของระบบตัวแทนแบบใหม่ เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ทางธุรกิจรวมไปถึงการขัดขวาง การสนับสนุนนโยบายหรือโครงการสำคัญของกลุ่ม การรับจ้างขัดขวางหรือทำลายฝ่ายตรงข้ามแลก

เปลี่ยนกับคำตอบแทนรูปแบบพิเศษ การรับงานลือบปี และการ
ช่วงชิงอำนาจรัฐ

4.3.13 สังคมไทยกับรัฐบาลในระบบสัญญาประชาคม

- เทคโนโลยีสมัยใหม่มีอิทธิพลต่อสำนึกของประชาชน ในแง่ของ
ความมีคุณภาพชีวิต โดยการเพิ่มความคาดหวังในประสิทธิภาพ
และความรับผิดชอบของรัฐบาลที่มีต่อประชาชนที่สูงขึ้น ก่อให้
เกิดชุมชนการเมืองแบบใหม่ที่มีเครือข่ายสนับสนุนในรูปของสื่อชุม
ชนและองค์กรจัดตั้งที่มีประสิทธิภาพ ที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์
ของรัฐบาลในระบบสัญญาประชาคม (Social Control
Government) ซึ่งรัฐบาลมีพันธะสัญญากับประชาชน หรือให้ผล
สอดคล้องกับเจตนาารมย์ที่ประชาชนคาดหวัง ภายใต้การถูก
กำหนดตรวจสอบและเปลี่ยนแปลงยกเลิกรัฐบาลในฐานะของ
ความเป็น “คู่สัญญา” แทนที่ฐานะของ “ผู้ปกครอง” จากประชา
ชน

4.4 ยุทธศาสตร์เพื่อความอยู่รอดของสังคมและการเมืองไทยในสหัสวรรษใหม่

4.4.1 ยุทธศาสตร์การพองสังคมต่อภาวะการเปลี่ยนแปลง

1) ยุทธศาสตร์การเรียนรู้วิกฤตคุกคามสังคม

- การมีข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการใช้ภูมิปัญญาับรู้การเปลี่ยนแปลง
ทางสังคมถึงการสร้างภาวะผู้นำรัฐบุรุษ เพื่อสามารถบ่งชี้ปัญหา วิธี
แก้ไข ตลอดจนแสวงหาทางเลือกที่ถูกต้อง ทั้งในระยะสั้นและระยะ
ยาว โดยมีฐานะบทเรียนทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้ในการใช้
ประโยชน์จากบทเรียนเหล่านั้น

2) ยุทธศาสตร์การยับยั้งวิกฤตคุกคามสังคม

- การมีมาตรการเตือนภัยล่วงหน้า การเตรียมการทั้งด้านบุคลากร
แผนงานนโยบาย รวมถึงวิสัยทัศน์ของชนชั้นนำ เป็นปัจจัยที่สำคัญ
สำหรับการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อความอยู่รอดในอนาคต

3) ยุทธศาสตร์การระงับคลี่คลายวิกฤตคุกคามสังคม

- การคิดหาระบบการจัดการที่ดีมาดำเนินการ เพื่อให้กลไกทุกภาค
สามารถทำหน้าที่หลักและประสานความร่วมมือระหว่างกัน ซึ่งจะ
บรรเทาผลกระทบการเปลี่ยนแปลงให้อยู่ในความควบคุมตามเป้าหมาย
ที่พึงประสงค์

4.4.2 แนวทางการเปลี่ยนความขัดแย้งรุนแรงเป็นความสันติภาพ

1) การสร้างวัฒนธรรมทางอำนาจ

- การปรับครองของอำนาจให้อยู่ในกรอบของกติกา จารีตทาง

ปัญญา อุดมการณ์ ขนบธรรมเนียม คุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม เพื่อลดการแข่งขันแย่งชิงอำนาจ เป็นการวางรากฐานใหม่ของการจัดระเบียบอำนาจสังคมในแนวทางสันติ

2) การจัดระเบียบความสัมพันธ์ของกลไกอำนาจ

- การเน้นการสร้างความร่วมมือ ประสานประโยชน์เกื้อหนุนในการส่งเสริมศักยภาพขององค์กรและกลุ่มอำนาจต่างๆ มิให้เข้าชนแทรกแซงซึ่งกันและกัน ที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งแตกแยกที่รุนแรง บ่อนทำลายความเข้มแข็งของสังคมในระยะยาว

3) การสร้างกลไกประสานประโยชน์

- การวางรากฐานของระบบเครือข่าย การประสานประโยชน์ระหว่างองค์กรและกลุ่มอำนาจหลักของสังคม ให้มีความเท่าเทียม เสมอภาค และเป็นธรรมอันจะนำไปสู่การสร้างความเห็นพ้อง และการยอมรับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

4.4.3 การเปลี่ยนการแข่งขันที่เสรีให้เป็นการจัดสรรและร่วมมือกันอย่างเป็นธรรม

1) การสร้างมาตรฐานใหม่ของค่านิยมประชาธิปไตยเชิงคุณประโยชน์ที่มีทั้งคุณธรรมและคุณภาพ

- การสร้างสังคมธรรมรัฐภายใต้ค่านิยมประชาธิปไตยเชิงคุณประโยชน์ที่มีคุณธรรมและคุณภาพ ครอบคลุมทั้งทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ให้เกิดรากฐานทางค่านิยมที่ยกระดับมาตรฐานในการสนองความต้องการและการแก้ปัญหา

2) การสร้างกระบวนการประชาธิปไตยเชิงคุณประโยชน์ที่มีทั้งคุณธรรมและคุณภาพ และมีความสามารถทางการปกครองสูง

- การสร้างแม่แบบของภาวะผู้นำใหม่ที่เข้าใจและเคารพคุณค่าและหลักการสำคัญด้านต่าง ๆ ของประชาธิปไตยที่มีคุณธรรมและคุณภาพ ภาวะผู้นำในความกล้าหาญ มีจริยธรรม มีความต่อเนื่อง มีการชี้หน้าที่ถูกทาง ที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาอย่างสูงเพียงพอจากประชาชนที่จะระดมสรรพกำลังจากทุกฝ่ายให้ความร่วมมือกันได้

3) - การสร้างกระบวนการประชาธิปไตยเชิงคุณประโยชน์ที่มีคุณธรรมและคุณภาพ

- การนำร่องและกำกับกระบวนการประชาธิปไตยให้ครอบคลุมตั้งแต่การเข้าสู่อำนาจ การใช้อำนาจ ตลอดจนการพ้นจากอำนาจทางการเมืองของบุคลากรทางการเมือง

- การสร้างและเพิ่มพลังให้สังคมที่มีกลุ่มคนที่หลากหลาย เพื่อใช้เป็น
ส่วนนำในการขับเคลื่อน การวางรากฐานกระบวนการประชาธิปไตยทาง
สังคม

พรชัย รุจิประภา. (2542). ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจไทยสู่ปี 2560 ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตร ปรอ.รุ่นที่ 11 ปีการศึกษา 2541-2542).

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เพื่อประกอบการศึกษา

2. ปัญหาวิจัย

สภาวะการณ์เศรษฐกิจโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคต และข้อเสนอแนะ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของกระแสเศรษฐกิจโลก ที่นำมาสู่ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ

3.2 เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

3.3 เพื่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต

4. กรอบแนวคิด

4.1 วิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาที่ผ่านมา และผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลกในอดีตจนถึงปัจจุบัน

4.2 วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลกในอนาคต ที่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจประเทศไทย

4.3 วิเคราะห์ศักยภาพ โอกาส และข้อจำกัดในการพัฒนาประเทศระยะต่อไป

4.4 กำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุกในการพัฒนาประเทศสู่ยุคใหม่

5. วิธีดำเนินการวิจัย

โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ในอดีตที่ผ่านมา นำมาวิเคราะห์ผลในอีก 20 ปี ข้างหน้า (ปี 2560) เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต

6. เทคนิควิธีที่ใช้

6.1 เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิจัยเอกสารของทางราชการ ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประชุมกลุ่มวิชาการ ตลอดจนข้อมูลเชิงปริมาณที่เป็นผลการวิเคราะห์ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เชื่อถือได้

6.2 การวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงคุณภาพที่นำมาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณ

7. ผลการวิจัย

7.1 สถานการณ์เศรษฐกิจไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน

การพัฒนาประเทศในช่วง 35 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ที่น่าพึงพอใจในหลายด้าน จนถึงสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน มีรายละเอียดการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 – 8 รวมถึงสถานการณ์ต่างประเทศที่เชื่อมโยงและส่งผลกระทบต่อจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

7.1.2 สถานการณ์ภายในประเทศ

1) ก่อนเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ในห้วงเวลาปี 2494 – 2503 ซึ่งเป็นห้วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เศรษฐกิจไทยมีการขยายตัวเพียงร้อยละ 3.9 ต่อปี ภายใต้อาณาเศรษฐกิจหลัก คือ เกษตรดั้งเดิม มีสัดส่วน 80% ของผลผลิตมวลรวม (GDP) รายได้ต่อหัว 2,100 บาท/คน/ปี ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคขาดแคลน

2) ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1 – 8 (ปี 2504-2509) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยร้อยละ 7.8 ต่อปี รายได้ต่อหัว 79,000 บาท/คน/ปี ภายใต้อาณาการผลิตหลักด้านอุตสาหกรรมและบริการ

- ระหว่างปี 2536 – 2540 ดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการค้าขาดดุล ในอัตราที่สูงมาโดยตลอด (5.6 – 8% ของ GDP) จากการค้าและภาคบริการที่ลดลง ประกอบกับอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากของหนี้ระยะสั้นจากต่างประเทศ เนื่องจากช่องว่างของการออมการลงทุนที่ขยายออกกว้างมาก (การออมภาคครัวเรือนลดลง)

- สัดส่วนการผลิตในภาคเกษตรต่างจากสัดส่วนการผลิตนอกภาคเกษตรมากถึง 10 : 90 ของ GDP ในขณะที่สัดส่วนแรงงานภาคเกษตรกลับสูงกว่าแรงงานนอกภาคเกษตรถึงร้อยละ 60 : 40 ส่งผลให้เกษตรกรรมมีฐานะจนกว่าอาชีพอื่นมาก

- ตั้งแต่ปี 2534 เงินทุนต่างประเทศเริ่มไหลออกเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจซบเซาทั่วโลก ทำให้ประเทศอุตสาหกรรมหลักชะลอการลงทุนในต่างประเทศ ญี่ปุ่นได้ย้ายฐานการผลิตส่วนหนึ่งจากไทยไปยังจีนและเวียดนาม

- ตั้งแต่ปี 2537 ชีตความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลงจากปัญหา แรงงานไร้ฝีมือและโครงสร้างไม่เอื้ออำนวย จนเกิดภาวะการส่งออกที่หดตัวเหลือร้อยละ -0.2 ในห้วงปี 2539 ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต จนถึงปี 2540 เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน (การเก็งกำไรการโจมตีค่าเงินบาท) ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยหดตัวอย่างรุนแรงจนสภาวะปัจจุบัน

7.1.2 สถานการณ์ต่างประเทศ

- ในระหว่างปี 2504 – 2524 สภาวะภายในประเทศมีความขัดแย้ง และการสู้รบจากการแพร่ขยายลัทธิสังคมนิยมวินสต์ สถานการณ์ประเทศเพื่อนบ้านต่างก็ประสบสภาวะสงครามภายในเช่นกัน ระบบเศรษฐกิจโลกแบ่งออกเป็น 2 ลัทธิ ได้แก่ สังคมนิยมและเศรษฐกิจเสรี จนถึงห้วงปี 2525 – 2539 ประเทศในภูมิภาคเดียวกันเริ่มจับกลุ่มร่วมพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและเสริมสร้างความมั่นคง ภาวะล่มสลายของกลุ่มประเทศสังคมนิยมภายใต้การนำของโซเวียตรัสเซีย ทำให้กลุ่มประเทศสังคมนิยมเริ่มปรับแนวทางเศรษฐกิจเข้าสู่ความเป็นเสรีนิยม

- หลังจากการล่มสลายของกลุ่มประเทศสังคมนิยม ระบบเศรษฐกิจ

โลกเริ่มปรับสู่ระบบการค้าเสรีมากขึ้น ส่งผลให้มีการแข่งขันทางการค้าเพิ่มมากขึ้น กระแสโลกาภิวัตน์ยิ่งกระตุ้นการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจเสรี การปกครองระบอบประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนและการรักษาทรัพยากรและสภาวะแวดล้อม ในห้วงเวลาต่อมาประเทศไทย เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ประสบปัญหาการลงทุนเกินกว่าขีดความสามารถพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เมื่อไทยประสบภาวะวิกฤตทางการเงินและเศรษฐกิจในปี 2540 จากสถานะความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันทางเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบให้ภาวะวิกฤตแพร่กระจายไปยังหลายประเทศ เช่น เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย บราซิล รัสเซีย กลายเป็นภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของโลก

7.2 ปัจจัยที่เป็นตัวแปรต่อสภาวะเศรษฐกิจไทย

7.2.1 กระแสโลกาภิวัตน์และแนวโน้มเศรษฐกิจโลก

- กระแสโลกาภิวัตน์ จะส่งผลให้สังคมโลกเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดสภาวะการแข่งขันทางการค้า การโจมตีค่าเงินเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ภายหลังเกิดสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจแล้ว แนวโน้มโลกจะยังคงมุ่งสู่ระบบเศรษฐกิจเปิดเสรีที่มีการแข่งขันที่สมบูรณ์มากขึ้น ส่งผลให้แต่ละประเทศต้องปรับปรุงประสิทธิภาพระบบเศรษฐกิจภายในของตน รวมทั้งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างอำนาจต่อรองผลประโยชน์ร่วมกันทางเศรษฐกิจการค้ากับประเทศต่าง ๆ

7.2.2 การค้าเสรีภายใต้ WTO

- การเจรจาข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) สิ้นสุดลงในการเจรจารอบอุรุกวัย นำไปสู่การจัดตั้งองค์การการค้าโลก (WTO : World Trade Organization) ซึ่งบรรลुข้อตกลงเกี่ยวกับการลดกำแพงภาษีและการกำหนดกติกาการค้าระหว่างประเทศที่จะนำไปสู่ระบบการค้าเสรีของโลก ผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวแต่ละประเทศจะต้องปรับตัวด้านการผลิต การค้าและบริการให้อยู่ในสภาวะพร้อมแข่งขันระหว่างกัน

7.2.3 การค้าการลงทุนเคลื่อนย้ายสู่เอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- ในห้วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (ประมาณปี 2536) หลังจากเศรษฐกิจโลกปรับตัวเข้าสู่ระบบการค้าเสรีได้มีการพัฒนาขั้วเศรษฐกิจใหม่ขึ้นได้ 3 ขั้ว ได้แก่ ขั้วอเมริกาเหนือ ขั้วสหภาพยุโรป และขั้วเอเชียตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้ แม้การเคลื่อนย้ายทุนจำนวนมากซึ่งเป็นการลงทุนระยะสั้นและเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงทุนเร็วเข้ามายังขั้วเศรษฐกิจเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในห้วงปี 2539 จะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งนำไปสู่วิกฤตทางเศรษฐกิจ แต่ก็คาดกันว่าในต้นปี 43 เศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้จะยังคงความได้เปรียบกว่าขั้วเศรษฐกิจอื่น จากปัจจัยค่าแรงงานที่ต่ำ พื้นฐานเทคโนโลยีการผลิตที่รองรับอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขนาดกลางได้ มีบรรยากาศการลงทุนที่ดี

7.2.4 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขัน

- ประเทศในภูมิภาคระดับต่าง ๆ จับกลุ่มรวมตัวพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและเสริมสร้างความมั่นคง ภายใต้การส่งเสริมการค้าเสรีภายในกลุ่ม และกีดกันการค้านอกกลุ่มของตน แยกระดับภูมิภาคต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) ระดับมหภาค ได้แก่

- กลุ่มสหภาพยุโรปมีสมาชิก 15 ประเทศ (ส่วนใหญ่เป็นยุโรปตะวันตก) มีประชากร 350 ล้านคน
- กลุ่มการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement : NAFTA) มีสมาชิก 3 ประเทศ ได้แก่ แคนาดา เม็กซิโกและสหรัฐ ประชากร 360 ล้านคน
- กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย – แปซิฟิก (APEC) มีสมาชิก 21 ประเทศ
- เขตการค้าเสรีอาเซียน สมาชิกกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ ประชากร 500 ล้านคน

2) ระดับอนุภูมิภาค ได้แก่

- กลุ่มพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ สมาชิกประกอบด้วย พม่า ลาว จีน(ตอนใต้) ไทย เวียดนาม กัมพูชา
- กลุ่มเขตเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย ประกอบด้วยรัฐตอนเหนือของเกาะสุมาตรา (อินโดนีเซีย) 4 รัฐ ภาคเหนือของมาเลเซีย (เปอร์ลิส เคดาห์ ปีนังและเปรัก) และ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)
- กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศบังคลาเทศ อินเดีย พม่า ศรีลังกา ไทย

7.3 การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต

1) ผลสำเร็จจากการเจรจา GATT ในรอบอุรุกวัย น่าจะส่งผลดีต่อไทย กล่าวคือ

- พันธกรณีการลดภาษีศุลกากรสินค้าเกษตรแลกเปลี่ยนกับการเปิดตลาดของประเทศสมาชิก จะส่งผลดีด้านราคาและปริมาณการผลิตของข้าว น้ำตาล ข้าวโพด รวมถึงปศุสัตว์ เนื้อ นม และผักผลไม้ จะมีการผลิตสูงขึ้น สำหรับ มันสำปะหลัง กาแฟ ถั่วเหลือง และปาล์มน้ำมัน จะมีราคาและพื้นที่เพาะปลูกลดลง
- พันธกรณีการลดภาษีศุลกากรสินค้าอุตสาหกรรม ทำให้ต้นทุนการผลิตของสินค้าประเภทอัญมณี อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป และเฟอร์นิเจอร์ที่ใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศในการผลิตมีราคาลดลง ส่วนตลาดการค้าและบริการจะส่งผลกระทบให้ประชาชนได้รับมาตรฐานดีขึ้น ตลอดจนราคาค่าบริการถูกลง รวมถึงการส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยที่เคยได้รับการผูกขาดหากไม่สามารถปรับตัวได้

2) ผลการดำเนินการลงทุนที่เคลื่อนย้ายสู่เอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศไทยจะได้รับผลกระทบจากการโอนย้ายอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นกลางและขั้นกลางค่อนข้างสูง เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมยานยนต์ ตลอดจนอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานสูงไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

3) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อความได้เปรียบในระบบการค้าเสรีตามข้อตกลง GATT/ WTO ที่กำหนดในปี 2546 ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องปรับตัวเพื่อผลประโยชน์ของตนและของกลุ่มสมาชิกในแต่ละภูมิภาค กลุ่ม EU และ NAFTA ซึ่งมีกำลังซื้อมากและมีศักยภาพในระดับโลกจะใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff Barriers) ซึ่งได้แก่ มาตรฐานสิ่งแวดล้อม การสาธารณสุขและสิทธิมนุษยชน เป็นเครื่องมือในการสร้างข้อกีดกันการค้านอกกลุ่มสมาชิก ทำให้ไทยเสียเปรียบทางด้านการแข่งขัน ส่งผลกระทบต่อสินค้าของไทย ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้าสำเร็จรูป ปลาทุนากระป๋อง รองเท้า สิ่งทอ รถยนต์และส่วนประกอบรถยนต์ ทั้งนี้กลุ่มทุนอาจย้ายฐานการผลิตจากไทยเข้าไปในกลุ่มประเทศสมาชิกเพื่อผลในการส่งสินค้าเข้าตลาดได้ สำหรับกลุ่ม APEC ซึ่งเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ถึง 40% ของโลกนั้น จะเป็นกลุ่มคู่ค้าและการลงทุนที่สำคัญของไทย

ในกลุ่มเพื่อนบ้านเขต ASEAN นั้น ยังคงมีการแข่งขันกันสูงและไทยจะเสียเปรียบจากภาพรวมสินค้าไทยที่เคยได้รับการคุ้มครอง ในกลุ่มพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศนั้น ผลจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ เส้นทางคมนาคมทั้งทางถนนและลำน้ำโขงที่เชื่อมต่อกัน รวมถึงการเชื่อมต่อวงจรโทรคมนาคมที่เสร็จสิ้นแล้ว จะทำให้มีการค้าผ่านแดนภายในกลุ่มเชื่อมต่อกันอย่างมาก รวมถึงการขนส่งไปยังตลาดเอเชียตะวันออก ยุโรปและสหรัฐ จากสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของไทย ประเทศไทยจะเป็นแหล่งความเจริญเชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Links) ระหว่างเอเชียใต้กับเอเชียตะวันออก ซึ่งจะมีการค้าเพิ่มมากขึ้นกว่า 2 เท่า โดยเฉพาะอินเดียที่จะมีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่มากในห้วงเวลาข้างหน้า

สุเมธ วงพานิชเลิศ. (2538). สังคมสารสนเทศแห่งทศวรรษหน้า. สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานที่ดิอาร์ไอ (ฉบับที่ 14 กุมภาพันธ์ 2538).

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ไม่ระบุ

2. ปัญหาวิจัย

ความก้าวหน้าและการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) ในอนาคตของประเทศไทย

3. วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่รายละเอียดให้ได้รับทราบ

4. กรอบแนวคิด

ไม่ระบุ

5. วิธีดำเนินการวิจัย

บรรยายภาพวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศในห้วงเวลาปัจจุบันจนถึงทศวรรษหน้า (10 ปีต่อไป)

6. เทคนิคที่ใช้

ไม่ระบุ

7. ผลการวิจัย

7.1 คำจำกัดความของ “เทคโนโลยีสารสนเทศ” คือ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดหา วิเคราะห์ ประมวล จัดการและจัดเก็บ เรียกใช้หรือแลกเปลี่ยน และเผยแพร่สารสนเทศด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของรูป เสียง ตัวอักษรหรือภาพเคลื่อนไหว รวมไปถึงการนำสารสนเทศและข้อมูลไปปฏิบัติตามเนื้อหาของสารสนเทศนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของผู้ใช้

7.2 องค์ประกอบร่วมที่จำเป็นต้องดำเนินการควบคู่ไปกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่

1) เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วยฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดหา วิเคราะห์ ประมวล และจัดการกับข่าวสารข้อมูลจำนวนมาก

2) เทคโนโลยีโทรคมนาคม ใช้ประโยชน์ในการแสวงหาและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ทันเวลา ประหยัดค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงเทคโนโลยีระบบสื่อสารมวลชน ประเภท วิทยุ โทรทัศน์ ทั้งระบบมีสายและไร้สาย เทคโนโลยีด้านอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ความคมชัดสูง (HDTV) ดาวเทียมคมนาคม (Communications Satellite) เส้นใยแก้วนำแสง (Fiber Optics) สารกึ่งตัวนำ (Semiconductor) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) อุปกรณ์อัตโนมัติสำนักงาน

(Home Automation) อุปกรณ์อัตโนมัติในบ้าน (Home Automation) อุปกรณ์อัตโนมัติในโรงงาน (Factory Automation) เป็นต้น

7.3 ผลกระทบจากบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อการพัฒนาประเทศ

1) บทบาทในภาคสังคม

การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารและปกครอง การให้บริการพื้นฐานของรัฐบาลบริการสาธารณสุข การบริการการศึกษา การให้บริการข้อมูลและสารบันเทิง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การบรรเทาสาธารณภัย การพยากรณ์อากาศและอุตุนิยม เป็นต้น

2) บทบาทในภาคเศรษฐกิจ

การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเกษตร การป่าไม้ การประมง การสำรวจและขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การสำรวจแร่และทรัพยากรธรรมชาติทั้งบนและใต้ผิวโลก การก่อสร้าง การคมนาคม การค้าภายในและระหว่างประเทศ อุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมบริการประเภทธุรกิจท่องเที่ยว การเงิน การธนาคาร การขนส่งและการประกันภัย เป็นต้น

3) บทบาทที่กระทบต่อวัฒนธรรมและสังคม

เทคโนโลยีสารสนเทศจะมีผลกระทบมากมายเพียงใดขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้งานของมนุษย์ ปัจจุบันแรงผลักดันทางเศรษฐกิจมักจะมีบทบาทสูงในการกำหนดทิศทางของเทคโนโลยี พิจารณาจากตัวอย่างเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีผลในการเปลี่ยนแปลงอนาคตของธุรกิจบันเทิง ซึ่งเป็นธุรกิจที่อิทธิพลสูงกับแนวความคิดและพฤติกรรมของประชาชนในสังคมในอดีตผู้คนในสังคมที่ต้องการพักผ่อนจะร่วมอยู่ในวงการบินต่าง ๆ เช่น งานบุญ งานประเพณี ฯลฯ พัฒนาการของเทคโนโลยีได้เอื้ออำนวยให้ผู้แสดงความสามารถแสดงกิจกรรมให้ผู้ชมได้ครั้งละเป็นจำนวนมากในหลายพื้นที่พร้อมกันโดยผ่านการกระจายคลื่นผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ โดยที่ไม่ต้องมีการร่วมในกิจกรรมของทั้งผู้แสดงและผู้ชมเช่นในอดีต ความหลากหลายที่เคยเกิดจากกิจกรรมบันเทิงแบบพื้นบ้านจึงค่อย ๆ ถูกจำกัดออกไป และถูกทดแทนด้วยผลิตภัณฑ์จากธุรกิจการบันเทิงในเชิงพาณิชย์เข้าแทนที่

8. ข้อคิดเห็น

เอกสารรายงานเป็นการกล่าวบรรยายคุณลักษณะโดยทั่วไปของเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับส่วนต่าง ๆ ในสังคมไทยอย่างสังเขป มิได้ให้รายละเอียดถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบในด้านต่าง ๆ ต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนสมภาวะการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (ม.ป.ป.). วิสัยทัศน์เศรษฐกิจและสังคมไทย. กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. (ในวโรกาสมหามงคลกาญจนาภิเษกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี).

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ได้จัดทำเอกสารเนื่องวโรกาสมหามงคลกาญจนาภิเษก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ มหาราช ครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี

2. ปัญหาวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ รวมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศไทยไปจนถึงปี 2563 และการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสำเร็จในการพัฒนาประเทศในระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา
- 3.2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ
- 3.3 เพื่อคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมในอนาคต และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในอนาคต

4. กรอบแนวคิด

- 4.1 การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ในห้วงเวลา 50 ปีที่ผ่านมา
- 4.2 คุณลักษณะของประชาชนไทย สังคมไทย ตลอดจนสถานะแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ
- 4.3 ปัญหาและอุปสรรคที่ยังต้องเผชิญหน้าในการพัฒนาประเทศ

5. วิธีดำเนินการวิจัย

โดยการรวบรวมข้อมูลด้านการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานะเศรษฐกิจและสังคมไทยภายในระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา และนำเสนอในการสัมมนาเฉลิมพระเกียรติฯ โดยระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา "วิสัยทัศน์ประเทศไทย" เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2539 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เพื่อปรับปรุงเพิ่มเติมสาระที่ได้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. ผลการวิจัย

6.1 สถานการณ์ของประเทศในห้วงระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา

6.1.1 ความสำเร็จของการพัฒนาในมิติต่าง ๆ

1) ประเทศมีความเป็นปึกแผ่นและมั่นคง

- ความสำเร็จจากการรวมคน ไทยมีเอกลักษณ์เป็นหนึ่งเดียว
- การหลุดพ้นจากภัยลัทธิคอมมิวนิสต์

2) ระบบการปกครองพัฒนาเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

- การเปลี่ยนผ่านการปกครองแบบเผด็จการมาเป็นระบอบประชาธิปไตยที่มีรัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง

- การตื่นตัวในทางการเมืองของคนไทย

3) ระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

- การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ภายหลังการเน้นนโยบายเศรษฐกิจแบบเปิด นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับแรกเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน อัตราการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 7.5 ต่อปี

- มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่ดีมาโดยตลอด อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับเงินเหรียญสหรัฐเปลี่ยนแปลงน้อยมาก แม้ว่าปัญหาด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจะเริ่มรุนแรงขึ้นในช่วงปี 2538 ที่ผ่านมา ในด้านเงินเฟ้อและการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด แต่ก็น่าเชื่อว่าสถานการณ์จะดีขึ้นในห้วงเวลาต่อไป

4) ภาวะความยากจนลดลงเป็นอย่างมาก

- ผลสำเร็จจากการวางแผนครอบครัว ช่วยชะลออัตราการเพิ่มของประชากรประกอบกับการขยายตัวอย่างรวดเร็วของระบบเศรษฐกิจ ทำให้ประชากรของไทยมีรายได้ต่อหัวโดยเฉลี่ยเพิ่มจาก 2,100 บาท ในปี 2504 เป็น 68,000 บาท ในปี 2538

5) การขยายบริการทางการศึกษาและสาธารณสุขอย่างกว้างขวาง

- ประเทศไทยมีอัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากรนอกวัยเรียนที่สูงที่สุดประเทศหนึ่งในภูมิภาคนี้ รวมถึงอัตราการเรียนต่อจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษาที่สูงกว่าร้อยละ 90

- คุณภาพชีวิตของประชากรโดยทั่วไปดีขึ้นมาก มีการกระจายบริการสาธารณสุขไปในชนบทดีขึ้น และมีการพัฒนาระบบประกันสุขภาพที่ครอบคลุมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6) การกระจายโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจไปทั่วประเทศ

- การเกิดโครงข่าย การคมนาคมทางบก ทางอากาศและทางน้ำ ระบบไฟฟ้า น้ำประปา โทรคมนาคมที่เชื่อมโยงทั้งภายในและนานาชาติ ซึ่งอำนวยความสะดวกในการขยายตัวของภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการอย่างรวดเร็ว

7) บทบาทในประชาคมโลกที่เพิ่มมากขึ้น

- การมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาค ตลอดจนจนอำนวยความสะดวกช่วยเหลือกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่กระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจของภูมิภาค

6.1.2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1) เอกลักษณ์พิเศษของสังคมไทย

- การเป็นสังคมของทางสายกลาง การประนีประนอม ความเอื้ออาทร ความร่าเริงที่ก่อให้เกิดเป็นสังคมอุปถัมภ์

- พระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประกอบกับเอกลักษณ์วัฒนธรรมความเป็นไทย ที่แก้ไขวิกฤตการณ์ของชาติในแต่ละห้วงเวลามาได้

2) ศักยภาพของคนไทย

- การขยายมาตรฐานทางการศึกษา ส่งผลต่อพัฒนาการของประชาชน และข้าราชการด้านการประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ ตลอดจนภาคราชการที่เป็นหลักในการบริหารและพัฒนาประเทศ

3) คุณภาพของทรัพยากรทางการเกษตร

- ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการเกษตรเป็นพื้นฐานของสินค้าออกที่สำคัญของประเทศหลายประเภท ที่เป็นปัจจัยต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา

4) ความต่อเนื่องในนโยบายการพัฒนาประเทศและความรอบคอบในการบริหารเศรษฐกิจระดับมหภาค

- การเลือกใช้การพัฒนาเศรษฐกิจแบบเปิด
- แนวทางการบริหารเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศ ภายใต้ความสมดุลระหว่างการใช้จ่ายของรัฐ เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและการยิ่ระบบอนุรักษ์นิยมทางการเงินการคลัง

- การใช้พลังนอกภาครัฐโดยเฉพาะภาคเอกชนทั้งในและนอกประเทศ

6.2 ปัจจัยที่เป็นตัวแปรต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

6.2.1 ความเชื่อมโยงทางจิตใจและค่านิยม

- ระบบเศรษฐกิจปัจจุบันมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อแสวงหารายได้ ส่งผลให้เกิดกระแสความเป็นวัตถุนิยม ซึ่งจะเป็นปัจจัยกำหนดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมโยงในสังคมอันอาจบั่นทอนเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

6.2.2 ศักยภาพความพร้อมของคนไทยภายใต้สภาวะการณ์โลกในปัจจุบัน

- ระดับการศึกษาพื้นฐานของแรงงานไทย ประมาณร้อยละ 80 ยังคงอยู่ในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

- ระบบการศึกษาที่ยังมุ่งเน้นการท่องจำข้อมูลเป็นหลัก เพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขันในสภาวะสังคมมากกว่ากระบวนการปลูกฝังความร่วมมือของเยาวชน

- การขาดแคลนบุคลากร ตลอดจนกระบวนการผลิตบุคลากรในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อสนองตอบระบบเศรษฐกิจ

6.2.3 ความเหลื่อมล้ำทางการกระจายรายได้

- รายได้ต่อหัวของประชากรใน กทม.และปริมณฑล ยังคงสูงกว่าภูมิภาคอื่นของประเทศอย่างมาก ส่งผลให้ความเจริญและความมั่นคงยังคงฉีกแน้อยู่เฉพาะในภาคมหานครและปริมณฑล

6.2.4 ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีผลกระทบต่อสภาวะและปริมาณทรัพยากรของชาติที่มีอยู่ทั้งในเขตเมืองและท้องถิ่น โดยเฉพาะ กทม. ถูกจัดให้เป็นเมืองที่มีสภาวะมลพิษและปัญหาการจราจรที่วิกฤตระดับโลก

6.2.5 การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน

- ปัญหาสืบเนื่องจากการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ เครือข่ายการคมนาคมที่ไม่พอเพียงตลอดจนประสิทธิภาพของการประสานเครือข่าย ความไม่ชัดเจนโปร่งใสของสัมปทานที่ให้กับเอกชน รวมถึงผลประโยชน์ที่ตกกับหน่วยงานของรัฐมากกว่าที่ประชาชนจะได้รับ ความไม่สอดคล้องกันระหว่างการจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินและการลงทุนเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐาน

6.2.6 ความตกต่ำในประสิทธิภาพของภาครัฐ

- ระบบราชการไม่สามารถเก็บรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถไว้ในระบบได้ รวมถึงการไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างและกฎเกณฑ์ของระบบได้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการโดยรวม การขาดการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและขาดการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน

- ระบบการเมืองยังมีปัญหาในเชิงพฤติกรรมอยู่มาก ทั้งในด้านการซื้อสิทธิขายเสียง การใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์ การขาดจรรยาบรรณทางการเมือง มาตรฐานความเป็นประชาธิปไตยที่แตกต่างกันระหว่างประชาชนในเขตเมืองและชนบท จากปัญหาความเหลื่อมล้ำของระดับการศึกษา

6.3 การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต

6.3.1 กระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดจากการเชื่อมโยงประชาคมโลก จะก่อให้เกิดกระแสหลังไหลวัฒนธรรมและค่านิยมตะวันตกเข้ามายังประเทศได้มากขึ้น ประเทศไทยอาจใช้ประโยชน์ในเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ตลอดจนการเผยแพร่เอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยออกสู่สังคมโลกได้ง่ายขึ้น ในทางกลับกันอาจดูดกลืนวัฒนธรรมของชาติให้ค่อย ๆ จางหายไป กลายเป็นวัฒนธรรมของโลกใหม่ได้

6.3.2 ระบบการค้าเสรี อาจก่อปัญหาความไม่แน่นอนของการลงทุนจากต่างประเทศในไทยมากขึ้น จากภาวะการเคลื่อนย้ายทุนของบริษัทข้ามชาติที่สะดวกและรวดเร็ว การแข่งขันระหว่างประเทศผู้ผลิตทั้งด้านการค้า การลงทุนจะรุนแรงขึ้น การขยายตัวของเศรษฐกิจของไทยจะมีอัตราที่ลดลง อย่างไรก็ตามจากการกำหนดสมมติฐานว่าไทยมีการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งในด้านคน สังคม และสมรรถภาพทางเศรษฐกิจ จะทำให้คนไทยมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มจาก 2,412 เหรียญสหรัฐ ในปี 2536 เป็น 12,000 เหรียญสหรัฐ ในปี 2563 ขนาดของเศรษฐกิจไทยในเชิงปริมาณการผลิตจะขยายมากขึ้น จากลำดับ 26 ของโลกในปี 2537 มาเป็นลำดับ 16 ในปี 2563 สัดส่วนอาชีพหลักในภาคการเกษตรจะลดลงจาก

ร้อยละ 59.2 ในปี 2538 เหลือร้อยละ 40 ในปี 2563 ซึ่งจะแสดงถึงสัดส่วนประชากรในเขตเมืองที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมอย่างใหญ่หลวง

6.3.3 กระแสแนวคิดหลักของประชาคมโลกในความเป็นประชาธิปไตย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพิทักษ์สิทธิมนุษยชน จะเป็นแรงกดดันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยมากขึ้น

6.3.4 จำนวนประชากรไทยในปี 2563 คาดว่าจะมีประมาณ 70.5 ล้านคน อัตราการเพิ่มของประชากรที่ลดลงจะมีผลให้สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น สัดส่วนของครอบครัวรวมจะลดลงมาก ซึ่งจะส่งผลให้ต้องเริ่มมีการวางแผนงานทางสังคมที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้สำหรับอนาคต

6.3.5 ประชากรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยด้วย

6.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 5 ประการคือ

6.4.1 การเตรียมความพร้อมให้กับคนไทย

1) การเปลี่ยนจุดวิกฤตของการพัฒนาความพร้อมให้เป็นโอกาส

- การปฏิรูประบบการศึกษา โดยแยกออกมาจากระบบราชการที่กำลังอยู่ในสภาวะวิกฤตในปัจจุบัน โดยเฉพาะระบบการเรียนการสอนซึ่งเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นในการนำพาประเทศไปในทิศทางที่พึงปรารถนา

2) การขจัดความด้อยโอกาสทางการศึกษา

- การยกระดับการศึกษาให้แก่ประชาชนนอกระบบโรงเรียน
- การกระจายและพัฒนาโครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้

ประโยชน์ทางการศึกษา

6.4.2 การป้องกันและดูแลภาวะวิกฤตในสังคม

1) การรักษาและส่งเสริมความปรองดอง สงบสุข และสันติในสังคมไทย เพื่อลดและจัดการต่อปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทยที่จะมีมากขึ้นในอนาคต

2) การพัฒนาระบบการสร้าง ความมั่นคงทางสังคม ทั้งในด้านครอบครัวและชุมชน

6.4.3 การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

1) การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการรักษาฐานการผลิตที่มีการลงทุนไว้ในประเทศ

2) การใช้โอกาสสูงสุดจากความได้เปรียบในประสิทธิภาพของภาคเอกชนรวมถึงสภาพพื้นฐานด้านสังคมเกษตร การบริการและการท่องเที่ยว ความเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ในภูมิภาค

3) ความสมดุลของการพัฒนาเศรษฐกิจกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4) การกระจายรายได้และความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง

6.4.4 การพัฒนาทางการเมืองและการบริหารจัดการ

1) เสริมสร้างแกนนำของกลุ่มคนในสังคม เพื่อผลักดันการพัฒนาทางการเมืองและการบริหารจัดการ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคม

2) พัฒนารองค์กรของรัฐให้มีมาตรฐานสากลควบคู่กับกระบวนการตรวจสอบการเมือง การบริหารประเทศที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ

6.4.5 บทบาทของไทยในสังคมโลก ที่จะต้องรักษาภาวะความเป็นกลางระหว่างกลุ่มอำนาจต่าง ๆ การพัฒนาความร่วมมือกับกลุ่มประเทศในภูมิภาค รวมถึงการให้ความช่วยเหลือกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ

7. ข้อพิจารณา

การคาดการณ์สภาวะแนวโน้มในอนาคตด้านเศรษฐกิจภายใต้สมมติฐานที่ว่าไทยมีการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งในด้านคน สังคม และสมรรถนะทางเศรษฐกิจนั้น เป็นการตั้งสมมติฐานในสถานการณ์ก่อนสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจไทยในปี 2540 ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ในประเทศทุกด้าน ข้อสังเกตอยู่ที่ความสอดคล้องของสมมติฐานกับสภาวะความเป็นจริงของสังคมไทยที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน รวมไปถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่ยังคงติดขัดอยู่กับแนวคิดเดิม ที่ส่งผลให้เกิดสภาวะพังทลายทางเศรษฐกิจและสังคมในห้วงเวลาที่ผ่านมา จะกระทบต่อสถานการณ์ในอนาคตตามที่คาดการณ์ไว้หรือไม่ อย่างไร

บดีนทร์ ลิ้มปัทม์. (2543). ชาตินิยม (ใหม่) กู้ชาติกับ "วิชาข่าวสาร". กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน).

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ปัญหาของประเทศไทยในสภาวะปัจจุบันในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ล้วนเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวพันระหว่างกันจนไม่สามารถแยกออกเป็นสัดส่วนได้ ปรากฏการณ์ที่บังเกิดขึ้นจริงในสังคมไทยจากห้วงระยะเวลาในอดีตและปัจจุบัน ล้วนมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันโดยตลอดและจะมีผลต่อสถานการณ์ในอนาคตด้วยเช่นกัน

2. ปัญหาวิจัย

คุณลักษณะของความเป็นคนไทยและวัฒนธรรมไทย ที่ก่อให้เกิดสภาพความคิดความเชื่อในรูปแบบของสังคมไทย ซึ่งส่งผลให้มีการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ของสังคมในปัจจุบันสืบทอดต่อกันไปยังบุคคลรุ่นหลังต่อเนื่องกัน ผสมผสานกับความคิดความเชื่อตามแนวโลกตะวันตกที่แพร่ขยายเข้ามาในสังคมไทย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาวะการณ์สังคมไทยในอนาคต

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อวิเคราะห์สภาวะการณ์สังคมไทยที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

3.2 เพื่อนำเสนอแนวคิด "วิชาข่าวสาร" (NHD : News for Human Development) เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของชาติในอนาคต โดยมุ่งประเด็นยังกลุ่มนักเรียน นักศึกษา เป็นหลัก

4. วิธีดำเนินการวิจัย

โดยการนำข้อมูลสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อสังคมไทยมาวิเคราะห์ภายใต้ประสบการณ์ของผู้นำเสนอทั้งจากการดำเนินชีวิตภายในประเทศและในต่างประเทศ เพื่อเป็นเหตุผลประกอบการเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหของประเทศชาติ

5. ผลการวิจัย

5.1 สภาวะการณ์ของประเทศไทย

5.1.1 สถานการณ์ภายในประเทศ

1) ด้านเศรษฐกิจ

(1) ความยากจนของประชากรในชนบท

- การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่แผนแม่บทจนถึงปัจจุบัน มิได้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวม ผลการดำเนินงานที่ปรากฏกลับเป็นเพียงการพัฒนาให้เกิดความมั่นคงและมั่งคั่งของนักธุรกิจและนักการเมืองมากกว่าโดยเฉพาะพื้นที่ในเขตเมืองหลวง : กรุงเทพมหานคร

(2) การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

- การขาดแคลนเทคโนโลยี โดยเฉพาะการขาดความสนใจในการวางแผนการสร้าง การใช้เทคโนโลยีที่เป็นของคนไทยเอง
- การขาดการได้รับความคุ้มครองดูแลด้านสิทธิมนุษยชน สวัสดิการทางด้านแรงงาน
- การสูญเสียด้านสภาวะทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม

2) ด้านสังคมจิตวิทยาและวัฒนธรรมไทย

- ความแตกต่างในการใช้สิทธิทางสังคมระหว่างเพศชายและหญิง
- การปิดกั้นการเรียนรู้และไม่ยอมรับสภาวะการณใหม่ ๆ ของสังคม
- ความไม่เท่าเทียมกันในการรับรู้และแสดงความคิดเห็นของบุคคลในครอบครัวไทย
- การขาดเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิดและการปฏิบัติ
- การขาดการดูแลและให้โอกาสผู้อ่อนแอหรือผู้ด้อยโอกาส
- การปล่อย/ละเลย การลงโทษผู้กระทำผิดและส่งเสริมให้มีการกระทำผิดซ้ำซ้อนในสังคม
- การไม่ให้โอกาสเยาวชนได้คิดและตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการชี้แนะให้เยาวชนรู้จักเคารพตนเองและเชื่อมั่นในความถูกต้อง
- การขาดการวางแผนและเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ภายนอก
- การสืบทอดประเพณีการทุจริตประเพณีมิชอบในวงราชการ
- ความอ่อนแอของภาครัฐและผู้นำการเมืองในการสร้างศรัทธาของประชาชนให้กับสังคม
- ระบบการศึกษาและวัฒนธรรมสังคมที่มุ่งสอนเยาวชนให้จดจำหรือเจียบฟังมากกว่าการสอนให้คิดและแสดงออก
- วิวัฒนาการของการแพร่ขยายยาเสพติดเข้าไปในทุกระดับชั้นของสังคมและการขยายตัวในเชิงการค้า
- การขาดจิตสำนึกของบุคคลในการรู้จักยอมรับความสำเร็จของบุคคลอื่นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ตัวอย่างที่มีคุณภาพต่อเยาวชนรุ่นหลัง

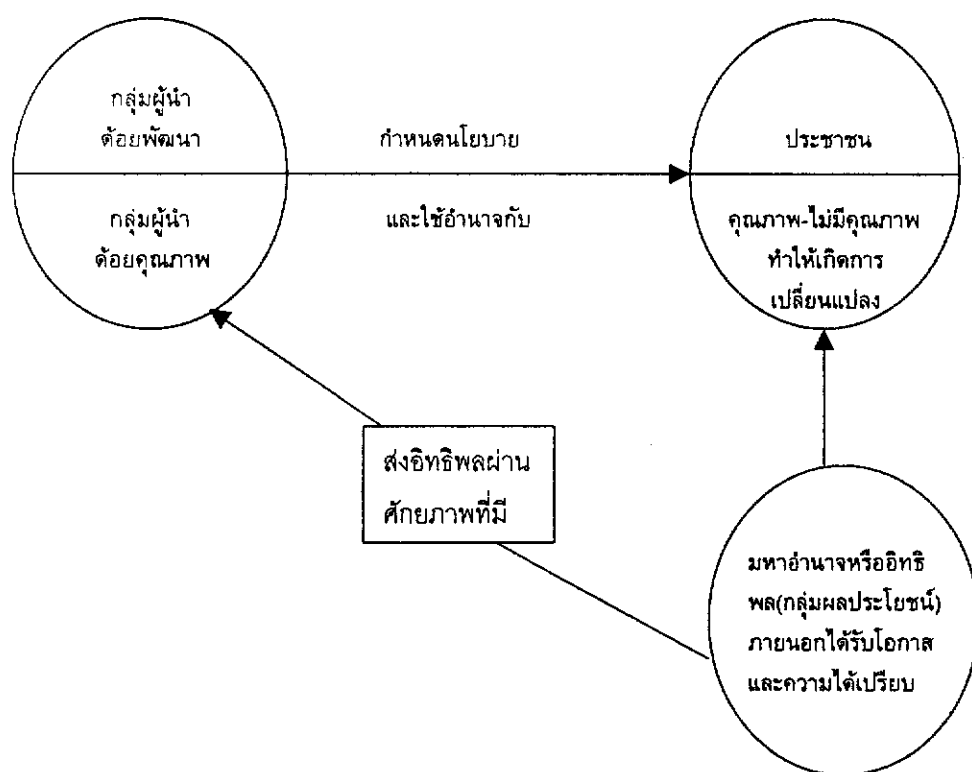
5.1.2 สถานการณ์ต่างประเทศ

- วิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศตั้งแต่ปี 2540 จนถึงปัจจุบัน มีสาเหตุจากนโยบายและวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดจากประเทศมหาอำนาจ ภายใต้แผนงานปรัชญาและจิตวิทยาที่ละเอียดอ่อน โดยการแสวงประโยชน์จากจุดอ่อนทางวัฒนธรรมในการคิดของกลุ่มผู้นำในภูมิภาคเอเชีย

5.2 รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้นำและประชาชนในสังคมโลก

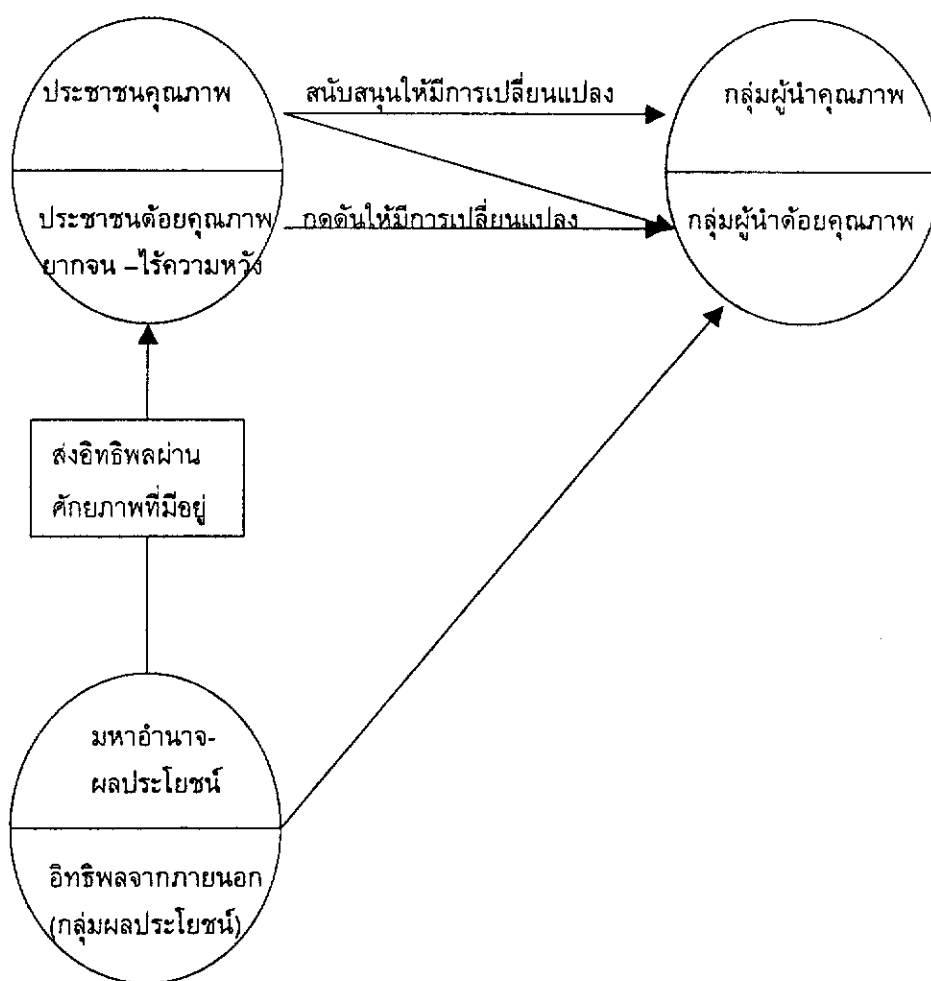
อนาคตของประเทศชาติมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องภายในสังคมหลายประการ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการขับเคลื่อนสังคมส่วนหนึ่งได้แก่ “กลุ่มผู้นำคุณภาพ” และ “ประชาชนคุณภาพ” ซึ่งกำหนดรูปแบบที่น่าพิจารณาได้ 4 รูปแบบคือ

5.2.1 การขับเคลื่อนภายใต้การนำของกลุ่มผู้นำด้วยคุณภาพ

- กลุ่มผู้นำด้วยคุณภาพ กำหนดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่อกลุ่มประชาชนในสังคม บังเกิดผลการปฏิบัติออกมา กระบวนการนี้มักเป็นรูปแบบของกลุ่มประเทศด้วยพัฒนา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่จะปรากฏในรูปแบบทางสันติวิธี

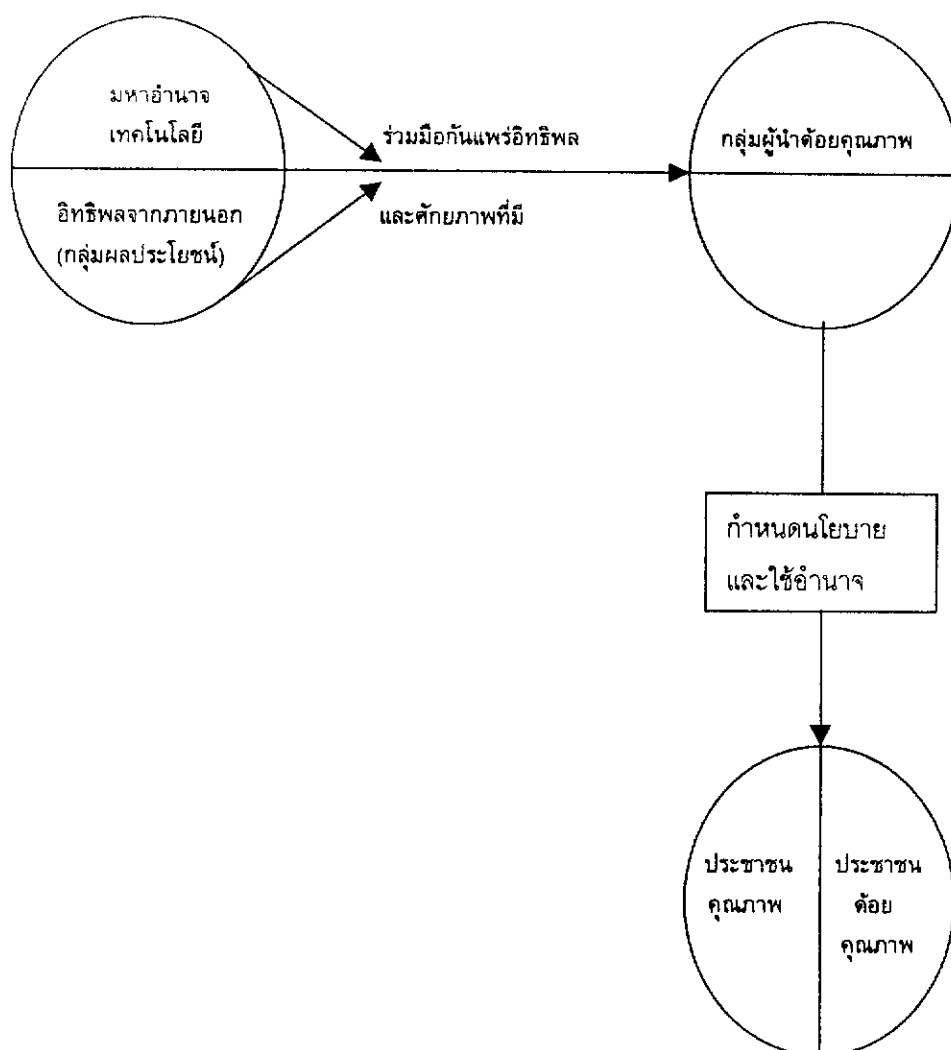
5.2.2 การขับเคลื่อนภายใต้การนำของกลุ่มประชาชน

- กลุ่มประชาชนคุณภาพและกลุ่มประชาชนด้อยคุณภาพ จะกดดันต่อกลุ่มผู้นำคุณภาพและกลุ่มผู้นำด้อยคุณภาพให้มีการเปลี่ยนแปลงภายในสังคม โดยมีอำนาจอิทธิพลจากภายนอกเป็นตัวแปรหนุนช่วย

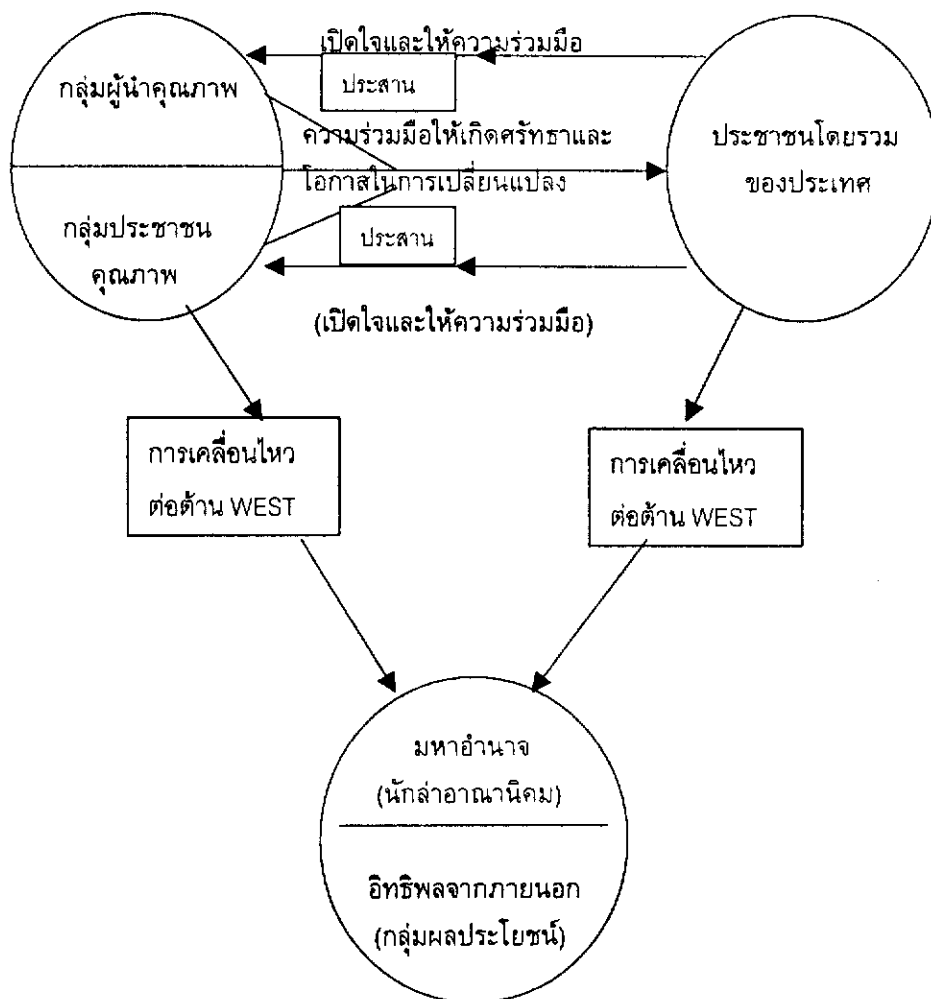
- รูปแบบนี้จะมีผลให้มีการเปลี่ยนแปลงจากฐานอำนาจเผด็จการมาเป็นฐาน อำนาจกลุ่มผลประโยชน์ภายในประเทศ ซึ่งประสานอยู่กับกลุ่มผลประโยชน์ในต่างประเทศหรือมหาอำนาจ ซึ่งเป็นรูปแบบของการเปลี่ยนถ่ายฐานอำนาจของแต่ละกลุ่มผลประโยชน์เท่านั้น

5.2.3 การขับเคลื่อนภายใต้การนำมหาอำนาจ

- มหาอำนาจโดยกลุ่มผลประโยชน์ใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นอิทธิพลในการควบคุม กลุ่มผู้นำด้วยคุณภาพ ในการกำหนดนโยบายให้บังเกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม
- ประชาชนทั้งที่มีคุณภาพและด้วยคุณภาพจะได้รับความเสียหายจากการบริหารของกลุ่มผู้นำด้วยคุณภาพ บุคคลผู้อ่อนแอทุกกลุ่มจะถูกลดโอกาสและศักยภาพในการประสานความร่วมมือในการต่อสู้ จากสภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นให้จำต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของแต่ละฝ่าย ดังเช่นปรากฏการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชีย

5.2.4 การขับเคลื่อนภายใต้การนำร่วมกันของกลุ่มผู้นำคุณภาพและกลุ่มประชาชนคุณภาพ

- กลุ่มผู้นำคุณภาพและกลุ่มประชาชนคุณภาพจะต้องร่วมมือร่วมใจ ประสานความสามัคคีและความถูกต้องของสังคมเป็นหลัก ในลักษณะของความเป็น “ชาตินิยมแบบไทยสมัยใหม่” ในการกดดันต่อกลุ่มผลประโยชน์ภายนอกและกลุ่มผลประโยชน์ภายใน ซึ่งต่างก็แสวงประโยชน์ร่วมกันอยู่ในสังคม เพื่อความอยู่รอดของประเทศชาติและสังคมไทย

5.3 ยุทธศาสตร์/แนวความคิดในการแก้ไขปัญหาของชาติ

แนวความคิดเพื่อรวมพลังไทยในลักษณะความเป็น “ชาตินิยมแบบไทยสมัยใหม่” โดยการเสริมสร้างกลุ่มประชาชนและผู้นำคุณภาพที่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องทันต่อสถานการณ์ของประเทศและสภาวะการณ์โลก กล่าวคือ

5.3.1 แนวคิด “วิชาข่าวสาร” (NHD : News for Human Development)

มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อการพัฒนาบุคลากรของชาติในทุกระดับชั้นให้มีความรู้ ความสามารถสูงสุดในเวลาอันสั้น ใช้งบประมาณน้อยที่สุด สามารถปฏิบัติได้จริงและบังเกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

5.3.2 แนวทางปฏิบัติ

- การกำหนดให้เป็น “พรบ.วิชาข่าวสาร” เพื่อมีผลบังคับใช้ในกระบวนการทางการศึกษาทุกระดับชั้นทั่วประเทศ
- สื่อมวลชนทุกสาขาใช้ศักยภาพในวิชาชีพ ดำเนินการในการค้นหา เก็บรักษา วิเคราะห์ วิจารณ์ นำเสนอข้อมูลข่าวสารทุกแง่มุม เผยแพร่ต่อสังคม
- การบรรจุวิชาข่าวสารในตารางสอนประจำวันของชั้นเรียน เพื่อการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนความรู้ตามสถานการณ์โลกและประเทศไทยร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

5.3.3 ผลจากการปฏิบัติ

การนำแนวคิดไปปฏิบัติ จะก่อให้เกิดพัฒนาการด้านบุคลากรทั้งในส่วนของครูและนักเรียน ให้ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางตามความเป็นจริงของสังคม เป็นการพัฒนาการรับรู้มีมุมมองใหม่ ๆ ในชีวิต ช่วยให้เกิดพัฒนาการด้านความคิดมากกว่าการท่องจำ เพื่อการสร้างสรรค์ที่ดีงามและเป็นประโยชน์ต่อสังคมในอนาคต

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. (2543). สังคมเศรษฐกิจไทยในทศวรรษ 2550: ยุทธศาสตร์การพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เป็นรายงานวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนจากมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และเป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการที่เสนอต่อที่ประชุม วิชาการเรื่อง “ปัญหาท้าทายของสังคมไทย ใครจะได้อะไร ? อย่างไร ?” ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ซิดี จอมเทียน พัทยา ระหว่างวันที่ 10-11 ธันวาคม 2536 การประชุมวิชาการครั้งนี้ เป็นครั้งแรกที่สถาบันหันมาจับประเด็นการพัฒนาสังคมไทยอย่างจริงจัง โดยคาดหวังว่าจะมีการผสมผสานองค์ความรู้ในลักษณะสหวิทยาการ ทั้ง สังคมวิทยา มานุษยวิทยา รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และประวัติศาสตร์

2. ปัญหาวิจัย

การเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจไทยจนถึงทศวรรษ 2550 และยุทธศาสตร์การพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์

3. วัตถุประสงค์

ชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจไทยที่เป็นมา ที่ใช้อยู่และที่จะเป็นไปจนถึงทศวรรษ 2550

4. กรอบแนวคิด/ทฤษฎี

4.1 ทฤษฎีโกลาหล/ทฤษฎี (Chaos Theory) : เหตุการณ์เล็ก ๆ ที่อาจเกิดขึ้นโดยบังเอิญสามารถก่อให้เกิดความโกลาหลได้อย่างมหาศาล

4.2 กรอบการวิเคราะห์ : การเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจไทยอาจศึกษาในแง่ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทางเศรษฐกิจ การเมืองภายใต้ความสัมพันธ์การผลิตรูปแบบต่าง ๆ (ระบบความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ ระบบทุนนิยม กับวัฒนธรรมอำนาจนิยม และวัฒนธรรมประชาธิปไตย)

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ห้วงระยะเวลาการทำนาย : 20 ปี (ถึงพ.ศ. 2550)

5.2 ระยะเวลาทำการวิจัย : 1 ปีครึ่ง (ก.ย. 2536 - มิ.ย. 2538)

5.3 วิธีการ : วิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพ

(Qualitative analysis)

6. เทคนิควิธีที่ใช้

ทำนายตามหลักอนาคตวิทยา (Futurology) และการวิเคราะห์แนวโน้ม (trend analysis)

7. ตัวแปร/เครื่องมือที่ใช้

7.1 ตัวแปร

การเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจโลก

- 7.1.1 ระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 7.1.2 โครงสร้างของสังคม เศรษฐกิจโลก
- 7.1.3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
- 7.1.4 ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 7.1.5 การค้าระหว่างประเทศ
- 7.1.6 การเงินระหว่างประเทศ
- 7.1.7 การจำเริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการกระจาย รายได้
- 7.1.8 การจัดสรรทรัพยากร
- 7.1.9 เสถียรภาพของสังคมเศรษฐกิจโลก

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจไทย

- 7.1.10 ชนชั้นนำทางอำนาจ
- 7.1.11 ระบบราชการ
- 7.1.12 ภาครัฐบาล
- 7.1.13 ภาคธุรกิจ
- 7.1.14 ภาคประชาชน

การเปลี่ยนแปลงวิถีแห่งวัฒนธรรมทางเศรษฐกิจการเมือง

- 7.1.15 วัฒนธรรมอำนาจนิยม
- 7.1.16 วัฒนธรรมประชาธิปไตย

การเปลี่ยนแปลงระบบความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

- 7.1.17 ระบบความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์
- 7.1.18 ระบบทุนนิยม

7.2 เครื่องมือ

ค้นคว้าจากข้อมูลข่าวสารต่างๆ

7. ผลการวิจัย

8.1 ระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โลกยังไม่มีระเบียบการเงินระหว่างประเทศที่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน เงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เงิน ECU และเงินเยนจะเป็นเงินตราสกุลหลักของโลก 3 สกุลเงิน ประเทศมหาอำนาจจะเข้าแทรกแซงระบบอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราสกุลหลักโดยการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนสัมพัทธ์ของเงินตราสกุลหลักต่างๆ และมีการกำหนดขอบข่ายอัตราแลกเปลี่ยนที่เป้าหมาย (Exchange Rate Target Zones)

ด้านระเบียบการค้าระหว่างประเทศนั้น ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (Gatt) จะยังคงมีอยู่แต่ความสำคัญลดลง และยังไม่เป็นไปตามปรัชญาเศรษฐกิจเสรีนิยม

โลกจะประกอบด้วยระเบียบการค้าภูมิภาคจำนวนมากทำให้ระบบการค้าเปลี่ยนจากระบบพหุภาคีนิยมสู่ระบบทวิภาคีนิยมและประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ จะชักนำไปสู่ระบบเอกภาคีนิยมในที่สุด

8.2 โครงสร้างของสังคมเศรษฐกิจโลก

โลกจะก้าวสู่ระบบไตรภูมิพิภพ ประกอบด้วยเขตเศรษฐกิจหลัก 3 เขต คือ เขตเศรษฐกิจอเมริกา เขตเศรษฐกิจยุโรปและเขตเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิก ความสำคัญของสหรัฐฯ ในโครงสร้างการผลิตของโลกจะลดลง Asian NICs จะเป็นประเทศอุตสาหกรรมเต็มตัว มาเลเซียและไทยจะเป็น NICs ตามด้วยอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์และเวียดนาม

8.3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

Information Technology, Biotechnology, New Materials Technology, Energy technology และ Space Technology จะรุดหน้าอย่างรวดเร็ว

8.4 ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประชากรในประเทศด้อยพัฒนาจะเพิ่มขึ้นแต่ประเทศที่พัฒนาแล้วจะลดลง สัดส่วนคนชราสูงขึ้นแต่เด็กจะลดลงในทุกภูมิภาค ประเทศพัฒนาแล้วเข้าสู่ยุคสังคมคนชรา (Ageing Society) ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น อัตราการสร้างบ้านแปลงเมืองเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศยากจนและฐานะปานกลางจะรวดเร็วกว่าประเทศมหาอำนาจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง การใช้พลังงานจะมีการประหยัดมากขึ้น

8.5 การค้าระหว่างประเทศ

การค้าขายตัวภายในเขตเศรษฐกิจเดียวกัน แต่จะมีการสกัดสินค้าที่มาจากต่างเขตมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การค้าบริการขยายตัวมากและการค้าระหว่างหน่วยผลิตภายใต้ความเป็นเจ้าของเดียวกันและการค้าระหว่างประเทศภายในอุตสาหกรรมเดียวกันมีความสำคัญมากขึ้น

8.6 การเงินระหว่างประเทศ

การขยายเครือข่ายการลงทุนของบรรษัทระหว่างประเทศ ทำให้เกิดเครือข่ายการค้าระหว่างประเทศ จำนวนบรรษัทระหว่างประเทศเพิ่มอย่างรวดเร็ว ตลาดการเงินระหว่างประเทศขยายใหญ่ขึ้นและการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศมีเสรีมากขึ้น การเก็งกำไรซื้อขายหลักทรัพ์ขยายตัวรวดเร็ว เงินทุนระหว่างประเทศจะมีการย้ายไปเก็งกำไรในประเทศต่างๆ ในลักษณะ “ซีฟรลงเท้า” (Foot loose) เศรษฐกิจฟองสบู่จะเกิดขึ้นและยุติลงเป็นระลอก ๆ การเก็งกำไรขยายจากหลักทรัพ์และอสังหาริมทรัพย์ไปสู่ศิลปวัตถุมากขึ้น จำนวนสถาบันการเงินและธุรกิจหลักทรัพ์ระหว่างประเทศในลักษณะ “บรรษัทโลก” เพิ่มขึ้น

8.7 การจำเริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

เอเชียตะวันออกเป็นศูนย์กลางการเติบโตของโลกที่มีพลวัตสูง อัตราการเติบโตของสหรัฐฯ ล้าหลังญี่ปุ่นและประชาคมยุโรป

8.8 การกระจายรายได้

แอฟริกาเป็นศูนย์กลางแห่งความยากจนของโลก การกระจายรายได้ ระหว่างประเทศเลวร้ายลง ประเทศยากจนไม่สามารถเข้าอยู่ในเครือข่ายการผลิต และการค้าของเขตเศรษฐกิจต่าง ๆ และไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนได้

8.9 การจัดสรรทรัพยากรระหว่างประเทศ

มีการแทรกแซงกลไกราคาในการค้าข้ามเขตเศรษฐกิจมากขึ้น เงินทุนระหว่างประเทศมีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี เงินออมเป็นปัญหาระดับโลก เงินทุนจะเข้าสู่ดินแดนที่มีศักยภาพในการเติบโตสูงประเทศต่าง ๆ ยังคงมีนโยบายส่งออกแรงงานแต่ก็เกิดการอพยพเข้าของแรงงานการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศมีมากขึ้น ขณะที่มหาอำนาจต้องการแรงงานบางประเภทมากขึ้น นอกจากนั้นจะมีแรงงานอพยพจากปัญหาความยากจน สงครามกลางเมืองและความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์มากขึ้น

8.10 เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

สังคมเศรษฐกิจโลกจะได้เสถียรภาพเนื่องจากเขตเศรษฐกิจสำคัญ 2 เขตจะรวมตัวกันแข่งขันกับเขตที่สาม ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศมีมากขึ้น นอกจากนั้นปัญหาการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศและการเก็งกำไรในตลาดหลักทรัพ์จะทำให้เกิดปัญหาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมากขึ้น

8.11 การเมืองโลกในทศวรรษ 2550

ไม่มีระเบียบการเมืองโลกเพราะขาดผู้นำในการจัดระเบียบ การเมืองโลกจะมีลักษณะเป็นระบบพหุอภิปหุภาพ (Multipolarity) รัฐบาลจะลดความสำคัญลงโดยรัฐภูมิภาคจะมีความสำคัญเพิ่มขึ้นบรรทัดระหว่างประเทศกลายเป็นองค์กร"เหนือรัฐ" มีอิทธิพลทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

การเมืองระหว่างประเทศจะไม่มีเสถียรภาพ เนื่องจากความขัดแย้งทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โลกจะเข้าสู่สภาพ "นิวโลกาจาจล" (New world Disorder) จากความขัดแย้งระหว่างอารยธรรมความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ เกิดสงครามกลางเมืองการก่อการร้ายระหว่างประเทศและสงครามย่อย ๆ ในภูมิภาคต่าง ๆ การผลิตอาวุธยังคงมีต่อไปเพราะมหาอำนาจต้องการรายได้จากการส่งออก การแข่งขันการสะสมอาวุธมีมากขึ้น ทำให้ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ทำการผลิตอาวุธมากขึ้นเพราะรายได้ดี

8.12 สังคมเศรษฐกิจไทยในทศวรรษ 2550

วัฒนธรรมอำนาจนิยมอุปถัมภ์แปรเปลี่ยนไปสู่วัฒนธรรมทุนนิยมเสรีประชาธิปไตย โดยวัฒนธรรมประชาธิปไตยอุปถัมภ์และวัฒนธรรมทุนนิยมอภิสิทธิ์อยู่ในช่วงเปลี่ยนแปลงขนานนำทางอำนาจส่วนใหญ่ที่มาจากการเลือกตั้งยังไม่มีวัฒนธรรมประชาธิปไตยจริง ผู้บริหารแผ่นดินยังคงหาประโยชน์จากวัฒนธรรมอำนาจนิยมอุปถัมภ์

8.13 ระบบราชการ

การปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพยังเป็นเรื่องยากที่จะสำเร็จซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการเผชิญกับระบบเศรษฐกิจในกระแสโลกาภิวัตน์

8.14 ภาครัฐบาล

ยังคงรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง

8.15 ภาคธุรกิจ

ผู้ประกอบการไทยต้องเลือกระบบทุนนิยมเสรีแทนระบบทุนนิยมอภิสิทธิ์ และเมื่อการลงทุนเป็นแบบไร้พรมแดน ผู้ประกอบการสมัยใหม่ จะเป็นนักลงทุนระหว่างประเทศที่ไร้สัญชาติที่พร้อมที่จะนำทุนไทยแปรสภาพเป็นทุนที่ไร้สัญชาติ ออกไปแสวงหาประโยชน์จากประเทศอื่น ๆ ในโลก

8.16 ภาคประชาชน

กระแสการพึ่งตนเอง กระแสการค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่น และกระแสการพัฒนาโดยคำนึงถึงวัฒนธรรมชุมชนเป็นกระแสหลักในอนาคตของภาคประชาชน

8.17 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ทางเลือกในอนาคต ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมเศรษฐกิจไทยในอนาคตจะมีทวิลักษณ์ คือ ภาคธุรกิจจะเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบเปิด เน้นการส่งออก และผลักดันให้เศรษฐกิจไทยเข้าไปอยู่ในเครือข่ายความสัมพันธ์การผลิตของเขตเศรษฐกิจสำคัญของโลก ส่วนภาคประชาชนจะเลือกแนวทางพึ่งตนเองและใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนามนพื้นฐานของวัฒนธรรมชุมชนโดยอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งทั้งสองแนวทางจะได้รับการช่วยเหลือจากต่างประเทศเหมือนกันแต่ต่างกลุ่มกัน

จิราพร บุณนาค. (2541). แนวคิดทางยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงของชาติระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550). เอกสารวิจัยส่วนบุคคล หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 40 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ.2540-2541.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ในช่วงระยะเวลา 10 ปีข้างหน้า การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและต่อเนื่องไปอีก 10 ปีข้างหน้า จะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายและเกิดขึ้นพร้อมกันในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน จึงเป็นปัญหาที่ยุ้งยากและซับซ้อนกว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอดีต คนในสังคมไทยต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและต้องเตรียมพร้อมรับสถานการณ์และหาวิธีการจัดการที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติน้อยที่สุด ดังนั้นจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์และคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ระยะยาวเพื่อให้ทราบทิศทางการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพื่อกำหนดกรอบ แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ในภาพรวม ซึ่งจะเป็นพื้นฐานความคิดในการกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติระยะยาวต่อไป

2. ปัญหาวิจัย

แนวคิดทางยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงของชาติระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550)

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อศึกษาแนวโน้มของสถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศระยะ 10 ปี (พ.ศ.2541-2550)

3.2 เพื่อเสนอแนะกรอบแนวความคิดทางยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงของชาติระยะ 10 ปี (พ.ศ.2541-2550)

4. กรอบแนวคิด/ทฤษฎี

บริบทของความมั่นคงของชาติ (National security) ในปัจจุบันและอนาคตเป็นความมั่นคงที่ครอบคลุมหลายมิติในประเด็นต่าง ๆ ของทุกด้านซึ่งมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันเป็นความมั่นคงสมบูรณ์แบบ (Comprehensive Security) ดังนั้นการมองประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงแห่งชาติ จึงใช้วิธีคิดในลักษณะที่เป็นองค์รวม(Holistic) และบูรณาการ(Integration) มองความเกี่ยวพันและผลกระทบที่เชื่อมโยงถึงกัน กำหนดทางเลือกของวิธีการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาในภาพรวมและให้ทุกคนและทุกส่วนในชาติมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิดและการจัดการดังกล่าว

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้เวลาวิจัย 1 ปี ขอบเขตของการวิจัยครอบคลุมห้วงเวลา 10 ปีระหว่าง พ.ศ. 2541-2550

6. เทคนิควิธีที่ใช้

ศึกษาข้อมูลจากเอกสารรายงาน ผลการประชุมและข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประกอบการวิเคราะห์และกำหนดข้อเสนอแนะ

7. ตัวแปร/เครื่องมือที่ใช้

ตัวแปร

- 7.1 กระแสโลก
- 7.2 ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน
- 7.3 บทบาทของภาครัฐ
- 7.4 การแสดงออกของประชาชน
- 7.5 การอยู่ร่วมกันในสังคม

เครื่องมือ

- 7.6 ค้นคว้าเอกสาร
- 7.7 การสัมภาษณ์

8. ผลการวิจัย

8.1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในช่วงระยะ 10 ปี

โลกจะมีลักษณะไร้พรมแดนและมีข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานใหม่มากขึ้น บทบาทของภาครัฐจะลดลงแต่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การแสดงออกของประชาชนจะแตกต่างกัน และเรียกร้องให้ภาครัฐดำเนินการตามความต้องการมากขึ้น คนในสังคมที่เคยยึดถือตัวบุคคล อำนาจระบบอุปถัมภ์ และความเจริญทางวัตถุจะเปลี่ยนแปลงไปสู่การมีระบบและกติกาสอดคล้องยิ่งขึ้น วัฒนธรรมทางการเมืองและการปกครองจะเปลี่ยนแปลงไป ประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมดจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนในระยะเวลาอันใกล้ ในพ.ศ.2549 กลุ่มอาเซียนจะเป็นเขตการค้าเสรีอาเซียนทำให้การค้าการลงทุนระหว่างประเทศในกลุ่มดำเนินการได้เสรีมากขึ้น

8.2 กรอบแนวความคิดทางยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงของชาติ

ความหมายของความมั่นคงแห่งชาติใหม่จะเพิ่ม "การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความแตกต่างในวิถีคิดและวิถีชีวิต" จากเดิมที่ประกอบด้วย "ความอยู่รอด ปลอดภัย และความเจริญก้าวหน้า" ให้ความสำคัญกับคุณภาพของประชาชน โดยให้คนไทยในชาติมีความเข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่ตรงกันรวมทั้งการมองไกลไปข้างหน้าเพื่อให้สามารถเตรียมรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงได้ และเปลี่ยนวิถีคิด และวิธีการจัดการใหม่ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมโดยการใช้แนวทางสันติวิธี และการให้ประชาชนมีส่วนร่วมซึ่งจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับแนวคิด"ความมั่นคงอย่างโปร่งใส (Security with Transparency)"

8.3 สถานการณ์ภายในประเทศ

บทบาทของประชาชนจะมีมากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจของภาครัฐ

การกำหนดแนวทางพัฒนาสังคม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญในการเรียกร้องและปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนและการจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่นการศึกษา การจัดสรรทรัพยากรเพื่อใช้ประโยชน์ของชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ซึ่งรวมถึงการวางแผนและการจัดการด้านการผลิตและการขาย การสหกรณ์ และระบบการออมทรัพย์ของชุมชน

องค์กรชาวบ้านและกลุ่มอาชีพสาขาต่าง ๆ จะรวมตัวกันเป็นเครือข่ายกว้างขวางขึ้นและจะมีความเข้มแข็งมากขึ้นตามลำดับ ในกรณีที่มีความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของชุมชนหรือกลุ่มอาชีพ จะมีการรวมกลุ่มพลังเครือข่าย เพื่อประสานการเคลื่อนไหวและสร้างพลังอำนาจต่อรองให้มีน้ำหนักมากขึ้น รวมทั้งจะมีการพัฒนาองค์กรด้วยการขยายความสัมพันธ์กับองค์กรในลักษณะเดียวกันในต่างประเทศ

องค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Government Organizations-NGOs) นักวิชาการและสื่อมวลชนบางส่วน จะมีบทบาทในการเชื่อมประสานเครือข่ายกลุ่มพลังประชาชน และจะมีส่วนสนับสนุนการพัฒนา การวางแผน และการจัดการผลประโยชน์ขององค์กรชาวบ้านและกลุ่มพลังต่าง ๆ

กลุ่มต่าง ๆ ในสังคมจะแสดงออกถึงการมีความเห็นที่แตกต่างกัน หรือมีความขัดแย้งกันมากขึ้นในช่วงระยะ 5 ปีแรก ที่มีการใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จากสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในการมีส่วนร่วมและการแสดงถึงความคิดเห็นที่สามารถกระทำได้ภายใต้กติกาใหม่ของสังคม ในขณะเดียวกันจะมีกลุ่มแอบแฝงแสวงประโยชน์จากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชาชนกับประชาชน และระหว่างกลุ่มประชาชนกับภาครัฐ นอกจากนี้การแสดงออกเพื่อเรียกร้องหรือประท้วงในประเด็นที่มีความขัดแย้ง ส่วนหนึ่งเกิดจากความเข้าใจผิดในเนื้อหาและความมุ่งหมายที่แท้จริงของการมีส่วนร่วมและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

การจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงเพื่อเอาชนะหรือยุติปัญหา จะให้ความสำคัญกับแนวทางสันติวิธี โดยทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะเข้าใจวิธีคิดและกระบวนการแก้ไขปัญหาแบบสันติวิธีมากขึ้น ซึ่งเป็นจุดที่ดีสำหรับสังคมไทยที่จะทำให้เกิดสภาวะที่เอื้อประโยชน์ต่อการก้าวเดินต่อไปข้างหน้า

ทิศทางการพัฒนาการเมืองไทยจะชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งรูปแบบและวิถีทางการเมือง ระบบพรรคการเมืองจะเข้มแข็งขึ้น นักการเมืองจะมีคุณภาพมากขึ้นสภาวะทางการเมืองจะโปร่งใสมากขึ้น โดยกลุ่มพลังงานประชาชน นักวิชาการ NGOs และสื่อมวลชน จะตรวจสอบและควบคุมพฤติกรรมทางการเมืองและการบริหาร การซื้อเสียงและการฉกฉวยประโยชน์ทางการเมืองจะยังคงมีอยู่บ้าง แต่ทำได้ยากขึ้น และจะปรับรูปแบบให้กลุ่มผลประโยชน์ที่มีความเชื่อมโยงกับพรรคการเมืองเป็นผู้ดำเนินการแทน

ภาครัฐจะมีบทบาทลดลงแต่จะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รัฐไม่ใช่ผู้ตกลงใจแต่เพียงผู้เดียวในการกำหนดทิศทางหรือแนวทางของสังคม แต่ประชาชนจะมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในการตกลงใจเพื่อผลประโยชน์ของสังคมมากขึ้น โดยรัฐจะทำหน้าที่ชี้แนะ ประสาน และกำกับดูแล ไม่ใช่การตกลงใจและควบคุมเช่นที่ผ่านมาพร้อมกันนี้ภาครัฐจะมีวิธีการทำงานที่มี

ประสิทธิภาพมากขึ้นภายใต้การตรวจสอบของภาคประชาชน โดยเฉพาะความจริงจังและความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใส การให้ความสำคัญกับการศึกษา ตรวจสอบ วิเคราะห์สถานการณ์ และสังเคราะห์ปัญหาของสังคม เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ชี้นำสังคม ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมตลอดถึงการทำหน้าที่เป็นผู้ชี้นำในการเตรียมความพร้อมของสังคมให้สามารถปรับตัวได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

วัฒนธรรมการปกครองจะค่อย ๆ เปลี่ยนจากการให้ความสำคัญกับ “ตัวบุคคล” ที่มีอำนาจที่ใช้วิธีการของ “เจ้าขุนมูลนาย” และ “การอุปถัมภ์” มาเป็นการให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในรูปแบบและกระบวนการที่มี “ระบบ” ภายใต้องค์กรและกลไกของสังคม

สื่อมวลชนจะมีอิทธิพลมากขึ้นในการสร้างกระแส กำหนดแนวความคิด ทิศนคติ ค่านิยม ในขณะที่เดียวกันสื่อมวลชนก็จะถูกตรวจสอบพฤติกรรมและการเสนอข่าวโดยภาคประชาชน

ทิศทางการเคลื่อนตัวของภาคประชาชนในภาพรวม จะมุ่งไปสู่ “ประชาสังคม” (Civil Society) มากขึ้น ประชาสังคมมีพื้นฐานของศีลธรรมที่ลึกซึ้งในเรื่องของการเคารพคุณค่าของความเป็นคนของทุกคน และมีการรวมกลุ่มทำงานกันในรูปแบบต่าง ๆ โดยไม่รอการอุปถัมภ์จากภาครัฐ เช่น ในรูปของกลุ่ม ชมรม สหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม ชุมชน ประชาคม ฯลฯ ประชาสังคมจะเป็นตัวกำหนดให้เศรษฐกิจดี การเมืองดี และศีลธรรมดี ซึ่งจะทำให้สังคมไทยเข้มแข็ง มีคุณธรรมและมีคุณค่า โดยมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย มีพลังที่จะร่วมกันพัฒนาสังคมและจัดการให้บรรลุผลตามความต้องการส่วนรวมของสังคมได้อย่างสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันก็มีพลังที่จะตรวจสอบความโปร่งใสของการดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม ภาคธุรกิจเอกชนส่งเสริมการมุ่งไปสู่ “ประชาสังคม” เพราะผลของประชาสังคมจะเอื้อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจเช่นกัน

สังคมจะให้ความสำคัญกับจิตสำนึกร่วมของประชาชน (Social awareness) ต่อประเด็นปัญหาที่จะมีผลกระทบต่อการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัย ความโปร่งใส รวมทั้งเรื่องที่มีผลกระทบทางลบต่อสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพโดยเฉพาะต่อเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส จะถูกกระตุ้นจากสังคมให้จัดระบบการจัดการในเรื่องเหล่านี้อย่างชัดเจนและจริงจังมากขึ้น

ปัญหาภายในประเทศที่มีอยู่เดิม คือ ปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและปัญหาทางสังคมอื่น ปัญหาความยากจน ความรู้สึกไม่เป็นธรรม ความแตกต่างระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท ปัญหาสถาบันครอบครัว ปัญหาสิ่งแวดล้อม การว่างงาน ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหา ยาเสพติด และปัญหาแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาแรงงานที่นำห้วงคือการว่างงานของแรงงานไทย ปัญหาเหล่านี้ยังคงเป็นปัญหาต่อเนื่องในช่วงระยะ 5 ปีแรก (พ.ศ.2541-2545) ซึ่งเป็นช่วงระยะเปลี่ยนผ่านของการปรับระบบและกลไกเพื่อแก้ไขปัญหา และจะผ่อนคลายลงเป็นลำดับในช่วง 5 ปี หลัง (พ.ศ.2546-2550)

สังคมจะกระตุ้นภาครัฐให้ปรับระบบการศึกษาใหม่ ด้วยการให้ความสำคัญกับการพัฒนา ศักยภาพของเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและสอดคล้องกับขีดความสามารถการปรับหลักสูตรให้ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและศักยภาพของเด็ก ปรับวิธีคิดและวิธีการสอนของครู ใหม่ โดยให้ความสำคัญกับเด็กมากกว่าการบังคับให้เรียนรู้ตามหลักสูตรวิชาอย่างเดียวกัน รวมถึง การปรับวิธีการเรียนการสอนที่มุ่งให้เด็กคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ใช้เหตุและผลในการคิด ซึ่งจะ สอดคล้องกับการพัฒนาคนในการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม ไทยและสังคมโลก โดยเฉพาะด้านการเมืองวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เอื้อต่อการพัฒนาด้าน เศรษฐกิจและสังคมในระยะต่อไป

ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ จะให้ความสำคัญกับภาคเกษตรและภาคบริการมากขึ้น รวม ทั้งพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มขีดความสามารถใน การแข่งขัน

โครงสร้างและระบบเศรษฐกิจในชุมชนชนบทจะเข้มแข็งขึ้น จากการช่วยเหลือสนับสนุน และส่งเสริมจากภาครัฐ NGOs และนักวิชาการ ชุมชนชนบทที่พัฒนาถึงระดับระบบเศรษฐกิจครบ วงจรจะขยายกว้างขวางขึ้น และจะเป็นต้นแบบให้มีการขยายชุมชนลักษณะนี้มากขึ้น

ในช่วงระยะ 5 ปีแรก (พ.ศ.2541-2545) เศรษฐกิจจะอยู่ในระยะฟื้นตัวโดยจะเน้นเสถียร ภาพ ด้านระดับราคา ดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงิน แต่จะยังคงอ่อนไหวค่อนข้างมาก ต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทุกด้านภายในประเทศ และความผันผวนของสถานการณ์ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ สำหรับในช่วงระยะ 5 ปีหลัง(พ.ศ.2546-2550) เศรษฐกิจจะมีแนวโน้ม ฟื้นตัวดีขึ้น โดยเฉพาะการปรับระบบการเงินและการคลังใหม่ การปรับโครงสร้างการผลิต และ การปรับปรุงขีดความสามารถในการแข่งขัน

8.4 สถานการณ์ประเทศเพื่อนบ้าน

ประเทศไทยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกต่อการดำเนินความสัมพันธ์และการส่งเสริม ความมั่นคงร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ลาว กัมพูชา พม่า และมาเลเซีย เพราะหาก ประเทศเพื่อนบ้านมีปัญหาภายในหรือขาดเสถียรภาพและความมั่นคงภายในแล้วย่อมส่งผล กระทบต่อประเทศไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงถือว่าความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้านคือ ความมั่นคงของไทยด้วย โดยยึดหลักการไม่ก้าวท้าวหรือแทรกแซงกิจการภายใน ในขณะเดียวกั นไทยจะให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแก่ประเทศลาว กัมพูชา และพม่ามาก ขึ้น โดยมุ่งเน้นผลการพัฒนาให้เกิดแก่ประชาชน

ประเทศเพื่อนบ้านที่จะมีประเด็นเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของไทยค่อนข้างมาก คือ ประเทศพม่า และประเทศกัมพูชา ตามลำดับ ส่วนประเทศลาวและมาเลเซียจะมีความสัมพันธ์ที่ ใกล้ชิดแน่นแฟ้นกันยิ่งขึ้น โดยปัญหาความขัดแย้งจะลดลง และบางเรื่องที่ยังมีปัญหาก็สามารถ หาทางออกที่มีแนวโน้มของการเจรจาตกลงกันได้ในระยะต่อไป

สถานการณ์ภายในประเทศลาว

ในปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ลาว อยู่ในระดับดีที่สุดเท่าที่เคยเป็นมาและพัฒนาตึ่ยิ่งขึ้นมาเป็นลำดับ มีการติดต่อแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกัน ในทุกระดับ และมีการดำเนินความสัมพันธ์ผ่านองค์กรและกลไกความสัมพันธ์ทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น (จังหวัด-แขวง) และระดับประชาชน (สมาคมไทย-ลาว และสมาคมมิตรภาพลาว-ไทย)

ทางด้านเศรษฐกิจ

มีความสัมพันธ์เป็นอย่างดี จากการที่ไทย-ลาว มีพรมแดนติดต่อกันและลาวต้องอาศัยไทยเป็นเส้นทางออกทะเลเพื่อค้าขาย มีการค้าผ่านจุดผ่านแดนถาวร ที่เปิดอยู่ 14 แห่ง โดยลาวนำเข้าสินค้าจากไทย และส่งออกสินค้ามาไทยเป็นจำนวนมากที่สุด เมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ โดยรายได้สำคัญของลาวมาจากการขายพลังงานไฟฟ้าให้ไทย นอกจากนี้ยังมีการค้าบริเวณชายแดน ณ จุดผ่อนปรนการค้า อีกจำนวน 18 จุด และไทยยังคงเป็นประเทศที่มีการลงทุนในลาวสูงสุดอยู่ในอันดับแรก รวมถึงไทยได้ให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ วิชาการ และพัฒนาแก่วลาวเป็นประจำทุกปี

ทางด้านสังคม

มีความสัมพันธ์อย่างดียิ่งในระดับประชาชนเนื่องจากมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมและประเพณีเหมือนกัน แต่ลาวก็ยังคงมีความหวาดระแวงอิทธิพลจากสังคม วัฒนธรรมสมัยใหม่ของไทยที่จะไปครอบงำอยู่พอสมควร

ทางด้านปัญหาเขตแดน

เป็นปัญหาที่เกิดการกระทบกระทั่งกันมาโดยตลอดเนื่องจากยังไม่มีมีการปักปันเขตแดนที่ชัดเจน มีสภาพปัญหาหลายลักษณะ ได้แก่

1. การดูตกรายในแม่น้ำโขง ของบริษัทเอกชนไทย รุกล้ำเขตแดนลาว
2. การลักลอบเข้าเมืองของราษฎรลาวเพื่อเข้ามาขายแรงงานในไทย
3. การค้ายาเสพติด ซึ่งมีแหล่งผลิตและทางผ่านมาจากลาวเข้าไทย และ
4. การลักลอบค้าสินค้าหนีภาษีข้ามแดน(ของเถื่อน)

สถานการณ์ภายในประเทศกัมพูชา

ชายแดนด้านทิศตะวันออกในส่วนที่ติดกับกัมพูชา เป็นจุดยุทธศาสตร์ด้านการทหารที่สำคัญมาโดยตลอด เนื่องจากระยะทางจากชายแดนถึงกรุงเทพฯ ห่างเพียง 300 กิโลเมตรเศษเท่านั้น และสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ไม่ว่าสถานการณ์ในกัมพูชาจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร หรือรัฐบาลกัมพูชาจะมีเสถียรภาพหรือไม่เพียงใด ก็มีผลต่อความมั่นคงตามแนวชายแดนตลอดมา

สถานการณ์ที่เป็นภัยคุกคามชายแดน มีแนวโน้มที่จะลดระดับความรุนแรงลงและคลี่คลายตามสถานการณ์ การสู้รบภายในกัมพูชาที่ลดระดับลงขึ้นกับเงื่อนไขการเมืองภายในกัมพูชาเป็นสำคัญ การกล่าวหาไทยก็จะลดลงเช่นกันเพราะข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไป ปัญหาชายแดนส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์จากการทำไม้ และการค้าอาวุธ โดยนำ

อาวุธมาขายให้พ่อค้าตามแนวชายแดน ประกอบกับความยากจนจะผลักดันให้ชาวบ้านหลบหนีมาหางานทำ ขณะเดียวกันพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสูง เช่น เกาะกง คนไทยได้สนใจลงทุนทำธุรกิจเป็นจำนวนมาก ในอนาคต เมื่อสถานการณ์คลี่คลายและยุติการสู้รบแล้ว ปัญหาหลักเกี่ยวกับเส้นเขตแดนจะกลายเป็นปัญหาที่สำคัญต่อไป

สถานการณ์ภายในประเทศพม่า

รัฐบาลพม่าเป็นรัฐบาลคณะปฏิวัติ ภายใต้การนำของคณะนายทหารบนพื้นฐานของความเป็นชาตินิยม มีความหยิ่งในศักดิ์ศรีและอ่อนไหวในเรื่องเกียรติภูมิของชาติ ยึดถือความมั่นคงของชนชั้นปกครองโดยฝ่ายทหาร และถือเอากองทัพเป็นหลักในการนำประเทศ การสร้างเอกภาพให้เกิดขึ้นภายในชาติ เป็นผลประโยชน์สำคัญยิ่งกว่าผลประโยชน์ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ได้ดำเนินแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยมุ่งเป้าหมายเพื่อคนเชื้อสายพม่าเป็นลำดับแรก และใช้กำลังทำลายล้างกองกำลังชนกลุ่มน้อยที่ต่อต้านอำนาจรัฐ โดยถือเป็นกลุ่มกบฏชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มที่ต่อต้านอำนาจรัฐ เกือบทุกกลุ่มอยู่บริเวณตามแนวชายแดนไทย ซึ่งรัฐบาลพม่าใช้วิธีการจัดการจากกลุ่มอ่อนไปหากลุ่มแข็งควบคู่กับการแก้ปัญหาทางการเมือง"แบ่งแยกแล้วเจรจา" ปัจจุบัน พม่าสามารถเจรจายุติการสู้รบได้แล้วทุกกลุ่มโดยกลุ่มมอญได้ขอยุติล่าสุด คงเหลือเพียงกลุ่มกองกำลังกะเหรี่ยงเท่านั้น

พลโทชินยูน พยายามที่จะพัฒนาทหารในกองทัพให้มีมาตรฐานมากขึ้นเพราะรัฐบาลทหารพม่าปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นทหารรุ่นใหม่ที่ขาดประสบการณ์ต่างประเทศพลโทชินยูน ได้เข้าไปดูแลสถาบันยุทธศาสตร์ศึกษา (Office of Strategic Study-OSS) เพื่อจะพัฒนาคุณภาพทหารรุ่นใหม่ และพยายามให้ตนเองได้รับการยอมรับนับถือจากฝ่ายทหารในกองทัพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม หากพลเอกเนวินเสียชีวิต พลโทชินยูนอาจจะต้องก้าวลงจากอำนาจ ในปัจจุบันมีข่าวสารที่ชัดเจนว่า พลโทชินยูน ซึ่งเป็น ผู้บัญชาการหน่วยข่าวกรองทหาร DDSI (Department of Defence Service Intelligence) อีกตำแหน่งหนึ่งได้ตั้งหน่วยปฏิบัติการพิเศษ ใน DDSI

สถานการณ์ด้านการเมืองในพม่า

SPDC ให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งกับชนกลุ่มน้อยก่อน โดย พลโทชินยูน ซึ่งมีนโยบาย Peace for Democracy ซึ่งหมายถึงการสร้างความปลอดภัยให้เกิดขึ้นก่อนที่จะนำพาประเทศไปสู่ประชาธิปไตย เป็นผู้มืบทบาทสำคัญในการเจรจายุติศึกกับชนกลุ่มน้อยได้แล้ว 15 กลุ่ม กลุ่มสุดท้ายคือ มอญ เมื่อปี พ.ศ.2538 และกลุ่มกะยาต้านจังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งกำลังเจรจายู่ อย่างไรก็ตามในการแก้ปัญหาชนกลุ่มน้อย พลเอกหม่องเอ กลับมีนโยบายแก้ปัญหาที่เรียกว่า Arms for Peace หมายถึงการใช้นโยบายปราบปรามเพื่อให้ชนกลุ่มน้อยยอมแพ้ นโยบายทั้ง 2 ลักษณะนี้โดยข้อเท็จจริงแม้จะต่างกันทางยุทธวิธี แต่ก็มีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ร่วมกัน คือ มีทั้งการเจรจาและการปราบปรามควบคู่กัน ดังจะเห็นได้ชัดเจนในการเจรจากับกลุ่ม KNU

ปัจจุบันพม่ามีความเชื่อมั่นในควมมีเสถียรภาพและมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นการกดดันของนานาชาติขาดเอกภาพ และไม่มีพลังมากพอต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของพม่าตามที่

ฝ่ายตะวันตกเรียกร้องมากนัก ขณะเดียวกัน พม่าสามารถปรับตัวเองและแสวงหาพันธมิตร แลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับบางประเทศได้สำเร็จโดยเฉพาะจีน กล่าวได้ว่า รัฐบาลพม่าเน้น “การมีเสถียรภาพทางการเมืองกับการเปลี่ยนแปลงต้องไปด้วยกัน” และจากการที่พม่าประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาของตนได้มากขึ้นความจำเป็นต้องยอมรับการแก้ปัญหาชายแดนกับไทยในลักษณะ “ไม่พอใจไทยสักๆ” จะเปลี่ยนท่าทีและทิศทางการดำเนินนโยบายที่ก้าวร้าวและท้าทายมากขึ้น

สภาพปัญหาอันเป็นผลกระทบต่อผลประโยชน์และภัยคุกคามต่อชายแดนไทย
แยกพิจารณาได้ ดังนี้

การสู้รบกับกองกำลังกลุ่มกะเหรี่ยง(KNU)

รัฐบาลพม่าได้ดำเนินการทางทหารอย่างรุนแรงในการปราบปรามชนกลุ่มน้อยและผู้ต่อต้านรัฐบาลพม่าในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-พม่า เพื่อสร้างเสถียรภาพและความปลอดภัยให้แก่นักลงทุนชาวต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในพม่า และเพื่อสร้างบรรยากาศในการลงทุน หลังจากพม่าทำลายฐานที่มั่นและทำลายสัญลักษณ์รัฐบาลพลัดถิ่นในพื้นที่อิทธิพลของ KUN มิให้ฟื้นตัวขึ้นมาเป็นปัญหากับพม่าอีก และมุ่งจัดการอย่างจริงจังและพยายามโดดเดี่ยวนายพลโบเมียะซึ่งภาวะผู้นำเริ่มอ่อนกำลังลง ประกอบกับมีความขัดแย้งภายในมากระหว่างการต่อสู้เพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับการยอมเจรจา ขณะที่โลกตะวันตกพยายามสนับสนุนให้เป็นสัญลักษณ์และใช้การเคลื่อนไหวต่อสู้ของ KNU เป็นเครื่องมือกดดันทางการเมืองและด้านสิทธิมนุษยชนต่อพม่า แต่ขณะเดียวกัน KNU ได้ตั้งองค์กรระหว่างประเทศหรือความช่วยเหลือต่างๆ จากโลกตะวันตกเพื่อความอยู่รอดของตนเช่นกัน

การกดดันให้ไทยยอมให้ตั้งพื้นที่สำหรับผู้หลบหนีเข้าเมืองให้อยู่ในพื้นที่ชายแดนเพื่อเป็นประโยชน์ทางการเมือง ก่อให้เกิดภาวะผู้หลบหนีการสู้รบกว่า 60,000 คน ตามแนวชายแดน (แม่ฮ่องสอน-ตาก) และดินแดนไทยถูกใช้เป็นพื้นที่ปฏิบัติการทางการเมืองระหว่างประเทศเพื่อกดดันพม่า ซึ่งมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่าและกระทบต่อภาพพจน์ของไทยในด้านมนุษยธรรม

การเคลื่อนย้ายกำลังของกองกำลังกะเหรี่ยงตามชายแดนไปอยู่ใน พื้นที่ป่าเขาฝั่งตรงข้ามด้าน อำเภอบพพระ และ อำเภออุ้มผาง ของไทย อาจก่อให้เกิดผลกระทบตามแนวชายแดนไทยในระยะต่อไปได้ แต่จะไม่รุนแรง หากเคลื่อนไหวเพียงเพื่อความอยู่รอดและไม่พัฒนาเป็นฐานที่มั่นต่อต้านพม่า รวมถึงไม่สร้างบทบาทให้เห็นว่า จะใช้พื้นที่ชายแดนเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู้ทางการเมืองระหว่างประเทศเพื่อกดดันต่อพม่า เช่น ในอดีต คาดว่าการเคลื่อนไหวคงจะค่อย ๆ ลดระดับลง และหมดสภาพ คงเหลือการต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีและความอยู่รอด

ภาคตะวันตกตอนกลาง

แม้จะมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มกำลังมอญและกะเหรี่ยง ด้านตรงข้ามจังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดราชบุรี แต่กองกำลังเหล่านี้เป็นเพียงการต่อสู้เพื่อความอยู่รอดและแสวงหาผลประโยชน์ พม่าจึงไม่ได้จัดความสำคัญเร่งด่วนในการกวาดล้าง แต่พยายามใช้การเจรจาและควบคุมให้อยู่ในพื้นที่จำกัดไม่ให้ขยายขอบเขตอิทธิพลได้ต่อไป เนื่องจากตระหนักดีว่า

กองกำลังเหล่านี้ได้เปลี่ยนแนวทางการต่อสู้ทางทหารมาเป็นการต่อสู้ด้วยวิถีทางการเมือง และ เลิกความตั้งใจเพื่อตั้งรัฐอิสระแล้ว เป็นเพียงการต่อสู้เพื่อความอยู่รอดและรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มเท่านั้น

การที่รัฐบาลพม่าจะดำเนินการกวาดล้างกลุ่มมอญและกะเหรี่ยง ด้วยวิธีการ เช่น ใน อดีตจากการต่อสู้ภายในจนถอยร่นติดชายแดน และการจะกลับไปใช้วิธีการสู้รบเพื่อเอาชนะในวิธี ทางแบบเก่าเป็นไปได้ยาก เนื่องจากขณะนี้ต่างชาติให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิมนุษยชนและการ พัฒนาประชาธิปไตย แต่โดยที่เป็นพื้นที่ที่มีอำนาจรัฐของพม่าเข้าถึงได้ยาก และทั้งมวลชนชาว มอญและกะเหรี่ยงต่างใช้เป็นเส้นทางออกสู่ชายแดน ทำให้พื้นที่เหล่านี้มีลักษณะถูกใช้เพื่อแสวง หาผลประโยชน์และก่อให้เกิดความขัดแย้ง

ภาคตะวันตกตอนล่าง

กองกำลังและมวลชนชาวมอญและกะเหรี่ยง ซึ่งเกาะอยู่ตามแนวชายแดนตั้งแต่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์-จังหวัดระนอง เป็นกองกำลังและมวลชนที่ถูกจัดขึ้นไว้ และกระจายออกไป จากศูนย์กลางสู่ส่วนอื่น ๆ เพื่อตรึงพื้นที่และแสวงหาประโยชน์ ทั้งเป็นเพียงกองกำลังขนาดเล็กเพื่อความอยู่รอดยิ่งกว่าจะเป็นกองกำลังเพื่อการต่อสู้เช่นเดียวกับส่วนอื่น ๆ นอกจากนี้ได้มี กลุ่มแสวงหาผลประโยชน์ได้ร่วมมือกับนักธุรกิจใช้กำลังข่มขู่เรียกค่าคุ้มครอง เช่น จากเรือ ประมง การทำไม้ ซึ่งความขัดแย้งส่วนใหญ่เกิดจากการหักหลัง ส่งผลให้เกิดการตอบโต้กันด้วย ความรุนแรงตามมา สาเหตุดังกล่าวทำให้มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่าเป็น ประจำ และขยายตัวไปสู่ปัญหาเรื่องเส้นเขตแดน

สถานการณ์ประเทศมาเลเซีย

ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างไทย-มาเลเซียเป็นไปในทางที่ดีขึ้น และแน่นแฟ้นมากขึ้น ปัญหาเรื่องเส้นเขตแดนไทย-มาเลเซีย ได้มีการแก้ปัญหาคลี่คลายไปด้วยดีมากกว่าชายแดนด้านอื่น จุดที่ยังเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบันคือ หลักเขต 69-70 ซึ่งยังคงตกลงกันไม่ได้

ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจในภูมิภาค ทำให้มาเลเซียหันมาใกล้ชิดและร่วมมือกับไทยใน การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างกันมากขึ้น การพัฒนาความสัมพันธ์ที่เห็นเป็นรูปธรรม ได้แก่ การลงนามทำความตกลงในการซื้อขายก๊าซธรรมชาติจากแหล่งก๊าซในพื้นที่พัฒนาร่วม และการ พัฒนาเศรษฐกิจร่วมกันภายใต้กรอบของโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย IMT-GT (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle) รวมทั้งการส่งเสริมการศึกษาด้านเทคโนโลยีของประชาชน ในพื้นที่ภาคใต้ของไทยและภาคตะวันออกของมาเลเซีย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาใน IMT-GT ต่อไป

ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-มาเลเซีย เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ของไทยเป็นอย่างมาก หากสามารถจัดความหวาดระแวง ความไม่เข้าใจระหว่างกันให้หมดไป ไทยและมาเลเซียจะเป็นแกนหลักในอาเซียน ทำให้อาเซียนเข้มแข็งมากขึ้น นอกจากนี้มาเลเซีย เป็นประเทศมุสลิมที่ช่วยเหลือไทยในเวทีองค์กรมุสลิมโลก

สรุปในภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมาเลเซีย อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมา ไม่มีกรณีใดที่จะเป็นภัยคุกคามระหว่างกัน และไม่มีผลกระทบด้านลบต่อความมั่นคงของไทย ยิ่งกว่านั้นมาเลเซียเป็นประเทศมุสลิมที่ช่วยเหลือไทยในเวทีองค์กรมุสลิมโลก(Organization of Islamic Conference – OIC) ในเรื่องเกี่ยวกับคนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเรื่องโจรก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

สถานการณ์/กระแสโลก

ในช่วงระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550) โลกจะพัฒนาเป็นหลายขั้วอำนาจ คือ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป(EU) จีน และญี่ปุ่น แต่ในช่วงระยะ 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2541-2545) สหรัฐฯ จะเป็นประเทศมหาอำนาจเพียงประเทศเดียว และจะใช้กระแสกดดันให้ทุกประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ดำเนินการตามความต้องการ โดยอาศัยพลังอำนาจทางเศรษฐกิจเป็นพลังกดดันและควบคุมประเทศต่าง ๆ ในโลก รวมทั้งใช้ค่านิยมและข้อกำหนดของสหรัฐฯ บังคับให้ทุกประเทศต้องปฏิบัติตาม

ตัวแปรสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคด้านความมั่นคง มี 3 ประเทศที่เกี่ยวข้อง คือ สหรัฐฯ จีน และญี่ปุ่น เพราะถือเป็นตัวกำหนดสถานการณ์สำคัญในภูมิภาค สหรัฐฯ พยายามให้ทุกภูมิภาคใช้ระบบการค้าเสรี โดยในปี ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) จะให้มีการเจรจาการค้าระหว่างประเทศและจะพูดถึงเรื่องการค้าเสรีโดยเฉพาะ ทุกประเทศจะต้องปรับกฎระเบียบภายในให้สอดคล้องกับระบบการค้าเสรี และผู้ลงทุนต่างชาติจะได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกันอย่างเท่าเทียมและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

สหรัฐฯ ใช้วิธีการกดดันทุกวิถีทาง ทั้งโดยตรงและโดยผ่านองค์กรระหว่างประเทศในระบบของพหุภาคี เพื่อให้ทุกประเทศมีมาตรฐานการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน ประเด็นใดที่สหรัฐฯ เห็นว่าการใช้อำนาจระหว่างประเทศซึ่งเป็นพหุภาคีที่ทุกประเทศต้องปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกันนั้น กระทบผลประโยชน์สหรัฐฯ ก็จะเปลี่ยนการเจรจาตกลงด้วยกลไกพหุภาคี

จีน แม้มีแนวโน้มจะเป็นมหาอำนาจ แต่คงต้องใช้ระยะเวลาเพื่อให้มีความพร้อมคานาน่าจะเป็นช่วง ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563)

ญี่ปุ่น ยุทธศาสตร์ของญี่ปุ่นต่อ ASEAN มีความชัดเจนว่า ASEAN จะเป็นแหล่งการลงทุนเพื่อการผลิตของญี่ปุ่น ญี่ปุ่นจะค่อย ๆ เพิ่มบทบาทในภูมิภาคโดยยึดมั่นในการเป็นพันธมิตรกับสหรัฐฯ จีนจะมีพลังอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจสูงขึ้นและเป็นที่ยอมรับมากขึ้นเป็นลำดับ และอาจเป็นคู่แข่งอิทธิพลกับญี่ปุ่น

จีนและญี่ปุ่นจะพยายามกระชับความสัมพันธ์กับ ASEAN แน่นแฟ้นขึ้น เพื่อเสริมสร้างฐานอำนาจ

รัสเซีย หลังจากล่มสลายของสหภาพโซเวียต เมื่อปี ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) สหภาพโซเวียตได้แตกแยกออกเป็นรัฐเอกราชหลายประเทศ แต่รัสเซียยังคงเป็นประเทศที่ใหญ่ที่สุดในกลุ่มประเทศเหล่านั้นแม้จะด้อยอิทธิพลลงไปมาก เนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจภายใน คัดการณ์

ได้ว่าในช่วงระยะ 10 ปีข้างหน้า โลกมีแนวโน้มของบรรยากาศที่มีสันติภาพและสงบสุขมากขึ้นตามลำดับ

กลุ่มประเทศมุสลิม มีรวมทั้งสิ้น 30 ประเทศ กลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มประเทศมุสลิมในตะวันออกกลาง นอกจากนั้นก็มีกลุ่มมุสลิมที่สำคัญอื่น ๆ คือ ปากีสถาน อินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไน และประเทศในทวีปแอฟริกา ประมาณว่าในกลุ่มประเทศเหล่านี้มีประชากรมุสลิมไม่น้อยกว่า 700 ล้านคน กลุ่มประเทศมุสลิมในตะวันออกกลางมีทรัพยากรธรรมชาติมหาศาลทั้งน้ำมัน ปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ และแร่อื่นๆ ประเด็นที่สำคัญคือ กลุ่มประเทศมุสลิมสามารถรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นกว่ากลุ่มประเทศอื่นและมีพลังอำนาจทางเศรษฐกิจมากพอสมควร

สภาพสังคมโดยรวมในเอเชีย-แปซิฟิก จะอยู่ระหว่างการปรับตัวตามกระแสโลกาภิวัตน์และการจัดระเบียบโลกใหม่ตามกระแสกดดันของสหรัฐฯ ประเทศตะวันตกและองค์การระหว่างประเทศ โดยสหรัฐฯ จะยังคงความเกี่ยวพันทางยุทธศาสตร์กับภูมิภาคนี้ต่อไป รวมทั้งยังคงเป็นพลังหลักในการรักษาเสถียรภาพของภูมิภาค

สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงในภูมิภาค ยังมีแนวโน้มที่ตึงเครียด เนื่องจากทุกประเทศมุ่งแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและการเมืองภายใน ปัญหาความขัดแย้งที่ยังคงมีอยู่ คือ ปัญหาคาบสมุทรเกาหลี ปัญหาในทะเลจีนใต้ และปัญหาไต้หวัน แต่จะไม่ขยายตัวรุนแรงถึงขั้นมีการใช้กำลังขนาดใหญ่

เวที ARF (ASEAN Regional Forum) และ APEC (ASIA-PACIFIC Economic Conference) จะมีบทบาทมากขึ้นในการรักษาความมั่นคงและความเจริญทางเศรษฐกิจของภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิก กลุ่ม ASEAN มีแนวโน้มจะขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น

เศรษฐกิจในภูมิภาค ช่วงระยะ 5 ปีแรก (พ.ศ. 2541-2545) เศรษฐกิจในเอเชียยังคงมีข้อจำกัดในพื้นตัว โดยจะขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐฯ จีน และญี่ปุ่น ในช่วงระยะ 5 ปีหลัง (พ.ศ. 2546-2550) เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในกลุ่มจีน (จีน ไต้หวันฮ่องกง มาเก๊า) จะมีความเกี่ยวพันกันแน่นแฟ้นและจะเป็นจักรกลสำคัญในการเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาค

เศรษฐกิจจะเป็นเงื่อนไขสำคัญที่กำหนดทิศทางและความผันแปรของกิจการระหว่างประเทศ ฐานะและศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศใดประเทศหนึ่งจะเป็นเครื่องกำหนดสถานะที่สำคัญยิ่งของประเทศนั้นในเวทีการเมืองโลก ประเทศต่าง ๆ จำเป็นต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดโอกาสในการใช้กำลังแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

สถานการณ์และปัญหาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ จะมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันอย่างกว้างขวาง จากการปรับตัวของประเทศต่าง ๆ เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเสรีรวมทั้งการที่สหรัฐฯ และประเทศตะวันตกใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือสนับสนุนบทบาทและอิทธิพล การแข่งขันทางธุรกิจและการค้าจะมีความรุนแรง ขณะที่ตลาดเงินและตลาดทุนจะอ่อนไหวมากขึ้น การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจจะขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อผลประโยชน์และอำนาจต่อรอง แต่การกีดกันทางการค้าระหว่างกลุ่มจะยังคงมีอยู่บ้าง สภาวะเช่นนี้จะทำให้ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจอ่อนแอ ต้องพยายามปรับตัวให้สามารถแข่งขันได้

โลกจะเปลี่ยนไปสู่สภาวะไร้พรมแดนและมีมาตรฐานใหม่มากยิ่งขึ้น ประเทศที่เข้าในสถานการณ์ และสามารถปรับตัวได้เร็วทันกับการเปลี่ยนแปลง ก็จะมีปัญหาน้อยสามารถเดินต่อไปข้างหน้าและอยู่ร่วมกับสังคมโลกได้อย่างสงบสุขในทิศทางที่มีความพอดีและเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสโลกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ สิทธิมนุษยชนประชาธิปไตย ระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อม จะเข้าแทรกอยู่ในระบบการเมืองและการปกครอง โดยให้ความสำคัญกับ good governance รวมทั้งความโปร่งใสของระบบเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน ในขณะที่เดียวกันจะมีข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานตามกติกาใหม่ของโลกอีกหลายอย่างที่หลายประเทศต้องปฏิบัติตามและพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่ใกล้เคียงกันมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จะมีความต่างกันในวัฒนธรรมเดิมของแต่ละประเทศ ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบ วิธีการ และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ก็อาจนำไปสู่การเปลี่ยนวัฒนธรรมใหม่ที่มีความใกล้เคียงกันมากขึ้นตามลำดับ

การก่อการร้ายในระยะต่อไป จะใช้วิธีการวางระเบิดมากขึ้น และพื้นที่เป้าหมายของการก่อการร้ายจะเปลี่ยนไปเป็นสถานที่สาธารณะมากขึ้น นอกจากนี้จะมีการใช้อาวุธที่ร้ายแรงมากขึ้น

รายงานผลการวิเคราะห์เอกสาร
ต่างประเทศ

Robert Kaplan. *The Coming Anarchy* in the *Atlantic Monthly* ; February , 1994.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำให้

ต้องการทราบวิสัยทัศน์ผู้นำแอฟริกา

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตแอฟริกา กับสภาพอนาธิปไตยในโลก

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์ในอนาคตที่เป็นอนาธิปไตยในโลก ดูแนวโน้มด้าน การเมือง สังคม

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ให้รัฐมนตรีคนหนึ่งของประเทศในแอฟริกาเล่า Scenario ด้านร้ายที่อยู่ ในภาวะ Anarchy ออกมาให้ฟัง

6. เทคนิควิธีที่ใช้

EFR

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

ตั้งแต่ปี 1994 ลัทธิอนาธิปไตยก้าวเข้ามามีอิทธิพลในตัวผู้กำหนดนโยบายและนักวิชาการทั่วโลก มีผลกระทบต่อความเจ็บป่วยในแอฟริกา ความยากจน ความล้มเหลวทางสังคม การไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ ทำให้เกิดปัญหา ผู้นำประเทศเติบโตมาในสภาพแวดล้อมเช่นนี้ มีการปล้นชิงทรัพย์สินของ และฆ่าคนอยู่เสมอ

9. ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะ

ข้อมูลน้อยเกินไป การใช้เทคนิคยังไม่รัดกุม

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

รวมบทความด้าน War Scenarios

2. ปัญหาวิจัย

-

3. วัตถุประสงค์

นำเสนอบทความเกี่ยวกับ Scenario ในด้านร้าย หลายบทความตั้งแต่ยุคหลังสงครามเย็น 1991 โดยเฉพาะบทความที่มองจีนเป็นปรปักษ์

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

-

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่ได้รับ

บทความเรื่อง "The Coming Conflict with China" กล่าวถึงภัยคุกคามจีน ตีพิมพ์ในวารสาร FOREIGN AFFAIRS สื่อมีอิทธิพลต่อประเด็นนี้ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดสถานการณ์จีนในด้านบวกและลบ หรือมองสถานการณ์อนาคตเชิงสงครามให้จีนเป็นผู้ร้าย นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงการหลีกเลี่ยงอนาคตด้านร้าย

บทความเรื่อง " War Scenarios ใน Hindustan Times; Delhi, March 24, 1997 นักวิชาการและอาจารย์กล่าวว่าจีนกับสหรัฐอเมริกาจะลงเอยด้วยการรบกัน

บทความเรื่อง " Scenario : Asian Regional Conflict" ใน Inside the Pentagon Newsletter , March 6, 1997 จีนสนับสนุนอาวุธให้เกาหลีเหนือทำสงครามกับเกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกาตอบโต้ด้วยการโจมตีจีนแผ่นดินใหญ่

Naval War College ของสหรัฐ สร้างฉากจำลองเหมือนจริงด้วยคอมพิวเตอร์ในปี 97 และ 98 ว่าเกิดรบกันในเอเชียระหว่างจีนกับสหรัฐในปี 2010 จีนชนะสหรัฐอเมริกา ทั้ง 2 ปี

CIA ทำฉากจำลองเหมือนจริงการรบปี 2005 จีนก็ชนะสหรัฐอเมริกาก็

Beyond Yugoslavia in the Boston Globe, March 20, 1999, A9.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบอนาคตของมาเซโดเนีย กริช อัลแบเนีย

2. ปัญหาวิจัย

สถานการณ์หลังยูโกสลาเวียแตก

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์ในคาบสมุทรบอลข่าน รายประเทศเน้นด้านความมั่นคง ห้วงเวลา 5 ปี

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบบนสถานการณ์ที่กำหนดไว้ก่อน

6. เทคนิค

Scenario รายประเทศ, ไม่ใช่ 3 Scenario ในประเทศเดียว

7. ตัวแปร

สถานการณ์ทั่วไป - ความตึงเครียดที่ยาวนานและลึกซึ้งในบอลข่าน มีความขัดแย้งด้านภาษาและเอกราชกระจายไปทั่วมาเซโดเนีย กริชและบัลแกเรีย เสถียรภาพหมดไปเมื่อชาวบัลแกเนียในกริช และชาวอัลแบเนียกับชาวเติร์กในมาเซโดเนียต่อต้านรัฐบาลของคน NATO เข้าแทรกแซงไม่ให้สงครามขยายตัว

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 - ความหวาดกลัวของอัลแบเนีย

อัลแบเนียลำบากเพราะผู้ชนเชื้อสายเดียวกับคนอพยพข้ามแดนจากโคโซโวเนื่องจากหาอาหารและทรัพยากรไม่ได้ ก่อให้เกิดปัญหา / จลาจล ขบวนการแบ่งแยกดินแดนโคโซโวใช้อัลแบเนียเป็นฐานรบกับยูโกสลาเวีย รัฐบาลอัลแบเนียนั้นอ่อนแอ ถูกดึงเข้าร่วมศึกกับยูโกสลาเวีย

Scenario 2 - ความหวาดกลัวของมาเซโดเนีย

มาเซโดเนียประสบปัญหาคล้ายอัลแบเนีย 1 ใน 3 ของประชากรเป็นชาวอัลแบเนีย มีผู้อพยพจากโคโซโวมาก กองทัพยูโกสลาเวียเคลื่อนเข้ามาเซโดเนียสั่งมาเซโดเนียบรรณนาสาธารณรัฐ การเมืองมาเซโดเนียไม่มีเสถียรภาพ อาจทำให้กองทัพบัลแกเรียกับกริชบุกมาเซโดเนีย

Scenario 3 - ความหวาดกลัวของกริช

กริชกลัวมาเซโดเนียกลืนจังหวัดทางเหนือของคน จึงโจมตีมาเซโดเนียก่อน ตุรกี

ถูกดึงเข้าไปเพื่อช่วยเหลือชาวตุรกีและชาวอัลแบเนียในมาเซโดเนียเพราะเป็นมุสลิมด้วยกัน กรีก
รบกับตุรกีทั้งที่เป็น NATO ด้วยกัน นับเป็นผลลัพธ์ที่เลวร้ายที่สุด

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

บัณฑิตวิทยาลัย Wolfson ของ University of Oxford แห่งอังกฤษ จัดทำเพื่อทราบภาพอนาคตด้านการปกครองเพื่อบริษัทธุรกิจ

2. ปัญหาวิจัย

4 Scenario ของบริษัทและการปกครอง

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของการปกครองแนวโน้มด้านเศรษฐกิจและสังคม

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 - สงครามสนามหญ้าเทียม

รัฐบาลและบริษัทเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากระบบอันล้ำสมัยตลอดทศวรรษ 1990 ถึงต้นศตวรรษ 21 หลังจากนั้นประชาชนที่ค้นกับการถูกบงการจะเริ่มต่อต้านขอแบ่งอำนาจและผลกำไร ความไม่พอใจระเบิดในหมู่แรงงานหลายล้านทั่วโลก อัลัน กรีนสแปนถูกฆ่าปี 1999 ประชาชนให้ความรุนแรงต่อต้านคนรวย ระเบิดไปต่อต้านคนกลุ่มอื่นเชื้อชาติอื่นในเมืองใหญ่ สินค้าที่จำเป็นหยุดชะงัก ไม่มีงาน คนหายไปหากินกันตายเอาเอง บิล เกตส์กลายเป็นหัวหน้ากลุ่มทหารพรานควบคุมธุรกิจบางอย่าง

Scenario 2- เดินทางรอบโลกใน 80 วินาที

บริษัทข้ามชาติปรากฏขึ้นทุกแห่งในโลก ตลาดสากลเข้าถึงประเทศด้อยพัฒนา ยกกระตือรือร้นและมาตรฐานชีวิตคน แต่คนจนจริง ๆ ยังมีที่เทคโนโลยีเข้าไม่ถึง องค์กรอินเตอร์เน็ตคิดค่าบริการ 5 เหรียญต่อเดือน บริษัทข้ามชาติกำไรมาก ไม่อยู่ในอาณัติชาติใด มีมูลค่าสูง บัตรประจำตัวของบริษัทมีค่ากว่าพาสปอร์ต ลูกจ้างยึดถือบริษัทมากกว่าชาติ เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมเจริญขึ้นเพื่อรองรับการบริโภคให้ยืนนานได้ตลอดไป

Scenario 3 - ประเทศกำลังพัฒนามีอำนาจต่อรองแบบใหม่

ใช้มหาวิทยาลัยที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีอยู่เสมอ บริษัทเห็นดีด้วย การเปลี่ยนแปลงไปเน้นสภาพแวดล้อม ทำให้คนพอใจ “เศรษฐกิจพอเพียง” สนใจธรรมชาติและศิลปะมากขึ้น

Scenario 4 - เด็กเป็นของเรา

ประชากรโลกลด ธุรกิจเกี่ยวกับเด็ก และทำให้เป็นเด็กเติบโตสูง คนพอใจกับเทคโนโลยีที่ตนเองตัดสินใจผ่านอินเทอร์เน็ต เด็ก / ครอบครัวสามารถทำงานใหม่ได้ บริษัทและรัฐเห็นดีเห็นงามในเรื่องนี้ การพักผ่อนเป็นเรื่องปกติ

Rand Corporation. **Turkey and Greece may go to War in 2003** in "Sources of Conflict in 21st Century" อ้างใน Turkish Daily News 04/28/98.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

มอบให้กองทัพอากาศในสหรัฐในตุรกี

2. ปัญหาวิจัย

โอกาสของแนวโน้มที่จะเกิดสงครามระหว่างตุรกีกับกรีซ

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์ความขัดแย้งจนนำไปสู่สงครามระหว่างกรีซกับตุรกีปี 2003 ห้วงเวลา 5 ปี (1998 – 2003) เป็นแนวโน้มด้านการเมือง การทหาร ความมั่นคง

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 1 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

Scenario คือ ตุรกีกับกรีซอาจรบกันในสถานการณ์ที่เป็นการฟื้นฟูการแข่งขันในระดับภูมิภาคของคาบสมุทรบอลข่าน

2003 กรีซปฏิบัติต่อชาวเคิร์กในเมืองเทอร์ซของคอนสตันติโนเปิล เกิดคลื่นผู้อพยพเข้าตุรกีจากกรีซ ทั้งกรีซและตุรกีซ้อมรบในทะเลเอเจียนและเพิ่มกำลังประจัญหน้าตามชายแดน เหตุการณ์หลายอย่างเกิดขึ้นในทะเลเอเจียน ในที่สุดชาวเคิร์กในกรีซก่อการประท้วงใหญ่ กลายเป็นจลาจล ทหารพรานกรีซเข้าแทรกแซงและฆ่าชาวเคิร์ก ตุรกีกล่าวหากรีซว่าฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ และส่งกำลังเข้ายึดดินแดนกรีซที่มีชนเชื้อสายเคิร์กมาก กรีซต้องรบต่อต้านและประกาศเขตห้ามบิน 12 ไมล์ในทะเลเอเจียนเป็นของตนเอง กรีซโจมตีทางอากาศเมืองอิสเมียร์และเมืองอื่น ๆ ของตุรกี มีการรบกันในทะเลเอเจียน

RAND ต้องการให้เสนาทหารของสหรัฐอเมริกา ปฏิบัติการปกป้องทหารและพลเรือนสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคนี้ได้ทันทั่วทั้ง

Patrick M. Cronin (edit). **A European Confederation 2015 : Power and Progress.**
National Defense University : Institute for National Strategic Studies. 1996

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เพื่อศึกษาสถานการณ์อนาคตของยุโรป

2. ปัญหาวิจัย

สหพันธรัฐยุโรปปี 2015 อำนาจและความก้าวหน้า

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพอนาคตสรุปจากสถานการณ์ของสหภาพยุโรป ปี 2015 (ห่าง 20 ปี : 1996 – 2015)

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบจาก trends และ Driving Force

6. เทคนิค

Scenario

7. ตัวแปร

Trends และ Driving Forces จำนวนหนึ่ง

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 - สหพันธรัฐยุโรป

ชาตินิยมยุโรปตะวันตก เร่งรวมตัวเป็นสหพันธรัฐเพื่อสนองตอบภัยคุกคามร่วมที่เพิ่ง
เกิดจากรัสเซีย และฝั่งตรงข้ามทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

Scenario 2 - การแยกตัวของสหภาพยุโรป

ตั้งแต่สิ้นสุดสงครามเย็น ลัทธิชาตินิยม / ภูมิภาคนิยม เป็นที่นิยมในหมู่สมาชิกสห
ภาพยุโรปโดยเฉพาะในอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน และอิตาลี ฝรั่งเศสยังเชื่อมต่อกับเยอรมนีตั้งเป็น
แกน EU แต่ทั้งคู่ก็มีข้อขัดแย้งระหว่างกันมากขึ้นนับทศวรรษ กระแสชาตินิยม / กลุ่มชนนิยมแรง
มากในอังกฤษ อิตาลีและสเปน ซึ่งอาจทำลายความเหนียวแน่นของ EU

Scenario 3 – เยอรมนีชาตินิยมอีกครั้ง

เยอรมนีเป็นชาติ EU ที่ต้องการขับเคลื่อนยุโรปให้เป็นสหพันธรัฐมากที่สุด แต่แม้
ว่า EU จะยังไม่แตก กระแสชาตินิยมอาจคืบคลาน อังกฤษ ฝรั่งเศส และอิตาลี ทำให้เกิดกระแส
ชาตินิยมในเยอรมนีในเวลาต่อมาอีกด้วย

Peter Hall. (University of California Berkeley) **Europe 2000 : Twelve Years On ten to go**, working Paper May 1991.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันพัฒนาเมืองและภูมิภาคของเบิร์กลีย์ ได้ทุนสนับสนุนจากมูลนิธิวัฒนธรรมยุโรป

2. ปัญหาวิจัย

ยุโรปปี 2000 : 10 ปีข้างหน้านับจากนี้"

3. วัตถุประสงค์

จากภาพอนาคตของชีวิตในยุโรปปี 2000 เน้นที่ภาวะหนี้เสียปะจระหว่างความคิดเชิงอุดมการณ์กับอุดมคติแบบอุดมรัฐ (UTOPIA) ห้วงเวลา 1991 – 2000 เน้นหนักด้านสังคม

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 1 แบบ

6. เทคนิค

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

Scenario พุดถึงสิ่งที่จำเป็นของชีวิต โดยหาพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติมีน้อยลง และราคาแพงขึ้น หน่วยงานที่ทำงานเล็กลงและจำกัดอยู่แต่ชุมชนชายล้น ต่างหน่วยต่างใช้เทคโนโลยีต่างกัน ขึ้นอยู่กับงานที่ทำ คนส่วนใหญ่จึงมีงานทำ กำแพงกันระหว่างชนชั้นและเพศหมดไป การผลิตอุตสาหกรรมเพื่อมวลชนต้องการแรงงานไม่มาก สินค้าหัตถกรรม ศิลปวัฒนธรรม การศึกษาเป็นงานที่ประชาชนทำมากขึ้น มีการเน้นด้านนิเวศวิทยา ส่วนอุตสาหกรรมของยุโรป เน้นการผลิตสินค้าไฮเทคเป็นหลัก

Peter Hall. **Scenario for Europe's Cities** in Futures, February 1986.

1. **ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ**

เป็นแนวทางช่วยเหลือการวางแผนเมืองของยุโรป

2. **ปัญหาวิจัย**

จากสถานการณ์เมืองในยุโรป

3. **วัตถุประสงค์**

สร้างแนวโน้มการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมของเมืองในยุโรป ห้วงเวลา 14 ปี (1986 - 2000)

4. **กรอบแนวคิด**

5. **วิธีดำเนินการวิจัย**

Scenario 3 แบบ

6. **เทคนิควิธีที่ใช้**

Scenario

7. **ตัวแปร**

8. **ผลที่ได้รับ**

Scenario 1 - มุ่งสู่สังคมแบบทวิ

เศรษฐกิจการตลาดขั้นสูง และเศรษฐกิจใต้ดิน ปรากฏทั่วไปภาวะว่างงานกลายเป็นปรากฏการณ์ปกติ

Scenario 2 - มุ่งสู่สังคมควบคุมบังคับบัญชาเข้มงวด

เป้าหมายระบบเศรษฐกิจ คือ ปกป้องพิทักษ์สิทธิที่ได้เคยรับมาก่อน ทำให้เกิดภาวะชะงักงันและระเบียบปฏิบัติประจำ คนทำงานหนักและเป็นมืออาชีพมากขึ้น คนว่างงานต้องพึ่งพาสวัสดิการสังคม

Scenario 3 - แสวงหาทางเลือก

ทิศทางสังคมเปลี่ยนแปลงโดยการวางแผน / จัดการท้องถิ่น สังคมและเอกชนซึ่งพัฒนาและแสวงประโยชน์จากโอกาสและศักยภาพซึ่งเสนอโดยพลวัตการเติบโตทางเศรษฐกิจ

Daniel Erasmus. *The Future of Crime*. Rotterdam School of Management, 1998.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการเห็นการเคลื่อนไหวของอาชญากรรมยุคใหม่

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตของอาชญากรรม

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์อนาคตของอาชญากรรมปี 2015 ห้วงเวลา 17 ปี (1998 – 2015)
เน้นด้านสังคมจิตวิทยา เศรษฐกิจ เทคโนโลยี

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 2 แบบจาก Dimension 2 ตัว

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

Driving Forces บางส่วน

ความอ่อนแอของชาติ : รัฐบาลแปรรูปหรือถดถอย : การแบ่งขั้วความมั่งคั่งและการกระจายความมั่งคั่ง : การเพิ่มขึ้นของอำนาจไมโครโปรเซสเซอร์ : การล่มสลายของครอบครัวและชุมชน : พัฒนาการของเทคโนโลยีใหม่

Dimension 2 ตัว 1. อาชญากรรมบนความแตกต่างทางอุดมการณ์และอารมณ์

2. อาชญากรรมบนโลกทางวัตถุ

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 - Big Brother Scenario

ปี 2015 อาชญากรรมเป็นเกมสู้กันระหว่างรัฐบาลกับอาชญากร ญูแจชัยชนะ คือ เทคโนโลยี ถ้ารัฐบาลชนะ สังคมจะถูกควบคุมอย่างหนักทั้งรัฐบาลและอาชญากรรมสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย

ภัยคุกคามของผู้พยพและความไม่เท่าเทียมกันทำให้เกิดอาชญากรรม โลกพัฒนาแล้วต้องการรัฐบาลมากขึ้นเพื่อความปลอดภัยของคน ชนชั้นนำควบคุมเทคโนโลยีเพื่อป้องกันผลประโยชน์ของตัวเอง เครือข่ายกลายเป็นอำนาจนิยมสมบูรณ์แบบ อาชญากรรมมิได้สาบสูญ แต่มีมากในโลกด้อยพัฒนาและสลัมในเมืองใหญ่ มีการเติบโตมากในห่วงเปลี่ยนผ่านสู่ระบบอุตสาหกรรมดิจิทัล

Scenario 2 - Laissez – Faire Scenario

ปี 2015 รัฐบาลไม่เป็นตัวนำด้านนิติบัญญัติของประเทศอีกต่อไป การบังคับใช้กฎหมายกระจายอำนาจ และมักมีนักต่อต้านอาชญากรรมเอกชนถูกจ้างโดยบุคคลและองค์กรต่างๆ มาทำหน้าที่แทน รัฐสวัสดิการสังคมไม่มี ลัทธิปัจเจกชนและวัตถุนิยมเป็นตัวแปรทางเศรษฐกิจ ความไม่ยุติธรรมทางสังคมและการเมืองทำให้โลกแบ่งขั้วความมั่นคง และสังคมมีความแบ่งแยกสูง

กลไกทางสังคมและการเมืองสู่การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีไม่ได้ ระบบการเมือง รัฐบาล กฎหมายตลอดจนความยุติธรรมล้าสมัย เพราะเป็น Paradigm เก่าทางวัฒนธรรม ระบบกฎหมายโลกและกฎหมายชาติล้มเหลวเพราะหาข้อตกลงกันไม่ได้ อันเนื่องมาจากความหลากหลายในวัฒนธรรมเดียวกัน

Emilio Fontela และ Anders Hingel. **Scenarios on Economic and Social Cohesion in Europe** in FUTURES 25 : 2 , March 1993, pp. 139 – 154.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาสถานการณ์ในอนาคตของยุโรป

2. ปัญหาวิจัย

Scenario บนความเหนียวแน่นทางเศรษฐกิจ /สังคม ยุโรป

3. วัตถุประสงค์

เสนอ 3 ทางเลือกสำหรับบริบททางสถาบันของยุโรป ดูแนวโน้มเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ห้วงเวลา 10 ปี

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 ทางเลือก

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 – ปรึชญาตามแบบฉบับ

ตลาดร่วมยุโรปเป็นไปอย่างสมบูรณ์ เป็นตลาดเดียวในช่วงทศวรรษ 1999 การลงทุนได้รับการกระตุ้น เงินลงทุนเคลื่อนไหวเสรี มีการแข่งขันและลดต้นทุนค่าทำธุรกรรม

Scenario 2 - ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

มุ่งสู่ยุโรปหนึ่งเดียว เช่น นโยบายเศรษฐกิจและรวมการบรรจบอัตราดอกเบี้ยขึ้นลงอยู่กับเงินตราสกุลเดียว ปกป้องสภาพการทำงานและจ่ายเงินสวัสดิการ ยุโรปเป็นสหพันธรัฐ

Scenario 3 – เปิดกว้าง

กลุ่มประเทศ EFTA และ /หรือ ตุรกีกับโมร็อกโก และบางประเทศในยุโรปกลางกับยุโรปตะวันออกเข้าร่วมด้วย

Han Van Zon. **Alternative Scenarios for Central Europe in FUTURES** 24 : 5, June 1992, pp 471-482.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบทางเลือกสำหรับยุโรปกลางในอนาคต

2. ปัญหาวิจัย

ภาพสถานการณ์ทางเลือกของยุโรปกลาง

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์ทางเลือกและอังก์รี เซคโกสโลวาเกียและ โปแลนด์ ในบริบทของประเทศและระหว่างประเทศเน้นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ห้วง 20 ปี (1992 – 2012)

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 5 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 - เส้นทางทุนนิยม เสรีนิยม

เน้นวิสาหกิจเสรีเป็นเรื่องหลัก เรื่องอื่นเป็นรอง เริ่มระบบตลาดให้ความสำคัญกับการปฏิวัติเงินตรา เรงเปิดเสรีการค้าต่างประเทศ ขายรัฐวิสาหกิจ และตั้งรัฐออกจากการบงการชีวิตคน

Scenario 2 – เผด็จการ ผู้ได้รับความนิยม

แม้รัฐบาลจะมุ่งเศรษฐกิจการตลาด แต่ยังคงยึดออกจากตลาดโลก พื้นฐานสังคม นั้น ชนชั้นกลางอ่อนแอ กองทัพมีอำนาจ กระแสชาตินิยมมาแรง

Scenario 3 - ฟังพาตะวันตก

รัฐบาลอ่อนแอ ทำตามบงการของ EU IMF และ ธนาคารกลางยุโรป นโยบายของแต่ละประเทศคือพยายาม มุ่งเป็นสมาชิก EU ให้จงได้

Scenario 4 – พัฒนาอย่างมีความยั่งยืน

เน้นการทำความสะอาดสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ปฏิรูปโครงสร้างธุรกิจ เลิกผลิตภัณฑ์มลพิษ สังคมและการเมืองมีความเหนียวรั้ง มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม

Scenario 5 – ประสบอุปสรรค

นโยบายรัฐบาลเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา พัฒนาสู่เศรษฐกิจระบบตลาดได้ครึ่งเดียว ทั้งข้าและขุนนาย การเมืองไม่เสถียร ข้าราชการอาวุโสยังมีอำนาจแบบกบฏ การแตกแยกที่เริ่มขึ้นค่อย ๆ นำไปสู่สถานการณ์วิกฤต

Pacita I. Habana. **Building Scenarios for Education in South – East Asia in FUTURES**, November 1993, 25 No. 9.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ทำตามการสนับสนุนของ UNESCO โดยเป็นส่วนหนึ่งของ “A Scenario for Education in 2015”

2. ปัญหาวิจัย

การสร้าง Scenario ด้านการศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3. วัตถุประสงค์

วางแผนการศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

นำ DELPHI และ QUEST มาสร้าง Scenario 3 แบบ

6. เทคนิค

DELPHI และ QUEST

7. ตัวแปร

Driving Forces 5 ประการ

- ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
- สภาพแวดล้อม
- การพัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจ
- แนวโน้มหลัก
- ปัญหาเด่น

Scenario 1 - Down – beat

ประมาณการทางลบ ปัญหาเพิ่มพูน มีแนวทางของการเสื่อมถอยโครงสร้างอยู่ ภายใต้แรงกดดัน ใช้ปัญหาที่ได้มาจากการทำลาย

Scenario 2 – Middle – of – the – Road

คงสถานภาพเดิม ไม่มีปรากฏการณ์เด่น ปัญหายังมีอยู่ ความขัดแย้งมีอยู่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหลัก ๆ

Scenario 3 – Up – beat

ประมาณการทางบวก ปัญหาได้รับการแก้ไข ขยายตัวทางพัฒนาการวัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคม ใช้ Positive items จากเทคนิคเดลฟาย

Sohali Inayatullah. **The Future of South Asia** (special issue) in *FUTURES* 24; 9, November 1992, pp 891 – 955.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาอนาคตปาकिสถาน ในฐานะส่วนหนึ่งของเอเชียใต้

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตของเอเชียใต้ (บทความพิเศษ)

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์อนาคตทางเลือกของปากิสถานในศตวรรษที่ 21 ห้วงเวลา 10 ปี (- ศตวรรษที่ 21) แนวโน้มหนักไปทางด้านเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 5 แบบ และแนวทางที่เหมาะสมที่สุดของปากิสถาน

6. เทคนิค

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 - สังคมทุนนิยมเปี่ยมวินัยเข้มงวด ปากิสถานมีความเข้มงวดมากขึ้น กองทัพและข้าราชการที่เข้มแข็งเป็นตัวสร้างเงื่อนไขสังคมทุนนิยม

Scenario 2 - สังคมนิยมอิสลาม

รัฐควบคุมเศรษฐกิจ แต่ปล่อยด้านวัฒนธรรม รัฐเคารพชีวิตส่วนตัวประชาชน

Scenario 3 - กลับสู่อุดมคติ

ปากิสถานกลายเป็นรัฐศาสนาอิสลาม ตามอุดมคติ

Scenario 4 - สิ้นสุดอธิปไตย

กองทัพโดนแทรกแซงจากอินเดีย ส่วนทางด้านวัฒนธรรมถูกสหรัฐอเมริกา ช่ม

Scenario 5 - ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมเลวร้ายต่อเนื่อง

หนทางที่ดีที่สุด : ยอมรับความแตกต่าง , กระจายอำนาจ , วางแผนเพื่ออนาคต

Barbara K. Bundy, Stephen D. Burns และ Kimberly V. Weichel. (edit). **The Future of the Pacific Rim : Scenarios for Regional Cooperation** , Westport; Connecticut : Praeger , October 1994 , 263 pgs.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ทำ Scenario ตามแนวทางที่เสนอโดย Peter Schwartz และ Stephen Glass แห่ง Global Business Network

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตของภูมิภาคขอมมหาสมุทรแปซิฟิก

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของประเทศรอบมหาสมุทรแปซิฟิก เน้นด้านความร่วมมือเศรษฐกิจในภูมิภาค

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 - เอเชียแปซิฟิกรวมตัวกันในภูมิภาค พลังเครือข่ายคนจีน + การไหลเวียนของทุนและการค้าในภูมิภาค ในสภาพเศรษฐกิจระดับโลก = การเจริญเติบโตอย่างมาก มีการรวมตัวกันมากในเอเชียแปซิฟิก ในระดับโลกนั้นกลุ่ม NAFTA และ EC เพิ่มแรงกดดัน มีการรวมกลุ่มเป็น BLOC ต่าง ๆ มากขึ้น

Scenario 2 - เอเชียแปซิฟิกรวมตัวกันเป็นภูมิภาคย่อย เพราะความหลากหลายด้านพัฒนาเศรษฐกิจ เอเชียไม่รวมเป็นภูมิภาค แต่เน้นพัฒนาและร่วมมือในท้องถิ่นมากขึ้น เอเชียแตกเป็นภูมิภาคย่อย

Scenario 3 – เอเชียแตกแยก

เอเชียกลายเป็นเศรษฐกิจแบบปกป้องตนเอง การเจริญเติบโตลดลงรวมศูนย์ในเมืองน้อยลง พลังงานน้อยลง สภาพแวดล้อมแย่งและแก้ไขไม่ได้ การเติบโตอย่างยั่งยืนมีอุปสรรค

Anne Krasteva. **The Information Society in Bulgaria** in FUTURES 24 : 2 , March 1992
 . pp. 130 – 137.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบสถานการณ์ของบัลแกเรีย

2. ปัญหาวิจัย

สังคมข้อมูลข่าวสารในบัลแกเรีย

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์อนาคตของบัลแกเรียในศตวรรษที่ 21 เน้นพิจารณาจากเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร ห้วงเวลา 10 ปี (- ปี 2000)

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 2 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 – Scenario ที่เป็นไปได้

รัฐไม่ค่อยสนใจกระบวนการข้อมูลข่าวสารไปอีกอย่างน้อย 10 ปี อุตสาหกรรมด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในภาวะลำบาก ภาวะสมองไหลเกิดขึ้น

Scenario 2 – Scenario ที่ปรารถนา

รัฐมีบทบาทนำด้านเศรษฐกิจ สังคม และกระบวนการข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องเร่งด่วน ผูกพันกับการปฏิรูปวิกฤตเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ทั้งระยะยาวและระยะสั้นถูกกำหนดขึ้นโดยเทคโนโลยีใหม่กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ

Antonio Martell, **Will a United ITALY Survive Until 2010?** In Future Research Quarterly 11 : 1 , Spring 1995 , pp 61 – 78.

1. เหตุผลที่ทำ

เพื่อนำสถานการณ์ที่น่าจะเกิดขึ้นในยุโรปไปปรับใช้ให้เหมาะกับอิตาลี

2. ปัญหาวิจัย

ในปี 2010 อิตาลีที่รวมตัวเป็นเอกภาพจะอยู่รอดหรือไม่

3. วัตถุประสงค์

สร้างสถานการณ์ในอนาคตของยุโรป และอิตาลี ปี 2010 (ช่วงเวลา 15ปี : 1995 – 2010)
แนวโน้ม ทุกด้าน

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

เปรียบเทียบ Scenario ยุโรป 3 แบบ กับ Scenario อิตาลี 3 แบบ และบ่งงานที่ควรต้องทำ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

วิวัฒนาการของบูรณาการยุโรป และพัฒนาการภายในอิตาลีเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการดำรงไว้ หรือเสื่อมสลายเอกภาพอิตาลี

8. ผลที่ได้รับ

Scenario ยุโรป

Scenario 1 - Greater Europe

ประชาชนยุโรปประสบความสำเร็จด้านสหภาพการเงิน นโยบายเศรษฐกิจ การทหารและการต่างประเทศ ยุโรปตะวันออกกับอดีตโซเวียตเข้าร่วมด้วย เศรษฐกิจเติบโต ความสัมพันธ์การเมืองกับเศรษฐกิจกระชับ

Scenario 2 – Little Europe

บูรณาการมีความคืบหน้าน้อย ยุโรปชะงักงัน พัฒนาการทางเทคนิคและเศรษฐกิจต่ำ

Scenario 3 – Many Europe

แตกแยกเป็นภูมิภาคย่อยภายในยุโรป เมื่อถึงปี 2000 ยุโรปตกต่ำ

Scenario อิตาลี

Scenario 1 – Integration

ตระหนักในความเป็นชาติ พื้นฟูเอกภาพ อาจวิวัฒนาการไปสู่การเป็นรัฐบาลสหพันธ์

Scenario 2 – Marginalization

สำนึกในชาติและเอกภาพอ่อนแอ อิตาลีบางส่วนเป็นแค่ประเทศกำลังพัฒนา

Scenario 3 – Disintegration

ภาคเหนือและต้องแยกตัวออกเป็น 2 ส่วนหรือมากกว่านั้น

งานที่ควรทำ

A - Greater Europe จะเอื้อประโยชน์ต่อบูรณภาพของอิตาลี

B – หากไม่มีการปฏิรูป ในปี 2010 อิตาลีอาจแตกแยก ภาคเหนือจะตั้งรัฐชาติ ของตนเอง
ตามแนวทางชาตินิยมสอดคล้องกับแนวทาง Little Europe หรือ Many Europe

Malaysia Rising Star Planning Group. **Malaysia Telecommunication Scenario : Vision 2020.**

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

วางนโยบายให้รัฐบาลและเอกชนของมาเลเซีย

2. ปัญหาวิจัย

กิจการสื่อสารคมนาคมของมาเลเซียปี 2000

3. วัตถุประสงค์

สร้างวิสัยทัศน์ด้านคมนาคม สื่อสารของมาเลเซีย คศ.2020 (ช่วงเวลา 25 ปี 1995 – 2020)
แนวโน้มด้านเทคโนโลยีสื่อสาร

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario แบบเดียว และ Vision

6. เทคนิค

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

Scenario

มาเลเซียมุ่งสู่อุตสาหกรรมมากขึ้น รายได้เข้าประเทศมากขึ้น ทำให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีมากขึ้น สามารถทำงานของบริษัทผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่บ้านได้

Vision

มาเลเซียเป็นชาติพัฒนาแล้วเต็มตัวปี 2020 เทคโนโลยีคมนาคมสื่อสาร การลดทอนกฎหมายระเบียบต่าง ๆ และแปรรูปวิสาหกิจในอุตสาหกรรมสื่อสารคมนาคมเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการวางแผนพัฒนา

Tony Stevenson and June Lennie. **Anticipating Application for Digital Video Communication : Two Scenarios for Australia..**

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ดูความก้าวหน้าเทคโนโลยีสื่อสารของออสเตรเลีย

2. ปัญหาวิจัย

คาดการณ์รูปแบบของการใช้การสื่อสารผ่านวิดีโอดิจิทัล

3. วัตถุประสงค์

คาดการณ์รูปแบบอันเหมาะสมและการใช้การสื่อสารผ่านวิดีโอดิจิทัล (DVC) โดยทางการสื่อสารระบบ อินเทอร์เน็ตอีกที

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 2 แบบ ระบุแบบที่แนะนำให้ใช้ด้วย

6. เทคนิค

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

Scenario ด้านเทคโนโลยีสื่อสาร ห่วงเวลา 5 – 10 ปี

Scenario 1 -- Conventional Age

อนาคตขับเคลื่อนโดยมีพื้นฐานมาจากลัทธิบริโภคนิยมและการแบ่งสรรทางเศรษฐกิจ

Scenario 2 - Communicative Age (เป็น Scenario ที่แนะนำให้ทำ)

อนาคตที่เป็นการสื่อสารโต้ตอบกัน มีวิวัฒนาการ เน้นด้าน “มนุษย์และสังคม” มีพื้นฐานจากระบบสังคมเศรษฐกิจที่มีนิเวศวิทยาที่ยั่งยืน กระบวนการสื่อสารแบบอินเทอร์เน็ตอีกทีจะทำให้มนุษย์สื่อสารถึงกันได้ ทั้งที่มีภูมิหลังต่างกัน เพื่อที่จะทำให้ออสเตรเลีย สดใสขึ้นจึงควรร่วมมือทางยุทธศาสตร์กับเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ (ญี่ปุ่น จีน เกาหลี)

Salvador Galico. **Three Scenarios for Mexico's Future** in *The Futurist* 23 : 4; July August 1989, pp 17 – 19.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการภาพอนาคตของเม็กซิโก 3 แบบ

2. ปัญหาวิจัย

3 ภาพสถานการณ์อนาคตของเม็กซิโก

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์เม็กซิโก เมื่ออย่างเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ห้วงเวลา 12 ปี (1989 – 2000) เน้นแนวโน้มด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ และให้ความน่าจะเป็นของโอกาสที่จะเกิดขึ้น

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 – ก้าวหน้าอย่างแท้จริง มีโอกาส 20 %

รัฐบาลมีการปรับปรุงประสิทธิภาพ อาชญากรรมลด ปฏิรูปเกษตรกรรมด้วยการเพิ่มผลผลิตอาหาร การท่องเที่ยวเติบโตขึ้น ล้างหนี้ต่างประเทศได้

Scenario 2 – ปฏิวัติแนวทาง Populist มีโอกาส 30 %

นัก Populist ได้ครองอำนาจโดยการก่อกบฏ หรืออินโด นำไปสู่การยกเลิกการปฏิรูปเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดความโกลาหลวุ่นวาย

Scenario 3 - วงจรวิกฤตย้อนกลับมา มีโอกาส 50 %

เศรษฐกิจฟื้นตัวน้อย ภาวะชะงักงันมากขึ้น ระบบราชการไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง

Ronald Steel. **America Remain No. 1** in New York Times Magazine , September 29, 1996.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

บทความหนึ่งในนิตยสารข่าว

2. ปัญหาวิจัย

สถานะสหรัฐในโลกอนาคต

3. วัตถุประสงค์

แสดงภาพสถานการณ์อนาคตของสหรัฐอเมริกาในโลกปี 2000 รวมทั้งสถานการณ์จีนและชาติอื่น ๆ ระยะเวลา 4 ปี (1996 – 2000) แนวโน้มด้านการเมืองระหว่างประเทศ เศรษฐกิจ

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

เขียน Scenario แบบเดียว

6. เทคนิควิธีที่ใช้

บทวิเคราะห์

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

Scenario

ประชาธิปไตยครองโลก แต่พวกกวนเมืองและไร้ชื่อแปดถูกผลิออกมาด้วย จีนเป็นชาติมหาอำนาจ แม้ว่าจะมีปัญหา (ภัยคุกคามจีน คือ การเพิ่มของประชากร พื้นที่การเพาะปลูกน้อย คนอพยพสู่เมืองมาก มีความขัดแย้งระหว่างเมืองกับจังหวัด ภาคเกษตรขัดแย้งกับภาคอุตสาหกรรม ต้องใช้เวลานานกว่าจะแก้ปัญหาได้ ช่องว่างด้านความมั่งคั่งขยายตัว รัฐบาลล้มสลาย คนใช้ภาษาเดียวกัน บูชาพาดินชยนิยม)

สหรัฐอเมริกา จะไม่เสื่อมทรามลง เพราะผู้ที่ทำลายสหรัฐอเมริกาได้นั้นไม่มีเลย

ญี่ปุ่น : ต้องพึ่งพิงทรัพยากรนำเข้า และตลาดระหว่างประเทศ

จีน : หายนะทางประชากรศาสตร์

อินเดีย : ใกล้ระเบิดเป็นเสี่ยง ๆ และมีภาวะไร้ชื่อแปดสูง

บราซิล : เป็นได้แค่ ห้างสรรพสินค้าสำราญใจขนาดใหญ่

รัสเซีย : เป็นยักษ์ใหญ่ใจร้ายตลอดไป

Meggie Powell (California Institute of Technology). **A Perspective : an the American Future : in the US in 2025.** Global Scenario Group เป็นผู้จัดทำ

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ทดลองทาง Scenario แบบ Hyper forum

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตอเมริกันในมุมมองหนึ่ง

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์อเมริกาในด้านรายปี 2025 ห่วง 30 ปี (- ปี 2025) แนวโน้มด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario แบบเดี่ยว Powell เป็นผู้ออกแบบ Global Scenario Group เป็นหน่วยงานที่เขียน

6. เทคนิค

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่ได้รับ

Scenario

อเมริกาประสบปัญหาหนักเรื่องช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย ทำให้อาชญากรรม สลัม และชนชั้นด้อยการศึกษาเพิ่มขึ้น ชัดแตกแยก มีนีโอ - นาซีและพวกต่อต้านประชาธิปไตยมากขึ้น สภาพแวดล้อมธรรมชาติถูกทำลายหนัก เพราะการเพิ่มขึ้นของประชากรและเศรษฐกิจ ผู้อพยพมหาศาลจากเอเชียและละตินอเมริกา ทำให้ความตึงเครียดทางสังคมและการเมืองสูง อเมริกายังเป็นผู้นำเศรษฐกิจโลก เพราะเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี แต่ภาวะแข่งขันจากเอเชียและละตินอเมริกาเพิ่มขึ้น

บทบาทอเมริกาในฐานะผู้นำโลกลดลง เพราะมีการแบ่งขั้วทางการเมืองระหว่างประเทศ อเมริกาจะควบคุมชะตาตัวเองได้จนถึงปี 2025 หลังจากนั้นจะต้องระวังกับสถานการณ์โลก

Gerhard Steins. **On the Future of Settlement Structure** in FUTURES, February 1986.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบอนาคตของเยอรมนีในห้วงที่ทำนั้น สถานการณ์ของเยอรมนีจะวันออกและเยอรมนีจะวันตกยังไม่ชัดเจน

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตเยอรมนีบนโครงสร้างที่ได้ข้อยุติ

3. วัตถุประสงค์

สถานภาพสถานการณ์เยอรมนีในปี 2000 ตรวจสอบสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและโครงสร้างสังคม แนวโน้ม 15 ปี (1986 – 2000)

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิค

Scenario

7. ตัวแปร

แนวโน้มสำคัญคือการเพิ่มขึ้นของการรวมตัวกันเป็นก้อนของชุมชน และพัฒนาไปสู่การเป็นชุมชนชนเมือง

8. ผลที่ได้รับ

ในห้วงเวลาที่ทำ Scenario นี้ เยอรมนียังมีได้รวมชาติกันระหว่างตะวันตกกับตะวันออก (รวมชาติเมื่อ 1989)

Scenario 1 – กระบวนการรวมพลังและสร้างความเท่าเทียมกันโดยรัฐเป็นผู้นำ

มีการรวมพลังอำนาจเยอรมนีทางด้านเศรษฐกิจ ความรุ่งเรืองและสวัสดิการขึ้นอยู่กับ การเติบโตเชิงปริมาณ รัฐบาลกลางมีนโยบายกระจายอำนาจ

Scenario 2 - สมดุลเป็นส่วน ๆ ด้วยการใชพลังการตลาดแบบปานกลาง พัฒนาเชิงสมดุลเป็นส่วน ๆ ผ่านทางกลไกตลาด รัฐไม่แทรกแซงมากเกินไป

Scenario 3 – กระจายอำนาจมุ่งสู่การปกครองตนเอง (AUTONOMY) ของสังคม โครงสร้างขนาดใหญ่และเทคโนโลยีไม่สามารถแก้ไขปัญหาสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมได้ จึงมีการลดขนาดและกระจายอำนาจองค์กรต่าง ๆ

William C. Smith. **Democracy, Markets and Structure Reform in Latin America : Argentina, Bolivia, Brazil , Chile and Mexico**, New Brunswick, New Jersey : Transaction Publishers, December 1993, 331 pps.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ในละตินอเมริกา

2. ปัญหาวิจัย

การปฏิรูปประชาธิปไตย ตลาดและโครงสร้างในอาร์เจนตินา โบลิเวีย บราซิล ชิลีและเม็กซิโก

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์ละตินอเมริกาตอนปลายคริสต์ทศวรรษที่ 21 (ช่วงเวลา 8 ปี 1993 – 2000) เน้นด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครองและสังคม

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ และบ่งด้วยว่า Scenario ไหนเกิดขึ้นมากที่สุด และในประเทศใด

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1- วิกฤตก่อรูปขึ้นใหม่

รัฐบาลล้มเหลวในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ในบริบทที่ฐานรายได้ของชาติลดลงและชะงักงัน วิกฤตหนักนอกประเทศสูง มีโอกาสถูกภัยเผด็จการคุกคาม

Scenario 2 – ประชาธิปไตยแตกเป็นเสี่ยง ๆ เป็นส่วนเฉพาะด้านเศรษฐกิจเสรีแนวใหม่คงสภาพการเมืองแบบเสียงส่วนใหญ่ไว้ ลดหนักนอกประเทศ ด้วยการเจรจา รัฐวิสาหกิจหลายแห่งกลายเป็นธุรกิจผูกขาดของเอกชน

Scenario 3 – ประชาธิปไตยแบบเหมาหมด

ประชาธิปไตยฝังรากลึก มีการเปลี่ยนสภาพในระยะยาวไปสู่การปฏิรูปรัฐ ปฏิรูปกลไกรัฐสภา ขยายสิทธิพลเมือง และกระจายรายได้อย่างเท่าเทียม ยุติธรรม

Scenario 4 – ระบบประชาธิปไตยลูกผสม

ชนชั้นนำเป็นพันธมิตรกับฝ่ายค้านชนกลุ่มน้อยที่มีความสำคัญโดยตัดชนกลุ่มใหญ่ออกจาก
การมีส่วนร่วม ปักจี้สังคมและเศรษฐกิจไม่เคลื่อนไหวอย่างเป็นพลวัตดีเท่า Scenario 2 , 3

สรุปว่า - Scenario 4 นำเกิดขึ้นในสังคมละตินอเมริกาส่วนใหญ่

- Scenario 3 อาจเกิดขึ้นได้รองลงมา ในอาร์เจนตินา เม็กซิโก และเวเนซุเอล่า

Daniel Yergin & Thane Gustafson. **Russia 2010 and What it Means For the World.**
New York : Random House, October 1993, 300 pgs.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบสถานการณ์รัสเซีย

2. ปัญหาวิจัย

รัสเซียปี 2010 และผลกระทบที่มีต่อโลก

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพอนาคตของรัสเซีย ตอนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 (18 ปี : - 2010) ด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 – อุปสรรคมากมาย

รัฐบาลกลางอ่อนแอ มีการแข่งขันอย่างดุเดือดด้านกำลังเงินและอำนาจอิทธิพล
บรรยากาศโดยทั่วไปเสรี ธุรกิจเติบโตขึ้นแต่ขาดโครงสร้างทางกฎหมายรองรับ เป็นพื้นที่แสวง
ประโยชน์ของพวกเขา RED – BROWN (กึ่งคอมมิวนิสต์กึ่งมาเฟีย)

Scenario 2 – อินทรีสองหัว

รัฐบาลกลางมีพลังซึ่งมีฐานจากกองทัพ ตำรวจ นักอุตสาหกรรมด้านการป้องกัน
ประเทศ และผู้จัดการอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทำให้เพิ่มความไม่พอใจในหมู่นักงานที่รู้สึกว่ตนโดนโกง
อดมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ

Scenario 3 – ห่วงเวลาลำบาก

สถานการณ์หายหน้า แต่ละภูมิภาคแยกแตกออกไปดำเนินตามแนวทางตนเอง เช่น
เซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก เป็นเขตเศรษฐกิจเสรี บางส่วนกลายเป็นอำนาจนิยมเผด็จการต่อต้านตะวันตก
ปกป้องชาติรัสเซีย

Scenario 4 – แข็งแกร่ง มหัตถรรพ์

ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ไปในทางที่เปี่ยมประสิทธิภาพ ผลผลิตสินค้าที่คนต้องการ การ
เมืองดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง

Teresa Rojo. **Scenarios For the Industrialization of the Western Mediterranean in FUTURES**, 26 : 5 , June 1999 , pp 467 – 489.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบพัฒนาการสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม ของภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียนตะวันตก

2. ปัญหาวิจัย

สถานการณ์อนาคตของการเป็นประเทศอุตสาหกรรมของประเทศแถบ เมดิเตอร์เรเนียนตะวันตก

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพอนาคตของภูมิภาคดังกล่าว ปี 2000 (6 ปี : 1994 – 2000) เน้นเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรม เทคโนโลยี

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 – เป็นตัวของตัวเองและแบ่งแยก

สมดุลด้านประชากรมีความตึงตัว ทำให้มุ่งสู่การเป็นรัฐตำรวจและเข้าสู่สงคราม เศรษฐกิจ อัตราการเกิดสูง สตรียังอยู่แต่ในบ้าน ความยากจนและมลภาวะสูงขึ้น ชุมชนเมืองชายฝั่งทะเลเติบโตขึ้น แต่ร่วมมือกันน้อยลง

Scenario 2 – ชุมชนแบบ MAGHREB

ค่อย ๆ พัฒนาสู่เอกภาพ เสถียรภาพและดึงดูดการลงทุน การจ้างงานสูงขึ้นในตลาดที่มีเสรีนาทางที่เพิ่มขึ้น โครงการร่วมมือมีมากขึ้น เพื่อให้บังเกิดสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่ทันสมัย

Scenario 3 – ความร่วมมือแบบ Euro – Maghreb

มีการตลาดภายในภูมิภาค แต่ประชาคมยุโรปเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย มีโครงการร่วมระหว่างยุโรปกับมาเกริบในด้านภูมิเทคโนโลยี มีการพยายามพัฒนาเทคโนโลยีทรัพยากรเข้มข้นมากขึ้น แต่ความร่วมมือพัฒนาภูมิภาคไม่เด่นชัด เน้นเฉพาะกลุ่มย่อยมากขึ้น

Antonio Alonso Concheiro. **History Moving North** The Atlantic Monthly; February , 1997.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ทดลองแนวทางการศึกษานาถดแบบหนึ่ง

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตด้านเศรษฐกิจและการเมืองของเม็กซิโก

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์ในอนาคตของเม็กซิโก ห่วงเวลา 10 ปี

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Concheiro เขียน Scenario ตามที่ Kaplan ให้แนวทางและสถานการณ์คร่าว ๆ ไว้

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

ภาพของ Kaplan คือ เม็กซิโกเป็นตัวอย่างรัฐบาลกลางที่ล้มเหลวและมีเล่ห์เหลี่ยม ต่างจากอินเดีย หรือจีน

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 2 แบบ

1. แบบดี - เม็กซิโกจะเผชิญวิกฤตที่หนักกว่าวิกฤตการเงินในเร็ว ๆ นี้ เช่น สงครามการค้าญี่ปุ่น - สหรัฐอเมริกา ทำให้โลกต้องถดถอยหรือการห้ามคนเม็กซิกันเข้าสหรัฐอเมริกา ในฐานะผู้อพยพ สิ่งเหล่านี้ทำให้สถาบันทางการเมืองในศตวรรษหน้าพินาศลง เจ้าพ่อท้องถิ่นและเครือข่ายวิสาหกิจเอกชนมีอำนาจแทน

2. แบบเลว - ไม่มีวิกฤตที่แท้จริง รัฐบาลเม็กซิโกและสื่อมวลชนอเมริกันประกาศว่าวิกฤตการเงินจบลงแล้ว แต่ในระยะยาวมีการกัดเซาะประเทศอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่อนาธิปไตย

9. ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะ Scenario ทั้ง 2 แบบเลวทั้งคู่ เป็นเลวระยะสั้น กับเลวระยะยาว

Patrick M. Cronin (edit) **Russia 2015 : Power and Progress** National Defense university
Institute for National Strategic Studies, 1996.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ / ยุทธศึกษาของรัสเซีย

2. ปัญหาวิจัย

รัสเซียในอนาคตด้านการเมือง การปกครอง ความมั่นคง

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์ในอนาคตของรัสเซีย ปี 2015 (20 ปี : 1996 – 2015)

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบจาก trends และ Driving Forces

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

Trends และ Driving Forces จำนวนหนึ่ง

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 - รัสเซียตกต่ำ

สหพันธรัฐรัสเซียเสื่อมทรามเพราะล้มเหลวในการปฏิรูปเศรษฐกิจ แต่ละภูมิภาค
เข้มแข็งเกินไป อาชญากรเข้มแข็ง เจ้าพ่อท้องถิ่นไม่แยแสรัฐบาลกลาง กองทัพมีอำนาจทางการเมือง
แต่เทคโนโลยีทหารต่ำ บางพื้นที่ เช่น เซนต์ปีเตอส์เบิร์กอาจเจริญ แต่บางพื้นที่ก็แย่ บาง
พื้นที่ยังใกล้ชิดกับรัฐบาลกลาง แต่บางพื้นที่ก็มีสถานภาพปกครองตนเองสูง เศรษฐกิจแย่ ภาวะ
ว่างงานสูง สวัสดิการสังคมด้อย อนาคตมืด

Scenario 2 – สหรัยยูเรเชีย

รัสเซียอาจตกต่ำแบบ Scenario 1 แต่ในระยะยาวฟื้นตัวขึ้น รัฐบาลกลางมีพลังด้วยผู้
นำ / ขบวนการที่ดี โดยเฉพาะถ้าโดนจีนคุกคาม รัฐบาลกลางไม่ต้องการแก้ปัญหาจึงบีบให้แต่ละ
ภูมิภาคแยกตัวออกไปแก้ปัญหาตนเอง ตั้งเป็นพันธมิตรยูเรเชียแห่งสหพันธรัฐยุโรป

Scenario 3 – รัสเซียตะวันตก

รัสเซียเข้าสู่ประชาธิปไตย ทุนนิยมเสรี พื้นระบบซาร์ / โซเวียต อาจเป็นสหพันธ์
แบบเยอรมนี พื้นที่บางส่วน หากไม่ต้องการร่วมประเทศก็จะได้อเอกราช แต่ประชาธิปไตยในรัสเซีย

อาจเกิดขึ้นได้ถ้าแพ้สงครามกับจีน หรือยูเครน การเปลี่ยนแปลงกระแสนั้นอาจนำไปสู่การกลับคืนมาของลัทธิชาตินิยมได้เหมือนกัน

Scenario 4 – จักรวรรดิรัสเซีย

ลาชากระบอบประชาธิปไตยโดย รัฐบาลเป็นเผด็จการ พยายามครองอำนาจบาตรใหญ่เหนือยูเรเชีย รัฐบาลกลางต้องปราบปรามรัฐบริวารอย่างหนักให้รวมเข้าเป็นจักรวรรดิให้จงได้ รัสเซียอาจมีลักษณะทุนนิยม แต่รัฐมีส่วนในเศรษฐกิจอย่างมาก อาจเป็นรัฐนีโอฟาสซิสต์ หรือรื้อฟื้นระบอบกษัตริย์ เพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งจักรวรรดินิยม อ้างสิทธิครองดินแดนที่ไม่ใช่ของตนเอง

Patrick M. Cronin (edit) **India 2015 : Power and Progress** National Defense university
Institute for National Strategic Studies, 1996.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ / ยุทธศึกษาของอินเดีย

2. ปัญหาวิจัย

อินเดียในอนาคตด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ความมั่นคง

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์ในอนาคตของอินเดีย ปี 2015 (20 ปี : 1996 – 2015)

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบจาก trends และ Driving Forces

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

สถานการณ์ทั่วไป – เศรษฐกิจและประชากรเป็นปัจจัยสำคัญและความสำเร็จ / ล้มเหลวในการกลายเป็นมหาอำนาจปี 2015 ปัจจัยสำคัญคือ ชนชั้นกลางสมัยใหม่ของอินเดียมี 2 –300 ล้านคน คนยากจนมี 6 –900 ล้านคน ช่องว่างระหว่างชน 2 กลุ่มนี้กำลังถ่างกว้างขึ้น

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 – อินเดียถูกแบ่งแยก

อินเดียล้มเหลวในการพัฒนาเศรษฐกิจให้พอเพียงกับประชากรที่ล้น บางส่วน เช่น บอมเบย์และบังกาลอร์ เจริญมั่งคั่งและแยกตัวโดดเดี่ยว รัฐบาลกลางล้มเพราะปัญหาความยากจน แยกเป็นรัฐ ๆ ตามพื้นฐาน ภาษา และศาสนา เช่น ปัญจาบกลายเป็นเอกราชใกล้เคียงปากีสถาน แคชเมียร์อาจรวมกับปากีสถาน เบงกอลรวมกับบังคลาเทศ ทมิฬเป็นเอกราชและยึดศรีลังกาดอนเหนือ แต่กองทัพอินเดียอาจรักษาประเทศไว้ได้ภายใต้สหพันธรัฐอ่อนแอ ศัตรูต่างชาติสงบ เพราะกองทัพอินเดียมีนิวเคลียร์และยังเชื่อฟังรัฐบาลกลางอยู่

Scenario 2 – อินเดียของชาวฮินดู

ชาวฮินดูที่พูดภาษาฮินดูมี 30% ของประชากร ชาตินิยมฮินดูอาจครองเมืองเหนือกลุ่มชนอื่นภาษาอื่น รัฐบาลอินเดียอาจเป็นเผด็จการฮินดูหัวรุนแรง ชนชั้นสูงละทิ้งประเทศ ชาวฮินดูโพ้นทะเลไม่กลับอินเดีย ชาวมุสลิมขมขื่นใจถูกทำร้ายจากชาวฮินดู อินเดียจะเป็นมหาอำนาจถ้านโยบายเศรษฐกิจรองรับการเจริญเติบโตของประชากรได้

Scenario 3 – อินเดียประชาธิปไตย

เศรษฐกิจประสบความสำเร็จ ปฏิเสธอิทธิพลรุนแรงต่อต้านจีนร่วมกับสหรัฐ/ญี่ปุ่น ความขัดแย้งจีน – อินเดียดำเนินต่อเนื่องแม้ว่าจีนจะเป็นประชาธิปไตยเหมือนกัน

Patrick M. Cronin (edit) **China 2015 : Power and Progress** National Defense university
Institute for National Strategic Studies, 1996.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ / ยุทธศึกษาของจีน

2. ปัญหาวิจัย

จีนในอนาคตด้านความมั่นคง การเมือง เศรษฐกิจ

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์ในอนาคตของจีน ปี 2015 (20 ปี : 1996 – 2015)

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบจาก trends และ Driving Forces

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

Trends และ Driving Forces จำนวนหนึ่ง

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 – Weak China

จีนพอใจในการเติบโตทางเศรษฐกิจในห้วง 15 ปีหลังแต่เศรษฐกิจจีนพึ่งพาภาคอุตสาหกรรมมากเกินไป ภาคเกษตรลำบากมากขึ้นทุกที ความไม่สมดุลระหว่างเมือง – ชนบทก่อให้เกิดความไม่สงบในสังคม ถ้าอำนาจรัฐบาลกลางค่อยลงจะแก้ปัญหาสังคมไม่ได้ การเติบโตของอุตสาหกรรมจะชะดเซ การลงทุนจากต่างประเทศจะหายไป จีนอยู่ในห้วงเศรษฐกิจตกต่ำยาวนาน ความนิยมของรัฐบาลจะถูกพาให้ตกต่ำด้วย

Scenario 2 – Provincial China

จีนลำบากเพราะผู้นำไร้ประสิทธิภาพหลังเติ้งเสี่ยวผิงตาย จีนบางส่วนรุ่งเรือง มณฑลที่ร่ำรวยได้สิทธิปกครองตนเอง แยกตัวจากรัฐบาลกลางก่อนปี 2015 เกิดลัทธิชาตินิยมเกลียดฝรั่ง การไม่ยอมให้เกิดสงครามกลางเมืองจะทำให้รัฐบาลกลางคุมเอกภาพจีนไว้โดยเฉพาะกับมณฑลยากจน กองทัพจีนควบคุมพื้นที่นอกกำแพงเมืองจีนเหนียวแน่น ทิเบตอาจได้สถานภาพปกครองตนเอง

Scenario 3 – Liberal China

ปี 2015 รัฐบาลกลางมีระบบหลายพรรคคล้ายยุโรปตะวันตกในศตวรรษที่ 19 ผู้นำต้องได้คะแนนนิยมจากประชาชนและ ดำเนินนโยบายตามประชาชน จีนเป็นประชาธิปไตยเสรี แต่ปี 2015 มีการแบ่งสรรอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางและท้องถิ่น มีการปกป้องสิทธิมนุษยชน

Scenario 4 – Authoritarian China

ชาตินิยมแทนที่คอมมิวนิสต์ นักชาตินิยมได้คะแนนเสียงมาก ผ่านทางการเติบโตทางเศรษฐกิจและปัญหาแบ่งสรรอำนาจกับรัฐบาลกลางได้สำเร็จ จีนกลายเป็นตัวอันตรายคล้ายเยอรมนี / ญี่ปุ่น ก่อน WWII จีนคงร่วมกับมหาอำนาจอื่นที่มีปัญหาแบบเดียวกัน จีนชอบเผชิญหน้าจนอาจก่อเกิดสงคราม จีนใช้เงินที่ได้จากเศรษฐกิจดีทุ่มให้กับกองทัพ จีนดำเนินนโยบายเชิงรุกครอบงำเอเชีย จีนปรารถนาที่จะกลายเป็นมหาอำนาจที่แท้จริงในปี 2015

Patrick M. Cronin (edit) **Japan 2015 : Power and Progress** National Defense university
Institute for National Strategic Studies, 1996.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ / ยุทธศึกษาของญี่ปุ่น

2. ปัญหาวิจัย

ญี่ปุ่นในอนาคตด้านการทหาร ความมั่นคง และการเมือง

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์ในอนาคตของญี่ปุ่น ปี 2015 (20 ปี : 1996 – 2015)

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบจาก trends และ Driving Forces

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

Trends และ Driving Forces จำนวนหนึ่ง

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 – ญี่ปุ่นเป็นมิตรกับสหรัฐอเมริกา

ญี่ปุ่นยังเป็นมิตรของสหรัฐ แต่ไม่เท่าเทียมกัน และไม่สมดุลในปี 2015 ญี่ปุ่นอาจเข้าร่วมระบบ TMD กองเรือสหรัฐในแปซิฟิกอาจลดการเป็นเกราะป้องกันให้กับกองเรือชายฝั่งญี่ปุ่นลง ญี่ปุ่นอาจไม่มีพันธมิตรทหารอื่น แต่ผูกมิตร ASEAN มากขึ้น มีความร่วมมือทางการทหารร่วมกับไทยและอินโดนีเซีย ร่วมมือด้านความมั่นคงกับออสเตรเลียและร่วมมือกับเกาหลีเพราะภัยคุกคามร่วมที่มาจากรัสเซียและจีน

Scenario 2 – ญี่ปุ่นฟื้นชาตินิยม

ไม่มีความมั่นคงร่วมญี่ปุ่น – สหรัฐในปี 2015 ญี่ปุ่นต้องปกป้องตนเอง การแตกแยกของญี่ปุ่น – สหรัฐ ทำให้เอเชียตะวันออกเกิดความวิตก นำไปสู่การสะสมอาวุธ ญี่ปุ่นก็สะสมอาวุธในอัตราปกติ การสะสมอาวุธของเกาหลีกับจีนทำให้มหาชนญี่ปุ่นไม่พอใจจึงเร่งแข่งขันอาวุธกันในเอเชียตะวันออก จีนอาจร่วมมือกับญี่ปุ่นต่อต้านชาติอื่นในเอเชีย เอเชียแบ่งเป็นปรปักษ์ 2 ขั้ว

Scenario 3 – ญี่ปุ่นเป็นมหาอำนาจ

ญี่ปุ่นอาจยังเป็นพันธมิตรกับสหรัฐ แต่มีวิสัยทัศน์ต่างประเทศและความมั่นคงเป็นของตนเอง ชาวอเมริกาต่อต้านชาวญี่ปุ่น ชาวญี่ปุ่นต่อต้านอเมริกา จีนเป็นมิตรสำคัญของญี่ปุ่น ญี่ปุ่นเพิ่มความภูมิใจในชาติ ไม่เคารพอเมริกาซึ่งสังคมเสื่อมทราม ญี่ปุ่นอาจยังรักษาความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงกับสหรัฐไว้เพราะเกรงจะเป็นการเสี่ยงมากกว่าถ้าเลือกทางอื่น

Armando De la Torre. **2044 A view From Guatemala** in " The World of 2044- Technological Development and the future of Society" edited by Charles Sheffield, Marceto Alonso และ Morton A. Kaplan: St. Paul, Minnesota: Paragon House.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เป็นส่วนหนึ่งของการมองอนาคตด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและอนาคตของสังคมโลก

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตแก้วเตมาลา

3. วัตถุประสงค์

ต้องการวาดภาพอนาคตแก้วเตมาลา ปี 2044 (50 ปีข้างหน้า)

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

เขียน Scenario 2 แบบ ทั้งด้านดีและด้านร้าย

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

ประชากรเกินกว่า 100 ล้านคน อัตราการเกิดประชากรลดลงเหลือ 2.9% ต่อปี บูรณาการทางเศรษฐกิจและสังคมก้าวหน้าขึ้นพอประมาณ แก้วเตมาลาเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค

8. ผลการวิจัย

หากมองในแง่ร้าย

ช่องว่างระหว่างโลกที่พัฒนาแล้วกับโลกด้อยพัฒนาจริงจังขึ้น สภาพแวดล้อมแย่ง การทุจริตมีมาก วัฒนธรรมถดถอย

หากมองในแง่ดี

แก้วเตมาลาผ่านช่องว่างการพัฒนาได้ ค่อย ๆ มีบทบาทในตลาดเสรีการค้าโลกแล้ว

9. ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะ Scenario 2 ด้านที่ต่างกันสุดขั้วนั้นหายากเกินไป

The Strategic Economic Plan Towards a Developed Nation. The Vision for Singapore: A Developed Country in the first league.

1. **ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ**

วางยุทธศาสตร์ให้สิงคโปร์

2. **ปัญหาวิจัย**

การวางแผนเศรษฐกิจให้เป็นชาติพัฒนาแล้ว

3. **วัตถุประสงค์**

ต้องการภาพอนาคตของสิงคโปร์ ปี 2030 (30ปีข้างหน้า)

4. **กรอบแนวคิด**

5. **วิธีดำเนินการวิจัย**

ใช้ Driving Forces จำนวนหนึ่ง และแบ่ง Projections future เป็น 2 แบบ

6. **เทคนิควิธีที่ใช้**

Scenario

7. **ตัวแปร**

Driving Forces – ทรัพยากรมนุษย์ที่ย้ายตัว

- ทิมเวอร์ระดับชาติเพิ่มขึ้น
- มุ่งเน้นระดับสากล
- มินวัตกรรม
- มีการผลิตและบริการ
- การพัฒนาซ้ำทางเศรษฐกิจ
- ความสามารถในการแข่งขันระดับโลก
- จุดอ่อนถูกสกัด

8. **ผลการวิจัย**

ทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ

Optimistic – มีการเจริญเติบโตสูง

Pessimistic – มีการเจริญเติบโตปานกลาง

9. **ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะ**

Scenario แต่ 2 แบบต่างกันสุดขั้วนั้นหยابเกินไป

Department of Defense: **Air Forces 2025** United State Air Force, 1997

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เพื่อการปรับตัวของกองทัพสหรัฐในศตวรรษหน้า

2. ปัญหาวิจัย

สถานการณ์โลกโดยเฉพาะด้านการเมือง เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและความมั่นคง

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์โลกในปี 2025 (30 ปี: 1996-2025)

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 6 แบบของโลกจาก Trends และ Driving Forces

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

Trends และ Driving Forces จำนวนหนึ่ง

8. ผลที่ได้รับ

Scenario 1 – Gulliver's Travels

โลกเต็มไปด้วยพวกชาตินิยม รัฐ/NGO สนับสนุนการก่อการร้าย ผู้อพยพและเผด็จการเฟื่องฟู สหรัฐฯ ต้องมีพันธะต่อต้านการก่อการร้ายและรักษาสันติภาพ กองทัพสหรัฐฯ ไม่เป็นที่ต้องการของพันธมิตรโลก ผลักดันให้สหรัฐสร้างระบบที่เหมาะสมกับปฏิบัติการระยะไกล ทั้งที่มีงบประมาณจำกัด

Scenario 2- Zaibaisu

บริษัทข้ามชาติครอบงำกิจการระหว่างประเทศ สนใจแต่การเติบโตทางเศรษฐกิจและผลกำไร เมื่อเกิดความขัดแย้ง(แบบสั้น ๆ และแบบตัวแทน) กองทัพทำหน้าที่คล้ายยามปกป้องผลประโยชน์และสิทธิในเทคโนโลยีของบริษัท อำนาจโลกคือการรวมตัวหลวม ๆ ของบริษัท กองทัพขาดเสถียรภาพเพราะความแตกต่างด้านรายได้ที่มากขึ้น สหรัฐฯไม่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกแล้ว จึงสนใจแต่เรื่องภายในประเทศ

Scenario 3 – Digital Cacophony

เทคโนโลยีล้ำสมัย เพิ่มพลังอำนาจ แต่สร้างความกังวลให้โลก เทคโนโลยีล้ำสมัยเกิดขึ้นทุกรูปแบบ กองทัพสหรัฐฯ ต้องเผชิญกับภัยคุกคามด้านนี้ โดยเฉพาะด้าน Cyberspace

Scenario 4 – King Khan

จีนเป็นผู้นำยุทธศาสตร์ร่วมกับชาติเชื้อสายจีนหลายชาติ การครอบงำของสหรัฐอาจลงไป เพราะเศรษฐกิจตกต่ำ งบประมาณกองทัพลดลงไป ความสามารถของกองทัพจึงลดลง เอเชียเริ่มยิ่งใหญ่ สหรัฐฯ ค่อย ๆ ถอนตัวออกนอกชายฝั่งแปซิฟิก สหรัฐมุ่งแก้ปัญหาภายในประเทศ เทคโนโลยี จำกัดลดลง จีนเหนือกว่าสหรัฐหลายด้าน สหรัฐเหมือนอังกฤษหลัง WW II

Scenario 5 – Halves and Half Naughts

โครงสร้างสังคมและเงื่อนไขการรักษาความมั่นคงเปลี่ยนแปลง ภัยคุกคามเกิดจากกลุ่มที่มี – ไม่มี โลกแบ่งเป็น 2 ขั้ว จนกับรวย สหรัฐเผชิญภัยคุกคามที่มาจากสื่อมวลชนทั่วโลก

Scenario 6 – Cross roads 2005

สหรัฐใช้พลังแบบยุค 1996-2001 แก้ปัญหาความขัดแย้งในยุค 2015-25 ศูนย์กลางความขัดแย้งเกิดแถบยูเครนและรัสเซีย ที่อื่น ๆ ก็เกิดสับสนเหมือนกัน สหรัฐมีพันธะกับทั่วโลก แต่การเติบโตทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีจำกัด ไม่ว่าสหรัฐจะเลือกโดดเดี่ยวตนเอง หรือร่วมกับโลก ก็ต้องเจอคำถามสำคัญในการจัดรูปโลกปี 2025 แน่นนอน

วิรุทธ วิเชียรโชติ. **Thai Society in the 21st Century: The Quest for Well-Balanced Development and Peace** in "The World of 2044-Technological Development and the future of Society" edited by Charles Sheffield, Marceto Alonso and Morton A. Kaplan : St. Paul, Minnesota: Paragon House.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและอนาคตของสังคมโลกในปี 2044

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตของสังคมไทย การแสวงหาสันติภาพและพัฒนาการที่สมดุล

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของสังคมไทยปี 2044 ในฐานะชาติอุตสาหกรรมใหม่ (NIC) คล้าย 4 เสือเอเชีย

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 1 แบบบน trends

6. เทคนิควิธีที่ใช้

-

7. ตัวแปร

แรงผลักดันหลายหลาก เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งเกิดขึ้นมากมายในห้วงเวลาอันสั้น Megatrends- เศรษฐกิจโลกบูม มีการฟื้นฟูศิลปะ สังคมนิยมตลาดเสรีปรากฏขึ้น มีการใช้ชีวิตแบบเดียวกันทั่วโลก และมีชาตินิยมทางวัฒนธรรม การแปรรูปรัฐสวัสดิการ การพุ่งแรงของรัฐริมขอบมหาสมุทรแปซิฟิก ถึงศตวรรษของผู้นำผู้หญิง ยุคแห่งชีววิทยา การฟื้นฟูศาสนาในสหัฐวรรษใหม่ ชัยชนะของปัจเจกชน

Ivor F. Vivian, Alan Barcan & Patrick O' Flaherty. **Australia in 2044** in “ The World of 2044- Technological Development and the future of Society” edited by Charles Sheffield, Marceto Alonse and Morton A. Kaplan : St. Pual, Minnesota: Paragon House.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและอนาคตของสังคมโลกในปี 2044

2. ปัญหาวิจัย

พัฒนาการและอนาคตด้านนี้ของออสเตรเลีย

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของออสเตรเลียปี 2044 (ห่างเวลา 50 ปี-2044) เน้นที่สถานการณ์ของชาวออสเตรเลียเชื้อสายจีนรุ่นที่ 2

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 1 แบบ

6. เทคนิค

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่ได้รับ

Scenario

ชาวออสเตรเลียเชื้อสายเอเชียรุ่นที่ 2 จะมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น มีการศึกษาดี และสร้างผลกระทบให้สังคมได้มากกว่าพวกเชื้อสายยุโรปที่รักสบาย ชาวเอเชียจะได้งานระดับสูงมากขึ้นด้วย

Ben Bova. **An Address to Council** in " The world of 2044 - technological Development and the Future of Society " edited by Charles Sheffield, Marceto Alonso and Morton A. Kaplan, PARAGON HOUSE : Minnesota, st. Paul.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม

2. ปัญหาวิจัย

สถานการณ์ World Council 50 ปีข้างหน้า(- ปี 2044)

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์ World Council กลางศตวรรษที่ 21

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 1 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario สภาพแวดล้อมเลวร้ายอย่างรุนแรง โลกเฟื่องฟูขึ้นด้วยสงครามน้ำมัน 70 ปี ซึ่งการต่อสู้ทางการเมืองและการทหารเกิดจากคนจนด้นบนของส่วนแบ่งทรัพยากรโลก สงครามจบลงเพราะการรักษาสันติภาพของ UN และนักวิทยาศาสตร์ที่สร้างพลังงานนิวเคลียร์ฟิวชั่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาษีสากลช่วยให้แก่สภาโลกตามสัดส่วน GNP ชาติรวยมากจ่ายมาก ชาติจนมากจได้รายได้จากทุนภาษีนี้ ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจจะขยายดีขึ้น ชาติรวยต้องจ่ายช่วยชาติยากจน

9. ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะ

งานออกมาในรูปของ Vision มากเกินไป

Harland Cleveland และ Hazel Henderson (edit) **The United Nations : Policy and Financing Alternatives : Innovative Proposals by Visionary Leaders** in FUTURES : MAY 1995.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

หาทางเลือกด้านนโยบายและการคลัง ตามการสนับสนุนของ The Global Commission to Fund in United Nations

2. ปัญหาวิจัย

การวางแผนด้านการเงินและการคลัง

3. วัตถุประสงค์

เพื่อรองรับงานด้าน Scenario ในอนาคตต่อไป

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ประเมินค่าใช้จ่าย เพื่อการบริหาร รองรับงานด้าน Scenario

6. เทคนิควิธีที่ใช้

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบราคาที่จะต้องใช้จ่ายเท่าใดจึงจะสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงผ่านค่าธรรมเนียมในการใช้ทรัพยากรร่วมของโลก ภาษีของการขนส่งอาวุธ การค้าการณื ขยะและมลภาวะ

2. ทราบข้อดกลงสากลใหม่ว่าจะเป็นอย่างไ่ จึงสามารถจัดหารายได้ให้กับ UN ในการปรับโครงสร้าง สร้างสมดุลการคลัง มีความยั่งยืนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้

3. ในยุคที่ตลาดทุนและการค้าโลกมีความเสรีมากขึ้น จึงมีความต้องการประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมมากขึ้นด้วย

Bruce Murray (California Institute of technology) and Maggie Powell (Global Scenario Group) China Scenarios.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบสถานการณ์อนาคตของจีนด้านการทหาร เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

2. ปัญหาวิจัย

เหมือนกัน

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์อนาคตของจีนปี 2030 (30 ปีข้างหน้า)

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 5 แบบ บนพื้นฐาน Trends / Assumptions

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

Trends / Assumptions : ประชากรมีอัตราเติบโตขึ้น , เศรษฐกิจจีนและโลกเร่งเป็นแบบอุตสาหกรรมเร็วขึ้น , สภาพแวดล้อมถูกทำลายเร็วขึ้น , รายได้และการใช้ชีวิตของผู้คนแตกต่างกันมากขึ้น

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 ปฏิวัติมวลชนเมือง เมืองวุ่นวาย เพราะการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำ

Scenario 2 ความอดอยากกลับคืนมา ประชากรเพิ่ม และมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น ทำให้ต้องการอาหารนำเข้าเพิ่มขึ้น เมื่อภูมิอากาศโลกเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการผลิตอาหารของจีนจะลด ความขัดแย้งภายในประเทศมีมากขึ้นด้วยเรื่องอาหาร ทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมืองและสังคม

Scenario 3 สูญเสียการควบคุม

Scenario 4 เส้นทางไซบีเรีย กองทัพควบคุมทางการเมืองตั้งแต่ต้นสหัสวรรษ ขยายอำนาจสู่พรมแดนรัสเซีย รัสเซียต้านไม่อยู่ในตอนแรก แต่โจมตีโต้กลับจนผลักดันจีนออกไปจากไซบีเรียได้สำเร็จ จีนพ่ายแพ้เพราะเศรษฐกิจแย่

Scenario 5 เพราะราคาน้ำมันสูงขึ้นมากต้นสหัสวรรษ จีนจึงพัฒนาเทคโนโลยีพลัง
สุริยะ ปี 2025 จีนเป็นผู้นำโลกด้านเทคโนโลยีและพลังงานสิ่งแวดล้อม จีนจึงแก้ปัญหาอาหารขาด
แคลนด้วยการใช้อาหารที่ผ่านการตัดต่อพันธุกรรม (GMO)

Steven A. Rosell **Changing Map : Governing in A World of Rapid Change.** Carleton University Press, 1995, 253 pgs.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

หาข้อเสนอแนะด้านการปกครองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงตามแนวทางการสนับสนุนของบริษัท Royal Dutch Shell นำไปใช้กับแคนาดา

2. ปัญหาวิจัย

การปกครองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง

3. วัตถุประสงค์

ทำตามข้อ 1 ข้อ 2 ในห้วงเวลา 10 ปี (- 2005)

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ ผ่านเคลฟาย เจ้าหน้าที่ของรัฐของแคนาดา

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario . Delphi

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 Starship Scenario : เพราะเศรษฐกิจบูมสมทบกับฉันทามติทางสังคมใหม่ IT มีความสำคัญในสำนึก ข้อมูลข่าวสารโลกไหลเร็วและเสรี รัฐบาลมีการติดต่อสัมพันธ์กันสะดวกขึ้น

Scenario 2 Titanic Scenario : เศรษฐกิจโลกแย่ สมทบกับความแตกแยกในสังคมที่สูงเศรษฐกิจยุคข้อมูลข่าวสารผลิตผลงานไม่ทันกับที่เสียไป รัฐบาลคอยให้ทุกอย่างพื้นแต่ก็ไม่เห็นการลงทุนใหม่ ๆ มีน้อย มีความไม่สงบ มีความรุนแรงที่เพิ่มขึ้น กลุ่มหัวรุนแรงผยอง ครอบครวัและเพื่อนบ้านแตกแยกสั่นหนทาง

Scenario 3 HMS Bounty Scenario : เศรษฐกิจบูมสมทบกับการแตกแยกทางสังคมที่เพิ่มขึ้น โลกแบ่งขั้วระหว่างผู้ถือครองกับผู้ไม่ถือครองเศรษฐกิจเทคโนโลยี รัฐบาลออกนโยบายช่วยเหลือแต่ชนชั้นนำ ชนชั้นนำถอยห่างจากชนยากจนที่มีจำนวนมากขึ้น

Scenario 4 Wind gammer Scenario : ฉันทามติทางสังคมใหม่รายล้อมเศรษฐกิจที่ซบเซา หันเหไปสู่ความโปร่งใสและยั่งยืน การกระจายรายได้ การพัฒนาเศรษฐกิจ, telework เท่าเทียมมากขึ้น เครือข่ายทางสังคมกระชับ แคนาดามียุทธศาสตร์โลกดีเยี่ยม

Gordon L. Anderson. **The United States in 2044** in "The World of 2044 - Technological Development and the future of society" edited by Charles Sheffield, Marceto Alonso and Morton A. Kaplan. St Paul, Minnesota : Paragon House.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เป็นส่วนหนึ่งของการดูอนาคตด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและอนาคตของสังคมโลก

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตของสหรัฐอเมริกา

3. วัตถุประสงค์

ต้องการวาดภาพอนาคตของสหรัฐอเมริกาปี 2044 (50 ปีข้างหน้า)

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 2 แบบ ด้านดี , ด้านร้าย

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 Pessimistic Scenario มาจากแนวโน้มหลายประการ เช่น ความไม่พอใจในรัฐบาล ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย เทคโนโลยีไฮเทค สังคมประชาธิปไตยล่มสลาย บริษัทข้ามชาติรวยขึ้น แต่สร้างงานน้อยลง มลภาวะควบคุมไม่ได้

Scenario 2 Optimistic Scenario มีความเท่าเทียมกันทั้งทางโอกาส การศึกษาและความเจริญก้าวหน้า เวลาว่างพักผ่อนมีมาก คุณภาพชีวิตดีขึ้น อาชญากรรมลดลง สภาพแวดล้อมสะอาด มีประชาธิปไตย ยุคหลังอุตสาหกรรมเน้นการศึกษาที่สูงขึ้น

9. ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะ

Scenario 2 ด้านต่างกันสุดขั้วนั้นหายากเกินไป

Peter Hall. **Britain 2013** in *New Society Journal*, 18 December 1987, pp 39-41.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาอนาคตสหราชอาณาจักร

2. ปัญหาวิจัย

สหราชอาณาจักร ปี 2013

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์อนาคตของสหราชอาณาจักร ปี 2013 ห้วงเวลา 25 ปี (1988-2013)
เน้นแนวโน้มด้านสังคม เศรษฐกิจ

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 1 แบบ จาก Trends

6. เทคนิค

Scenario

7. ตัวแปร

Trends ประชากรสูงอายุขึ้น, การเพิ่มขึ้นของสுகอนามัยและการมีอายุขึ้น, พลังงานราคาถูกลง, การขนส่งมวลชนขนาดใหญ่, ประชากรกระจายตัว, มีการทำเหมืองและการประกอบกิจการในอวกาศ

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario อังกฤษเป็นสังคมหลังยุคอุตสาหกรรมและสังคมแรกที่ภาคบริการมีความสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจ ภาคประกอบการและภาคเกษตรกรรมลดลงมีสัดส่วนน้อย แรงงาน 90% อยู่ในภาคอุตสาหกรรมบริการ คนตกงาน 30% อังกฤษเข้าสู่ยุค AUIPE (ยุคของมืออาชีพที่อาศัยอยู่ในเมือง และมีอายุสูงวัย)

Subir. Qasem. **The Case of Jordan** in "The World of 2044 – Technological Development and the Future of Society" edited by Charles Sheffield, Merceto Alonso and Morton A. Kaplan. St. Paul, Minnesota : PARAGON HOUSE.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาพัฒนาการเทคโนโลยีและอนาคตของชุมชนในปี 2044

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตของจอร์แดน

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของจอร์แดนและเหล่าประเทศอาหรับช่วงเวลา 50 ปี จากนี้ – ปี 2044

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ บน Trends

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

Trends คือ การเพิ่มขึ้นของประชากร เพราะการเจริญเติบโตทางธรรมชาติ และ คลื่นผู้อพยพชาวปาเลสไตน์ ซึ่งไม่ยอมกลับถิ่นฐานเดิม

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 ดำรงสถานะเดิมต่อไป

การพัฒนามีความหลากหลายไม่มากนักในการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน

Scenario 2 เปลี่ยนแปลงในเชิงบวกและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงในบางด้าน

สถานการณ์ในหมู่ชาติอาหรับมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่า 1 ชาติหรือ 1 ภูมิภาคย่อย ความตึงเครียดทางสังคมและภายในลดลง สันติภาพปี 2000 พอมีโอกาสอยู่บ้าง ชาติอาหรับเป็นพันธมิตรทางด้านการพัฒนาเทคโนโลยีกับโลก

Scenario 3 สันติภาพ

ชาติอาหรับเอาชนะอุปสรรคทั้งภายในและภายนอก ก้าวเข้าสู่ความร่วมมือและบูรณาการกันก่อนปี 2000 รวมทั้งสันติภาพระหว่างยิวกับอาหรับ ความร่วมมือภายในหมู่ชาติอาหรับทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองก็เป็นไปด้วยดี

Marie Golaszewska and Tadeusz Golaszewski, **Polish Brainstorming** in "The World of 2044 - Technological Development and the Future of Study" edited by Charles Sheffield, Marceto Alonso and Morton A. Kaplan Minnesota, st. PAUL : PARAGON HOUSE.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำให้

ศึกษาการพัฒนาทางเทคโนโลยีและอนาคตของสังคมในยุคลปี 2044

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตภาพของโลกด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่กระทบต่อไปแลนด์

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์อนาคตของไปแลนด์ปี 2044 ห้วงเวลา 50 ปีจากนี้ เน้นด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 1 แบบ บน Trends

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

Trends คือ การค้นพบและการประดิษฐ์ครั้งสำคัญ ที่ถูกกระตุ้นโดยหายนะภัยของมนุษยชาติที่เซอร์โนบิล (โรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์รั่ว)

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario

นิวเคลียร์ลอยค้างอยู่ในอากาศ กัมมันตรังสีเพิ่มขึ้นช้า ๆ สร้างความเสียหายให้แก่โลก

นักวิทยาศาสตร์พยายามประดิษฐ์แหล่งพลังงานใหม่ทดแทนพลังงานนิวเคลียร์ พลังงานสุริยะเป็นทางออกนั้น ไปแลนด์ก็จะใช้พลังงานสุริยะด้วย UN จะห้ามการใช้พลังงานนิวเคลียร์ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าหลังจากพลังงานทดแทนอื่นแพร่หลายแล้ว

Peter Nore and Terge Osmundsen. **Norway The Priviledged Corner of Europe in FUTURES 20 : 5, October 1988, pp 568-577.**

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาอนาคตของนอร์เวย์

2. ปัญหาวิจัย

นอร์เวย์ เป็นประเทศอภิสิทธิ์ของยุโรปจริงหรือ ?

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์ ของนอร์เวย์ปี 2000 ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงภายนอกในประเด็น การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ห่วงเวลา 12 ปี (1988-2000)

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 Care

รัฐสวัสดิการขยายตัวต่อเนื่อง รัฐแทรกแซงช่วยแยกชนโดยประกันสุขภาพคนชราและเด็ก มีการขยายบ้านพักคนชราสถานเลี้ยงดูเด็ก และมีการดูแลสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น

Scenario 2 Decay

สถาบันรูปแบบสังคมประชาธิปไตยเริ่มเสื่อมโทรม ทำให้ความชอบธรรมทางการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ และตลาดแรงงานเสื่อมโทรมลงไปด้วย

Scenario 3 Business Revitalized

กระบวนการฟื้นฟูสถาบัน และนวัตกรรมทางสังคมทำให้นอร์เวย์หลุดพ้นอุปสรรค

P.R. Stokke, W.K. Ralston, T. A. Boyce และ I. H. Wilson **Scenario Planning for Norwegian Oil and Gas in Long Range Planing**, April 1990 Vol. 23

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษากระบวนการตัดสินใจพัฒนายุทธศาสตร์วิจัยและพัฒนาการสำรวจ และผลิตน้ำมัน และก๊าซของนอร์เวย์

2. ปัญหาวิจัย

การวางแผนด้านอนาคตน้ำมันและก๊าซของนอร์เวย์

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตดังกล่าวในห้วงเวลา 10 ปี (1990-2000) เป็นแนวโน้มทางด้านธุรกิจและเศรษฐกิจ

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 อนาคตของชาติถูกครอบงำโดยเศรษฐกิจน้ำมัน / ก๊าซ

ตลาดเป็นของผู้ขาย คือ OPEC ต้องพึ่งพาพลังงานจากต่างชาติและมีเทคโนโลยีเปราะบาง แม้ นอร์เวย์จะพยายามปรับโครงสร้างเศรษฐกิจแต่ก็ไม่พอเพียง

Scenario 2 ผลประโยชน์น้ำมัน / ก๊าซนำไปสู่การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ตลาดเป็นของผู้ขาย เศรษฐกิจมีการปรับโครงสร้าง เทคโนโลยีรวมตัว

Scenario 3 นอร์เวย์ดิ้นรน ในขณะที่เศรษฐกิจโลกตกต่ำ ตลาดเป็นของผู้ซื้อ ชาติกำลังพัฒนาเกิดวิกฤต ขาดการแก้ปัญหาทำให้เกิดภาวะถดถอยทั่วโลก

Scenario 4 นอร์เวย์ไม่พึ่งพาน้ำมัน เพราะการปรับโครงสร้างของโลก ตลาดเป็นของผู้ซื้อ เศรษฐกิจมีการปรับโครงสร้าง เทคโนโลยีรวมตัว

Hughes De Jouveral. **Europe' s Aging Population : Trends and Challenge to 2025**
in FUTURES 21 : 3. June 1989., supplement , 54 pgs

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาเพื่อวางแผนด้านประชากรศาสตร์

2. ปัญหาวิจัย

ประชากรสูงอายุของยุโรป แนวโน้มและการท้าทาย

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์ของประชากรสูงอายุของยุโรปในปี 2025 (ห่างเวลา 35 ปี, 1989-2025) เป็นแนวโน้มทางสังคม

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 5 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 มองในแง่ดี

คนแก่เป็นพลังขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของยุโรป เพราะพวกเขามีเวลาว่าง และกำลังซื้อสูง

Scenario 2 มองในแง่ร้าย

ค่าใช้จ่ายด้านคนแก่ทำให้เกิดภาระแก่สังคม ความอ่อนแอทางเศรษฐกิจของยุโรป และความขัดแย้งระหว่างคนต่างรุ่น เป็นผลมาจากเรื่องนี้

Scenario 3 แบ่งปันกัน

คนแก่มีใช้มรดกของสังคม มีการจัดโครงการฝึกให้มีชีวิตยืนยาว กิจกรรมผจญภัย และเวลาพักผ่อนที่สร้างสรรค์

Scenario 4 เศรษฐกิจผสมคู่ขนาน

เศรษฐกิจ 2 แบบควบคู่กัน คือ ภาคสร้างความผาสุกและภาคการพิทักษ์ป้องกัน

Scenario 5 สังคมผสมคู่ขนานยืดหยุ่น บำรุงรักษาการปรองดองกันให้ยืนยาว

Sappo Remes. **East European Future Scenarios** in FUTURES 24 : 2 , March 1992 , pp. 138-143.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาอนาคตของยุโรปตะวันออก

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตของยุโรปตะวันออกในศตวรรษที่ 21

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพพัฒนาการทางเลือกของประเทศยุโรปตะวันออกในอนาคต ห้วงเวลา 10 ปี (1992-2002) เน้นหนักด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

มีปัจจัยที่ไม่แน่นอนจำนวนหนึ่ง

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 บูรณาการเชิงบวก

ประเทศยุโรปตะวันออกส่วนใหญ่ กลายเป็นสมาชิก EU ภายในปี 2000 เพราะต้องพึ่งพาบูรณาการของ EU การเปิดเสรีการค้าโลก และการเติบโตทางเศรษฐกิจระดับโลก เศรษฐกิจจึงต้องเปิดและมุ่งเข้าสู่ระบบตลาด

Scenario 2 การครอบงำของเยอรมันนี

บูรณาการของ EC หยุดชะงักเพราะโดนดึงจากเยอรมันนี เงินทุนจากเยอรมันนีมีอำนาจมหาศาลในยุโรปตะวันออก เพราะเยอรมันนีมีเศรษฐกิจที่เข้มแข็งที่สุดในยุโรป สามารถลงทุนในยุโรปตะวันออกและบงการการลงทุนทั้งหมดได้

Scenario 3 พัฒนาการของการแยกเป็นกลุ่มต่าง ๆ

มี 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม EC สหรัฐฯ และญี่ปุ่น ทั้ง 3 กลุ่มจะทำสงครามการค้ากับ ยุโรปตะวันออกเป็นส่วนนอกของ EC กำแพงภาษีจะสูง แต่พวกเขาต้องยอมเปิดเศรษฐกิจของตนอย่างปราศจากทางเลือก

Scenario 4 วิกฤตทั่วโลก

Driving Force คือ การถดถอยของเศรษฐกิจระหว่างประเทศและนโยบายการทหาร ไม่มีเงินช่วยเหลือเพื่อเศรษฐกิจยุโรปตะวันออก วิกฤตเศรษฐกิจปรากฏ

Scenario 5 หายนะในอดีตสหภาพโซเวียต

ผลสืบเนื่องคือ คลื่นผู้อพยพมหาศาลสู่ยุโรปตะวันออก อุปทานพลังงานและการค้าชะงัก ความตึงเครียดทางทหารเพิ่มสูง ยุโรปตะวันออกหายนะตามไปด้วย

Bart Van Steenberghe. **Europe in Turbulence : Scenarios for the Last Year of This Millenium** in FUTURES RESREACH QUARTERLY 9 : 3, FALL 1993 , pp 21-34.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาอนาคตยุโรป ห้วงทศวรรษ 1990 เพื่อดูว่ารูปแบบยุโรปในยุคแห่งความผันผวน

2. ปัญหาวิจัย

การปกครองใดเหมาะสมจะเกิดขึ้น กับยุโรปในทศวรรษ 2000

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตยุโรป ในห้วงเปลี่ยนผ่านจากระบอบคอมมิวนิสต์ในยุคกลาง และการบูรณาการทางการเมือง และเศรษฐกิจของยุโรปตะวันตกและยุโรปใต้ ห้วงเวลา 7 ปี (1993-2000) เน้นด้านสังคม การปกครอง และ อุดมการณ์

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 อุดมการณ์ทางการเมืองจัดจาง (เสรีนิยมทางการเมือง และเศรษฐกิจมาแรง)

Scenario 2 อุดมการณ์ใหม่ในยุโรปปรากฏ (เช่น พวกนิยมสิ่งแวดล้อม นิยมสีเขียว นิยมนิเวศวิทยา) ทิศทางการลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงเชิงสถาบัน และการใช้ทรัพยากรอยู่ในภาวะมีเสถียรภาพ

Scenario 3 ยุโรปยึดถือสวีเดนเป็นรูปแบบตัวอย่างของรัฐสวัสดิการใหม่ คือ ใช้หลักสิทธิการทำงาน (work force) แตกต่างจากหลักสิทธิรายได้ (welfare)

Scenario 4 ยุโรปยึดถืออิตาลีเป็นรูปแบบตัวอย่างโดยประชากรต้องพึ่งพาตนเอง ไม่เป็นรัฐสวัสดิการ

Greg Parston. **Britain 2008 : The Alternatives** in NEWSTATES MAN, 16 Oct 1998.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

มูลนิธิ Public Management สนับสนุนให้ทำเพื่อศึกษาอนาคตทางเลือกของอังกฤษ

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตทางเลือกของอังกฤษปี 2008

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพอนาคตสถานการณ์ของอังกฤษ ปี 2008 ห้วงเวลา (1992-2002) เน้นแนวโน้มทางเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง และแรงงาน

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 2 แบบ บน 4 Driving Forces

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

4 Driving Force	- การลดลงอย่างต่อเนื่องของบทบาทภาครัฐ - การเรียกร้องที่เพิ่มขึ้นของความหลากหลายและทางเลือกต่าง ๆ - ยุโรปที่ซับซ้อนขึ้น - การสนองตอบทางเศรษฐกิจต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 A Third Way to 2008

กระจายอำนาจเป็นผลสำเร็จ รัฐบาลพรรคเลเบอร์ทรงอำนาจ จันทามติเป็นเครื่องมือที่มีมกนิยมใช้ อังกฤษเข้าร่วมสหภาพการเงินยุโรป ปี 2003 แทบไม่มีคนคัดค้าน และกลายเป็นประเทศที่เจริญที่สุดในยุโรป เพราะเดินสายกลางระหว่างระบบตลาดกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ข้อเสียคือ ขาดแคลนแรงงาน สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องสำคัญขึ้นมาก

Scenario 2 PAY AS YOU GO TO 2008

ล้มเลวจนต้องละทิ้งนโยบายชาติเดียว และต้องกระจายอำนาจ เศรษฐกิจแย่ ช่องว่างคนรวย - คนจนสูง อาชญากรรมสูง สถาบันครอบครัวแตกแยก รัฐบาลพรรคเลเบอร์ขาดความเชื่อถือ ประเทศแตกแยก อังกฤษเข้าร่วม EMU ก็จริง แต่ไม่น่าถูกพิสมัยเท่าพวกยุโรปตะวันออก ในแง่ของการลงทุน

David L. Grossman. **Scenarios For the Future of Hongkong**. Issue of Global Vista, newsletter of the International Studies Education Department (ISTEP), Spring 1997.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาอนาคตฮ่องกง หลังจากตกเป็นส่วนหนึ่งของจีนปี 1997

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตของฮ่องกง

3. วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างภาพสถานการณ์อนาคตของฮ่องกง ในฐานะส่วนหนึ่งของจีน ในห้วงเวลาหลังปี 1997 เป็นต้นไป เน้นแนวโน้มด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ ดี, ปานกลาง, ค่อนข้างแย่, แย่

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 มองโลกในแง่ดีที่สุด Optimistic Scenario

ฮ่องกงรักษาสถานะเดิมของคนได้อีกนาน การกลับคืนสู่แผ่นดินแม่ เกิดผลทางบวกทั้งการเมืองและเศรษฐกิจ ทั้งจีนและฮ่องกงเจริญขึ้น ฮ่องกงอาจมีอิทธิพลต่อจีนด้วย

Scenario 2 Status Quo

หนึ่งประเทศ 2 ระบบ ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพฮ่องกง การเมืองมีเสถียรภาพ ภายใต้เขตบริหารพิเศษ (SAR) เงินทุนไหลเข้าออกอิสระ ค่าเงินเข้มแข็ง การถือครองที่ดินและข้อตกลงอื่นก่อนการกลับสู่แผ่นดินแม่ เป็นไปตามที่ได้ตกลงกันไว้ เช่นเดียวกับเรื่องกฎหมายพื้นฐาน

Scenario 3 Gradual Decline

SAR และสภาพจะเต็มไปด้วยผู้ที่ PRO จีน ศาลมักตีความเข้าข้างจีนมากกว่าจะเข้าข้างฮ่องกง อาชญากรรม คอรัปชัน และการจ่ายใต้โต๊ะมีมากขึ้น ธุรกิจจีนได้รับประโยชน์มากกว่าธุรกิจท้องถิ่น เชี่ยงไฮ้ได้เปรียบฮ่องกงในฐานะศูนย์กลางเงินคอนได้

Scenario 4 Collapse of Pessimistic

ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกช่วยทำให้จีนปกครองฮ่องกงโดยตรง ทั้งทางการเมือง และการทหาร การกดขี่ประชาธิปไตยจะตามมา สิทธิมนุษยชนถูกละเมิด ตามมาด้วยการควบคุมอย่างเข้มงวด รัฐบาลจะมีอำนาจสูงสุด

Task Force for Government of Canada. **Canada Governance Scenarios**, 1998.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

หน่วยงานราชการของแคนาดา ต้องการทราบอนาคตแคนาดา เพื่อให้ราชการเตรียมรับมือ

2. ปัญหาวิจัย

สถานการณ์อนาคตการปกครองของแคนาดา

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของแคนาดาปี 2010 ห้วงเวลา 12 ปี (1998-2010) แนวโน้ม เน้นด้าน การบริหารรัฐกิจ และสังคม

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ความท้าทาย 3 รูปแบบซึ่งราชการและรัฐบาลต้องเตรียมตัวรับมือ

Scenario 1 Evolution Scenario

รัฐบาลแก้ปัญหาด้วยการปฏิบัติอย่างจริงจัง การประนีประนอม คือ กุญแจของความสำเร็จ การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงมีมากขึ้น ประสิทธิภาพ / ประสิทธิผลมีมากขึ้น เน้นระยะสั้นมากกว่าระยะปานกลางและระยะยาว เน้นส่วนย่อยมากกว่าส่วนใหญ่ สถาบันทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจเป็นอิสระมากขึ้น

Scenario 2 Market Scenario

รัฐบาลมีบทบาทช่วยเหลือเอื้อประโยชน์แก่กลไกเศรษฐกิจ การสร้างความมั่งคั่งเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จ สังคมปรับตัวเข้ากับการแบ่งปันของโลกได้ดี ว่องไวด้านเทคโนโลยีและการปฏิบัติอื่น ๆ ผู้ชนะและผู้แพ้ทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น ผู้ประกอบการและนักเสี่ยงโชคเป็นที่นิยม ความมั่งคั่งเป็นเป้าหมายอันดับหนึ่ง รัฐสนับสนุนให้นักธุรกิจลงทุนข้ามชาติ ทั้งยังเป็นการสนับสนุนการแข่งขันระดับชาติด้วย

Scenario 3 Renaissance Scenario

ความท้าทายเกิดขึ้นเป็นระบบมากขึ้น จากทั้งประชาสังคม / ภาครัฐ / ภาคเอกชน ความสำเร็จคือการเรียนรู้และทำงานร่วมกัน คนเริ่มไม่เชื่อมั่นในแนวทางวิวัฒนาการและแนวทางการตลาด ภาคประชาสังคม / ภาครัฐ / ภาคเอกชน ได้ร่วมปกครองประเทศ รัฐแค่เพียงทำในสิ่งที่ 3 ภาคนี้ไม่ทำ รัฐทำแค่กำหนดยุทธศาสตร์ มีมุมมองระยะยาว Pro – active กระชับบทบาทพลเมืองกับประชาสังคม และแบ่งปันกระจายผลประโยชน์ออกไปแก่กลุ่มชนให้เท่าเทียมกันมากขึ้น

Economist Intelligent Unit Will Euro Work ? 1990.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

EIU เป็น think tank ทางด้านเศรษฐกิจของยุโรป ต้องการหาความเป็นไปได้ของอนาคตของยุโรป

2. ปัญหาวิจัย

การรวมตัวของยุโรปจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของยุโรป ผ่านการสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ของ EMU EU และ ECB แนวโน้มด้านเศรษฐกิจและการเงิน

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ

6. เทคนิค

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 Europe ตกต่ำ มีการหยุดชะงักและขึ้น ๆ ลง ๆ

EMU ทำงานแย่งความเหนียวแน่นในระยะยาวของ EU คลอนคลาย เงินยุโรปไร้เสถียรภาพ ตลาดแรงงานในหลายประเทศตึงตัว ภาวะว่างงานสูง การเงินสาธารณะถูกกดดัน นำไปสู่การขึ้นภาษี แต่ละประเทศไม่พอใจ ECU และเงินยุโรป

Scenario 2 ยุโรปหลับใหล มีเสถียรภาพแต่เฉื่อยชา

ต่างจาก Scenario 1 การเปลี่ยนเป็นใช้เงินยุโรปราบรื่นดี EMU ตั้งได้ตามกำหนด ECU ดำเนินนโยบายมีประสิทธิภาพ ด้วยชื่อเสียงที่ได้รับจากการนี้ ทำให้ทั้ง 11 ชาติเข้าร่วม EMU โดยไม่มีเงื่อนไข ภาวะว่างงานลดลง เสียงเรียกร้องให้ปฏิรูปตลาดชาลง ตลาดงานที่ยังตึงตัวทำให้ชะลอการขยายสมาชิกของ EU ชะลอตัวลง นอกจากนี้จะมีปัญหาว่างงานในระยะยาว

Scenario 3 ยุโรปปรับตัว การเปลี่ยนแปลงแบบขึ้น ๆ ลง ๆ

EMU ตั้งได้ตามกำหนด แต่เกิดภาวะไร้เสถียรภาพ เงินยุโรปมีปัญหาในด้าน ดอกเบี้ย การเจริญเติบโต เงินเฟ้อและค่าเงินจะขึ้น ๆ ลง ๆ เงินยุโรปมีค่าสูงไปและไร้เสถียรภาพ มีแรงกดดันการปฏิรูประบบเงินผลกำไร และตลาดแรงงานอย่างหนัก

Scenario 4 ยุโรปคืนชีพ มีพลวัตและความมั่นคง

EMU ทำงานดี เงินยูโรถูกใช้เต็มรูปแบบภายในปี 2005 เงินยูโรและ ECB ไม่มีปัญหาเศรษฐกิจยุโรปฟื้นตัว ภาวะว่างงานลดลง การเงินสาธารณะดีขึ้น มีการปฏิรูประบบบำนาญ ผลกำไรและตลาดแรงงานทั่วยุโรป ภาวะว่างงานระยะยาวลดลง ประสิทธิภาพการแข่งขันของยุโรปสูงขึ้น ตลาดยุโรปดีขึ้น โดยเฉพาะด้านการสื่อสาร พลังงานและสายการบิน

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

CSIS เป็น think tank อยู่ในวอชิงตัน ต้องการศึกษายุทธศาสตร์ของรัสเซีย

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตของรัสเซีย

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของรัสเซีย เน้นประเด็นของนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

รัสเซียเปลี่ยนจากการควบคุมราคาสินค้าและวางแผนเศรษฐกิจแบบรวมการมาเป็นเศรษฐกิจการตลาด และสังคมประชาธิปไตย

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 ดันร่นผ่านกระบวนการปฏิรูป

ต้องลำบากหนักจนกว่าจะได้ผลดีทางเศรษฐกิจและประชาธิปไตย ในท้ายที่สุดซึ่งใช้เวลานาน รัฐบาลต้องรบกับเงินเฟ้อ ชาวบ้านยากจนแต่สินค้ามีขาย ทรัพย์สินถูกแปรจากรัฐสู่ประชาชน / เอกชน ผลผลิตดีขึ้น

Scenario 2 รัฐและสังคมยังอ่อนแอ

ไม่มีระบบใดมีประสิทธิภาพเพียงพอเพราะขาดการปฏิบัติใด ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ระบบอุปถัมภ์ครองประเทศ อาชญากรรมสูง ธุรกิจมีอัตราเสี่ยงสูง ปราศจากการลงทุน สิทธิในทรัพย์สินไม่แน่นอน

Scenario 3 ระบอบเผด็จการ ทั้งปัจเจกชนและราชการ

คนมีการใช้ระบอบเผด็จการแก้ไขปัญหาก็เผชิญจาก Scenario 1-2 มาเพียงครองเมือง ผู้นำใหม่อาจได้รับการสนับสนุนทั้งที่เป็นผู้นิยมเผด็จการ นักชาตินิยมอาจขึ้นสู่อำนาจ ระบอบการเมืองแบบเผด็จการอาจทำให้การปฏิรูปตลาดเกิดขึ้นได้จริง หรือ อาจเกิดขึ้นเพื่อแบ่งปันผลกำไรให้

อยู่แต่เฉพาะพวกของตัว นักชาตินิยมเผด็จการอาจขยายอำนาจ จนสร้างความเดือดร้อนให้ประเทศ
เพื่อนบ้านและโลก

Telework Ireland. Future Scenario for Telecommuting in Ireland .

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

องค์กร Telework Ireland เป็นสมาคมแรงงานด้านโทรคมนาคมของไอร์แลนด์ วางแผนอนาคตการสื่อสารในประเทศ

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตการสื่อสารโทรคมนาคมในไอร์แลนด์

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของการสื่อสารในไอร์แลนด์

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ไอร์แลนด์สามารถเป็นชาติที่ประสบความสำเร็จในด้านเทคโนโลยีสื่อสารของโลกได้

Scenario 1 ความคาดหวังลดลง

องค์กรด้าน Teleworking ยังเล็กอยู่ เป็นเอกเทศ

Scenario 2 พลังที่ร้อยเรียงเชื่อมต่อกัน

องค์กรและระบบต่าง ๆ เจริญก้าวหน้า พัฒนาอย่างสมบูรณ์

Scenario 3 เศรษฐกิจยืดยุ่น

ธุรกิจต่าง ๆ มีราคาลดลง การควบคุมน้อยลง จนมีปริมาณสูงและคุณภาพแตกต่างกัน

Scenario 4 Work – Lab

งานด้าน Teleworking เป็นงาน On Process องค์กรเน้นการสร้างและการทดลองสร้างปรากฏการณ์

Indonesian Outlook , Economic Strategies for Indonesia. **The Indonesian Scenario.**
1998

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

องค์กร Indonesian Outlook, Economic Strategies for Indonesian เป็น NGO คาดการณ์อนาคตของอินโดนีเซีย

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตอินโดนีเซีย

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคต เพื่อการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ในประเด็นการวิเคราะห์เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี สังคมและสภาพแวดล้อมของอินโดนีเซีย

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 แนวทางปัญจสีลา (Pancasila) เป็นฝ่ายมีชัย

ประธานาธิบดี บี.เจ. ฮาบิบี ส่งเสริมประชาธิปไตย เน้นการวิจัยและเทคโนโลยี

Scenario 2

อินโดนีเซียกลายเป็นรัฐอิสลาม ตามปรัชญาองค์กรหลักมุสลิมของอินโดนีเซีย

Scenario 3

อินโดนีเซียถูกปฏิบัติโดยทหาร ซึ่งเห็นว่ากองทัพถูกขบวนการประชาธิปไตยคุกคาม สิ่งตามมาคือเกิดกบฏ และมีการพัฒนาโครงสร้างทางการเมืองใหม่

Scenario 4 Worst Case

สถานการณ์เลวร้ายทุกอย่าง

หมายเหตุ Scenario ชี้ขึ้นเกิดขึ้นหลังจากอดีตประธานาธิบดี ฮาบิบี สืบทอดตำแหน่งอดีตประธานาธิบดี ซูฮาร์โตได้ไม่นาน

Suisheng Zhao, **Will China Democratize ? Three Scenarios** . in Journal for Democracy
Vol.9 No. 1, 1998.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาอนาคตของประชาธิปไตยในจีน

2. ปัญหาวิจัย

จีนจะเป็นประชาธิปไตยได้หรือไม่

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์ในอนาคตที่เป็นไปได้ของกระบวนการเข้าสู่ประชาธิปไตยของจีน ใน
ช่วงเวลา 10-20 ปี แนวโน้มด้านการเมืองการปกครอง

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 แบบแผนการปกครองประชาธิปไตย

รูปแบบการปกครองประชาธิปไตยแบบเลือกตั้ง พัฒนาภายใต้ระบอบคอมมิวนิสต์
ระบอบมีสถาบันนิติบัญญัติสูงสุดเพียงสถาบันเดียว มีพรรคใหญ่พรรคเดียว ชาวบ้านออกไปเลือก
ตั้งมาก แต่ยังมีการใช้เส้นสายและสินบนอยู่บ้าง

Scenario 2 การทุจริตของชนชั้นสูง

พรรคคอมมิวนิสต์ค่อย ๆ เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างจำกัดยอมรับการแบ่ง
สรรอำนาจกับชนชั้นนำบางกลุ่ม แต่มีไชนอกพรรคของตนเอง

Scenario 3 ระบอบคอมมิวนิสต์ปัจจุบัน

คอมมิวนิสต์คืนอำนาจหนัก โดยไม่สนใจประชาธิปไตย จีนจึงมีเศรษฐกิจแบบทุน
นิยม แต่รักษาการปกครองแบบเผด็จการไว้

Bernd Halling. **Europe Triumphant ? The Old Continent Decides the Fate of the 21st Century.** In European Parliament Papers, 1997.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เป็นแนวทางให้กับรัฐสภายุโรป เพราะ Halling เป็นที่ปรึกษาด้านการเมืองของรัฐสภายุโรป

2. ปัญหาวิจัย

อนาคตของยุโรปในศตวรรษที่ 21

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์ในอนาคตว่า ยุโรปจะล้มเหลวหรือประสบความสำเร็จ ท่ามกลาง
ความเปลี่ยนแปลงของหลากหลายแนวโน้มด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 2 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 ประสบความสำเร็จ

ประชาชนยุโรปไม่ทะเลาะกันเองโดยสามารถยอมรับตัวตนร่วมของยุโรปโดยปราศจากสงคราม หรือ การแย่งชิงความเป็นใหญ่ ปรากฏการณ์นี้ก็ประสบความสำเร็จในส่วนอื่นของโลกด้วย ชาติเล็ก ๆ มีสิทธิมีเสียง ชาติใหญ่ไม่ข่มเหงชาติเล็ก ชาติเล็กไม่พึ่งพิงชาติใหญ่

Scenario 2 ล้มเหลว

ยุโรปไม่รวมตัวกัน แม้ว่าจะมีความมั่งคั่ง มีการศึกษาสูง และมีประวัติศาสตร์ร่วมกัน แต่ยุโรปเลือกที่จะใช้ทฤษฎีที่ว่า ผู้แข็งแกร่งที่สุดย่อมครองโลก

R. G. Coyle and Y. C. Yong. **A Scenario Projection for the South China Sea – Further Experience with Field Anomaly Relaxation.** in *Futures* Vol.28, No. 3, 1996 pp 267- 283.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาความขัดแย้งในทะเลจีนใต้

2. ปัญหาวิจัย

สถานการณ์ที่คาดการณ์ไปข้างหน้าของทะเลจีนใต้ ประสมการณ์ที่สืบเนื่องจากการผ่อนคลายความตึงเครียด

3. วัตถุประสงค์

บรรยายสถานการณ์ปัญหาในทะเลจีนใต้ และแนวทางคลี่คลายปัญหา ห้วงเวลา 8 ปี (1996-2004) แนวโน้มด้านภูมิรัฐศาสตร์ ความมั่นคง

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

งานศึกษาก่อนหน้าบทความชิ้นนี้คือ Approach ที่เรียกว่า Anomaly Relaxation (FAR) ซึ่งผลิตออกมาของทะเลจีนใต้มา 16 Scenario บทความนี้เลือกหยิบ Scenario ชื่อ 2004 – E2S1P3A1R2C2 มาขยายความ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Anomaly Relaxation Approach

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 2004 - E2S1P3A1R2C2

ความสัมพันธ์พหุภาคีในทะเลจีนใต้เข้มข้นขึ้น เพราะตะวันออกและสหรัฐไม่สนใจเรื่องนี้ เอเชียจึงรวมตัวกันใกล้ชิดขึ้น และมีสันติภาพขึ้น หลังจากรัฐบาลมีเสถียรภาพในกัมพูชา ลาวและพม่าถูกตั้งขึ้น เวียดนามเข้าร่วมอาเซียนปี 1999 เกาหลีใกล้รวมชาติ AFTA ใกล้ประสบผล มีความคืบหน้ากรณีพื้นที่ทับซ้อนในหมู่เกาะสแปรตลี และพาราเซลล์ ข้อพิพาทได้รับการจัดการ มีการร่วมแสวงหาทรัพยากรจัดตั้งระบบความสัมพันธ์พหุภาคีในหมู่ชาติที่อ้างสิทธิ เสถียรภาพที่เกิดขึ้นนี้ทำให้ตลาดการค้าและพาณิชย์ในเอเชียใหญ่ขึ้น ดึงดูดการลงทุนจากตะวันตกได้

A CERA Multiclient Study. **Latin America Energy : Scenarios to 2010**. Cambridge Energy Research Associates, 1996.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

องค์การวิจัยของเอกชนชื่อบริษัท CERA ของอังกฤษทำเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มตลาดพลังงานในละตินอเมริกา

2. ปัญหาวิจัย

พลังงานละตินอเมริกา : สถานการณ์อนาคตถึงปี 2010

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์อนาคตของตลาดพลังงานในละตินอเมริกาช่วงเวลา 14 ปี (1996-2010) เกี่ยวข้องกับด้านพลังงาน เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 Jacrando เติบโตและผลิตรอกออกผลอย่างรวดเร็ว

เจริญเร็วที่สุดเพราะพื้นฐานการปฏิรูปเศรษฐกิจและการเมืองดี การเมืองมีเสถียรภาพด้วยประชาธิปไตย เศรษฐกิจดีเพราะเงินลงทุนจากภาคเอกชน ความต้องการพลังงานจึงสูงตาม ละตินอเมริกาเป็นตลาดสำคัญของผลิตภัณฑ์น้ำมันทุกอย่าง

Scenario 2 legitimate ยุ่งเหยิงอย่างชอบธรรม

ประสบอุปสรรคในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านสู่ตลาดเสรี นโยบายเศรษฐกิจใหม่วางอยู่บนพื้นฐานที่ไม่ดีได้บ่อนทำลายการเติบโตทางเศรษฐกิจ ขาดนิยามทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น พรรคการเมืองกลาง – ซ้าย ร่วมกับนักธุรกิจท้องถิ่นจำกัดการเข้าร่วมและลงทุนจากต่างชาติ โปรเจ็คใหม่ๆ ชะลอตัวหรือยกเลิก

Sceanrio 3 Reinversion Social สังคมโละฟ้อ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสังคมมาจาก 2 แนวทาง แนวทางหนึ่งเกิดขึ้นเพราะไม่อาจบรรลุ Scenario 1 จึงเกิดการไม่อดทนทางการเมืองในห้วงเวลาเปลี่ยนผ่าน ในทางเศรษฐกิจนั้น สังคมนิยมแบบคิบบลัน ไม่ดึงดูดการลงทุน แต่ก็ยังมีข้อดี คือ รัฐสามารถบรรลุขั้นตอนแบบ Scenario 1 ได้ดีที่สุดโดยไม่ต้องลงทุนมาก ราคาไฟฟ้าและพลังงานสำรองที่ต่ำทำให้ผู้ผลิตพลังงานตกอยู่ในภาวะลำบาก

Kenneth M. Dolbear และ Janette Kay Hubble. **USA 2012- after The Middle Class Revolution**. Chatham, New Jersey : Chatham House Publishers, June 1996.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาสังคมอเมริกัน

2. ปัญหาวิจัย

สหรัฐปี 2012 หลังจากมีการปฏิวัติชนชั้นกลางแล้ว

3. วัตถุประสงค์

แสดงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในสังคมอเมริกัน ปี 2012 ห้วงเวลา 10 ปี (1996-2012) แนวโน้ม ด้าน การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม แรงงาน ครอบครัว

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario บน 3 มิติ - เศรษฐกิจ, การเมือง, สังคมวัฒนธรรม แยกเป็นบท ๆ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่สำคัญคือ

USA 2012 : The Basic Scenario

ลดขนาดแรงงานภาคบริษัทเพื่อผลกำไร ทำให้ลักษณะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง ค่าจ้างหยุดนิ่งและลดลง งานเทคโนโลยีสูงถูกพัฒนาขึ้น

21 st Century Capitalism

การตื่นตัวศึกษาวิชาด้านไฮเทคในเอเชียคุกคามแรงงานสหรัฐ นักศึกษา มหาวิทยาลัยอเมริกันยุคใหม่ต้องเผชิญกับโอกาสที่ดีขึ้น ผู้จบแคไฮสกูลจะยิ่งลำบาก แต่ระบบการศึกษาอเมริกันเตรียมบุคคลากรได้แย้ คนงานทุกระดับอายุได้ค่าจ้างน้อยกว่าที่หวัง การได้ค่าจ้างไม่เท่าเทียมกับงานทำให้คนชั้นกลางขาดการมีส่วนร่วมในรายได้ประชาชาติ นโยบายด้านภาษีจะยิ่งทำให้คนรวยรวยขึ้น

Air War College, Air Command and Staff College and School of Advanced Air power Studies **The World of 2020 and Alternative Futures.**

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ทั้ง 3 องค์กรข้างต้น ทำ Scenario ภายใต้โครงการ SPACECAST 2020 เมื่อปี 1998

2. ปัญหาวิจัย

โลกอนาคตปี 2020

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตของระบบโลกปี 2002 ห้วงเวลา 22 ปี (1998-2002) เน้นแนวโน้มด้านวิทยาการอวกาศ เศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ จาก Fundamental Forces 5 ตัว

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

5 Fundamental Force

- จำนวนและการกระจายประชากรบนโลก
- องค์กรและปฏิกริยาภูมิศาสตร์โลก
- กระบวนการเศรษฐกิจโลก
- ผลกระทบเทคโนโลยีใหม่
- อุปสรรคที่เกิดจากทรัพยากรธรรมชาติ

Scenario 1 โลกท่องอวกาศ

ก่อนปี 2020 โลกมีความก้าวหน้าด้านการสื่อสาร และเชื่อมข้อมูลตลอดจนความสำเร็จของ GATT ก่อให้เกิดหมู่บ้านโลกพึ่งพาซึ่งกันและกัน ประเทศแย ๆ (ROGUE STATES) ค่อย ๆ หมดไป ด้วยกิจกรรมเศรษฐกิจและสื่อมวลชน บรรยากาศการแข่งขันของรัฐและระหว่างรัฐ ทำให้กิจการอวกาศชั้นสูงเกิดขึ้น แต่กองทัพก็ควบคุมอวกาศของโลกมากขึ้น มีการใช้อวกาศเพื่อบันเทิงและการศึกษา

Scenario 2 โลกของประเทศชั่วร้าย

มีตัวแปรไม่มากนักที่ปรารถนาจะยุ่งกับอวกาศ GATT ล้มเหลวทำให้เกิดเศรษฐกิจขาลงและลัทธิปกป้องตนเองทางเศรษฐกิจ การสื่อสารและข้อมูลข่าวสารระดับสูงล้มเหลว อิสลามหัวรุนแรงเข้าครอบงำสังคม ประเทศชั่วร้ายมีมากกว่า 1 ประเทศ จะสร้างโครงการอวกาศของตัวเอง ทำลายกฎอวกาศ ต่อต้านดาวเทียม ภัยคุกคามแบบนี้ทำให้สหรัฐมุ่งเน้นการป้องกันตัวด้านอวกาศเพิ่มบทบาททหารด้านอวกาศ

Scenario 3 โลกแบบ MAD MAX

หลายตัวแปรต้องการอวกาศ แต่มีเทคโนโลยีต่ำ โลกเต็มไปด้วยความขัดแย้ง มีการแลกเปลี่ยนทางนิวเคลียร์ สิ่งแย่ ๆ เกิดขึ้นในเอเชียใต้ เศรษฐกิจสหรัฐแยลง ต้องมุ่งแก้ด้านสภาพแวดล้อม บรรษัทข้ามชาติเข้มแข็งกว่ารัฐ

Scenario 4 โลกแบบบารอนอวกาศ

เกิดนิวเคลียร์ระเบิดก่อนปี 2020 แคเลียงสงครามโลกครั้งที่ 3 ได้ ภาคเอกชนมีบทบาทด้านอวกาศมากขึ้นกว่าเดิม เพราะเจตจำนงทางการเมืองตกต่ำลง องค์กรอย่างบริษัท MOTOROLLA, MICROSOFT และ CNN ยิ่งใหญ่ในอวกาศ

Marter Lagergren. **Trends to Case : A Scenario of Sweden to 2006.** องค์กรที่จัดทำ
The Swedish Secretariat for Future Studies

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

เพื่อวางแผนสวัสดิการสังคมของสวีเดน

2. ปัญหาวิจัย

สังคม ห้วงเวลา 22 ปี (- 2006)

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพอนาคตของสวีเดนปี 2006

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario เดียว

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ครอบครัวสวีเดนแตกแยกมากขึ้น โครงสร้างอายุเหมือนเช่นปี 1981 การเติบโตทางเศรษฐกิจปานกลาง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในสังคมสวีเดนในปี 2006 ที่แตกต่างไป จากปี 1984 มากนัก เว้นแต่ชาวสวีเดนต้องการการดูแลจากสังคมและการปรับปรุงคุณภาพชีวิตมากขึ้น

Laura Guazzone. *The Middle East in Global Change The Politics and Economics of Independence Versus Fragmentation* สำนักพิมพ์ Macmillian ; London July 1997.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาการเปลี่ยนแปลงในตะวันออกกลาง

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มรัฐศาสตร์ เศรษฐกิจ ห่วงเวลาไม่ระบุชัดเจน องค์กรที่จัดทำ Institute Affair Internazionali (IAI)

3. วัตถุประสงค์

วิเคราะห์สถานการณ์ในตะวันออกกลาง

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 บูรณาการอย่างรวดเร็ว

นโยบายต่าง ๆ เป็นไปในทางรวมตัวกันและเปิดเสรี แม้ว่าจะประสบความล้มเหลว ด้านเศรษฐกิจและการเมืองในระยะสั้น

Scenario 2 บูรณาการอย่างช้า ๆ

ค่อยเป็นค่อยไป ใช้เวลานาน

Scenario 3 บูรณาการทวิภาคี

นโยบายร่วมมือกันระหว่างชาติถูกจำกัดกรอบ และมีเพียงไม่กี่ประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการนี้

USAID : JAMAICA 2015.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

พัฒนาจาไมก้าภายใต้บังคับการของสหรัฐ ฯ

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มทางสังคม ห้วงเวลา 1995 – 2015 (20 ปี)

3. วัตถุประสงค์

สร้างแผนยุทธศาสตร์จาไมก้า เพื่อสอดคล้องกับเงินทุนของ USAID

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 1 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario , ตรวจสอบสภาพแวดล้อม , Snowball Delphi

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้อำนวยการคณะทำงาน USAID นำมุมมองอนาคตมาเสนอให้รัฐบาลจาไมก้า วางแผนตาม "Country Strategy plan" ของ USAID ที่ตั้งไว้ให้แต่ละประเทศที่ขอรับทุนและโครงการจาก USAID ปฏิบัติ ดังนั้น USAID จาไมก้า และนักอนาคตศาสตร์ จึงสร้าง Jamaica 2015 : A Discussion of Possibilities, Policies และ Strategies ขึ้นมาเพื่อเป็นยุทธศาสตร์นำทางการพัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ

เทคนิค Scan สภาพแวดล้อม - เพื่อระบุแนวโน้ม (Trend) เบื้องต้น และประเด็นที่นักอนาคตดำเนินการด้วยวิธี Delphi ต่อไป

เทคนิค Snowball Delphi - สัมภาษณ์ด้วยคำถาม 4 ประเด็นใหม่ ต่อเจ้าหน้าที่อาวุโสของ USAID ได้ แนวโน้ม อนาคตที่เป็นไปได้และปัจจัยต่าง ๆ จากนั้นเขียน Scenario 3 แบบ

Dang Mon Lan. **Scenario for Science and Technology of Vietnam in the year 2020** : Institute of Atomic Energy of Vietnam Hanoi 3-1996.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ตั้งเป้าเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเวียดนาม

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มด้านเทคโนโลยี พลังงาน เศรษฐกิจ ห่วงเวลา 25 ปี (- 2020)

3. วัตถุประสงค์

ให้ภาพอนาคตที่อาจเกิดขึ้นได้ของวิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยีเวียดนามในปี 2020 โดยตั้งเป้าให้ได้เท่ากับเกาหลีใต้ เพราะเชื่อว่าช่องว่างระหว่าง 2 ประเทศอยู่ที่ 25 ปี

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 ถ้า GDP เวียดนามปี 2000 = 500 เหรียญสหรัฐ ๕

ช่องว่างเทคโนโลยีเวียดนาม - เกาหลีจะเหลือเพียง 20 ปี เวียดนามจะมีเทคโนโลยีระดับเกาหลีใต้ปี 2000 ได้ในปี 2020 และเท่ากับ บรรดาประเทศ G7 ปี 2000 ในบางสาขาเศรษฐกิจ

Scenario 2 ถ้า GDP เวียดนามปี 2000 = 400 เหรียญสหรัฐ ๕

ช่องว่างเทคโนโลยีเวียดนาม - เกาหลีไม่เปลี่ยน ในปี 2020 เวียดนามจะมีเทคโนโลยีเท่ากับเกาหลีใต้ปี 1995

Scenario 3 ถ้า GDP เวียดนามปี 2010 - 2020 เป็นเลข 2 หลัก สถานการณ์จะคล้ายกับ Scenario 2 แต่ถ้าสถานการณ์เลวร้ายมาก GDP เวียดนามช่วง 2001 - 2002 = 7 % ช่องว่างเทคโนโลยีเวียดนาม - เกาหลี จะเพิ่มเป็น 30 ปีในปี 2020

Nakamae International Economic Research and Global Business Network. **Scenario for the Future of Japan, 1997.**

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาอนาคตของญี่ปุ่นภายหลังเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจ

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มด้านเศรษฐกิจ ภูมิศาสตร์ และสังคม ในห้วงวิกฤตเศรษฐกิจ

3. วัตถุประสงค์

วางภาพการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของญี่ปุ่น ภายใต้กฎแฉ 4 ข้อหลัก

- อายุของประชากร
- การปฏิรูประบบเศรษฐกิจ และการเมือง
- การจัดการนิเวศวิทยา ท้องถิ่นและโลก
- ความสัมพันธ์ภูมิศาสตร์กับโลกหลังสงครามเย็น

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 3 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 ชูบซิดเป็นเวลายาวนาน

ญี่ปุ่นต้องเผชิญวิกฤตการณ์การคลังยาวนาน ต้องผ่านการปฏิรูปเศรษฐกิจอย่างหนักทำให้ญี่ปุ่นอ่อนแอ ล้าหลังในการรับมือกับความท้าทายทางภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อม และประชากรธุรกิจและสังคมญี่ปุ่นจะถอยหลังก้าวไปไม่ทันโลก

Scenario 2 พินาศและเกิดใหม่

ญี่ปุ่นใช้โอกาสจากวิกฤตการเงิน เปลี่ยนระบบการเงินและเศรษฐกิจใหม่จนทำให้ฟื้นตัวอย่างรวดเร็วเข้าสู่ยุคใหม่

Scenario 3

ญี่ปุ่นเผชิญวิกฤติภูมิรัฐศาสตร์ และสังคม เมื่อสหรัฐ ฯ ถอนทหารออกจากเอเชีย
ไม่แน่ใจว่า หากญี่ปุ่นถูกรุกราน สหรัฐ ฯ จะช่วยเหลือได้เพียงไร

The Mont Fleur Scenarios โดย องค์การเอกชนเพื่อรัฐบาล (the Mont Fleur conference center)

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

รวมพลังทุกฝ่ายของแอฟริกาใต้ เพื่อกำหนดอนาคตของประเทศ

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ห้วงเวลา 10 ปี (1991 - 2001)

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์ของแอฟริกาใต้เพื่อความปรองดองทางการเมือง และนโยบาย เศรษฐกิจ ความสำเร็จอยู่ที่การนำคนมารวมกันให้อิเดียเพื่อสร้างชาติ ในที่นี้กลุ่มแอฟริกาใต้ที่แตกต่างกันถึง 22 กลุ่ม ทั้งรัฐบาลและแอฟริกาใต้ สันนิบาตแห่งแอฟริกัน (ANC) ขบวนการอินคาทา และกลุ่มชาวจัตุมารวมตัวกัน

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

Scenario 4 แบบ

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario ที่ได้มี 4 แบบ คือ

1. Ostrich การปรองดองหาข้อยุติในชาติไม่ประสบความสำเร็จ รัฐบาลยังไม่เป็นตัวแทนของประชาชนส่วนใหญ่
2. Lame Duck การปรองดองประสบความสำเร็จ แต่ห้วงเวลาเปลี่ยนผ่านยังชักช้าและไม่เด็ดขาด
3. Icarus เปลี่ยนผ่านได้รวดเร็ว แต่รัฐบาลใหม่ บริหารประเทศได้ไม่ดี
4. Flight of the Flamingos นโยบายรัฐบาลมีความยั่งยืน ประเทศเข้าสู่เส้นทางเหมาะสม ทั้งการเติบโตและประชาธิปไตย

Scenario เหล่านี้ชี้ถึงอันตรายหากไม่มีการบรรลุข้อตกลงทางการเมืองระหว่างรัฐบาล กับกลุ่มต่อต้านการเหยียดผิว และชี้ว่านโยบายเศรษฐกิจที่แย่งจะมีผลกระทบต่ออนาคตของประเทศ

Mont Fleur Scenarios เป็นตัวอย่างของการศึกษานาقدในฐานะตัวแทนของ
การเปลี่ยนแปลงและเครื่องมือสำหรับเปลี่ยนแปลงกรอบความคิด

The Shell Case ของ บริษัท Shell ผู้ดำเนินการคือ Pierre Wack และ Edward Newland.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

สร้างยุทธศาสตร์ของบริษัทน้ำมัน

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มเศรษฐกิจน้ำมัน ห้วงเวลา 1973 -

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์อนาคตซึ่งให้ข้อมูลเพื่อการวางแผน

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

เขียน Scenario ในเชิงกว้าง รวมทั้งแรงผลักดันจากภายนอกที่มีต่อบริษัท และมีการแยกแยะสิ่งที่ไม่แน่นอน แสดงให้เห็นวิกฤตซึ่งกำลังมาถึงและแสดงการจัดการที่ยอมรับได้

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario ด้วย Predetermined & Uncertainties

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ที่ Shell สร้าง Scenario เพราะได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมัน ตั้งแต่ยุค '70 แรงผลักดันภายนอกที่ไม่แน่นอนรวมทั้ง - ซับพลาย / ดีมานด์ของโลก , เทคโนโลยีใหม่ , ราคาที่เปลี่ยนแปลง , การแข่งขัน , วงจรธุรกิจ ทั้งหมดมีผลต่อภายใน

แยกแยะออกได้เป็น Predetermined ทำนายได้ และ Uncertainties ไม่แน่นอน

สิ่งที่พอทำนายได้ คือ การขึ้นสู่อำนาจของ OPEC และการขึ้นราคาน้ำมันใน 1970s ผลักดันระบบโลก ให้เศรษฐกิจแต่ละประเทศต้องพึ่งพาน้ำมันนำเข้าจากตะวันออกกลาง

สิ่งที่ไม่แน่นอน คือ ความพยายามแก้ปัญหาของแต่ละประเทศ เช่น ราคาน้ำมันคงที่ อาจก่อให้เกิดวิกฤติพลังงาน

Shell จึงสร้าง Scenario ซึ่งกรอบด้วย Predetermined & Uncertainties และสร้าง Challenge Scenario เพื่อยืนยันความต่อเนื่องของแนวโน้มปัจจุบันกับธุรกิจยามปกติ

ผลคือ ตอนนี Shell เป็นยักษ์ใหญ่ด้านน้ำมันอันดับ 2 ของโลก

Strategic Planning for the OPM Finance and Institute Company

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

สร้างยุทธศาสตร์ของบริษัทการเงินและการประกันภัย

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มธุรกิจ ห้วงเวลา 3-5 ปี (short term) 10-15 ปี (long term)

3. วัตถุประสงค์

ต้องการพื้นฐานที่สอดคล้องกัน เพื่อการวางแผน ให้บริษัท OPM การเงินและการประกันภัย ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario , Gaming , Participatory Methods

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario ถูกใช้โดยฝ่ายจัดการอาวุโส เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์หลักของบริษัท และเป็นตัวอย่างการเรียนรู้ให้บุคลากรบริษัทพัฒนาความคิดเชิงยุทธศาสตร์

ทุก Scenario มี 10 หน้า บ่งบอกอนาคตของเหตุการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่อาจเกิดขึ้นช่วง 1990-2000 มีรายละเอียดทางธุรกิจและสังคมชุมชนปี 2005 มีการทำนายถึงภาวะจ้างงาน ผลผลิตแรงงาน ดอกเบี้ย การขาดดุลของประเทศ และตัวแปรอื่นที่เป็นแรงผลักดันหลัก

ได้ Scenario 5 แบบ หลังจากมีคณะ Work Shop จัดทำแล้ว จากนั้น กระบวนการคือ สังเคราะห์บทเรียนจากแต่ละ Scenario เพื่อหาองค์ประกอบของ Goal และยุทธศาสตร์ ซึ่งเยี่ยมเพียงพอที่จะทำให้เป็นไปได้ไม่ว่าสถานการณ์อนาคตจะออกมาตาม Scenario แง่มุมใด

งานนี้จะได้กลุ่มยุทธศาสตร์หลักออกมา

China in the 21 st Century : Long-Term Global Implications รายงานแถลงใน OECD
Forum for Future ในที่ประชุม 9 January 1996 ที่กรุงปารีส

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ศึกษาอนาคตของจีนในศตวรรษที่ 21

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มเศรษฐกิจทั้งภายใน / ภายนอก ห้วงเวลา 15 ปี (-2010)

3. วัตถุประสงค์

แสดงอนาคตจีนในปี 2010

4. กรอบแนวคิด

- Trends :
- การเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน
 - การเพิ่มขึ้นของสินค้าส่งออก
 - บุรณาการเข้าสู่เศรษฐกิจโลก
 - บาดแผลภายในประเทศ

Critical Uncertainties - สภาพแวดล้อมภายนอก

- การจัดการกระบวนการปฏิรูปและความท้าทายที่เป็นโครงสร้าง

(สาธารณูปโภคพื้นฐาน , เทคโนโลยี , การศึกษา , สภาพแวดล้อม , สถาบันต่าง ๆ)

5. วิธีดำเนินการวิจัย

-

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario 3 แบบ สร้างจาก Trends & Uncertainties

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 เติบโตสูงขึ้น

จีนกระชับเศรษฐกิจการตลาด และการปฏิรูปเศรษฐกิจ บังคับเศรษฐกิจและการเมืองภายนอกน่าพอใจ ช่วยเหลือเศรษฐกิจจีนดีมาก

Scenario 2 เติบโตชะงักงัน

การปฏิรูปเศรษฐกิจภายในประเทศชะงัก การตอบโต้ของนานาชาติต่อการรุกรานตลาดจากจีน ทำให้จีนชะงักงัน

Scenario 3 สำเร็จผสม

สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นที่น่าพอใจของจีน แต่การปฏิรูปภายในล่าช้า

African Future Scenario องค์การจัดทำคือ UNDP เสนอในที่ประชุม Future 2025 ที่ UN

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบสถานการณ์ของแอฟริกา

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี สังคม การพัฒนา ห้วงเวลา 30 ปี (-2025)

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์แอฟริกาได้ ในปี 2025

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

-

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario 4 แบบ

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 ความสำเร็จแอฟริกา

อัตราการเกิดประชากรต่ำ เศรษฐกิจพัฒนาใช้ได้ การจ้างงานสูง รัฐบาลปกครองไปในทางประชาธิปไตย ความขัดแย้งระหว่างเผ่าพันธุ์ลด บรรยากาศธุรกิจสูง ผลผลิตเกษตรเพิ่ม สุขภาพอนามัยดี การลงทุนตรงจากต่างชาติมาก เทคโนโลยีมีบทบาท

Scenario 2 ยุคอาณานิคมกลับมา

อัตราการเกิดประชากรสูง การพัฒนาเศรษฐกิจต่ำ การว่างงานสูง รัฐบาลไม่เป็นประชาธิปไตย ความขัดแย้งระหว่างเผ่าพันธุ์สูง บรรยากาศธุรกิจไม่มีผลผลิตเกษตรตกต่ำ สุขอนามัยแย่ ความอดอยากสูง การลงทุนตรงไม่มี

Scenario 3 ข้ามแดนนอน

ประเทศแอฟริกาพัฒนาขึ้นแต่ไม่ถึงขนาด Scenario 1 ประชากรเริ่มลด เศรษฐกิจพัฒนาดีน่าพอใจ ประเทศส่วนใหญ่เป็นประชาธิปไตย การค้าระหว่างประเทศและการลงทุนตรงจากต่างชาติพอมิบ้าง เทคโนโลยีระดับสูงมาแทนที่สินค้าแอฟริกัน

Scenario 4 วาระความสำคัญไม่อาจชี้ขาด

การพัฒนาไม่ดีเท่ากับ Scenario 3 แต่ไม่เลวเท่า Scenario 2 เศรษฐกิจไม่ฟื้น เพราะขาดวิสัยทัศน์ ประชาธิปไตยชนเช ผู้นำแอฟริกาไม่ประสานร่วมมือกัน อัตราการเกิดประชากรยังสูง ความขัดแย้งระหว่างเผ่าพันธุ์มีอยู่

Anthony Samson. **A Scenario for Change : The Case for Strong Action Against Pretoria.** in NEWSWEEK 28 July 1986 p:32.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

บทความในวารสาร

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มเศรษฐกิจ การเมือง ห้วงเวลา 10 ปี (1986-1996)

3. วัตถุประสงค์

สร้างภาพสถานการณ์ห้วงเวลาเปลี่ยนผ่านที่มีสันติภาพของแอฟริกาใต้

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

-

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario เดียวบน องค์ประกอบ 7 ประการ

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

องค์ประกอบ 7 ประการ ของ Scenario นี้คือ

1. ชาติดะวันตกคว่ำบาตรแอฟริกาใต้ในด้านที่มีแรงกระทบสูง
2. เศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ทำให้รัฐบาลผิวขาวยอมรับความช่วยเหลือจากชาติดะวันตกทางด้าน
การเงิน แลกกับปล่อยเนลสัน แมนเดลา
3. ประธานาธิบดี โบธาออกจากตำแหน่ง ผู้สืบทอดตำแหน่งเตรียมประนีประนอม
4. แมนเดลา ออกจากคุก เรียกร้องให้ชาวแอฟริกาใต้รักชาติแบบไม่แยกผิวพรรณ
5. รัฐสภาแบ่งขั้ว พวกนิยมสายกลางเข้าร่วมประชุม แต่พรรค ANC ยุติความรุนแรง
และส่งเสริมมาตรการขัดขวางพวกหัวรุนแรงทั้งขาว / ดำ
6. ประกาศแผนฟื้นฟูครั้งใหม่โดยกลุ่มชนาการนานาชาติ
7. ในระหว่างห้วง 1990 มีการเลือกตั้งครั้งแรก แมนเดลา ได้รับเสียงสนับสนุนสูง

Heribert Adam & Kogila Moodley . *Forecasting Scenario for South Africa* in
FUTURES 25 : 4 May 1993 P: 404-413

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบสถานการณ์ของแอฟริกาใต้

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มการเมืองการปกครองนำสังคม เศรษฐกิจ ห่วงเวลา 20 ปี (หลังจาก 1994)

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์แอฟริกาใต้ หลังจากที่คนผิวดำ / ผิวขาว ประองคองกันได้แล้ว

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario 3 แบบเปรียบเทียบกับชาติ 3 ชาติ

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

คาดการณ์ว่าแอฟริกาใต้จะกลายเป็นแบบชาติ 3 ชาติ ผลที่ได้ดังต่อไปนี้

Scenario 1 ประเทศซิมบับเว

แอฟริกาใต้เข้าสู่ระบบอุปถัมภ์จอมปลอม เดิมไปด้วยทุจริตและไม่ค่อยเป็นประชาธิปไตย คล้ายกับชาติแอฟริกาหลายชาติที่ปกครองตนตามแบบอำนาจนิยมที่เป็นเผด็จการชนผิวขาวกลุ่มน้อยยังมีสิทธิพิเศษทางเศรษฐกิจ ชนผิวดำที่ปกครองก็เป็นพวกฉ้อเงินเข้ากระเป๋าตนเอง

Scenario 2 ประเทศยูโกสลาเวีย

เกิดขึ้นได้หากเยาวชนผิวดำไม่สนับสนุนพรรค ANC ของแมนเดลา หรือชาวผิวขาวจัดประเทศเอกราชตั้งประเทศตนเอง หรือ ชาวซูลูแยกแคว้นนาทาลเป็นอิสระ แอฟริกาใต้จะแตกเต็มไปด้วยความรุนแรงและปัญหาเศรษฐกิจ

Scenario 3 ประเทศเยอรมันนี - น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

แอฟริกาใต้มีกติกาสังคมประชาธิปไตย ยึดกันแน่นเหนียวด้วยธุรกิจแรงงานและข้าราชการ เหมือนเยอรมันนีหลังสงคราม ทำให้แอฟริกาใต้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

Clem Sunter . **The World and South Africa in the 1990s.** : Human & Rousseau Ltd
/ Tafelberg Publishers : Capetown 1987

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบสถานการณ์แอฟริกาใต้

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มการทหาร เศรษฐกิจ ห่วงเวลา 15 ปี (เน้นยุคทศวรรษ 1990)

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์อนาคตโลก และอนาคตแอฟริกาใต้ในทศวรรษ 1990 ผ่านทางมุมมองในปี 1987

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Global Scenario 4 แบบ

South Africa Scenario 2 แบบ

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

โลก

Scenario 1 : จักรวรรดินิยมอับแสง

สหรัฐเป็นมิตรญี่ปุ่น แต่แข่งขันด้านอาวุธกับรัสเซีย ทั้งสหรัฐและรัสเซียมีอิทธิพลทางเศรษฐกิจลดลง เพราะทุ่มแข่งขันอาวุธมากเกินไป

Scenario 2 : สงครามการค้าและการแข่งขันอาวุธ -ไม่น่าเกิดขึ้น-

สหรัฐรบกับญี่ปุ่นทางสงครามการค้า และแข่งขันกับรัสเซียด้านการสะสมอาวุธ

Scenario 3 : ช่วงเปลี่ยนผ่านกินเวลานาน

สหรัฐมีความขัดแย้งด้านการค้ากับญี่ปุ่นแต่อยู่ในสภาวะพักรบกับรัสเซีย เทคโนโลยีชะงักงันเพราะลัทธิปกป้องการค้า (Protectionism) เศรษฐกิจโลกซบเซา

Scenario 4 : ฟื้นฟูอุตสาหกรรม

ฟื้นฟูทั้งการทหาร (สหรัฐ - รัสเซีย) และเศรษฐกิจ (สหรัฐ - ญี่ปุ่น)

แอฟริกาใต้

Scenario 1 : ถนนทอดสูง

รัฐบาลทำให้โลกเชื่อมั่นว่า แอฟริกาใต้ดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง มีการเจรจาให้โลกผ่อนปรนการคว่ำบาตรลง รัฐบาลเล็กแต่รับใช้ประชาชน

Scenario 2 : ถนนลาดต่ำ

การคว่ำบาตรรุนแรงขึ้น เศรษฐกิจถูกควบคุมมากขึ้น รัฐบาลใหญ่และผูกขาดอำนาจมากขึ้น

Peter L. Berger & Bobby Godsell . **A Future South Africa : Vision, Strategies and Realities.** : West View Press ; Boulder March 1987 344 pages.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบสถานการณ์เศรษฐกิจของแอฟริกาใต้

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก การเมือง ห่วงเวลา 20 ปี (ตั้งแต่ 1989)

3. วัตถุประสงค์

แสดงภาพอนาคตของแอฟริกาใต้ในศตวรรษที่ 21 เน้นเป็นพิเศษด้านเศรษฐกิจ

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

-

6. เทคนิค

Scenario 3 แบบ แล้วรวมบทที่ 2-3 บวกด้วยตัวแปรเพื่อทำนายผลลัพธ์อีก 2 แบบ

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1

เศรษฐกิจและสังคมแบบปัจจุบันยังรักษาไว้ อยู่ แม้จะถูกกดดันอย่างหนัก กลุ่มชาวจัวยึดยุทธศาสตร์เศรษฐกิจไว้ และพยายามแยกเศรษฐกิจกับการเมืองออกจากกัน

Scenario 2

นักการตลาดเสรีและนักสังคมนิยมประชาธิปไตย แทรกตัวเข้ามาพร้อมแนวทางเสรีให้ประชาชนมีสิทธิควบคุมนโยบายและเศรษฐกิจของตนเอง

Scenario 3

เสรีเศรษฐกิจ เกิดขึ้นเมื่อโครงสร้างเก่าที่ครอบงำเศรษฐกิจและการเมืองถูกทำลาย

9. หนทางที่ต้องการ

นำ Scenario 2+3 แล้วบวกด้วยการเมืองประชาธิปไตย การแบ่งสรรทรัพยากรเสียใหม่ ผ่านทางการลงทุนทางสังคมที่มีผลจากการเติบโตทางเศรษฐกิจ

- ผลที่ได้ 1. รัฐบาลยังรักษอำนาจอไว้ ทั้งที่มีการเจรจาต่อรองกัน
2. ตระหนักความจริงว่า ไม่ควรขัดแย้งกับประชาชน มีการประนีประนอมทางการเมือง / เศรษฐกิจ

KATHLEEN L. Mc DONALD . The Future of School Counseling and Guidance in Washington State : A Future Search Conference. Thesis (ED.D.) Sesttle University 1998 187 pages.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มด้านการศึกษา ห้วงเวลาศตวรรษที่ 21

3. วัตถุประสงค์

พิจารณาหาอนาคตของการแนะแนวและให้คำปรึกษาโรงเรียนในรัฐวอชิงตันดีซี

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ทำเดลฟายในหัวข้อ "อะไรคืออนาคตของการแนะแนวและให้คำปรึกษาโรงเรียนในรัฐวอชิงตัน" กับตัวอย่าง 48 คน ที่เป็นครูระดับ K-12, นักสังคมสงเคราะห์ , นักจิตวิทยา , นักธุรกิจ , พ่อแม่ , นักศึกษา และชุมชน

6. เทคนิค

Naturalistic research design

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

-

G. Calvim Mackenzie & Saranna Thornton . **Buckling the Deficit - Economic Policymaking in American.** : Westview Press, Bouders, CO 1996

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจของสหรัฐ

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มด้านเศรษฐกิจ ห้วงเวลา 10 ปี

3. วัตถุประสงค์

แสดงภาพอนาคตของการวางแผนนโยบายเศรษฐกิจ สหรัฐ

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

-

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario 3 แบบ

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 การเมืองเป็นปกติ

ปัญหาการขาดดุลงบประมาณ เพราะการใช้จ่ายมีอยู่ แม้ว่าจะใช้วิธีขึ้นภาษีแต่
อย่างเดียว เพราะการใช้จ่ายตามโครงการมีมูลค่าสูงกว่า GDP จุดเด่นของ Scenario 1 คือ
อัตราดอกเบี้ย โครงการประกันสังคม ค่าใช้จ่ายประกันคุณภาพ

Scenario 2 ปฏิรูปอย่างเห็นได้ชัด

ปัญหาการขาดดุลงบประมาณเกินกว่าการขึ้นภาษีแก่คนรวย จึงเก็บภาษีทุกคนที่มี
รายได้เกินกว่าห้าหมื่นเหรียญต่อปี ขึ้นอีก 2 เท่า นอกจากนี้ยังลดสวัสดิการบางอย่าง (เว้น
บำนาญ) เพิ่มอายุการเกษียณ เพิ่มค่าประกันสุขภาพ เพิ่มราคาน้ำมัน จำกัดการประกันสุขภาพ

Scenario 3 ประสบอุปสรรค

หามาตรการระยะสั้น ป้องกัน หายนะทางเศรษฐกิจ อาจไม่สามารถเยียวยาได้
แต่ยืดเวลาเข้าสู่หายนะให้นานกว่าเดิม

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบสถานการณ์ยุโรป

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มด้านเศรษฐกิจ นำการเมืองและสังคม ห่วงเวลา 25 ปี (-2020)

3. วัตถุประสงค์

กล่าวถึงความน่าจะเป็นของยุโรป

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

-

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario 5 แบบ

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 ฟีนฟู (RENAISSANCE) มองในแง่ดีที่สุด

ยุโรปปรวย การเมืองมีเสถียรภาพ เศรษฐกิจเร่งเติบโต 3.5-4 % ต่อปี เงินเพื่อควบคุมได้ ปัจจัยคือ ยุโรปตะวันออกเปิดประเทศ ตลาดเสรีสมบูรณ์เงินตราเดียว ราคาการทำธุรกรรมลด การเงินเสถียร ดอกเบี้ยต่ำ ตลาดแรงงานยืดหยุ่น

Scenario 2 ดำเนินผ่านอุปสรรค (Muddling Through)

ยุโรปได้ประโยชน์จากการค้าโลก แม้จะเสียส่วนแบ่งให้ชาติเอเชียบ้าง ตลาดเสรีใกล้สมบูรณ์ เงินตราสกุลเดียวไปได้ด้วยดี บูรณาการก้าวไกลชัดเจน การเติบโตทางเศรษฐกิจ 2.5 %ต่อไป ปี 2020 สินค้าส่งออกของชาติอุตสาหกรรมยุโรปมีปริมาณมากกว่าเอเชียเป็นอันมาก

Scenario 3 Les Etrangers "แปลกหน้าต่อกัน"

ยุโรปมีความไม่แน่นอนสูง ธุรกิจไม่เป็นที่น่าพอใจ ฝรั่งเศส, เยอรมัน, เบนลักซ์ตั้งสหภาพการเงินได้ แต่ไม่ขยาย EMU ไปยังประเทศอื่น ทำให้ประเทศอื่นมีนโยบายทางเศรษฐกิจแยกออกไป อิตาลีจะมีความแตกร้างระหว่างภาคเหนือรวมกับภาคใต้จน อังกฤษจะถูกกดดันไม่ให้เข้าร่วม EU

Scenario 4 The Dark Age “ยุคมืด”

การเติบโตเศรษฐกิจตกต่ำถาวร EMU ยิ่งกดดันหนัก มาตรการต่าง ๆ ล่าช้าเกินไป อัตราว่างงานสูง 30 % แต่ละประเทศต่างปกป้องอุตสาหกรรมของตน เขตการค้าเสรีจึงล้มเหลว ยุโรปแข่งขันกับใครไม่ได้เพราะค่าแรงสูง และภาษีสูง

Scenario 5 The Apocalypse “บทวิจารณ์”

หลายส่วนของยุโรปทำธุรกิจไม่ได้ อ่อนแอที่สุดปี 2020 เต็มไปด้วยความตึงเครียดด้านเผ่าพันธุ์และชาตินิยม ส่วนอื่นของโลกมีลักษณะเหนือข่มยุโรป การมาแรงของอิสลามกับความแข็งแกร่งของจีน ทำให้ยุโรปต้องเพิ่มงบประมาณทางทหาร EMU ล้มเหลว ว่างงานสูง ฝรั่งเศส-เยอรมันนี้แตกออกกัน

Murray Weiderbaum. **The Bamboo Network : How Expatriate Chinese Entrepreneurs Are Creating a New Superpower in Asia.** : Free Press 1996

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำ

ต้องการทราบสถานการณ์เงิน

2. ปัญหาวิจัย

แนวโน้มด้านเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ห่วงเวลา 25 ปี

3. วัตถุประสงค์

วาดภาพสถานการณ์เงินหลังยุคของเติ้งเสี่ยวผิง และได้ครอบครองฮ่องกง

4. กรอบแนวคิด

5. วิธีดำเนินการวิจัย

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Scenario 3 แบบ

7. ตัวแปร

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

Scenario 1 เปลี่ยนผ่านสู่ตลาดเสรีอย่างประสบผลสำเร็จ

พรรคคอมมิวนิสต์จีนยังคงปฏิรูปเศรษฐกิจด้วยความรวดเร็ว ฮ่องกงเป็นต้นแบบสำคัญ ความสัมพันธ์จีน-ไต้หวันมีไมตรีและการค้าขายกันมากขึ้น เชื่อมญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ พลังจีน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมหาศาลทั้งการลงทุน เศรษฐกิจ การผลิต และจ้างงาน จีนตีเสมอญี่ปุ่นปี 2004 และเริ่มเป็นคู่แข่งสหรัฐปี 2019

Scenario 2 ย้อนกลับสู่ระบบคอมมิวนิสต์

คล้ายโซเวียต เดิมไปด้วยอาชญากรรม ความรุนแรงด้านเชื้อชาติและลัทธิชาตินิยม ผู้นำบางคนไม่ชอบใจการปฏิรูปเศรษฐกิจ เศรษฐกิจชะงัก กองทัพเข้าเกี่ยวข้องทุน ต่างชาติบินหนี จีนมีพลังเศรษฐกิจต่อชาติอื่นด้วย

Scenario 3 เพิ่มความไร้เสถียรภาพ นำไปสู่การแตกแยก

ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมทำให้จีนแตกออกเป็น 2 อาณาจักร อาณาจักรใน รวมมือไต้หวัน (กวางตุ้ง, ฟูเจี้ยน) อาณาจักรนอก รวมมือรัสเซีย ปากีสถาน อินเดีย (ทิเบต, ซินเกียง, แมนจูเรีย) ทั้ง 2 อาณาจักรมีพลวัต การค้าภายในภูมิภาคเด่น เป็นอิสระจากจีนและแข่งขันกับจีนด้วย ชาติตะวันตกเข้ามาหาประโยชน์จากอาณาจักรทั้ง 2

Futures in The Virginia Judiciary : A Continuing Success.

1. ความเป็นมา / เหตุผลที่ทำให้

รัฐบาลสหรัฐต้องการใช้กรณีศึกษานี้เป็นต้นแบบ การวางแผนยุทธศาสตร์ของศาลยุติธรรมต่อไป

2. ปัญหาวิจัย

การวางแผนยุทธศาสตร์ของศาลยุติธรรม ห้วงเวลา 1987-2000

3. วัตถุประสงค์

ต้องการวิสัยทัศน์ พัฒนาระบบการยุติธรรมของรัฐเวอร์จิเนียปี 2000

4. กรอบแนวคิด

-

5. วิธีดำเนินการวิจัย

-

6. เทคนิควิธีที่ใช้

Visioning, Environmental Scanning, Participatory Methods

7. ตัวแปร

-

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

กระทรวงยุติธรรมสนับสนุนการตั้งคณะกรรมการอนาคตการศาลปี 1987 คณะกรรมการนี้ตั้ง 10 วิสัยทัศน์ สำหรับอนาคตของการศาลเวอร์จิเนีย 10 วิสัยทัศน์นี้มี 131 ข้อเสนอแนะจำเพาะ จัดทำเป็นรายงานเสนอสภาศาลเวอร์จิเนีย ซึ่งตรวจทานรายงานนี้ และนำข้อเสนอแนะถึง 90% ไปใช้

ข้อเสนอแนะจากสภาจัดทำเป็นพื้นฐานของ Foresight 2000 ในปี 90-91 และปรับปรุงให้ทันสมัยทุก ๆ 2 ปี ตามวงรอบงบประมาณ

Strategic Plan Themes คือ

1. ถูกร่ายล้อมด้วยเทคโนโลยี : ชีวิตในศตวรรษที่ 21
2. เดินหน้าด้วยความเปลี่ยนแปลง
3. สร้างความยุติธรรมในสังคมที่แยกเป็นส่วน ๆ เพิ่มขึ้นทุกที
4. ให้บริการอย่างเต็มเปี่ยมไม่หลีกเลี่ยง
5. ดุลการอายุรเวช : นิยามบทบาทศาลเสียใหม่

รายชื่อผู้เข้าร่วมเสวนาแต่ละครั้ง

รายชื่อผู้เข้าประชุมเสวนาโต้เถียง
เรื่อง Scenario ประเทศไทย
วันศุกร์ที่ 18 สิงหาคม 2543 เวลา 09.00-16.00 น.
ณ ศูนย์สารสนเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก
1.	น.ส.ชุตินา นิลวรรณ	3789 boss mansion 709 พระราม 4 พระโขนง คลองเตย10110	3926140 (709)
2.	นายอุทัย ปัญญาโกญ	217/1-2 ถ.เพชรบุรี กทม.	-
3.	นายอะหิมัด ยี่สุนทร	ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาฯ	6120780
4.	นายมุฮัมมัดสาเลม แยนนา	ภาควิชากสน. จุฬาฯ	6120780
5.	นางสนานจิตร สุนทรทรัพย์	ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาฯ	2182408
6.	น.ท.หญิงนงลักษณ์ พงษ์เจริญ	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง	4753417
7.	น.ต.ชาญชัย ศาสตร์สกุล	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง	4753417
8.	น.ส.รจิต มหาวิกานน	สกก.	5790593
9.	น.ส.พัชรินทร์ อินทลักษณ์	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ	-
10.	น.ส.รุ่งลาวัลย์ ละจิต	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ	2168333
11.	น.ส.นิตยา บุญปุ	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ	7186344(423)
12.	บาทหลวงวิวัฒน์ แพร่ศิริ	ภาควิชาสวัสดิศึกษา จุฬาฯ	3164910
13.	พ.อ.ณัฐชัย ไบเงิน	สกก.	01-9346492
14.	ร.อ.เรือบ เมืองมัน	สกก.	2234262
15.	น.ส.นิลวรรณ แซ่อิว	ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาฯ	142-8094227
16.	รศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	ส.วิทยาศาสตร์การกีฬา	2183760
17.	นายประเสริฐ ภูเงิน	ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาฯ	-
18.	น.ส.พรพรรณ สุวรรณศรี	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาฯ	01-6619731
19.	น.ส.บุญทริก พูลลาภ	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาฯ	-
20.	นางเยาวชล ขุนแก้ว	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาฯ	01-3335104
21.	สุทัศน์ กาญจนพรณ	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	2182424
22.	รัชดา ธงาค	นสพ.กรุงเทพธุรกิจ	FAX3171489
23.	นิตยา พรหมวนิช	ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาฯ	01-8515100
24.	ประเสริฐ จรรยาสุพรรณ	ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาฯ	-
25.	นางนิรมล กิจสวิทยา	สกก.	6687124(243)
26.	นางสุชาดา ไชยรัตน์	สกก.	6687123(2528)
27.	น.ส.สุรางค์ วัชรพานิชย์	สกก.	6687123 (2501)
28.	ส.ส.ดารณี อรุณวรรณ	สกก.	6687123(2512)
29.	ธรรมรัตน์ นาคะวิทย์	-	85621212019

30.	เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	2182405
31.	นายวีระภาพ ปทุมเจริญวัฒนา	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	2182630-1
32.	นอ.ญ.อนงค์นุช สุยานนท์	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาฯ	-
33.	สมศรี จินะวงษ์	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาฯ	-
34.	นฤมล บุญมิน	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาฯ	2821857
35.	ราชิต ผลเจริญ	ภาควิชาพัฒนศึกษา จุฬาฯ	-
36.	นันทา วิทวุฒิกศักดิ์	ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาฯ	8900708
37.	ศิริพร สุวรรณ	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ	6183080-5(310)
38.	อุมา สุนทรมาน	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ	2182607
39.	ลัดดา ศรีจันทร์งาม	ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาฯ	-
40.	อมร กิจธนา	นักวิจัยอิสระ	8725079
41.	ณัฐภา กุปรัตน์	ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาฯ	-
42.	อุทัย บุญประเสริฐ	ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาฯ	2182401
43.	สุทัศน์ กาญจนพรณ	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	2182424
44.	เกรียงไกร กิตติธนาลัพ์	ภาควิชาการศึกษานอกร.ร.	4378176
45.	มิตี	-	01-8143926
46.	นายสมเกียรติ บ้านหาร	ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาฯ	01-2952012
47.	น.ส.จิตาภา สุวรรณเดช	กศน. (ป.เอก)	5914578
48.	เทพวาท อินทร์	นิติศาสตร์ จุฬาฯ	2182064
49.	นายประจวบ แผลมหล้า	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	01-8885011
50.	ดร.รุ่งศิริ เข้าตระกูล	-	01-6484252
51.	น.ส.นุชสุดา เสริมสมร	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	7493643(111)
52.	น.ส.สมพร เพ็งดำ	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	01-8717993
53.	อรรณพ พจินดาสุน	ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาฯ	2182623
54.	รังสิต ทองประจำ	-	2821887
55.	ศิริระ อุดมรัตน์	ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาฯ	01-2975065

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเสวนา โครงการ " Scenario ประเทศไทย "

28 สิงหาคม 2543 ณ ห้องประชุมศูนย์สารสนเทศ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน
1. รศ.ประภาภัทร นิยม	โรงเรียนรุ่งอรุณ
2. นายอาทร เพชรรัตน์	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. นาวาอากาศเอกทำนุ พรหมมาพันธุ์	สถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง
4. พล.อ.ท.ณพฤษภ์ มัณฑะจิตร	สถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง
5. นาวาโทหญิงนงลักษณ์ พงษ์เจริญ	สถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง
6. พลเอกจรัล กุลละวณิชย์	-
7. ผศ.สิทธิพงษ์ ดิลกวนิช	คณะสิ่งแวดล้อมฯ ม.มหิดล
8. รศ.ศุภวัลย์ พลายน้อย	มหาวิทยาลัยมหิดล
9. น.ส.วริญา ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม	สำนักงานรายการวิทยุไอเอฟเรดิโอ
10. รศ.ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. ดร.อรุณ อวนสกุล	สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรฯ.
12. คุณอนุช อภาภิรม	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
13. ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์	สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา
14. รศ.ดร.กิตติ ลิ้มสกุล	คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
15. นายณัฐ นนทสุติ	มหาวิทยาลัยมหิดล
16. น.อ.หญิงพรทิพย์ รุ่งกฤต	สวพ.ทร.
17. พ.อ.หญิงเรวดี ปิ่นมณี	สส.
18. น.อ.หญิงวัลลีย์ สารขวัญ	สวพ.ทร.
19. นอ.หญิงสุภัทรา เอื้อวงศ์	กรมแพทย์ทหารเรือ
20. รศ.มานพ วิสุทธิแพทย์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
21. ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง	-
22. น.ต.ชาญชัย ศาสตร์สกุล	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง
23. พ.อ.หญิงรพีพรรณ แก้วรัศมี	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง
24. น.อ.ภูวนัฐ เชษฐสมาน ร.น.	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง
25. พทญ.กัลยา ไม้เกา	-
26. น.ส.เก็จกนก เอื้อวงศ์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
27. นอ.ญ. อนงค์นุช ภูยาพงษ์	-

ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน
28. ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์	-
29. อุทัย ปัญญา	-
30. สมศรี จินะวงษ์	-
31. สุวรรณา สังโสมณ	-
32. ประเสริฐ จรรยาสุพรรณ	-

รายนามผู้เข้าร่วมประชุมโครงการ Scenario ประเทศไทย
วันที่ 25 ตุลาคม 2543 ณ ห้องประชุมนานาชาติ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ - สกุล	เบอร์โทรศัพท์
1. ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน	218-2560 , FAX 218-2561
2. พ.อ.เฉลิม คูหาวิชานนท์	222-3871 , (01) 624-0884
3. ร.อ.เรีอราบ เมืองมัน	223-4262 , FAX 223-4262
4. พ.อ.ณัฐชัย ไบเงิน	224-9897 , (01) 934-6492
5. ดร.เรีงศักดิ์ สุกวาทิน	2826529
6. นาวาเอกภูวนัฐ เซษฐสมน	4410138 , 4753443
7. รศ.เกษม เพชรเกตุ	470-9001 , FAX 427-8787
8. ผศ.พลับพลึง กองชนะ	664-1000 ต่อ 5212 , (01) 343-1562
9. ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์	664-1000 ต่อ 5570 , (01) 844-1876
10. รศ.มานพ วิสุทธิแพทย์	664-1000 ต่อ 5108
11. พ.อ.วินัย เสมสวัสดิ์	221-3875
12. พ.อ.เนรมิต ศรีจำนง	222-3045
13. พ.อ.ศุภฤกษ์ ชัยชนะ	282-2911
14. พ.อ.ภุชงค์ บัณฑิต	2238213 , (01) 808-1435
15. น.ท.วิชิต คชเสนี ร.น.	475-4772 , (01) 832-8955
16. น.ต.สาธิต นาคสังข์	475-3420 , (01) 620-0906
17. นายสุกิจ วงศ์นพดลเดชา	470-9147
18. นายสมชาย รุ่งเรืองชัยบูรณ์	438-2965 , FAX 438-6930
19. นายวิฑูรย์ ดันศิริคงคล	631-1560
20. นายเพิ่มพงษ์ ศรีประเสริฐศักดิ์ แทน ดร.ศรัณย์ วรรณจักริยา	(01) 927-9992 , (034) 351-399 , (034) 281-092
21. นายเชน น้อมศิริ	282-4894 , (01) 867-3323
22. นายสมชัย พันธัง	564-4498
23. คุณชนิกานต์ ภูวกาญจนะ	662-0444 ต่อ 126 , FAX 662-0444 ต่อ 123
24. คุณวิริยะ ลือกิตติศัพท์	662-0444 ต่อ 126 , FAX 662-0444 ต่อ 123
25. น.ส.นันทกา อุดมไพบุลย์วงศ์ แทน ดร.วิโรจน์ ศรีสุภานนท์	470-9147 , FAX 427-9063
26. น.ส.สกลไส ขณะรัตน์	2192333-6 ต่อ 411 (152)437-900

ผู้เข้าประชุมสัมมนาโครงการ Scenario ประเทศไทย
วันที่ 10 พฤศจิกายน 2543 เวลา 9.00-12.00 น.
ณ ห้องประชุมนานาชาติ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่พำนักปัจจุบัน และเบอร์โทรศัพท์	สังกัด และเบอร์โทรศัพท์	ความสนใจในสาขาที่จะ เข้าร่วม
1.	นายอนุช อามรกิจม	158 ออมพันธ์ฯ เสนานิคม 1 กทม. 10230	โครงการข่าวสารการศึกษาประเทศไทย โทร. 570-3891	เศรษฐกิจ การเมือง สังคม
2.	น.อ.หญิงรพีพรรณ แก้ววิทย์	158/4 ถ.บางกรวยไทรน้อย ม.สมชายพัฒนา ช.2 บางกรวย นนทบุรี 11130	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง โทร. 475-3449	การป้องกันประเทศ เศรษฐกิจและสังคม
3.	น.อ.ภาณุรัฐ เชษฐสุมน	724/1 ถ.มังกร เขตป้อมปราบ กทม. 10100	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง โทร. 475-3441 , 441-0138	การป้องกันประเทศ เศรษฐกิจและสังคม
4.	น.ต.สาธิต นาคสังข์	33 ม.8 บางพลีใหญ่ สมุทรปราการ	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง โทร. 475-3420	การทหาร ความมั่นคง ระหว่างประเทศ
5.	น.ท.วิธินรัตน์ คชเสนี ร.น.	88 ช.ร่วมมิตร ถ.มไหสวรรค์ บุคโคโล ธนบุรี กทม. 10600	สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง	การทหาร ความมั่นคง ระหว่างประเทศ
6.	พ.อ.เนรมิต ศรีจำนง	398 ถ.ริมคลองประปาฝั่งขวา บางซื่อ กทม. 10800	กรมแผนที่ทหาร โทร. 222-3045	ฐานข้อมูลภูมิศาสตร์เพื่อการ วิจัย
7.	พ.อ.สุภฤกษ์ ชัยชนะ	14/61 ถ.รามคำแหง 139 สะพานสูง กทม. 10240	กรมแผนที่ทหาร โทร. 282-2911	ฐานข้อมูลภูมิศาสตร์
8.	พ.อ.วินัย เสมสวัสดิ์	กรมแผนที่ทหาร 58/63 ถ.บางกรวย ต.บางกรวย อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 4470127	กรมแผนที่ทหาร ถ.กัลยาณไมตรี เขตพระนคร กทม. โทร. 221-3875	Digital Map & GIS

9.	นายชน น้อมศิริ	170 ซ. 4 รังสรรค์เหนือ ลาดยาว ประจวบคีรีขันธ์ 10900 โทร. 589-4395	สำนักงานกฤษฎีกา	ยูทูปริสสมาคมแห่งประเทศไทย
10.	พ.ท.รักเกียรติ พันธุ์ชาติ	1156/63 ถ.สามเสน ต.ถนนนครไชยศรี ดุสิต กทม. 10300	กรมข่าวทหาร โทร. 01-8183627	การเมือง ความมั่นคง
11.	พ.อ.จักรวาล จันทคุณานุรักษ์	44/43 ซ.รามอินทรา 34 หมู่บ้านอยู่เย็น ซ.1 ท่าแร้ง บางเขน กทม. 10220 โทร. 510-4588	วิทยาลัยเสนาธิการทหาร ถ.วิภาวดีรังสิต กทม. โทร. 275-5982	การเมือง / การปกครอง
12.	พ.อ.ไชยสิทธิ์ ดันตยกุล	-	กองวิจัยและพัฒนาการศึกษา กองบัญชาการ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โทร. 277-3697	ความมั่นคง
13.	นายรัชกรณ์ นภาพรพิพัฒน์	-	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) สำนักงานกฤษฎีกา	-
14.	น.ส.จิระนันท์ ช่อนกลิ่น	-	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) สำนักงานกฤษฎีกา	-
15.	ดร.สุวัฒน์ วาณิสบุตร	50-106 ม.เสนานิเวศน์ ซ.เสนานิคม 1 ถ.พลโยธิน ลาดพร้าว กทม. 10230 โทร. 910-3633	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	คมนาคมขนส่ง
16.	รศ.เกษม เพชรเกตุ	-	คณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โทร. 470-9001 FAX 427-8787	SOIL IMPROVEMENT

17.	รศ.ดร.รุ่งนภา พงศ์สวัสดิ์มานิต	-	ภาควิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มก. โทร. 561-3456 FAX 579-5324	อาหาร
18.	น.ส.นันทกา อุดมไพบุสยวงศ์ แทนศ.ดร.วิโรจน์ ศรีสุภานนท์	-	คณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชา วิศวกรรมโยธา ม.เทคโนโลยีพระจอม เกล้าธนบุรี โทร. 470-9147	Transportation และการวาง ปัจจัยการผลิตผลิต
19.	ดร.อัมพวัน ต้นสกุล	-	คณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชา วิศวกรรมโยธา ม.เทคโนโลยีพระจอม เกล้าธนบุรี โทร. 470-9245	อาหาร
20.	รศ.ดร.เดช พุทธเจริญทอง	-	คณะวิทยาศาสตร์ ม.เทคโนโลยีพระจอม เกล้าธนบุรี โทร. 470-8801	อาหาร
21.	ดร.เรีงศักดิ์ สุขกาวิน	-	กองประสานการพัฒนาเมือง (สศพ.)	-
22.	ชาริกา วงศ์สินศิริกุล	-	กระทรวงมหาดไทย โทร. 01-8460007	พลังงาน การบริหารจัดการ ทรัพยากร ธรรมชาติ
23.	สุพล สุขอึ้งจะสกุล	-	สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม โทร. 01-8546765 , 541-2101	-
24.	พ.อ.ภฤชนัน บัณฑิต	-	ศูนย์ข้อมูลแห่งชาติ โทร. 01-8081435	-
25.	รศ.ดร.สันทัต ศิริอินเต้ไพบุสย์	116/58 ถ.รางน้ำ พญาไท กทม.	ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี คณะพลังงานและวัสดุ โทร. 427-9062 , 470-8602 FAX 470-8660	อาหารและเทคโนโลยี

26.	นางเสาวคนธ์ ศรีบริกิจ (แทนดร.อรุณ อวนสกุล)	11 สุขุมวิท 62 บางจาก พระโขนง กทม.	สดก.	-
27.	รศ.มานพ วิสุทธิแพทย	40/2738 ประชาชื่น 3 ต.ท่าทราย อ. เมือง นนทบุรี 11000	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	วัฒนธรรม
28.	ศส.พลับพลึง กงชนะ	-	สถาบันเอเชียแปซิฟิก โทร. 6641000 (5212)	วัฒนธรรม
29.	พ.อ.ชัยฤกษ์ แก้วพรมมมาลัย	-	ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาการ ศึกษา 277-3698 , 01-8180591	-
30.	อาภรณ์ จันทร์สมวงศ์	693 ถ.บำรุงเมือง ป้อมปราบฯ กทม. 10100 โทร. 621-8082	-	สิ่งแวดล้อม
31.	อ.อรทัย ทิมพร	-	ภาควิชาสารัตถศึกษา คุรุศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 218-2574 FAX 2182562	การศึกษา – วัฒนธรรม
32.	ดร.สุจิตรา สุนทรทรัพย์	211 ถ.ยมวเดชา อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270 โทร. 389-2770	คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โทร. 218-3752 , 218-2840	การศึกษา
33.	อ.ชนิดา รักษ์พลเมือง	-	คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โทร. 218-2570	-
34.	อ.กรรณิการ์ สัจกุล	-	คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โทร. 218-2549	วัฒนธรรมไทย

35.	อ.สุลักษณ์ ศรีบุรี	-	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2290	-	
36.	อ.ไฉศิริ ปราโมชฯ	-	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 2182551 , 2182567	-	วัฒนธรรมไทย
37.	น.ส.ศาลินา บุญเกื้อ	-	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2548	-	ด้านการศึกษา
38.	นายอุทัย ปัญญาโกญ	-	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-	การพัฒนาชุมชน
39.	นางจากรวรรณ ชลประเสริฐ	-	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-	-
40.	นางเยาวาชน ขุนแก้ว	-	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-	พัฒนาการศึกษา
41.	ผศ.ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม	-	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 218-2548 , 541-2101	-	การศึกษา
42.	น.ส.พรวรรค์ สุวรรณศรี	-	สาขาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-	พัฒนาการศึกษา
43.	ทัศนเทพย์วิฑูร เทเวติสชัยกุล	430 สุขุมวิท คลองตัน คลองเตย กทม. 10110 โทร. 258-3353	สถาบันโรคเจ็บป่วยเรื้อรัง โทร. 258-3353	-	การศึกษา สุขภาพ ยาเสพติด สังคม
44.	พ.อ.ณัฐชัย ไบเงิน	-	กรมสื่อสารทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด โทร. 01-934-6492	-	การเมือง การปกครอง สังคม

45.	ร.อ.เรีอรบ เมืองมัน	-	สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี กระทรวง กลาโหม โทร. 223-4262	การเมือง การปกครอง สังคม
-----	---------------------	---	--	-----------------------------

เอกสารประกอบการเสวนา

วันที่ 28 สิงหาคม 2543

ณ ห้องประชุมสารนิเทศ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อนาคตศึกษา : ความรู้และความเข้าใจพื้นฐาน

จุมพล พูลภัทรชีวิน*

อนาคตศึกษาเป็นคำที่แปลมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Futures Studies ซึ่งหมายถึง วิชาสาขาใหม่ที่ศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาอนาคต ตลอดจนระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษาแนวโน้ม และทางเลือกต่าง ๆ ที่มีความเป็นไปได้ในอนาคต

โดยนัยนี้อนาคตศึกษา จะประกอบไปด้วยเนื้อหาอย่างน้อย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ส่วนที่เป็นแนวคิด (Perspectives) และทฤษฎี (Theories) ซึ่งอาจใช้คำรวมว่า อนาคตนิยม (Futurism)
2. ส่วนที่เป็นระเบียบวิธี (Methodologies) ซึ่งอาจเรียกว่าการวิจัยอนาคต (Futures Research)

ความหมายที่ให้ไว้ข้างบนนี้ เป็นความหมายที่ผู้เขียนสรุปไว้เพื่อให้ผู้อ่านที่ยังไม่ค่อยคุ้นเคยกับสาขาวิชานี้ได้เข้าใจเป็นเบื้องต้นเท่านั้น ผู้อ่านอาจจะพบความหมายของคำนี้ในลักษณะที่แตกต่างไปจากที่ผู้เขียนให้ไว้ได้ในตำราหรือบทความอื่น ๆ ซึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดาในวงวิชาการ ยิ่งไปกว่านั้นผู้อ่านอาจจะพบคำอื่น ๆ ที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกับคำ ๆ นี้อีกหลายคำ เช่น Futurics, Futurelogy, Futurbles, Prognostics, และ Anticipatory Science เป็นต้น แต่ละคำก็มีความหมายและลักษณะพิเศษเฉพาะตัวตามแนวคิดของคนที่คิดขึ้น แต่สิ่งที่เหมือนกันก็คือการเน้นเรื่องอนาคต ผู้ที่ทำการศึกษอนาคตอย่างเป็นระบบโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบต่าง ๆ เรียกว่า นักอนาคตนิยม

การศึกษานหรือการทำนายอนาคตของนักอนาคตนิยมแตกต่างไปจากการทำนายของหมอดูโดยทั่ว ๆ ไป ถึงแม้ว่าคนทั้งสองกลุ่มจะทำนายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอนาคตเหมือนกัน แต่ความเชื่อและวิธีการของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน โดยจะเปรียบเทียบให้เห็นพอสังเขปดังนี้

*อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นักอนาคตนิยม	หมอดู
<ol style="list-style-type: none"> 1. เชื่อว่าอนาคตเป็นสิ่งที่ควบคุมได้และเปลี่ยนแปลงไปตามการตัดสินใจ และการกระทำของมนุษย์ มนุษย์เป็นทั้งผู้สร้างและผู้ทำลาย มนุษย์เป็นผู้กำหนดและให้ความหมายแก่สรรพสิ่ง 2. ใช้เหตุผล และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาความเป็นไปได้ของอนาคตในรูปแบบต่าง ๆ 3. เน้นการศึกษาถึงอนาคตของมนุษย์ โดยส่วนรวม เช่น ลักษณะของ ครอบครัวยุคไทยใน 20 ปีข้างหน้า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อนาคตเป็นไปตามโชคชะตาราศี ดวงดาวหรือพรหมลิขิต นั่นคือเชื่อว่า มีผู้อื่น หรือสิ่งอื่นเป็นผู้กำหนดอนาคต ไม่ใช่มนุษย์ 2. ใช้ไฟ ลายมือ วันเกิด เวลาตกฟาก ดูโหงวเฮ้ง.... ในการทำนายอนาคต 3. เน้นอนาคตของแต่ละบุคคลเป็นส่วนใหญ่ เช่น นาย ก. จะพบเนื้อคู่เมื่อไหร่ เป็นคนอย่างไร เป็นต้น

จะเห็นได้ว่านักอนาคตนิยมและหมอดูมีความเชื่อและวิธีการ "ทำนาย" อนาคตที่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษาอนาคต

เป้าหมายของหลักการศึกษาและการวิจัยอนาคต มิใช่อยู่ที่การทำนายที่ถูกต้องแม่นยำ เพราะเรื่องของอนาคตเป็นเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเราไม่มีข้อเท็จจริง (Facts) เกี่ยวกับอนาคต มีแต่เพียงการคาดการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มที่เป็นทางเลือกที่คาดว่าจะมีความเป็นไปได้ (Possible Alternative Trends) เท่านั้น

เป้าหมายหลักของการศึกษาและการวิจัยอนาคตอยู่ที่การสำรวจและศึกษาแนวโน้มที่เป็นไปได้ หรือน่าจะเป็นของเรื่องที่ศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เพื่อหาทางทำให้แนวโน้มที่พึงประสงค์เกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็หาทางป้องกันหรือขจัดแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ด้วยการกระทำในปัจจุบัน The Future is NOW.

ประโยชน์ของการศึกษาและการวิจัยอนาคต

การศึกษาและการวิจัยอนาคตมีประโยชน์หลายประการดังต่อไปนี้

1. การศึกษาและการวิจัยอนาคตช่วยให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ และจำเป็นเกี่ยวกับอนาคตที่จะนำมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย และการวางแผน เพราะการศึกษาและการวิจัยอนาคตมักจะให้หรือนำไปสู่สิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 ให้กรอบสำหรับการตัดสินใจหลายรูปแบบ
- 1.2 บ่งชี้ถึงอันตรายและโอกาสต่าง ๆ
- 1.3 แนะนำวิธีแก้ปัญหาแบบต่าง ๆ
- 1.4 ช่วยประเมินนโยบายและการปฏิบัติต่าง ๆ
- 1.5 ช่วยให้เห็น และเข้าใจปัจจุบันและอดีตดีขึ้น
- 1.6 ช่วยเพิ่มทางเลือก
- 1.7 กำหนดจุดหมายและแสวงหาวิธีที่จะบรรลุจุดหมาย

2. ช่วยเตรียมมนุษย์ให้มีความพร้อมที่จะเผชิญกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง โดยการ

2.1 ให้ประสบการณ์ล่วงหน้า (Pre-experience) แก่มนุษย์ว่าอนาคตอาจจะเป็นอย่างไร เพื่อจะได้เตรียมพร้อมว่าควรจะทำตัวอย่างไร จะได้ไม่เกิดหรือลดอาการ Future Shock

2.2 ให้การรับรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตบนโลกที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและสับสน การรับรู้หรือมโนทัศน์ดังกล่าว ได้แก่

- การเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการปกติตามธรรมชาติ
- การเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยอาจจะกลายเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ต่อมา
- การเลือก (Choice) เป็นสิ่งจำเป็น การปฏิเสธที่จะเลือกก็คือการเลือก
- โลกในอนาคตน่าจะแตกต่างอย่างสิ้นเชิงในหลาย ๆ ด้านจากโลกปัจจุบัน
- มนุษย์มีความรับผิดชอบต่ออนาคตของเขา อนาคตมิใช่เป็นเพียงสิ่งที่ปรากฏขึ้นต่อหน้าเขาเท่านั้น
- วิธีการที่ได้ผลในอดีต อาจจะได้ไม่ผลในอนาคต เพราะสภาพการณ์มันเปลี่ยนไป

2.3 กระตุ้นให้มนุษย์ทำการศึกษานาคอย่างมี "สติ"

3. ช่วยให้ผู้เห็นถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ของระบบต่าง ๆ ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันมากขึ้น

4. ช่วยชี้แนะและเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และความคิด

5. ช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะไม่ติดอยู่กับปัญหาในอดีตและปัจจุบัน

6. ช่วยกระตุ้นให้มนุษย์ (ทั้งเด็กและผู้ใหญ่) ใฝ่หาความรู้โดยการเป็นผู้สร้างความรู้มากกว่าเรียนสิ่งที่ผู้อื่นบอกหรือทำมาแล้วแต่เพียงอย่างเดียว

7. ให้แนวคิดในการพัฒนาปรัชญาชีวิตที่ผสมกลมกลืน

8. ให้สันติภาพและความสนุกเพลิดเพลิน

9, 10, 11, 12.

บรรณานุกรม

จุมพล พูลภัทรชีวิน "อนาคตศึกษาและการวิจัยอนาคต" รัฐสภาสาร ปีที่ 30 ฉบับที่ 7
(ก.ค. 2525) หน้า 66-70.

จุมพล พูลภัทรชีวิน "การวิจัยอนาคต" วิธีวิทยาการวิจัย ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (ม.ค. - เม.ย.
2529) หน้า 22-25.

จุมพล พูลภัทรชีวิน "เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR" วิจัยการศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 5
(มิ.ย. - ก.ค. 2530) หน้า 23-30.

Come. National Council for the Social Studies, Washington D.C., 1979.

Cornish, Edward The Study of the Future 5th ed. World Future Society. Washington
D.C., 1983.

Fitch, R.M. and Svengalis, C.M. Futures Unlimited: Teaching about Worlds to Come,
National Council for the Social Studies. Washington D.C. 1979.

เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR** (Ethnographic Delphi Futures Research)

จุมพล พูลภัทรชีวิน*

ความเป็นมา

เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR นี้ ผู้เขียนเริ่มพัฒนาขึ้นในฤดูใบไม้ร่วงปี พ.ศ. 2522 ในขณะที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก ที่มหาวิทยาลัยมินนิโซต้า (University of Minnesota) จุดเริ่มต้นของการคิดเทคนิคการวิจัยนี้ขึ้นมา มีเหตุจูงใจอยู่สองประการใหญ่ ๆ คือ

ก. การมีโอกาสได้ศึกษาวิชาเกี่ยวกับอนาคตศึกษา (Futures Studies) และการวิจัยอนาคต (Futures Research) ในระดับบัณฑิตศึกษาที่มหาวิทยาลัยมินนิโซต้า ทำให้ผู้เขียนมีความสนใจในแนวคิดและระเบียบวิธีวิจัยของศาสตร์สาขานี้มาก โดยเฉพาะเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi) และ EFR (Ethnographic Futures Research) จากการศึกษพบว่าเทคนิคการวิจัยรูปแบบเดิมของเดลฟายและ EFR ยังไม่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและความเชื่อเบื้องต้นบางประการของการวิจัยอนาคต น่าจะได้มีการคิดหาวิธีปรับปรุงหรือแก้ไข

ข. การมีโอกาสได้พบและรู้จักกับศาสตราจารย์ ดร.โรเบิร์ต บี เท็กซเตอร์ (Robert B. Textor) แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ซึ่งเป็นผู้พัฒนาเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR ทำให้ผู้เขียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะ EFR ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นเทคนิคที่น่าสนใจมาก แต่ยังมีบางจุดในระเบียบวิธีที่น่าจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข ถ้าหากผู้วิจัยต้องการที่จะเพิ่มความเป็นระบบและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้เขียนได้เสนอว่า หากมีการผสมผสานระเบียบวิธีระหว่าง EFR และ Delphi เข้าด้วยกัน โดยปรับให้มีความเหมาะสมมากขึ้นแล้ว น่าจะได้เทคนิคการวิจัยอนาคตใหม่อีกเทคนิคหนึ่ง ที่นอกจากจะตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและความเชื่อพื้นฐานของการวิจัยอนาคต

*อาจารย์ประจำภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและอุปนายกสมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

**การวิจัยเงินโยบาย : ทุนลักษณะใหม่ของการกำหนดอนาคต สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท กท.10500 โทร.2153638

ได้ดีแล้ว ยังเป็นระเบียบวิธีที่ช่วยให้นักวิจัยได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือมากขึ้น เพราะเทคนิคใหม่ (EDFR) นี้นำจุดเด่นหรือข้อดีของทั้ง EFR และ Delphi มารวมกัน ซึ่งจุดเด่นของทั้งสองวิธีช่วยลบหรือแก้จุดอ่อนของกันและกันได้เป็นอย่างดี ดร.เท็กซเตอร์ ก็สนใจและสนับสนุนให้ผู้เขียนพัฒนาเทคนิคใหม่นี้ขึ้นมา นอกจากนี้ท่านยังได้เชิญให้ผู้เขียนเป็นผู้วิจารณ์ (Commentator) เทคนิค EFR ที่ท่านจะนำเสนอในการประชุมประจำปีครั้งที่สองของสมาคมอนาคตโลก (The Second Annual Conference of the World Future Society's Education Section) ที่จัดขึ้นในเมืองมินนีอาโพลิส รัฐมินนิโซตา (Minneapolis, Minnesota) ในวันที่ 18-21 ตุลาคม พ.ศ. 2522

จากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ผู้เขียนพัฒนาเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ขึ้น และได้ทดลองใช้ครั้งแรกกับงานวิจัยเรื่อง "Alternative Futures of Thai University : An EDFR Study" ในปีถัดมา และต่อมาได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร Cultural and Educational Futures*

บทนำ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะเสนอเทคนิคการวิจัยแบบใหม่ซึ่งเรียกว่า EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ซึ่งเป็นเทคนิคการวิจัยที่ผสมผสานระหว่างเทคนิคการวิจัยแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) และเดลฟาย (Delphi) เข้าด้วยกัน

เพื่อช่วยให้เข้าใจถึงความคิดพื้นฐานและระเบียบวิธีวิจัยของ EDFR ได้ดีขึ้น ผู้เขียนจะขออธิบายอย่างคร่าว ๆ ถึงความเชื่อพื้นฐานของอนาคตนิยม (Futurism) จุดมุ่งหมายของการวิจัยอนาคต (Futures Research) เทคนิคเดลฟาย และ EFR ก่อนที่จะพูดถึง EDFR

ความเชื่อพื้นฐานบางประการ

นักอนาคตนิยมมีความเชื่อพื้นฐานว่า

1. อนาคตเป็นเรื่องที่มนุษย์สามารถทำการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
2. ความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับอนาคต มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจ

ของเขา

*Chumpol Poolpatarachewin, "Ethnographic Delphi Futures Research : Thai University Pilot Project", Cultural and Educational Futures, vol. 2, No. 4, 1982, pp. 13-19.

3. เชื่อว่ามนุษย์สามารถจะควบคุมและสร้างอนาคตได้

จุดมุ่งหมายของการวิจัยอนาคต

จุดมุ่งหมายหลักของการวิจัยอนาคตมิใช่อยู่ที่การทำนายที่ถูกต้อง หากแต่อยู่ที่การสำรวจและศึกษาแนวโน้มที่เป็นไปได้หรือน่าจะเป็นของเรื่องที่เราศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เพื่อที่จะหาทางทำให้แนวโน้มที่พึงประสงค์นั้นเกิดขึ้น และป้องกันหรือจัดแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ให้หมดไป หรือหาทางที่จะเผชิญกับแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์นั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหากว่ามันจะเกิดขึ้นจริงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการวิจัยอนาคตจะมีประโยชน์โดยตรงต่อการวางแผน การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ ตลอดจนจนถึงการกำหนดยุทธวิธี (Strategies) และกลวิธี (Tactics) ที่จะนำไปสู่การสร้างอนาคตที่พึงประสงค์ได้ และการป้องกันหรือจัดอนาคตที่ไม่พึงประสงค์

เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (The Delphi Technique)

เดลฟายเป็นเทคนิคการทำนายที่พัฒนาขึ้นโดยนักคิดนักวิจัยของ Rand Corporation คือ Helmer, Dalkey และ Rescher เมื่อประมาณกว่าสองศตวรรษมาแล้ว ในปัจจุบัน เดลฟายเป็นเทคนิคการทำนายที่ได้รับความนิยมอย่างมากในเกือบจะทุกวงการไม่ว่าจะด้านธุรกิจ การเมือง การทหาร เศรษฐกิจ การสาธารณสุข การศึกษา และด้านอื่นๆ นอกจาก เดลฟายจะเป็นเทคนิคการวิจัยและการคาดการณ์อนาคตแล้ว เดลฟายยังเป็นเทคนิคการสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้รับข่าวสารและแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญระหว่างกัน โดยไม่มีการเผชิญหน้ากันโดยตรงเช่นเดียวกับการระดมสมอง (Brain Storming) หรือการประชุมกลุ่มแบบอื่น ๆ

เดลฟายรูปแบบเดิมมีลักษณะเฉพาะ ต่อมาภายหลังก็มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่หลักการและระเบียบวิธีใหญ่ ๆ ยังคงเหมือนเดิม คือ การศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบ โดยการขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทำการคาดการณ์ว่าแนวโน้มหรือเหตุการณ์แต่ละอย่างจะเกิดขึ้นเมื่อใด หรือทำการคาดการณ์ว่าภายในเวลาที่กำหนด เช่นอีก 20 ปีข้างหน้า จะมีเหตุการณ์หรือแนวโน้มใดที่จะเกิดขึ้นบ้าง หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แล้วก็ป้อนผลการวิเคราะห์ ซึ่งปกติจะอยู่ในรูปของสถิติต่าง ๆ กลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาคำตอบเดิมของตนเองเทียบกับกลุ่มของตน แล้วทำการคาดการณ์หรือตอบตาม

รูปแบบที่ผู้วิจัยกำหนดอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยก็จะนำคำตอบไปวิเคราะห์ใหม่ แล้วอาจป้อนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์กลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้ง โดยปกติกระบวนการทำซ้ำ (Iterative Process) แบบนี้จะดำเนินต่อไปราว ๆ สองหรือสามรอบหรือจนกว่าจะได้คำตอบที่เป็นฉันทามติ (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จุดมุ่งหมายของการทำซ้ำ ดังกล่าวก็เพื่อที่จะกรอง (Refine) ความเชี่ยวชาญของกลุ่มผู้เชียวชาญนั่นเอง

อาจสรุปขั้นตอนใหญ่ ๆ ของเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายได้ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Panel Experts) ผู้วิจัยจะต้องหาวิธีและทำการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในเรื่องที่จะศึกษา โดยปกติจะมีประมาณตั้งแต่สิบกว่าคนขึ้นไปจนอาจถึงเป็นร้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายการวิจัย ความซับซ้อนของเรื่องที่ศึกษา เวลา และงบประมาณ
2. กำหนดประเด็นแนวโน้มและสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยทั่วไปมักอยู่ในรูปของแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. ทำเดลฟายรอบที่หนึ่ง โดยการส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญหรือสัมภาษณ์ (ตัวต่อตัวหรือโดยการโทรศัพท์) หรือทำการประชุมทางไกล (Tele-Conferencing) โดยผ่านระบบสื่อสารทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์
4. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในรอบที่หนึ่ง
5. ทำเดลฟายรอบที่สอง โดยรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะได้รับข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistical Feedbacks) ที่เป็นของกลุ่มโดยส่วนรวม เช่น ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่ม ผนวกด้วยคำตอบเดิมของตนเอง แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตอบใหม่
6. ทำเดลฟายรอบที่สาม, สี่.....
7. สรุปและอภิปรายผล โดยการเสนอแนวโน้มที่มีฉันทามติตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว อภิปรายเสนอแนะจากผลการวิจัย

เทคนิคการวิจัยแบบ EFR (The Ethnographic Futures Research)

ผู้พัฒนาเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR คือ ศาสตราจารย์ ดร.โรเบิร์ต บี เท็กซ์เตอร์ (Robert B. Textor) แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด สหรัฐอเมริกา เป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาที่เรียกว่า การวิจัยชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Research หรือ Ethnography)

EFR เป็นเทคนิคการวิจัยที่พยายามจะดึงเอาอนาคตภาพและค่านิยมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มประชากรที่ศึกษา โดยการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเฉพาะ กล่าวคือ เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดและไม่ชี้นำ (Non-directive, open-ended) โดยผู้วิจัยอาจมีหัวข้อหรือประเด็นที่เตรียมไว้ประกอบเพื่อกันลิม แต่จะไม่มีลักษณะของการถามแบบชี้นำ หลักการสัมภาษณ์แบบ EFR นี้ถือว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ควบคุมการสัมภาษณ์ และมีอิสระในการให้สัมภาษณ์อย่างเต็มที่ลักษณะของการสัมภาษณ์แบบ EFR ที่เด่นและแตกต่างไปจากการสัมภาษณ์แบบอื่น ๆ คือ จะมีการแบ่งช่วงการสัมภาษณ์ออกเป็นช่วง ๆ โดยอาจจะแบ่งตามหัวข้อที่สัมภาษณ์หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น ทุก ๆ ประมาณ 10 นาที ผู้สัมภาษณ์จะทำการสรุปการสัมภาษณ์จากบันทึกจดไว้ หรือจากเทปบันทึกเสียงให้ผู้สัมภาษณ์ฟัง และขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและแก้ไขคำสัมภาษณ์ได้ กระบวนการเช่นนี้เรียกว่า เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative Summarization Technique) โดยจะดำเนินการเช่นนี้จนจบการสัมภาษณ์เพื่อที่จะช่วยให้ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้นว่า ข้อมูลที่ได้นั้นมีความน่าเชื่อถือ คือ มีทั้งความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ของข้อมูลเพิ่มขึ้น

โดยปกติการสัมภาษณ์แบบ EFR นี้ จะประกอบไปด้วยอนาคตภาพที่เป็นทางเลือก (Alternative) 3 ภาพ และเรียงลำดับกันไปคือ อนาคตภาพทางดี (Optimistic-Realistic Scenario) อนาคตภาพทางร้าย (Pessimistic-Realistic Scenario) และอนาคตภาพที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด (Most-Probable Scenario) อนาคตภาพทั้ง 3 ภาพนี้ จะประกอบไปด้วยแนวโน้มในอนาคตที่ผู้ให้สัมภาษณ์คาดว่ามีโอกาสที่จะเกิดขึ้นจริง (Possible, Probable) มิใช่แนวโน้มในอุดมคติที่ไม่มีโอกาสเกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงมีการใช้คำว่า Realistic กำกับไว้ทั้งในอนาคตภาพทางดี และอนาคตภาพทางร้าย (Optimistic - Realistic Scenario, Pessimistic - Realistic Scenario)

เมื่อสัมภาษณ์ครบทั้ง 3 ภาพ ตามขั้นตอนเสร็จแล้ว ผู้สัมภาษณ์อาจจะสรุปการสัมภาษณ์ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ฟังทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง และขอให้ผู้ให้สัมภาษณ์ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขและหรือเพิ่มเติมคำสัมภาษณ์อีก หรืออาจจะนำผลการสัมภาษณ์ที่จดบันทึกไว้หรืออัดเทปไว้ กลับไปเรียบเรียงใหม่ แล้วส่งผลการสัมภาษณ์ที่เรียบเรียงแล้ว (Protocol) ไปให้ผู้สัมภาษณ์อ่านและตรวจแก้ไขเป็นการส่วนตัวก็ได้ หลังจากนั้นจึงนำผลการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์เพื่อจะหาฉันทามติ (Consensus) ระหว่างกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ แล้วนำแนวโน้มที่มีฉันทามติมาเขียนเป็นอนาคตภาพ ซึ่งเป็นผลการวิจัยอาจสรุปขั้นตอนใหญ่ ๆ ของการวิจัยแบบ EFR ได้ดังนี้คือ

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. สัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือ
 - 2.1 เป็นแบบเปิดและไม่ชี้นำ (Non-directive, open-ended)
 - 2.2 เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) คือมีการเตรียมหัวข้อหรือประเด็นการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า
 - 2.3 ให้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative Summarization)
 - 2.4 สัมภาษณ์อนาคตภาพ 3 แบบ
 - Optimistic - Realistic (O-R)
 - Pessimistic - Realistic (P-R)
 - Most-Probable (M-P)
3. วิเคราะห์/สังเคราะห์ หาค้นหามติ
4. เขียนอนาคตภาพ (Scenario Write-up)

เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR

เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เป็นเทคนิคการวิจัยอนาคตที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายและความเชื่อพื้นฐานของการวิจัยอนาคตมากที่สุดวิธีหนึ่งในปัจจุบัน เป็นเทคนิคการวิจัยที่รวมเอาจุดเด่นหรือข้อดีของเทคนิค EFR และ Delphi เข้าด้วยกัน การรวมข้อดีของทั้งสองเทคนิคช่วยแก้จุดอ่อนของแต่ละเทคนิคได้เป็นอย่างดี โดยหลักการแล้ว เทคนิค EDFR เป็นการผสมผสานระหว่างเทคนิค EFR กับ Delphi เข้าด้วยกัน ขั้นตอนต่าง ๆ ของ EDFR ก็คล้าย ๆ กับ Delphi เพียงแต่ได้มีการปรับปรุงวิธีให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมมากขึ้น โดยในรอบแรกของการวิจัยจะทำการสัมภาษณ์แบบ EFR ที่ปรับปรุงแล้ว หลังจากการสัมภาษณ์ในรอบแรก ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์และสร้างเป็นเครื่องมือ ซึ่งมักจะมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แล้วส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบตามรูปแบบของเดลฟาย เพื่อที่จะทำการกรองความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาฉันทมติ ซึ่งมักจะทำประมาณ 2-3 รอบ หลังจากนั้นจะนำข้อมูลวิเคราะห์เพื่อหาแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้มากและมีความสอดคล้องทางความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสรุปเขียนเป็นอนาคตภาพ

อาจสรุปขั้นตอนใหญ่ ๆ ของการวิจัยแบบ EDFR ได้ดังนี้คือ

1. กำหนดและเตรียมตัวกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ขั้นนี้นับว่าสำคัญและจำเป็นมาก เราเชื่อว่ายิ่งได้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจริง ๆ ยิ่งทำให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือมากขึ้นเท่านั้น ส่วนการเตรียมตัวกลุ่มผู้เชี่ยวชาญก็ยิ่งมีความจำเป็น เพราะผู้เชี่ยวชาญอาจมองไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย ลักษณะนี้หรืออาจไม่มีเวลาให้ผู้วิจัยได้เต็มที่ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญเป็นการส่วนตัว อธิบายถึงจุดมุ่งหมาย ขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย เวลาที่ต้องใช้โดยประมาณ และประโยชน์ของการวิจัย ย้ำถึงความจำเป็นและความสำคัญของการใช้ผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงขอความร่วมมือ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือก็จำเป็นต้องไปหาผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นต่อไป ถ้าได้รับความร่วมมือก็นัดวันและเวลาสำหรับสัมภาษณ์ การเตรียมผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว นอกจากจะทำให้มั่นใจได้ว่าจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีแล้ว ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้มีเวลาเตรียมตัวเตรียมข้อมูลจัดระบบข้อมูลและความคิดล่วงหน้า ช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น

2. สัมภาษณ์ (EDFR รอบที่หนึ่ง) การสัมภาษณ์มีลักษณะและขั้นตอนคล้ายกับ EFR แต่ EDFR มีความยืดหยุ่นมากกว่า กล่าวคือ ผู้วิจัยสามารถที่จะเลือกรูปแบบการสัมภาษณ์ที่จะสนองตอบต่อจุดมุ่งหมาย เวลา งบประมาณ และสถานการณ์ของการวิจัยได้ คือ อาจยึดตามรูปแบบของ EFR โดยเริ่มจาก Optimistic-Realistic (O-R), Pessimistic-Realistic (P-R) และ Most Probable (M-P) ตามลำดับ หรืออาจจะเลือกสัมภาษณ์เฉพาะแนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญคาดว่า จะเป็นไปได้และน่าจะเป็น โดยไม่คำนึงถึงแนวโน้มเหล่านั้นจะเป็นไปในทางดีหรือร้าย เพราะในการทำ EDFR รอบที่สองและสาม ถ้าหากผู้วิจัยสนใจที่จะแยกศึกษาอนาคตภาพทั้ง 3 ภาพตามแบบ EFR ผู้วิจัยก็สามารถทำได้โดยการออกแบบ แบบสอบถามที่จะช่วยให้ได้อนาคตภาพทั้ง 3 ภาพ อย่างเป็นระบบได้ (ดูตัวอย่าง แบบสอบถามในงานวิจัยของผู้เขียนที่อ้างไว้แล้วในตอนต้นของบทความนี้)

3. วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็นเครื่องมือสำหรับทำเดลฟาย

4. สร้างเครื่องมือ
5. ทำเดลฟาย (EDFR รอบที่สอง สาม.....)
6. เขียนอนาคตภาพ

(รายละเอียดของขั้นตอน ระเบียบวิธี และตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR ขอดูและปรึกษากับผู้เขียนได้โดยตรง)

ข้อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่าง EDFR กับ Delphi

ประการแรก EDFR ต่างจาก Delphi ตรงที่ในรอบแรกของการวิจัยนั้น EDFR ใช้การสัมภาษณ์แบบ EFR ซึ่งโดยวิธีการนี้จะช่วยให้ผู้วิจัยได้แนวโน้มที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด และทุกแนวโน้มจะนำไปศึกษาต่อในรอบที่สองและสาม การทำเช่นนี้เป็นการเคารพความเชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญอย่างแท้จริง

ประการที่สอง การวิจัยแบบเดลฟาย ตามรูปแบบเดิมนั้นมักจะเริ่มด้วยแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการเก็บข้อมูลรอบที่หนึ่ง วิธีการนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการดูถูก (Underestimate) ความเชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญ เพราะไปจำกัดข้อมูลที่ควรจะได้จากผู้เชี่ยวชาญ โดยการกำหนดกรอบความคิดของผู้เชี่ยวชาญ โดยวิจัยตัวอย่างเช่น ถ้าผู้วิจัยสนใจจะศึกษาแนวโน้มของเศรษฐกิจไทยใน 10 ปีหน้า ผู้วิจัยอาจจะสร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมแนวโน้มเฉพาะที่ผู้วิจัยคิดว่าสอดคล้องและสำคัญ การทำเช่นนี้ผู้วิจัยอาจจะละเลยแนวโน้มหรือประเด็นที่สำคัญอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยคาดไม่ถึงหรือไม่รู้ไปอย่างน่าเสียดาย ถึงแม้ว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญก็อาจจะไม่ตอบเพราะขี้เกียจเขียนหรือเพราะถูกชักนำให้คิดเฉพาะเรื่องที่ถูกถามในแบบสอบถาม ทำให้ลืมประเด็นที่น่าสนใจไปได้ แต่ถ้าหากมีการสัมภาษณ์ในรอบแรก ผู้วิจัยก็จะได้แนวโน้มและประเด็นที่สอดคล้องมากที่สุด ซึ่งตอบสนองจุดมุ่งหมายของการวิจัยอนาคตได้ดีกว่า และยิ่งไปกว่านั้นแนวโน้มทุกแนวโน้มยังได้รับการพิจารณาจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอีกใน EDFR รอบที่สอง, สาม..... วิธี EDFR จึงน่าจะเป็นวิธีวิจัยที่ได้แนวโน้มอย่างครอบคลุม เป็นระบบและน่าเชื่อถือมากกว่าเดลฟาย

ข้อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่าง EDFR กับ EFR

ประการแรก EDFR ต่างจาก EFR ที่ระเบียบวิธีวิจัย กล่าวคือ EFR ใช้การสัมภาษณ์รอบเดียว แต่ EDFR ใช้การสัมภาษณ์รอบแรกแล้วตามด้วยเดลฟายในรอบที่สอง, สาม..... วิธีการของ EDFR จึงมีระบบของการได้ข้อมูลที่เป็นที่น่าเชื่อถือได้มากกว่า

ประการที่สอง ผลสรุปของการวิจัยแบบ EFR คือ อนาคตภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เพียงรอบเดียว โดยเลือกเอาแนวโน้มที่มีอันดับระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์ จุดอ่อนของวิธีการนี้ก็คือ การขาดระบบที่น่าเชื่อถือในการพิจารณาแนวโน้มอันดับหนึ่ง และโดยระเบียบวิธีเองอาจทำให้แนวโน้มที่สำคัญต้องหมดไป เพราะเป็นไปได้ที่ผู้^{นี้}เชี่ยวชาญเพียงคนเดียวที่พูดถึงแนวโน้มเหล่านั้น ผู้เชี่ยวชาญคนอื่นตลอดจนผู้วิจัยก็อาจลืม นึกไม่ถึงหรือไม่รู้ จึงไม่ได้พูดถึง

แนวโน้มเหล่านั้น แนวโน้มเหล่านั้นจึงหลุดออกไปจากผลการวิจัย เพราะไม่มีอันมามติ ส่วนการวิจัยแบบ EDFR จะนำแนวโน้มที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรอบแรกป้อนกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญทุกคนพิจารณาอีกในการทำเดลฟาย ทำให้ทุกแนวโน้มได้รับการพิจารณาอย่างเป็นระบบเท่าเทียมกัน ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยแบบ EDFR จึงเป็นระบบและได้แนวโน้มที่มีความครอบคลุมและเชื่อถือมากกว่า EFR

การประยุกต์ EDFR

ถึงแม้ว่า EDFR จะเป็นเทคนิคการวิจัยที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อการวิจัยอนาคตก็ตาม แต่เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รวมไปถึง Delphi และ EFR ก็สามารถนำไปใช้วิจัยในทำนองเดียวกับการวิจัยรูปแบบอื่น ๆ ที่มีอยู่ได้เช่นจะ การวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็น สำรวจปัญหา วิจัยเพื่อหารูปแบบ เพื่อกำหนดนโยบาย เพื่อกำหนดมาตรฐาน เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาและเพื่อการตัดสินใจเป็นต้น จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันได้มีการนำเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบต่าง ๆ ไปใช้ในวงการและองค์การต่าง ๆ มากมาย ทั้งเพื่อการวางแผนในอนาคต วิเคราะห์และแก้ปัญหาในปัจจุบัน ตลอดจนการวิเคราะห์อดีต เพราะเทคนิคการวิจัยอนาคตโดยเฉพาะเดลฟาย และ EDFR นั้นช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือมากขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

จุมพล พูลภัทรชีวิน "การวิจัยอนาคต" วารสารวิธีวิทยาการวิจัย ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - เมษายน 2529 หน้า 22-24.

ภาษาอังกฤษ

1. Mitroff, Ian I., and Turoff, Murray, "Technological Forecasting : Science and/or Mythology", Technological Forecasting and Social Change, Vol. 5 No. 2. 1973, p. 120.
2. Cooper, Terry C., "A Blue Future : Police Values and Police Power During the next Three Decades" in Spekke (ed.), The Next 25 Years : Crisis and Opportunities, World Future Society, Washington D. C., 1975, p. 250.
3. Smil, Vaclav, "China's Future : A Delphi Forecast", Futures, Vol. 9 , No. 6 Dec., 1977, p. 475.
4. Turoff, Murrey., "Delphi Conferencing : Computer-Based Conferenoing with Anonymity", Technological Forecasting and Social Change, Vol 3., 1972, pp. 160-161.
5. Hoos, Ida R., "Criteria for Good Futures Research", Technological Forecasting and Social, Change, Vol. 6., 1974, p. 114.
6. Amara, Roy C., And +., Andrew J., "Some Views on the Use of Expert Judgement". Technological Forecasting and Social Change, Vol. 3., 1972, pp. 279-289.
7. Hill, Kim Quaile, and Fowles, Jib., "The Methodological Worth of the Delphi Forecasting Technique", Technological Forecasting and Social Change, Vol. 7., 1975. pp. 179-192.

8. Goldschmidt, P. G., "Scientific Inquiry or Political Critique?" Remarks on Delphi Assessment, Expert Opinion, Forecasting, and Group Process by H. Sackman", *Technological Forecasting and Social Change*, Vol. 7., No. 2., 1975, pp. 195-213.
9. Coates, Joseph F., "In Defence of Delphi : A Review of Delphi Assessment, Expert Opinion, Forecasting, and Group Process by H. Sackman", *Vol. 7, No. 2, 1975, pp. 193-194.*
10. Scheele, D. Sam., "Consumerism Comes to Delphi : Comments on Delphi Assessment, Expert Opinion, Forecasting, and Group Process by H. Sackman", *Technological Forecasting and Social Change.*, Vol. 7. No. 2, 1975, pp. 215-219.
11. Hoos, Ida R., "Some Fallacies in Futures Research", *Technological Forecasting and Social Change.*, Vol. 10, 1977, pp. 335-344.
12. Helmer, Olaf., "Problems in Futures Research : Delphi and Causal. Cross - Impact Analysis", *Futures.*, Vol. 9 No. 1, 1977, pp. 17-31.
13. Textor, Robert B., "Cultural Futures for Thailand : An Ethnographic Enquiry". *Futures.*, Oct., 1978, p.358.
14. Textor, Robert B., *A Guide to Ethnographic Futures Research*, Mimeo, October, 1979.
15. Textor, Robert B. *Possible Contributions of EFR to Ethnographic Techniques*, Mimeo, October, 1979, pp. T-I-T2.

เอกสารประกอบการเสวนา
วันที่ 25 ตุลาคม 2543
ณ ห้องประชุมนานาชาติ 1
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการ SCENARIO ประเทศไทย

ภารกิจ (MISSION)

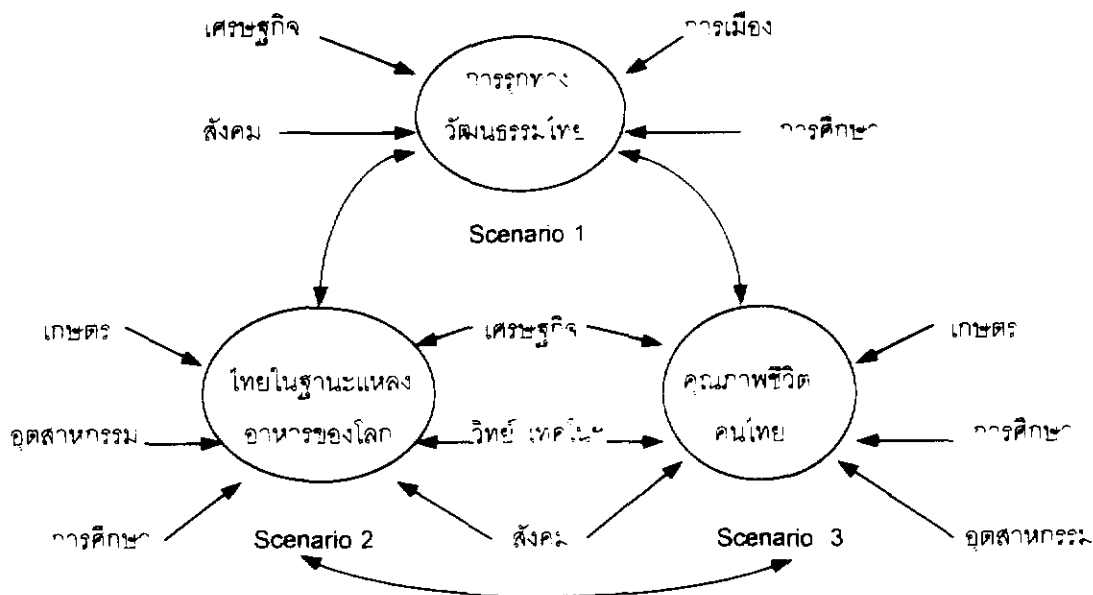
ระดมพลังทุกส่วนของสังคมร่วมจัดทำภาพสถานการณ์ประเทศไทย และกำหนดเป้าหมายร่วมของสังคมไทยในห้วงระยะเวลา 20 ปีข้างหน้าเพื่อใช้เป็นกรอบในการปรับปรุงและปฏิรูปส่วนต่างๆของสังคมทั้งระบบ **เพื่อเตรียมคนไทย**ให้สามารถอยู่รอดอย่างมีศักดิ์ศรี เสมอภาค และยุติธรรม โดยรู้เท่าทัน เข้าใจ พร้อมเผชิญและสามารถจัดการและนำการเปลี่ยนแปลงในสังคมแห่งการเรียนรู้ที่หลากหลายได้

ร่าง
กรอบแนวคิดการวิจัย
โครงการ Scenario ประเทศไทย

ก. วิจัยอนาคตแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้ในช่วง 20 ปีข้างหน้า ในด้านต่างๆต่อไปนี้ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) แล้วนำแนวโน้มที่ได้มาศึกษาผลกระทบแล้วนำแนวโน้มที่ได้มาสร้างเป็นอนาคตภาพ (Scenario) ของประเทศไทย

1. การเมือง	7. ความมั่นคง
2. การศึกษา	8. การสาธารณสุข /วิทยาศาสตร์สุขภาพ
3. เศรษฐกิจ	9. ศิลป วัฒนธรรม
4. สังคม	10. ศาสนา
5. วิทยาศาสตร์/ เทคโนโลยี	11. พลังงาน
6. วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	12. กีฬา สันทนาการ

ข. วิจัยและพัฒนา (R&D) ควบคู่ไปกับ ก. แต่เน้นเป็น Thematic ในด้านที่เป็นจุดแข็งของไทย

ค. ในระหว่างและในกระบวนการวิจัย ถ้าพบแนวโน้มใดที่มีความสำคัญ เป็นไปได้และพึงประสงค์ จะนำมาวิจัยและพัฒนาในลักษณะเดียวกับ ข.

CHANGE BY CHOICE NOT BY CHANCE
PROACTIVE AUTHENTIC R&D

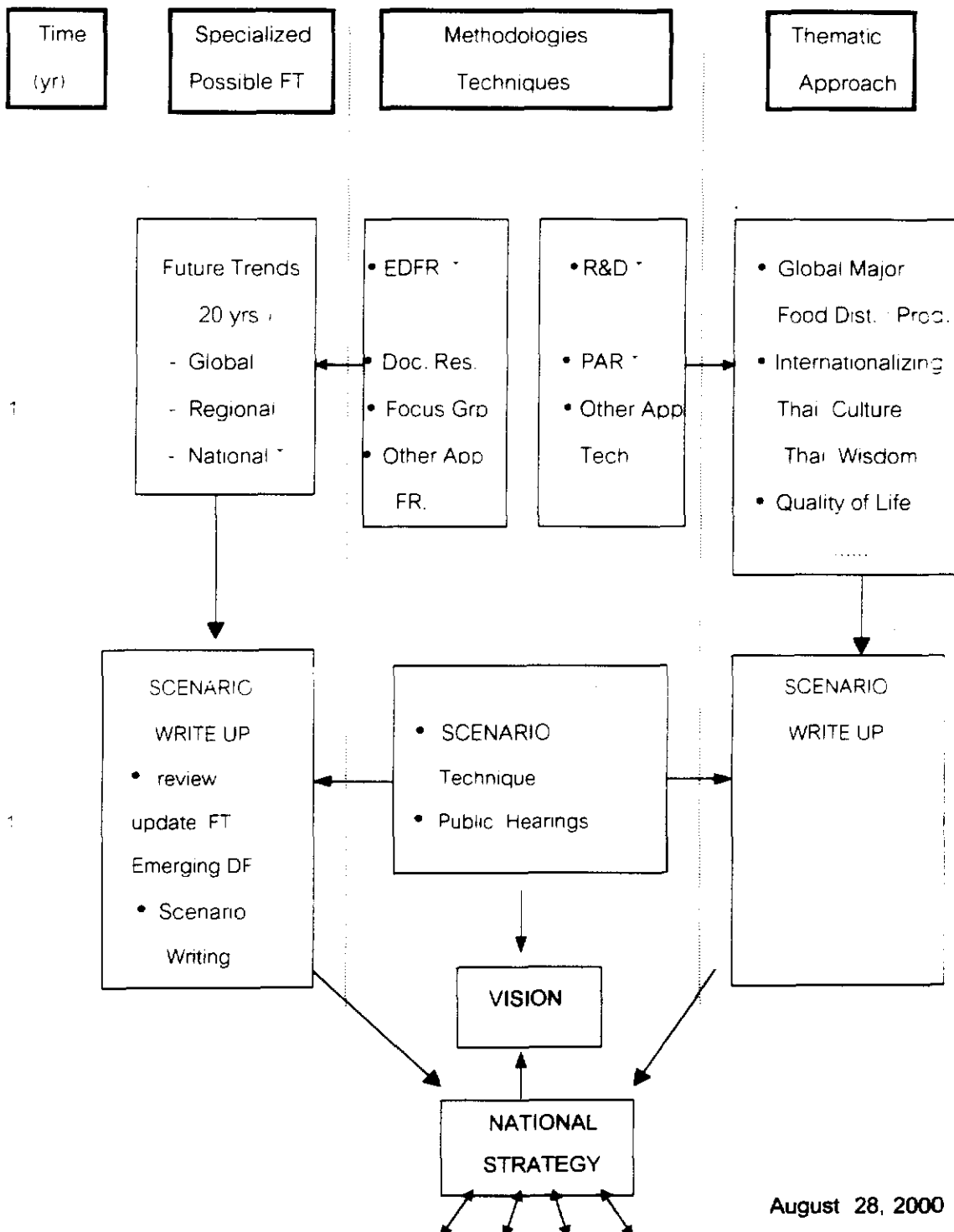
จุมพล พุทธิกรชีวิน

28 ส.ค. 2543

SCENARIO PROJECT CONCEPTUAL FRAMEWORK

Prepared & Presented by
Chumpol Poolpatarachewin

Research Agenda

August 28, 2000

เอกสารประกอบการเสวนา

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2543

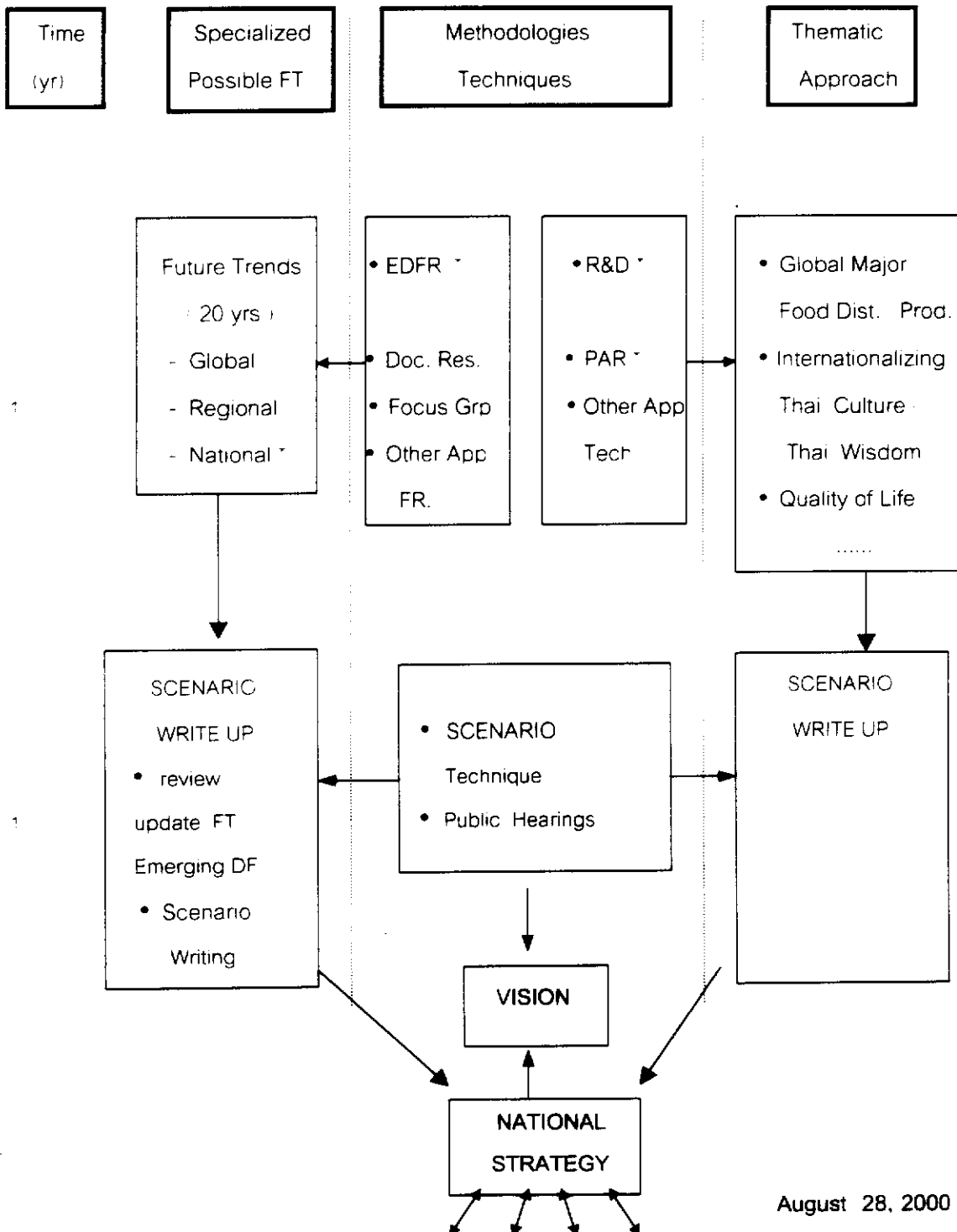
ณ ห้องประชุมนานาชาติ 1

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SCENARIO PROJECT CONCEPTUAL FRAMEWORK

Prepared & Presented by
Chumpol Poolpatarachewin

Research Agenda

August 28, 2000

โครงการอนาคตภาพประเทศไทย

(Thailand's Scenario Project)

ภารกิจ (MISSION)

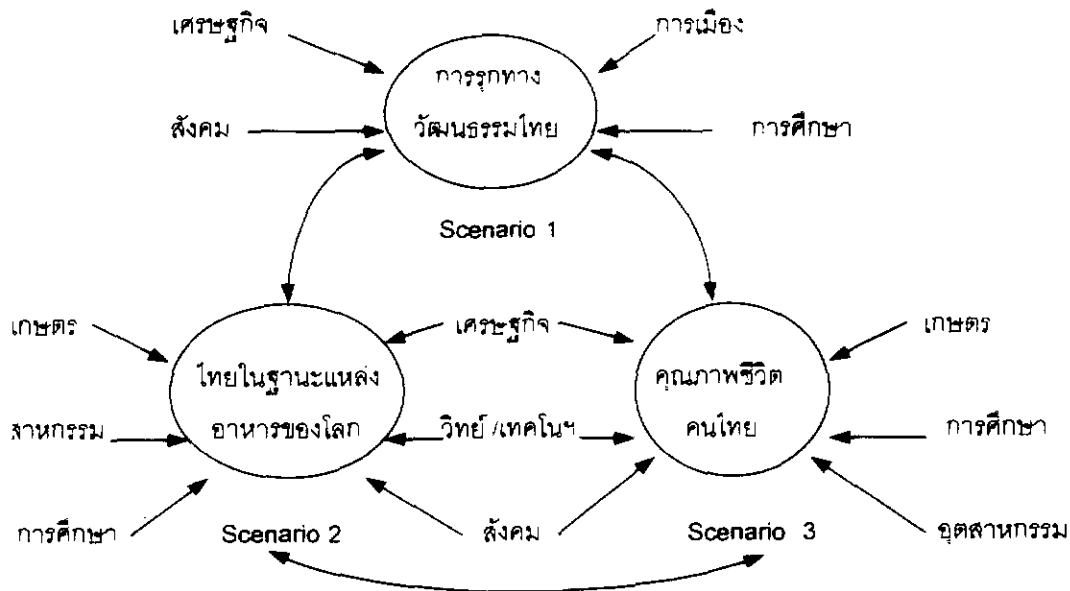
ระดมพลังทุกส่วนของสังคม เพื่อร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนา และร่วมสร้างอนาคตของประเทศไทย อย่างมีความรับผิดชอบ ผ่านกระบวนการศึกษาและวิจัยอนาคตอย่างเป็นระบบ เพื่อกระตุ้นและเตรียมคนไทยให้พร้อมรับและร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยและสังคมโลก อย่างมีศักดิ์ศรี เสมอภาค และยุติธรรม

ร่าง
กรอบแนวคิดการวิจัย
โครงการอนาคตภาพประเทศไทย (Thailand's Scenario Project)
(ฉบับปรับปรุง)

วิจัยอนาคตแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้ในช่วง 20 ปีข้างหน้า ในด้านต่าง ๆ และประเด็นต่อไปนี้ ด้วยระเบียบวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ผสมผสานกับระเบียบวิธีวิจัยอื่น ๆ ที่เหมาะสม นำแนวโน้มที่ได้มาศึกษาผลกระทบแล้วนำแนวโน้มที่ได้มาสร้างเป็นอนาคตภาพ (Scenario) ของประเทศไทย

1. การศึกษา	9. ศิลปะ / วัฒนธรรม
2. การเมือง / การปกครอง	10. ศาสนา
3. สังคม	11. พลังงาน
4. เศรษฐกิจ	12. กีฬา / สันทนาการ
5. วิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี	13. ยาเสพติด
6. วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	14. การบริหารจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติ
7. ความมั่นคง	15. กฎหมาย / กระบวนการยุติธรรมไทยและระหว่างประเทศ
8. การสาธารณสุข / วิทยาศาสตร์สุขภาพ	16.

วิจัยและพัฒนา (R&D) ควบคู่ไปกับ ก. แต่เน้นเป็น Thematic ในด้านที่เป็นจุดแข็งของไทย

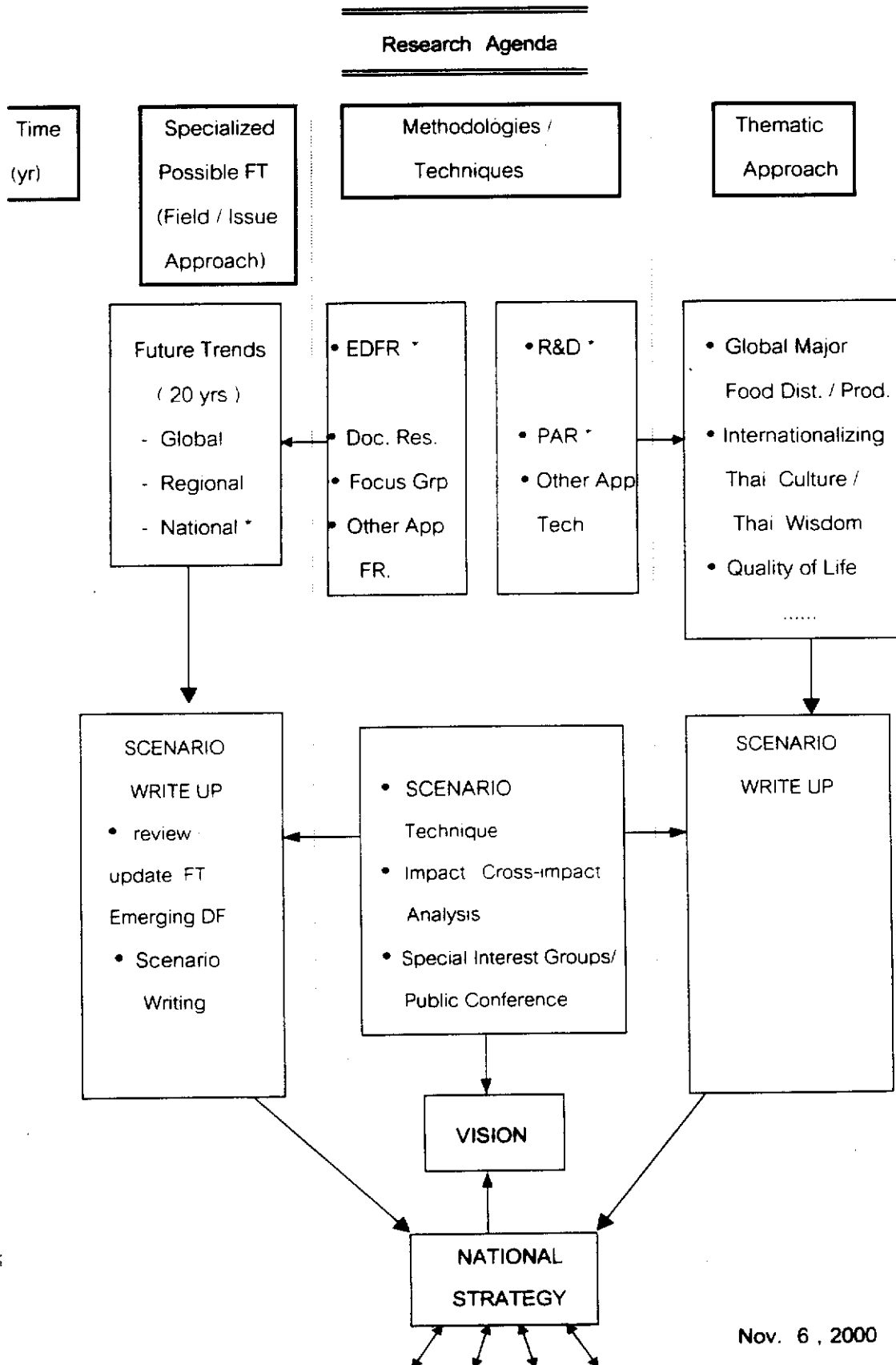

ในระหว่างและในกระบวนการวิจัย ถ้าพบแนวโน้มใดที่มีความสำคัญ เป็นไปได้และพึงประสงค์ จะนำมาและพัฒนาในลักษณะเดียวกับ ข. เพื่อเร่งให้บรรลุผล แต่ในทางตรงข้ามถ้าเป็นแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ก็จะวัดลดความรุนแรง สกัดกันหรือทำลาย

CHANGE BY CHOICE NOT BY CHANCE
PROACTIVE AUTHENTIC R&D

THAILAND'S SCENARIO PROJECT CONCEPTUAL FRAMEWORK

Prepared & Presented by
Chumpol Poolpatarachewin

Nov. 6, 2000